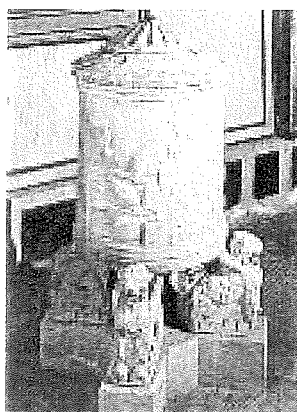

**ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ:

**«ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ, ΜΕΙΟΝΟΤΗΤΕΣ
ΚΑΙ ΦΥΛΟ»**

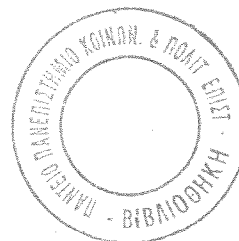
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

**«Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΒΑΠΤΙΣΤΩΝ
ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ»**

**ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΧΟΡΤΗ ΣΟΦΙΑ
Α.Μ: 302Μ009**

ΜΕΛΗ ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ:

**ΠΑΠΑΡΙΖΟΣ Α. ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
ΚΥΡΙΑΖΗ Ν.
ΛΥΤΡΑΣ Α.**

ΑΘΗΝΑ 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι.....	15
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ	15
I.1. Προτεσταντισμός	15
I.2. Ιστορική Αναδρομή Και Έκταση Της Βαπτιστικής Πίστης	24
I.3. Βασικές Θέσεις της Βαπτιστικής Πίστης.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ.....	44
ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	44
II.1. Συμμετοχική παρατήρηση	47
II.2. Συνεντεύξεις.....	53
II.3. Παρακολούθηση Του Κηρύγματος.....	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ.	63
Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ (ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ) ΤΩΝ ΒΑΠΤΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ	63
III.1. Ο Ευκτήριος Οίκος	63
III.1.1. Βιογραφικά Στοιχεία Του Ιδρυτή	67
III.1.2. Νομοθετικό Μέρος	67
III.1.3. Ιστορικό Μέρος.....	70
III.1.4. Τα Μέλη.....	72
III.2. Λατρευτικό Μέρος.....	74
III.2.1. Περί Μυστηρίων	82
III.2.1.1. Σημασία Και Ορισμός Της Λέξης Μυστήριο.....	82
III.2.1.2. Περί Βαπτίσματος.....	83
III.2.1.3. Περί Χρίσματος.....	86
III.2.1.4. Περί θείας Κοινωνίας	86
III.2.1.5. Περί Μετανοίας και Εξομολογήσεως	90
III.2.1.6. Περί Ιεροσύνης.....	90

III.2.1.8. Περί Ευχελαίου	94
III.2.1.9. Περί Θεοτόκου	95
III.2.1.10. Περί Αγίων	97
III.2.1.11. Περί Αγίων Λειψάνων Και Εικόνων.....	99
III.2.1.12. Περί Μνημόσυνων.....	100
III.2.1.13. Περί Νηστείας.....	101
III.2.1.14. Περί Τιμίου Σταυρού.....	102
III.3. Κήρυγμα – Βιβλία- Εορτές.....	103
III.4. Εσωτερική Οργάνωση	105
III.5. Απαντήσεις Σε Διάφορες Ερωτήσεις	106

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV..... 112

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ

ΒΑΠΤΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ 112

IV.1. Σχέσεις Μεταξύ Των Πιστών	112
IV.2. Σχέσεις Με Άλλες Ευαγγελικές Εκκλησίες.....	113
IV.3. Σχέσεις Με Την Κοινωνία.....	113
IV.4. Σχέσεις με την Ελληνική Επίσημη Εκκλησία	114
I.V.5 Σχέσεις Με Το Κράτος.....	115
.....	115

Συμπεράσματα 117

A) ως προς τη μέθοδο.....	117
B) ως προς το αντικείμενο της έρευνας.....	122

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ..... 128

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 137

Αντιπρόσωποι Κυρίου, γένους θηλυκού.....	137
Places of worship and religious services	
ΕΠΙΣΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΤΗΣ Ζ' ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ	
ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ	
ΕΤΟΙΜΑΣΟΥ ΝΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΤΟ ΘΕΟ ΣΟΥ	
Η ΠΡΩΤΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΩΝ ΒΑΠΤΙΣΤΩΝ	
ΒΑΠΤΙΣΤΕΣ ΣΤΗΝ ΟΥΓΓΑΡΙΑ	

Λέξεις κλειδιά:

- 1) Βαπτιστές
- 2) Αιρέσεις
- 3) Θρησκευτικές ομάδες
- 4) Εκκλησία

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία με θέμα «Η θρησκευτική οργάνωση των Βαπτιστών στην Αθήνα», αποτελεί τη διευρυμένη συνέχεια της προϋπάρχουσας εργασίας με τον ίδιο τίτλο, η οποία εκπονήθηκε στα πλαίσια του μαθήματος «Θρησκεία, πολιτισμικές ταυτότητες και αποκλεισμός», στο τρίτο εξάμηνο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Κοινωνικός Αποκλεισμός, Μειονότητες και Φύλο».

Η επιλογή του θέματος δε μπορώ να πω ότι ήταν τυχαία, διότι με οδήγησαν σε αυτή «κάποια σημάδια» όπως συνηθίζω να λέω. Συγκεκριμένα, έτυχε κατά το τέλος του περσινού έτους να γνωρίσω την κ. Κ.Ν , η οποία καταγόταν από την Ουαλία και ήταν Βαπτίστρια. Η ίδια μου είχε δώσει κάποιες πληροφορίες για την θρησκευτική της πίστη, η οποία μέχρι τότε ήταν άγνωστη σε μένα. Οφείλω να ομολογήσω ότι μου κίνησε το ενδιαφέρον και έτσι αποφάσισα να ξεκινήσω την εργασία του Γ' εξαμήνου και να τη συνεχίσω ως διπλωματική εργασία.

Κύριο μέλημα μου είναι να παραθέσω τα κύρια σημεία της θρησκευτικής πίστης των Βαπτιστών, έτσι ώστε να γίνει γνωστή η ιστορία της ίδρυσης του ευκτήριου οίκου τους στην Αθήνα αλλά και να διαπιστώσω τυχόν ψήγματα κοινωνικού αποκλεισμού τους από την Εκκλησία και από το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο.

Κατά την προσπάθεια προσέγγισης της συγκεκριμένης θρησκευτικής – αναγνωρισμένης από το κράτος – οργάνωσης, συνάντησα αρκετά εμπόδια διότι η διεύθυνση που έβρισκα ήταν διαφορετική από την πραγματική, μιας και ο ευκτήριος οίκος είχε αλλάξει χώρο υποδοχής, τόσο των πιστών όσο και όσων ενδιαφέρονται να ακούσουν το κήρυγμα του Ευαγγελίου.

Ύστερα από αρκετό ψάξιμο, κατάφερα να βρω τη διεύθυνση και να συναντήσω εκεί τον ιδρυτή της “Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας”, κ. Μάρκο Μπούσιο, ο οποίος με δέχτηκε με θέρμη.

Η συγγραφή της παρούσας εργασίας, βασίζεται σε συνεντεύξεις που έλαβαν χώρα, είτε στον ευκτήριο οίκο της θρησκευτικής οργάνωσης, οι οποίες και ήταν ελάχιστες, -διότι ήταν ελάχιστος ο προσφερόμενος χρόνος στον ευκτήριο οίκο τις μέρες που ήταν ανοιχτός για τους πιστούς και το κοινό.- είτε σε τηλεφωνικές συνεντεύξεις οι οποίες αποτελούν και τον κύριο τρόπο συλλογής των πληροφοριών.

Πρέπει να τονίσω σε αυτό το σημείο, ότι οι συνεντεύξεις δεν ελήφθησαν υπό την χρήση δημοσιογραφικού μαγνητοφώνου, μιας και ήταν επιθυμία του συνεντευξιαζόμενου και όφειλα να τη σεβαστώ.

Προσπάθησα να μαζέψω όσο περισσότερα στοιχεία ήταν δυνατό, έτσι ώστε να καλυφθούν τα πλαίσια που είχα στόχο να καλύψω. Δυστυχώς, κάποια από αυτά δεν μπόρεσα να τα στηρίξω με κάποια απαραίτητα έγγραφα που θεωρούσα ότι θα ήταν φρόνιμο να υποστηριχθούν.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας με τίτλο *Ιστορικά στοιχεία και βασικές θέσεις της Βαπτιστικής Πίστες*, παρουσιάζονται στοιχεία για τον Προτεσταντισμό

στον πρώτο υποκεφάλαιο και αυτό γιατί οι Βαπτιστές έχουν Προτεσταντική προέλευση, προέρχονται συγκεκριμένα από την Διαμαρτύρηση. Στο δεύτερο υποκεφάλαιο παρουσιάζεται η *Ιστορική αναδρομή και έκταση της Βαπτιστικής πίστης*. Στο μέρος αυτό υπάρχουν και κάποια στοιχεία σχετικά με την έκταση της Βαπτιστικής Πίστης ανά τον κόσμο. Μάλιστα στο παράρτημα της εργασίας παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία για την Ουγγαρία¹. Στο τρίτο υποκεφάλαιο με τίτλο *Βασικές θέσεις της Βαπτιστικής πίστης*, παρουσιάζονται στοιχεία αναφορικά με τον τίτλο του υποκεφαλαίου.

Στο Δεύτερο κεφάλαιο με τίτλο *Μέθοδος Έρευνας*, παρουσιάζονται οι τρόποι συλλογής των στοιχείων του κυρίου θέματος της εργασίας που δεν είναι άλλο από την Θρησκευτική οργάνωση (κοινότητα) των Βαπτιστών στην Αθήνα. Στο κεφάλαιο αυτό περιέχονται και οι ερωτήσεις που τέθηκαν στον Ιδρυτή της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας όπως αλλιώς ονομάζεται η Θρησκευτική οργάνωση (κοινότητα) των Βαπτιστών στην Αθήνα.

Στο τρίτο κεφάλαιο με τίτλο *Η Θρησκευτική Οργάνωση (Κοινότητα) Των Βαπτιστών Στην Αθήνα*, παρουσιάζονται οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν από τον Ιανουάριο του 2004 έως και τις αρχές Δεκεμβρίου του ίδιου έτους. Οφείλω να διευκρινίσω ότι υπήρξε ένα διάστημα δυόμισι μηνών που δεν συλλέχθηκαν πληροφορίες, λόγω κωλύματος της γραφούσης. Το διάστημα αυτό όμως δεν αποτέλεσε τροχοπέδη για την διεκπεραίωση της εργασίας.

Οι πληροφορίες αφορούσαν τον ευκτήριο οίκο της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας, το ιστορικό, νομοθετικό και λατρευτικό μέρος του.

¹ Πηγή προέλευσης της πληροφορίας αυτής είναι το www.unece.org

Επίσης πληροφορίες για τα μέλη και εσωτερική την οργάνωση του ευκτήριου οίκου.

Στο τέταρτο μέρος της εργασίας με τίτλο *Οι σχέσεις της θρησκευτικής κοινότητας των Βαπτιστών στην Αθήνα*, παρουσιάζονται οι σχέσεις της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας με άλλες Ευαγγελικές Εκκλησίες, με την κοινωνία, με την Ελληνική Επίσημη Εκκλησία, με το κράτος και τις σχέσεις που έχουν τα μέλη της κοινότητας μεταξύ τους.

Στη συνέχεια παρατίθενται τα *συμπεράσματα* της γραφούσης πρώτον *ως προς τη μέθοδο* και δεύτερον *ως προς το αντικείμενο της έρευνας* ύστερα από την εκπόνηση της εργασίας.

Πριν προχωρήσει όμως ο αναγνώστης στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας κρίθηκε απαραίτητο να παρουσιαστούν αρχικά κάποιες γενικές πληροφορίες για τους Βαπτιστές, οι οποίες είναι οι εξής:

- Η λέξη Βαπτιστής² (*Baptist*) και ιδιαίτερα η λέξη *baptize*, προέρχεται από το Ελληνικό ρήμα *Βαπτίζω* που σημαίνει εμβυθίζω (“dip” or “immerse.”) Χρησιμοποιήθηκε αυτή η λέξη για να παρουσιάσει μια συγκεκριμένη ομάδα ανθρώπων που βαπτίζονταν με εμβύθιση ομολογώντας την πίστη τους.
- Υπάρχουν σημαντικές εκτιμήσεις σχετικά με την αρχή της ύπαρξης των Βαπτιστών:

² <http://www.fbcfreeland.com/baptist%20history.htm#THE%20NEED%20FOR%20SEPARATION>

1. Η αρχή της ύπαρξής τους εστιάζεται στη μελέτη της Καινής Διαθήκης το 17^ο αιώνα.
2. Αποτελούν τη συνέπεια της βαπτιστικής διδασκαλίας μέσω διαχρονικών θρησκευτικών ομάδων.
3. Επίσης, υπήρξαν συνέπεια του διαχωρισμού της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και των Αναβαπτιστών.
4. Η ύπαρξή τους οφείλεται επίσης στον διαχωρισμό των μη Αναβαπτιστών από την Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία.
5. Προέρχονται από την Μεταρρύθμιση (*reformation*)

➤ **ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΣΗ ΑΠΟ ΒΙΒΛΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ:**

Από το 600 μ.Χ, υπήρχε μια μεγάλη διαφορά στην πράξη (Practice) από την ίδρυση της εκκλησίας. Βλέπε παρακάτω πίνακα 1..

Η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία ξεκίνησε την προοδευτική εγκαθίδρυση των πρακτικών της, οι οποίες ήταν ενάντια στην πίστη σύμφωνα με τις Γραφές (Βιβλική πίστη).

Έγινε προσπάθεια για ανασχηματισμό καθ' όλη τη διάρκεια της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, αλλά γρήγορα έγινε ξεκάθαρο σε πολλούς ότι για την υπακοή - υποταγή στην Αγία Γραφή, πρέπει οι άνθρωποι να διαχωρίσουν τους εαυτούς τους από την αποστασία. Υπήρξαν πάρα πολλοί που ξεχώρισαν τους εαυτούς τους από τις μη βιβλικές πεποιθήσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Πρώτος αιώνας	600 μ.Χ
Η απόλυτη εξουσία- αυθεντία της Βίβλου	Εξουσία της καθιερωμένης εκκλησίας
Αναγεννημένο το σώμα των μελών της εκκλησίας	Βαπτιστική αναγέννηση
Βάπτισμα των πιστών με βύθιση	Νηπιοβαπτισμός
Διαχωρισμός κράτους - εκκλησίας	« Ένωση» εκκλησίας- κράτους
Αυτονομίας της τοπικής εκκλησίας	Καθολική Παπική εκκλησία
Ελευθερία της ψυχής	Συνείδηση δέσμια των Ρωμαιοκαθολικών πεπαιθώσεων

**ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ: ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΟΥ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΠΤΙΣΤΙΚΟΥ ΔΟΓΜΑΤΟΣ**

Οι μεγαλύτερες προσπάθειες μεταρρύθμισης έγιναν από τον Μαρτίνο Λούθηρο^{3/4} στη Γερμανία. Προ-μεταρρυθμιστές, όπως οι Wycliffe και οι Lollards, προκάλεσαν μεγάλη διαμάχη με την Ρωμαιοκαθολική εκκλησία εξαιτίας της μετάφρασης της Καινής Διαθήκης το 1384. Αυτή η ενέργεια προκάλεσε την αντίδραση της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας η οποία πίστευε ότι η Βίβλος έπρεπε να είναι γραμμένη μόνο στην Ιερή γλώσσα.(Λατινική)

³ βλ. Ι.Ι.ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

⁴ Ο Μαρτίνος Λούθηρος (Martin Luther 1483-1546), αποτελεί μία από τις πλέον κεντρικές μορφές του Δυτικού Πολιτισμού, αλλά και του Χριστιανισμού, επειδή είναι ο ιδρυτής της θρησκευτικής μεταρρύθμισης του 16^{ου} αιώνα, καθώς και ο ιδρυτής και αρχηγός του Προτεσταντισμού. Η Προτεσταντική μεταρρύθμιση του Λούθηρου ονομάστηκε "Λουθηρανισμός". Με τον όρο Λουθηρανική Εκκλησία νοείται το σύνολο των εκκλησιών που ιδρύθηκαν από τον Λούθηρο και τους βασικούς του συνεργάτες κατά την περίοδο της προτεσταντικής μεταρρύθμισης και αναπτύχθηκαν σταδιακά σε ολόκληρο τον κόσμο από τους οπαδούς του Λούθηρου.(Αποστολόπουλου Κ.,(1999),Οικιακή Οικονομία ιστορική και Φιλοσοφική Θεώρηση,Χαροκόπειο,Αθήνα,σελ157-158)

Ο Wycliffe επιθυμούσε τη μετάφραση της Βίβλου στα Αγγλικά έτσι ώστε να γίνεται κατανοητή στο ευρύ κοινό. Η μεταρρύθμιση είναι συνδεδεμένη με τον Μαρτίνο Λούθηρο.

➤ Θεωρίες για την καταγωγή των Βαπτιστών⁵

ΒΑΠΤΙΣΤΕΣ (B A P T I S T S)

Αναβαπτιστές (A n a b a p t i s t s)

Waldenses

Οπαδοί του χωριστικού κινήματος (Separatists)

Petrobrusians

Παυλιγκανοί (Pauligans)

Αγγλικανοί (Anglican)

Μεταρρυθμιστές(Reformation)

Donatists

Montanists

Novatiansists

⁵ <http://www.fbcfreeland.com/baptist%20history.htm#THE%20NEED%20FOR%20SEPARATION>

Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία (RCC)

Αποστολική Εκκλησία (Apostolic Church)

Καινή Διαθήκη (N e w T e s t a m e n t))

➤ Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ⁶

➤ John Smyth (1570-1612)

Ο John Smyth υπήρξε πάστορας της εκκλησίας της Αγγλίας,(the Church of England)⁷ αλλά δεν ακολούθησε τις καθιερωμένες ιδέες. Το 1609 ίδρυσε την πρώτη Βαπτιστική Εκκλησία στο Άμστερνταμ.

➤ Thomas Helwys (1550-1616)

Ο Helwys διαχωρίστηκε από τον Smyth το 1611 ή το 1612 και ίδρυσε την πρώτη Βαπτιστική Εκκλησία στην Αγγλία πολύ κοντά στο Λονδίνο. Έγραψε την ομολογία της πίστης *A Declaration of Faith of English People Remaining*, στην Ολλανδία , η οποία αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες ομολογίες σε όλη την ιστορία των Βαπτιστών.

⁶ Στοιχεία από άρθρο στο www.fbcfreeland.com

⁷ The Church of England σήμερα είναι γνωστή ως Αγγλικανική Εκκλησία και ιδρύθηκε από τον Henry VIII ως αντίδραση στην απαγόρευση που δέχτηκε από τον πάπα στην επιθυμία του να πάρει διαζύγιο από τη γυναίκα του.

➤ Η ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΗ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΜΕΡΙΚΑ ΑΛΛΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

- Andrew Fuller (1754-1815): Γραμματέας της Βαπτιστικής Ιεραποστολικής κοινότητας της Αγγλίας για 23 χρόνια.
- William Carey (1761-1834): «Πατέρας των Σύγχρονων Ιεραποστολών» “Father of Modern Missions.” Είναι γνωστός για το κήρυγμά του «Expect Great Things From God, Attempt Great Things For God.” Υπήρξε ιεραπόστολος στην Ινδία όπου εκεί, επέβλεπε και εξέδωσε 36 μεταφράσεις της Βίβλου.
- Adoniram Judson (1788-1850): Ιεραπόστολος στην Ινδία φυλακίστηκε κατά τη διάρκεια του πολέμου Burmese-British το 1824. Παρότι , τον περισσότερο καιρό υπέφερε από προβλήματα υγείας, κατάφερε να προσηλυτίσει χιλιάδες ανθρώπους.
- Luther Rice (1783-1836) « Πατέρας των Αμερικάνων Βαπτιστών» “Father of American Baptists,” υπήρξε ιεραπόστολος στην Ινδία. Ύστερα από μικρό χρονικό διάστημα επέστρεψε στην Αμερική.
- C. H. Spurgeon (1834-1892) “Prince of Preachers” «ο πρίγκιπας των ιεροκηρύκων»

- Billy Graham (1918-)
- Robert T. Ketcham (1889-1978) το όνομα του ταυτίζεται με την ίδρυση της Γενικής ένωσης Βαπτιστικών Εκκλησιών (General Association of Regular Baptist Churches) GARBC, το 1932

➤ **Λίγα Στοιχεία Για Την Garbc⁸**

- ❖ Η Νότια Βαπτιστική Συνέλευση (σήμερα Αμερικάνικες Βαπτιστικές Εκκλησίες), ιδρύθηκε το 1907. Επικεφαλής υπήρξε ο Shailer Mathews (1863-1941), ο οποίος υποστήριξε τον θρησκευτικό λαϊκό ύμνο (gospel) Πίστευε ότι όλοι οι άνθρωποι πηγαίνουν στον παράδεισο.
- ❖ Η Βαπτιστική Βιβλική ένωση δημιουργήθηκε ξεχωρίζοντας τον εαυτό της από τη Νότια Βαπτιστική Συνέλευση που χαρακτηριζόταν από έντονο φιλελευθερισμό.(1923) όμως γρήγορα απέτυχε στο έργο της διότι διακατέχονταν από αδύναμες αρχές από την αρχή της ίδρυσης της.
- ❖ The General Association of Regular Baptist Churches (GARBC) ιδρύθηκε το 1932 από τον Robert T. Ketcham

⁸ General Association of Regular Baptist Churches

Η εργασία αυτή αποτελεί προσπάθεια γνωριμίας μιας διαφορετικής κοινότητας ανθρώπων που πιστεύουν στον ίδιο Θεό με τους Χριστιανούς Ορθόδοξους αλλά με διαφορετικούς τρόπους έκφρασης πίστης και λατρείας. Σκοπός ήταν η προβολή της θρησκευτικής οργάνωσης των Βαπτιστών στην Αθήνα. Η προβολή του θρησκευτικού τους πιστεύω, των αντιδράσεων που τυχόν βιώνουν λόγω της θρησκευτικής τους πίστης και εν κατακλείδι του κοινωνικού τους αποκλεισμού.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον κ. Μάρκο Μπούσιο για τις πληροφορίες που μου παρέθεσε τηλεφωνικώς και για την θερμή του υποδοχή, όποτε ελάμβανε χώρα η παρακολούθηση του κηρύγματος.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Α. Παπαρίζο για την ευκαιρία που μου έδωσε να έλθω σε επαφή με μια άγνωστη, μέχρι τότε, για εμένα θρησκευτική οργάνωση (κοινότητα) και να "δω" πως λατρεύεται ο Χριστός στην Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία.

Το μόνο που μπορώ να ευχηθώ σε αυτό το σημείο ...είναι *καλή ανάγνωση...*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Ι.1. Προτεσταντισμός

Ο Προτεσταντισμός αποτελεί τον έναν από τους τρεις κλάδους της Χριστιανοσύνης που είναι οι εξής: ο Ρωμαιοκαθολικισμός, ο Προτεσταντισμός και η Ορθοδοξία.

Κατά τον ΙΣΤ΄ αιώνα, δηλαδή κατά τους χρόνους της θρησκευτικής μεταρρύθμισης στη Δύση, μεγάλα τμήματα της παπικής Εκκλησίας, αποσχίσθηκαν από τη Ρώμη και σχημάτισαν τις εκκλησίες της μεταρρύθμισης: Τη Λουθηριανική, την μεταρρυθμιστική και την πρεσβυτερική Εκκλησία.

Αφορμή για τη διαίρεση αυτή ήταν η επιθυμία για την αναγέννηση της Εκκλησίας. Ο παπισμός δοκίμασε από τον ΙΔ΄ αιώνα κατάπτωση, με αποτέλεσμα τη χειραφέτηση των κρατών της Δύσης. Αυτό βοήθησε τη νέα κίνηση. Στην Αγγλία, στη Γαλλία, ακόμη και στην Ισπανία, η εξουσία των παπών άρχισε να περιορίζεται και η τάση του λεγόμενου καισαροπαπισμού, της επέμβασης δηλαδή της κοσμικής εξουσίας στα πράγματα της Εκκλησίας, γινόταν όλο και πιο ισχυρή. Η αναγέννηση των κλασσικών σπουδών με κέντρο τον άνθρωπο βοήθησε τις τάσεις ανεξαρτησίας από τη Ρώμη, γιατί δημιούργησε πολιτισμό ανεξάρτητο από τη θρησκεία. Αναπτύχθηκαν οι εθνικές γλώσσες και η επιστήμη

απελευθερώθηκε από τη θρησκεία. Έτσι συντελέστηκε η προπαρασκευή της θρησκευτικής μεταρρύθμισης.

Στη Δύση είχαν αρχίσει μεταρρυθμιστικές τάσεις από τον ΙΒ΄ αιώνα, με την εμφάνιση των λεγόμενων "Καθαρών", των "Βαλδένζων", των οπαδών του Ιωάννη Βίκλιφ και με τους Χουσίτες. Κοινό σημείο αναφοράς αποτέλεσε η απόρριψη του παπικού πρωτείου και ο τονισμός της αυθεντίας της Αγίας Γραφής. Δεν δέχονταν τον επισκοπικό βαθμό, τα συγχωροχάρτια κ.ά. Κατά τον ΙΓ΄ αιώνα ιδρύθηκε η Ιερά Εξέταση για την καταπολέμηση αυτών των αιρέσεων.

Η μεταρρυθμιστική κίνηση ολοκληρώθηκε και παγιώθηκε κατά τον ΙΣΤ΄, με τους μεγάλους μεταρρυθμιστές, τον Martin Luther στη Wittenberg (1483 – 1546), τον Huldrych Zwingli (1484 – 1531) στη Ζυρίχη και τον Johanes Calvin (1509-1564) στη Γενεύη⁹.

Βασικό θέμα που απασχόλησε τον **Λούθηρο** ήταν η σωτηρία του ανθρώπου. Απέρριπτε τις αφέσεις των αμαρτιών και πίστευε ότι ο άνθρωπος δεν μπορεί να φτάσει στη σωτηρία με τα καλά του έργα. Η Λουθηρανική Εκκλησία κηρύττει το αξίωμα : **μόνο η Γραφή**. Όμως διατηρεί παλαιοχριστιανικά σύμβολα της Νικαίας – Κωνσταντινουπόλεως, το αποστολικό και το αθανασιακό. Το ευχολόγιο που χρησιμοποιείται στη Γερμανία περιέχει και τα δύο βασικά δογματικά κείμενα : τη μικρή κατήχηση του Λούθηρου και την Αυγουσταία Ομολογία.

Η δικαίωση του ανθρώπου είναι αποτέλεσμα της χάρις. Από τη πλευρά του ανθρώπου απαιτείται μόνο η πίστη, η οποίας οφείλει να φέρει «καλούς καρπούς» (Αυγ. Ομολ.4,6). Έτσι κατά το Λούθηρο η σωτηρία επιτυγχάνεται

⁹ Αλεβιζόπουλος Α.,(1992),*Ρωμαιοκαθολικισμός Προτεσταντισμός Και Ορθοδοξία*, Επτάλοφος, σ.60-61

σύμφωνα με τους δύο παρακάτω παράγοντες: ο ένας είναι ο αντικειμενικός και ο άλλος ο υποκειμενικός. Στον πρώτο αντιστοιχεί η θεία χάρη και στο δεύτερο η πίστη. Και οι δύο πρέπει να συνυπάρχουν έτσι ώστε να μπορεί να επιτευχθεί η σωτηρία του ανθρώπου.

Το 1517 ο Λούθηρος ανάρτησε τις περίφημες πρώτες 95¹⁰ θέσεις του στην πόρτα της εκκλησίας του πύργου της Βιτεμβέργης, στις οποίες, εκτός από τις κύριες δογματικές τοποθετήσεις του, έθετε και το ερώτημα: *αφού ο πάπας είναι ο πλουσιότερος άνθρωπος στον κόσμο γιατί δεν φτιάχνει τον Άγιο Πέτρο με δικά του χρήματα, αλλά ληστεύει τις οικονομίες των φτωχών χριστιανών;*

Το 1520 εκδόθηκε εναντίον του παπική βούλα, την οποία όμως έκαψε δημόσια μαζί με το κανονικό δίκαιο της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και το 1521 αφορίσθηκε από τον πάπα, γεγονός που εκείνη την εποχή ισοδυναμούσε περίπου με καταδίκη σε θάνατο, γιατί οποιοσδήποτε μπορούσε να σκοτώσει έναν αφορισμένο χωρίς να υποστεί τιμωρία. Από εκείνη τη στιγμή ξεκίνησε επίσημα το κίνημα που αργότερα ονομάστηκε μεταρρύθμιση. Οι θέσεις της Μεταρρύθμισης συνοπτικά ήταν οι εξής:

- Η *Sola Scriptura* (Γραφή Μόνη) είναι η αρχή που αποκαθιστά την αυθεντία και την προτεραιότητα των Γραφών, ιδιαίτερα της Βίβλου, έναντι άλλων δογματικών και θεολογικών κειμένων, τα οποία συνέθεσαν ή εξακολουθούν να συνθέτουν οι άνθρωποι.

¹⁰ Οι θέσεις που ανάρτησε ο Λούθηρος, εκτός από το κείμενο διαμαρτυρίας, έθεταν και καντά επίκαιρα αλλά προπάντων λογικά ερωτήματα όπως τα εξής

- 1) Μέχρι ποίου σημείου μπορούσε να φτάσει η άνευ ορίων δικαιοδοσία του πάπα;
- 2) Ο πάπας έχει άραγε το δικαίωμα να χορηγεί συγχωροχάρτια, ακόμη και για τη σωτηρία των ψυχρών νεκρών ανθρώπων; (Παμπούκης Γ.,(2004), Η μεγάλη αντιπαράθεση, Κριτική,σ.202)

- Η δεύτερη θέση αφορά τη Θεία Χάρη Μόνη και την Πίστη Μόνη (*Sola Gratia et Sola Fides*). Ο πιστός αναγνωρίζει ότι μόνον ο Θεός – και αυτό μόνο μέσω του Ιησού- του παρέχει τη σωτηρία, την οποία δεν είναι σε θέση να επιτύχει με τις δικές του πράξεις ή με τις δικές του δυνάμεις.
- Η τρίτη αφορά την εσωτερική μαρτυρία του Αγίου Πνεύματος (*Testimonium Spiritus Sancti*) και κατ' επέκταση το ευαίσθητο θέμα της ελευθερίας της βούλησης του πιστού. Ο πιστός δεν είναι σε θέση, μόνο με το πνεύμα του ή με τον νου του να αναγνωρίσει την αλήθεια της Βίβλου. Πρέπει, για να το πετύχει, να φωτιστεί από τον Θεό, και αυτή η θεία παρέμβαση είναι η εσωτερική μαρτυρία του Αγίου Πνεύματος. Δεν υπάρχει άλλη δυνατή, μη « υπερβατική» οδός για την κατανόηση και αποδοχή των Γραφών, από την οδό της πίστης μέσω της εσωτερικής φώτισης από το Άγιο Πνεύμα.

Τα κείμενα και οι θέσεις του Λούθηρου, χάρη στην ανάπτυξη της τυπογραφίας, διαδόθηκαν στη Γαλλία, την Ισπανία, την Αγγλία και την Ιταλία. Προκάλεσαν θρησκευτικό σεισμό στη Γερμανία, τη Δανία, τη Σουηδία, τη Νορβηγία και την Ισλανδία, όπου οι ιδέες του κυκλοφορούσαν ευρύτατα από το 1520. Μάλιστα ο Λούθηρος εγκατέλειψε τα λατινικά και άρχισε να γράφει στην καθομιλουμένη, γεγονός που του εξασφάλισε μεγαλύτερο αναγνωστικό κοινό¹¹.

¹¹ Παρόμοια κίνηση τελέστηκε πρόσφατα στην Ελλάδα με τη μετάφραση της Αγίας Γραφής στη Δημοτική σύμφωνα με το άρθρο «Χαράς Ευαγγέλια» του Δ. Ν. Μαρωνίτη στην εφημερίδα ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΝ 12-09-2004. (αρ.σελ.Β50)

Παρόλα αυτά η πορεία της Μεταρρύθμισης ήταν γεμάτη πόνο και αίμα. Στη Γαλλία, οι πρώτες μεγάλες διώξεις άρχισαν το 1534 με τη θανάτωση χιλιάδων προτεσταντών.

Οι Γερμανοί ηγεμόνες διχάστηκαν στο θέμα της μεταρρύθμισης του Λούθηρου, όμως οι θρησκευτικές διαμάχες έληξαν το 1555 με την ειρήνη του Augsburg. Οι δύο παρατάξεις ανακηρύχθηκαν ισότιμες και οι ηγεμόνες μπορούσαν να διαλέξουν τη θρησκεία των υπηκόων τους, ανάμεσα στον Ρωμαιοκαθολικισμό και στη μεταρρύθμιση.

Το 1562, οι θρησκευτικοί πόλεμοι είχαν ως αποτέλεσμα τη μαζική σφαγή των προτεσταντών (Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου, Αύγουστος 1572), η οποία συνεχίστηκε ανάλογα τη διάθεση, τη δύναμη ή την επιρροή που ασκήθηκε στον εκάστοτε μονάρχη.

Η ειρήνη της Βεστφαλίας (1648) καθόρισε τελικά τον ομολογιακό χάρτη της Γερμανίας και έθεσε τέλος στους θρησκευτικούς πολέμους ανάμεσα στα διάφορα κράτη (Συνθήκη της Βεστφαλίας). Ο θρησκευτικός Ευρωπαϊκός χάρτης είχε ως εξής:

Αγγλία: Πλήρης σχεδόν επικράτηση της Αγγλικανικής Εκκλησίας

Νορβηγία, Σουηδία, Δανία: Περίπου κατά 90% Λουθηρανική Εκκλησία

Σκοτία: Πρεσβυτεριανή , η οποία έλκει την καταγωγή της από την Καλβινιστική – Εκκλησία

Κάτω Χώρες: Στον **Βορρά:** Καλβινιστική Εκκλησία Στο **Νότο:** Ρωμαιοκαθολική

Γερμανία: Στο βόρειο τμήμα της χώρας (Μπρέμεν, Χολστάιν, Πομερανία, Σαξονία, Σιλεσία, Μπράουνσβαϊγκ και Βίρτεμπεργκ) Λουθηρανική Εκκλησία. Στο **Παλατινάτο** Καλβινιστική. Στο Βρανδεμβούργο Λουθηρανική και Καλβινιστική. Στην Πρωσία Λουθηρανική. Η Βαυαρία και η Καρινθία παρέμειναν Ρωμαιοκαθολικές.

Γαλλία: Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία – μειοψηφική η παρουσία των προτεσταντών (ουγενότων)

Πολωνία: Ρωμαιοκαθολική

Αυστροουγγαρία και Βοημία: Ανάμεικτες- ισχυρή η παρουσία των μοραβών Χριστιανών.

Μέσα από τον αυστηρό Προτεσταντισμό των χωρών του Βορρά, της Γερμανίας αλλά και των αποικιών της Αμερικής¹², γεννήθηκε και διαμορφώθηκε βαθμιαία το πρότυπο του **προτεστάντη**, δηλαδή του συγκρατημένου, ψύχραιμου, ακριβολόγου, συνεπούς και ολιγόλογου ανθρώπου¹³, που αποτελεί τον αντίποδα του μεσογειακού χαρακτήρα. Αρνείται το περιττό και την πολυτέλεια, υπακούει στους νόμους και τις αρχές, έχει σεξουαλικότητα αποκλειστικά

¹² Ο ρόλος του Προτεσταντισμού στις Αγγλικές αποικίες της Αμερικής υπήρξε καταλυτικός. Η πρώτη εστία του νέου δόγματος δημιουργήθηκε στη βόρεια Καρολίνα το 1585, αλλά δεν διήρκεσε πολύ. Το 1567 έφτασαν στη Βιρτζίνια αγγλικοί άποικοι. Ολόκληρο τον 17^ο αιώνα, οπαδοί των ποικίλων δογμάτων της μεταρρυθμισμένης Εκκλησίας – καλβινιστές, μεθοδιστές, πουριτανοί, **βαπτιστές**, κουακέροι, αγγλικοί, λουθηρανοί κ.ά.- μεταναστεύουν μαζικά. Τον 18^ο και 19^ο αιώνα έφτασε στην Αμερική και δεύτερο κύμα μεταναστών: γάλλοι ουγενότοι, καλβινιστές, λουθηρανοί κ.ά. Η Αμερική έγινε ένα τεράστιο εργαστήριο στο οποίο αναμείχθηκαν και μετασχηματίστηκαν πληθυσμοί προτεσταντικής νοοτροπίας και προέλευσης. Μάλιστα σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία της περιόδου μετά τον πόλεμο της Ανεξαρτησίας, το 1790, το 98% του τότε πληθυσμού της χώρας ήταν προτεσταντικής προέλευσης. Δεδομένου αυτής της διαμόρφωσης του πληθυσμού το Αμερικάνικο Σύνταγμα του 1787 επηρεάστηκε από τον προτεσταντικό ηθικό κώδικα.

¹³ Ο άνθρωπος μπορεί να αποδείξει την ηθική του εαυτού του, όχι μέσω της μοναχικής άσκησης, αλλά μέσω των επίγειων έργων του και υποχρεώσεων. Η ικανοποίηση των επαγγελματικών του υποχρεώσεων οδηγεί τον άνθρωπο σε μια ζωή ευάρεστη στο Θεό. Ο άνθρωπος δηλαδή πρέπει να αποδέχεται το επάγγελμα του ως θεϊκή βούληση. (Αποστολόπουλος Κ., (1999), *Οικιακή Οικονομία Ιστορική και φιλοσοφική Θεώρηση*, σ.32)

προσανατολισμένη στην αναπαραγωγή, ακόμη και αν είναι πολύ πλούσιος χρησιμοποιεί το χρήμα με μέτρο, απορρίπτει κάθε περιττό συναισθηματισμό, έχει αυξημένο πνεύμα συλλογικής ευθύνης και τέλος ασκεί με υπευθυνότητα ένα *beruf* , όπως το όρισε ο Λούθηρος (η λέξη σημαίνει επάγγελμα, αλλά και πρόσκληση για).

Ο προτεστάντης εκτιμάει ότι όταν ο πιστός επιτυγχάνει στην επαγγελματική του ζωή, αυτό είναι ευλογία Θεού και σαφές προμήνυμα ότι ο πιστός βρίσκεται στο δρόμο της σωτηρίας. Η αντίληψη αυτή της επαγγελματικής επιτυχίας με σκοπό την σωτηρία γεννά παράλληλα την πουριτανική ηθική, η οποία οδηγεί τον πιστό σε μια περιορισμένη ζωή από αυτήν που του επιτρέπουν τα οικονομικά του μέσα: λιτή τροφή, μαύρα ρούχα, περιορισμό της πολυτέλειας, ταπεινοφροσύνη και σκληρή δουλειά έτσι ώστε ο πιστός να γίνει ο καλύτερος στον τομέα του. Η νοοτροπία αυτή δημιούργησε το αμερικάνικο «θαύμα», ευνοεί την ιδιωτική αποταμίευση, τον αντικαταναλωτισμό και τη συγκέντρωση κεφαλαίων για επένδυση, που είναι και η πεμππουσία του καπιταλισμού.

Μέσα στον μεγάλο και σημαντικό κόσμο του πρώιμου, αλλά ιδιαίτερα του σύγχρονου Προτεστантиσμού των περίπου 350.000.000 πιστών δημιουργούνται οι προτεσταντικές σέκτες¹⁴, οι αδελφότητες και οι διάφορες ομαδικές ή ατομικές προσπάθειες ερμηνείας του θρησκευτικού δόγματος, της αποστολής της

¹⁴ Ο όρος σέκτα (από το λατινικό *sequi*, που σημαίνει ακολουθώ), έχει μεταφερθεί και στα ελληνικά καθώς δεν υπάρχει αντίστοιχος όρος στη γλώσσα μας. Σημαίνει την ομάδα ανθρώπων, οι οποίοι με δική τους πρωτοβουλία, αποσπώνται από το σώμα των μεγάλων ιστορικών θρησκειών και προσχωρούν σε ένα πλέγμα νέων συμβατικών «σχέσεων ζωής», οι οποίες συνδέουν πλέον τα μέλη της κάθε ομάδας. Τα μέλη της σέκτας αποδέχονται ορισμένες κοινές θρησκευτικές εμπειρίες και χαρακτηρίζονται από στενούς δεσμούς, όχι μόνο μεταξύ τους, αλλά – όπως ισχυρίζονται- και με τη θεότητα. Συνήθως, η σέκτα απαιτεί από τα μέλη της, την τήρηση συγκεκριμένων ηθικών επιταγών, κοινών για όλους, αυστηρότερων ή εν πάση περιπτώσει διαφορετικών από αυτές που ισχύουν στο εσωτερικό των μεγάλων θρησκειών. Μάλιστα, η θεωρητική διαφορά ανάμεσα στη σέκτα και την Εκκλησία είναι δύσκολο να προσδιοριστεί, επειδή οι περισσότερες σέκτες επιμένουν να αποκαλούνται «Εκκλησίες».

Εκκλησίας αλλά και των επιλογών της καθημερινής ζωής των πιστών. Παρατηρούμε ότι ύστερα από καταπιέσεις αιώνων όταν και η παραμικρή σκέψη απόκλισης από την "ορθόδοξη πίστη" και το δόγμα, τα οποία καθόριζε η Εκκλησία της Ρώμης, σήμαινε και αφορισμό ή κάψιμο στην πυρά, βρισκόμαστε σε μια ελεύθερη θρησκευτική δράση.

Όσον αφορά τις σέκτες, πάντοτε στην κορυφή τους υπάρχει ένα χαρισματικό πρόσωπο- ο προφήτης ή ο αρχηγός ή ο ιδρυτής της που είτε βρίσκεται στη ζωή είτε όχι – ο οποίος κάποια στιγμή υποτίθεται ότι βίωσε τη δική του Αποκάλυψη, την οποία στη συνέχεια έρχεται να διδάξει με τη σειρά του στους οπαδούς του.

Οι σέκτες κατατάσσονται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

1. Στις σέκτες εβραιοχριστιανικής προέλευσης που ανατρέχουν στα κείμενα της Βίβλου, τα οποία συνήθως επιμένουν να ερμηνεύουν κατά γράμμα αναμένοντας τη συντέλεια του κόσμου.
2. Σε αυτές που εμπνέονται από απωανατολικά πρότυπα, κυρίως από τον Ινδουισμό και τον Βουδισμό και
3. Σε αυτές που βασίζονται στο μυστικισμό των Γνωστικών και αντλούν το περιεχόμενό τους από τις δύο προηγούμενες κατηγορίες, αλλά και γενικότερα από τη Δυτική παράδοση. Και αυτές συνήθως αναφέρονται στη Βίβλο. Την οποία όμως ερμηνεύουν από διαφορετική οπτική γωνία.

Στη χώρα μας οι σέκτες είναι ολιγάριθμες. Οι πιο γνωστές είναι οι Παλαιοημερολογίτες, και οι Χιλιαστές ή Ιεχωβίτες¹⁵ ή μάρτυρες του Ια(ε)χωβά.

Στις ΗΠΑ , σήμερα, οι σέκτες είναι πολλές και πολύ ισχυρές. Οι περισσότερες και ισχυρότερες είναι οι ευαγγελικής¹⁶—προτεσταντικής προέλευσης σέκτες με τις παραλλαγές τους: οι Μεθοδιστές¹⁷, οι **Βαπτιστές**, οι Αποστολικοί, οι Κουάκεροι¹⁸, οι Πεντηκοστιανοί¹⁹, οι Μορμόνοι²⁰, η Παγκόσμια Εκκλησία του Θεού, οι σέκτες *New Age, Born Again*²¹ και *Children of God* και πολλές άλλες.

¹⁵ «Χιλιαστές» ή «μάρτυρες του Ιεχωβά», ή «Ιεχωβίτες» ή «Χαραυγιστές της Χιλιετηρίδας» ή «Ρωσσελιστές» ή «οπαδοί της Νέας Ημέρας», ή «οπαδοί της Παγκοσμίου Σωτηρίας» ή «Οργάνωση Σκοπιάς του Πύργου» ή «Διεθνής Σύνδεσμος Σπουδαστών των Γραφών» ή απλώς «Σπουδαστές των Γραφών» είναι οπαδοί μιας αιρέσεως που κλίνει προς τον Ιουδαϊσμό και διαστρεβλώνει όσο περισσότερο γίνεται τη Διδασκαλία της Καινής Διαθήκης. Ιδρυτής υπήρξε ο Αμερικανός, γιος εμπόρου και έμπορος Charles Taze Russel. Σε ηλικία 20 ετών άρχισε να συλλαμβάνει το 1872 την ιδέα του Χιλιασμού στην πόλη Πίτισμπουργκ του Αλλήγκνεϋ των ΗΠΑ.

¹⁶ Οι ευαγγελικές σέκτες ελέγχουν 200 τηλεοπτικούς και 1200 ραδιοφωνικούς σταθμούς.

¹⁷ Η ονομασία Μεθοδιστές αποδόθηκε για πρώτη φορά στη Γαλλία σε μια ομάδα Γάλλων Θεολόγων, οι οποίοι κατά τις αρχές της 17^{ης} εκατονταετηρίδας, προσπάθησαν μεθοδικά, δηλαδή με τη μέθοδο των διατυπώσεων να ενώσουν τους συγγενότους με την Εκκλησία. Σπουδαιότατο μέλος υπήρξε ο Bossuet.

¹⁸ Οι Κουάκεροι ονομάστηκαν έτσι, γιατί από πολλοί ευσέβεια έπεφταν, κατά την ώρα της προσευχής, σε κάποιο είδος εκστάσεως, κατά την οποία παρουσιάζονταν ότι καταλαμβάνονταν από τρεμούλα. Η λέξη «κουάκερος» σημαίνει «τρεμουλιάρης». Η αρχική ονομασία τους ήταν «Φίλοι» και ο ιδρυτής ήταν ο George Fox (1624-1691). (Καρανικόλας Π., σελ. 153)

¹⁹ Η αίρεση των Πεντηκοστιανών πήρε το όνομά της από την Πεντηκοστή, την ημέρα δηλαδή που το Άγιο Πνεύμα κατέβηκε στους Αποστόλους με τη μορφή πύρινων γλωσσών (Πραξ. 2, 1 εξ) Πιστεύουν ότι το Άγιο Πνεύμα κατεβαίνει σε αυτούς αόρατα και προξενεί φαινόμενα όπως η γλωσσολαλία, τα οράματα, οι εκστάσεις, τα χαρίσματα προφητείας κλπ, τα οποία θεωρούν ότι είναι Θεόσταλτα. Διαθέτει μεγάλο αριθμό ιεραπόστολων και εκατομμύρια οπαδούς στη Νότια Κορέα και τη Βραζιλία. (Καρανικόλας Π., σελ. 262)

²⁰ Ονομάζονται έτσι από το «Βιβλίο του Μόρμον», που το έγραψε ο Joseph Smith, το 1827. (Βορινιώτης Ν., χ.χ. *Ορθοδοξία Και Σκοτεινές Δυνάμεις*)

Ονομάζονται και «Άγιοι της Ύστερης Ημέρας». Δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι Χριστιανοί αλλά αναφέρονται καταχρηστικά στις Χριστιανικές Προτεσταντικές αιρέσεις. Πρόκειται για παλαιότερες και ταχύτερα αναπτυσσόμενες σέκτες που συντηρεί 50.000 ιεραπόστολους. (Καρανικόλας Π., σελ. 183)

²¹ Οι οπαδοί των *Born Again* —τους οποίους ανήκει και ο πρόεδρος Μπους— υπολογίζονται σήμερα παγκοσμίως σε 40.000.000.

1.2 Ιστορική Αναδρομή Και Έκταση Της Βαπτιστικής Πίστεως

Οι Βαπτιστές αποτελούν εκτεταμένο και πολύμορφο προτεσταντικό²² κίνημα το οποίο εμφανίστηκε το 17^ο αιώνα στην Αγγλία και δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο βάπτισμα των ενηλίκων. Είναι εξαπλωμένοι στις πέντε ηπείρους, κυρίως όμως στη Β. Αμερική.

Η ονομασία «βαπτιστές» υιοθετήθηκε κατά το 18^ο αιώνα και αντικατέστησε παλαιότερες ονομασίες όπως «Εκκλησία του Χριστού», «Βαπτισμένη Εκκλησία του Χριστού» κ.ά.

Η αρχή του βαπτιστικού κινήματος είναι συνδεδεμένη με τη συνάθροιση πουριτανών, η οποία λειτούργησε στην πόλη Gainsborough υπό τον Αγγλικανό

²² Ο Χριστιανισμός ως η πολυπληθέστερη θρησκεία στον πλανήτη παρουσιάζει και τις πιο πολλές παρεκκλίσεις από το ορθό δόγμα. Ήδη από τους πρώτους χρόνους της ζωής του Χριστιανισμού, από το σώμα της εκκλησίας είχαν αποκοπεί θρησκευτικές ομάδες, όπως οι μονοφυσίτες, οι νεστοριανοί και άλλοι. Οι λόγοι αυτής της απομάκρυνσης ήταν κυρίως εθνικοί και κοινωνικοί, όπως, π.χ., συνέβη με τους χριστιανούς της Αιγύπτου (Κόπτες), οι οποίοι για να αυτονομηθούν από την καταπιεστική βυζαντινή διοίκηση κατέφυγαν στο Μονοφυσιτισμό. Τον 11ο αιώνα ο Χριστιανισμός είχε διασπαστεί σε δύο μεγάλες δογματικές ομάδες, τους ορθόδοξους και τους καθολικούς.

Το επόμενο μεγάλο γεγονός που συντάραξε τον Καθολικισμό και δημιούργησε ένα ακόμα σχίσμα στους κόλπους του Χριστιανισμού ήταν η διδασκαλία του Μαρτίνου Λούθηρου, η οποία καταγράφηκε ως **Προτεσταντισμός** (Διαμαρτυρία), με αξιοσημείωτη παραφυάδα του τον Καλβινισμό. Είναι χαρακτηριστικό ότι και η δημιουργία αυτών των δύο μεγάλων δογματικών ομάδων δεν έχει απόλυτα ξεκάθαρα θρησκευτικού-θεολογικού χαρακτήρα αίτια. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Προτεσταντισμός κυριάρχησε στις αγγλοσαξονικές χώρες, σε αντίθεση με τον Καθολικισμό ο οποίος εξακολουθεί να επιβάλλει την παρουσία του στις κυρίως λατινικές χώρες. Τη σκυτάλη στη διάσπαση και τη δημιουργία αλλόδοξων ή αιρετικών ομάδων παίρνει πλέον ο Προτεσταντισμός, αφού είναι σαφώς πιο ανεκτικός στις άλλες θρησκευτικές δοξασίες.

Παρακολουθήστε μια σύντομη αναγραφή των πλέον σημαντικών παραφυάδων του Προτεσταντισμού, όπως αυτές παρουσιάζονται στις σελίδες του Διαδικτύου, επισκεπτόμενοι τις παρακάτω ιστοσελίδες:

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ: <http://www.ccel.wheaton.edu/c/calvin/institutes/institutes.html> και <http://www.reformation.org/luther.html>
ΒΑΠΤΙΣΤΕΣ : <http://www.abc-usa.org/>

ιερέα John Smith ο οποίος αρνήθηκε το νηπιοβαπτισμό και αποσπάσθηκε την Αγγλικανική Εκκλησία (1606). Το 1607 λόγω των ιδεών του κατέφυγε στο Άμστερνταμ της Ολλανδίας μαζί με την ομάδα του, η οποία αποτελείτο από εκδιωχθέντες προτεστάντες από τα Βρετανικά νησιά.

Στην Ολλανδία απέκτησαν τη συναίσθηση πως το βάπτισμα πρέπει να περιοριστεί σε αυτούς που μπορούσαν να αποδείξουν πειστικά πως έλαβαν τη χάρη. Ο John Smith βάπτισε ο ίδιος τον εαυτό του και ύστερα τους άλλους οπαδούς. Έτσι ιδρύθηκε η πρώτη βαπτιστική κοινότητα.

Η ομάδα ήρθε σε στενή επαφή με τους αναβαπτιστές²³ μεννονίτες²⁴. Μόλις ο Smith διαπίστωσε πως και οι μεννονίτες κήρυτταν το βάπτισμα των πιστών, αρνήθηκε το προηγούμενο βαπτίσματος και βαπτίσθηκε από τους μεννονίτες για τρίτη φορά.

Κύριος συνεργάτης του John Smith υπήρξε ο Thomas Helwys, ο οποίος το 1612 επέστρεψε στο Λονδίνο και ίδρυσε εκεί την πρώτη βαπτιστική "εκκλησία". Τα κείμενα που έγραψε ο Helwys θεωρούνται ως η πρώτη αγγλόφωνη υποστήριξη της θρησκευτικής ελευθερίας.

²³ Οι αναβαπτιστές υπήρξαν γέννημα της Μεταρρύθμισης και Διαμαρτυρήσεως του Λούθηρου, του Ζβιγγλίου και του Καλβίνου κατά της Ρωμαιοκαθολικής ή Παπικής Εκκλησίας. Οι Αναβαπτιστές προήλθαν κατά την μεταρρύθμιση από τις τάξεις των "ενθουσιαστών", τις οποίες αποτελούσαν και ορισμένοι οπαδοί του Ζβιγγλίου καθώς και αυτοί που πήραν την ονομασία «προφήτες της πόλεως του Σβικάου» (zwiekaue), που είχαν αρχηγό τον Θωμά Μύνστερ.

Χαρακτηριστικό γνώρισμα τους ήταν η καταπολέμηση με φανατισμό του νηπιοβαπτισμού, τον οποίο οι πρώτοι ενθουσιαστές οπαδοί του Ζβιγγλίου τον μετέτρεψαν σε αναβαπτισμό, για το λόγο ότι πίστευαν πως το βάπτισμα δεν μπορούσε να έχει καμία αξία, αφού ο βαπτιζόμενος δεν ήταν σε θέση να γνωρίζει ενσυνείδητα και να ομολογήσει την πίστη του. (Καρανικόλας Π., σ.111)

²⁴ Οι μεννονίτες ήταν "αναβαπτιστές" και οργανώθηκαν στην Ολλανδία από τον MENNO SIMONIS (1492 – 1559), στον οποίο και οφείλουν την ονομασία τους. Ο Μέννον αντιπαθούσε τις ομολογίες γιατί γινόντουσαν αιτίες διχογνωμιών και αντιθέσεων. Το 1556 έγραψε μια πραγματεία "Για την αληθινή Χριστιανική πίστη". Η πραγματεία αυτή διατυπώθηκε από τους μεννονίτες ιεροκήρυκες Gerardi L, και De Rys H, σε "Ομολογία της Γουότερλαντ" (Καρανικόλας Π., σ.124)

Την ίδια περίοδο ένα παρακλάδι της αρχικής ομάδας του Smith είχε καταφύγει στο Leyden της Ολλανδίας, από όπου το 1620 μετανάστευσε στο Πλύμουθ της Μασαχουσέτης. Παρά τις αντιδράσεις της επίσημης αγγλικανικής εκκλησίας και τις επί ετών διώξεις τους, οι βαπτιστές κατακτούν έδαφος και μετά του Γουλιέλμου Γ της Οράγγης, τους παρήχθη θρησκευτική ελευθερία ίδρυσης πολλών εκκλησιών.

Το 1638 ο πουριτανός Henry Jacob οργάνωσε μια δεύτερη ομάδα βαπτιστών, οι οποίοι επηρεασμένοι από τους μεννονίτες εφήρμοσαν αντί της καθιερωμένης προτεσταντικής πρακτικής του ραντισμού, την εμβάπτιση στο νερό. Η πρακτική αυτή υιοθετήθηκε και από την πρώτη ομάδα, αποτελώντας έτσι ένα από τα κύρια εξωτερικά γνωρίσματα όλου του βαπτιστικού κινήματος. Οι δύο ομάδες όμως, παρουσίασαν σημαντικές δογματικές διαφορές. Οι συναθροίσεις που ακολουθούσαν τη διδασκαλία του Smith και Helwys είχαν σαφή αρμινιανικό²⁵ προσανατολισμό, δηλαδή ότι η εξιλαστήρια θυσία του Χριστού έκανε δυνατή τη σωτηρία για όλους τους πιστούς και όχι μόνο για έναν περιορισμένο αριθμό "εκλεκτών". Εξαιτίας αυτής της αντίληψης οι οπαδοί των Smith και Helwys ονομάστηκαν "Γενικοί Βαπτιστές" (General Baptists), ενώ οι

²⁵ Αρμινιανικής αποχρώσεως Βαπτιστές αποτελούν οι εξής: η "Ελευθέρας θελήσεως Βαπτιστική Εκκλησία" που χρονολογείται από τις αρχές του 18 ου αιώνα. Το "Γενικό Συνέδριο Εναγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας", που χρονολογείται από το 1935 και προέρχεται από την προαναφερθείσα Εκκλησία. Η "Ηνωμένη Βαπτιστική Εκκλησία" που αποτελείται από μαύρους και χρονολογείται από το 1901. Οι "Ελευθέρας θελήσεως Βαπτιστές" ή αλλιώς Βουλοκίτες που χρονολογούνται από το 1780. Οι "Χωρισμένοι Βαπτιστές", που ήλθαν στις ΗΠΑ το έτος 1695. Ο "Σύνδεσμος Χριστιανικής Βαπτιστικής Ενώσεως" που αποτελείται από τα μικρότερα βαπτιστικά σώματα. Οι "Ηνωμένοι Βαπτιστές" που ακολουθούν ανάμικτη Καλβινιστική και Αρμινιανική Θεολογία, η οποία ομάδα χρονολογείται από το 1787 κ.ά. (Καρανικόλας Π., σελ. 121)

οπαδοί του Jacob παρέμειναν πιστοί στο καλβινικό δόγμα του προορισμού²⁶ και πήραν την ονομασία "Ειδικοί Βαπτιστές" (Particular Baptists).

Οι Βαπτιστικές ομάδες που για πρώτη φορά ιδρύθηκαν στην Αγγλία ήταν του τύπου των Γενικών, ενώ η πρώτη Βρετανική Ειδική ομάδα βαπτιστών, ιδρύθηκε το 1638.

Το 1641, ένα τρίτο κατά σειρά σώμα Βαπτιστών ιδρύθηκε με την ονομασία "Βαπτιστές Καταδύσεως". Αυτή η ομάδα το 1644, έγραψε μια ομολογία²⁷ Πίστεως, η οποία αποτελεί την πρώτη ομολογία πίστεως των Βαπτιστών και ισχύει για τους περισσότερους από τους σύγχρονους Βαπτιστές. (Βλέπε Παράρτημα)

Η δεύτερη ομολογία Πίστεως των Βαπτιστών είναι προϊόν της Γενικής Συνέλευσης του 1677. Αποτελείται από 32 Κεφάλαια, εκδόθηκε για πρώτη φορά την ίδια χρονολογία και επανεκδόθηκε το 1680.

Το 1689, με την υπογραφή της Πράξεως από το Βασιλιά Ιάκωβο Β', αναγνωρίστηκαν ως νόμιμες οι παρακάτω δύο Βαπτιστικές παρατάξεις, που

²⁶ Περιορίζαν τη θεία χάρη στους προορισμένους εκλεκτούς. Συγκεκριμένα: Η διδασκαλία του προορισμού είναι η διδασκαλία που αναφέρεται στην «επιλογή της έννοιας». Μέσα από τη διδασκαλία αυτή, προκύπτει πως είναι ελεύθερη βούληση του Θεού, ως αιώνια απόφασή του, να διαφέρουν οι άνθρωποι μεταξύ τους και να διακρίνονται σε «ευάρεστους» στο Θεό και σε μη ευάρεστους σ' Αυτόν. Οι μεν αναμένουν την αιώνια ζωή, οι δε τον αιώνιο θάνατο. Επομένως ο άνθρωπος έχει προκαθοριστεί ενώπιον του Θεού σε καλό και κακό. Κατά τον Καλβίνο (Calvinus) (1509 – 1566) δεν υπάρχει δυνατότητα για τον άνθρωπο να πληροφορηθεί το προκαθορισμένο ατομικό του πεπρωμένο και να αντιπαρατεθεί μαζί του. Επίσης, δεν μπορεί ο άνθρωπος να καταφεύγει στην ρωμαϊκή φιλεύσπλαχνη ευλάβεια, όπου μπορεί με την προθυμία του για μετάνοια και μεταμέλεια, να επιτυγχάνει τη συγχώρηση των αμαρτιών του και να πλησιάζει την ελπίδα, ώστε να γίνεται αποδεκτός για την αιωνιότητα και την τελευταία στιγμή της ζωής του. (Αποστολόπουλος, Κ., (1999), σ.33)

²⁷ Η πρώτη ομολογία πίστεως των Βαπτιστών είναι γνωστή και ως ομολογία Πίστεως του Λονδίνου. Ο τίτλος της είναι The Confession Of Faith of Those Churches which are commonly (though falsely) called Anabaptists. Πρόκειται για ομολογία Καλβινιστικού περιεχομένου. Αποτελείται από 52 Άρθρα Πίστεως, τα οποία καλύπτουν τα βασικά σημεία της διδασκαλίας των βαπτιστών. (Σκουτέρη Κ. *Πρώτοι Ομολογία Των Ελεύθερων Αγγλικών Εκκλησιών*, σελ 120)

διαφέρουν ως προς την πίστη, οι οποίες αναφέρθηκαν πιο πάνω. (Γενικοί – Ειδικοί Βαπτιστές)

Κατά το χρόνο της υπογραφής της πράξεως που προαναφέρθηκε, κάθε παράταξη αποτελείτο από εκατό περίπου κοινότητες.

Στα τέλη του 17^{ου} αιώνα, την περίοδο που υπογραφόταν το βασιλικό διάταγμα περί ανοχής, ο βαπτισμός γνώριζε ήδη αξιοσημείωτη εξάπλωση. Το 18^ο αιώνα οι διαφορές των δύο κλάδων του βαπτισμού οδηγήθηκαν στα άκρα: οι μεν Γενικοί Βαπτιστές στράφηκαν προς τον ουνιταριανισμό²⁸ και άρχισαν να δίνουν έμφαση στην προσωπική πνευματική εμπειρία. Οι δε Ειδικοί Βαπτιστές υιοθέτησαν σταδιακά έναν αυστηρότατο καλβινισμό, ενώ συγχρόνως αντέδρασαν έντονα σε μια ιεραποστολική τάση που εμφανίστηκε στο βαπτιστικό κίνημα.

Σταδιακά, το κέντρο βάρους όλων των σημαντικών εξελίξεων που επρόκειτο να συμβούν στο πλαίσιο του κινήματος μετατοπίστηκε στις

αμερικανικές αποικίες.

Η πρώτη επίσημη βαπτιστική συνάθροιση ιδρύθηκε στο Rhode Island²⁹, το 1639 και σύντομα το κίνημα βρήκε απήχηση στο Maine, την Πενσυλβάνια, τη Βιρτζίνια και τη βόρεια και νότια Καρολίνα.

²⁸ Άρνηση της τριαδικής υπόστασης του Θεού.

²⁹ Roger Williams (1603-1683)

Ο Williams υπήρξε ο πρώτος Αμερικανός Βαπτιστής. Γεννημένος και μεγαλωμένος στο Λονδίνο, έγινε ο προσωπικός ιερέας επικεφαλής παρεκκλησίου του Sir William Masham. Το 1629, θεώρησε την Εκκλησία της Αγγλίας ως «ψευδτική» εκκλησία. Εξαιτίας αυτής της θεώρησής του κατάφερε να αποφύγει τη φυλάκιση με το να διαφύγει στην Αμερική. Στην Αμερική, ο Williams περιφρόνησε την σχέση Εκκλησίας – Πολιτείας που διατηρούσαν οι Πουριτανοί και τάχθηκε εναντίον της. Μεταφέρθηκε στο Rhode Island, όπου και ίδρυσε την πρώτη Αμερικάνικη Βαπτιστική Εκκλησία. (από άρθρο στο internet)

Στα τέλη του 18^{ου} αι. το 10% του πληθυσμού των αποικιών ήταν βαπτιστές, ως επί το πλείστον Ειδικοί. Το 1783 οι βαπτιστές όντας ευρύτατα αναπτυγμένοι, σύστησαν θεολογικά σεμινάρια και πανεπιστήμια ιδίως στο Σικάγο και τη Φιλαδέλφεια, εκδίδοντας περιοδικά και εφημερίδες και αξιολογότατα θεολογικά συγγράμματα.

Το 1814 ίδρυσαν την εταιρία American Baptist Missionary Union. Λόγω μη αυστηρώς καθορισμένης διδασκαλίας διακρίθηκαν σε δεκάδες με επιμέρους μικρές διαφορές της βαπτιστικής ομολογίας. Επίσης εμφανίστηκαν και άλλες ομάδες με πιο ριζικές διαφορές. Τέτοιες ήταν οι Πρωτόγονοι Βαπτιστές (Primitive Baptists), οι βαπτιστές της έβδομης ημέρας (Seven Day Baptists), οι της εκκλησίας του Θεού (Church of God), οι Καμπελίτες (Campbellites) ή Μαθηταί του Χριστού (Disciples of Christ); ή απλώς Χριστιανοί (Christians) κλπ.

Στην Ηπειρωτική Ευρώπη, οι Βαπτιστές εξαπλώθηκαν κατά τον 18^ο αιώνα κυρίως στις Σκανδιναβικές χώρες, τη Γερμανία και τη Ρωσία. Οι διάφορες ιεραποστολικές εξορμήσεις των βαπτιστών δεν περιορίστηκαν μόνο στις μη Χριστιανικές χώρες αλλά έφτασαν και στην Ελλάδα. Δεκαμελής βαπτιστική ιεραποστολική ομάδα εργάστηκε, στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, σε μεγάλες πόλεις της Ελλάδας και στην Αθήνα, μη κατορθώνοντας να προσηλυτίσουν παρά ισάριθμους περίπου προς αυτούς οπαδούς.

Η επιρροή των Βαπτιστών υπήρξε σημαντική, τόσο στο πρώτο κύμα Αφύπνισης που έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην ιδεολογική προπαρασκευή του πολέμου της Ανεξαρτησίας, όσο και στο δεύτερο, τις πρώτες δεκαετίες δηλαδή του 19^{ου} αιώνα. Από τότε και στο εξής η αφυπνιστική, ενθουσιαστική νοοτροπία

επρόκειτο να γίνει βασικό χαρακτηριστικό του βαπτιστικού κινήματος. Το μεγάλο ποσοστό μαύρων στις βαπτιστικές συναθροίσεις στάθηκε η αιτία να εμπλακεί άμεσα το κίνημα στη διαμάχη περί δουλειάς που ξέσπασε στα μέσα του 19^{ου} αιώνα, η οποία εμπλοκή οδήγησε στην οριστική διάσπαση.

Το 1845, πριν ακόμη ξεσπάσει ο Εμφύλιος πόλεμος, δημιουργήθηκε στη Γεωργία η "λευκή" Νότια Βαπτιστική Συνέλευση (μετριοπαθούς καλβινιστικού περιεχομένου), ενώ μετά το τέλος του πολέμου οι "μαύρες" βαπτιστικές συναθροίσεις αποσχίσθηκαν πλήρως και συγκρότησαν ένα αμιγώς φυλετικό και αυστηρά καλβινικό σώμα με ξεχωριστή οργανωτική δομή. Συγχρόνως, μια γενικότερη σύγκρουση μεταξύ φονταμενταλιστικών³⁰ και φιλελεύθερων τάσεων, στις αρχές του 20^{ου} αι., συνεχίζει δε να ενδημεί στις νότιες πολιτείες των ΗΠΑ μέχρι σήμερα.

Τα σημαντικότερα βαπτιστικά σώματα είναι: η Βαπτιστική Ένωση³¹, η οποία αποτελεί το κεντρικό όργανο όλων των επιμέρους βαπτιστικών ομάδων της Βρετανίας, η Εθνική Βαπτιστική Συνέλευση της Αμερικής, η Προοδευτική Βαπτιστική Συνέλευση, η Νότια Βαπτιστική Συνέλευση και οι Αμερικανικές Βαπτιστικές Εκκλησίες. Εκτός αυτών, στις ΗΠΑ υπάρχουν τις εικοσιπέντε άλλες ανεξάρτητες βαπτιστικές ομάδες και εκκλησίες.

Η κίνηση αναπτύσσει έντονη ιεραποστολική δραστηριότητα. Ιδρύθηκαν ιεραποστολικές εταιρείες στην Ευρώπη και την Αμερική **«κάθε βαπτιστής και**

³⁰ **Φονταμενταλισμός:** είναι η παρόρμηση να επιστρέψει κανείς στις θεμελιώδεις αξίες που είχαν οι άνθρωποι στο παρελθόν και στις διδασκαλίες των ιερών γραφών, που συχνά εκλαμβάνονται και ερμηνεύονται με κυριολεκτικό τρόπο. (Crawford Robert *Τι είναι θρησκεία*; Σαββάλας μτφ Μπλέτας Μάριος, 2004)

³¹ Το 1891 οι διάφορες βαπτιστικές κοινότητες της Μεγάλης Βρετανίας και της Ιρλανδίας, ενώθηκαν στην Baptist Union Great Britain and Ireland (Βαπτιστική Ένωση Μεγάλης Βρετανίας και Ιρλανδίας). (Αλεβιζόπουλος, Α. *Ρωμαιοκαθολικισμός, Προτεσταντισμός και Ορθοδοξία*, σελ.139)

ιεραπόστολος», είναι μια από τις βασικές αρχές της κίνησης. Ο John Gerhard Oncken (1800 – 1884), που έφερε το κίνημα στη Γερμανία, ίδρυσε το 1835 το πρώτο «Κυριακό Σχολείο» στο Αμβούργο.

Στην Αμερική και στην Αγγλία βρίσκεται το 90% του παγκόσμιου πληθυσμού των βαπτιστών. Το 1905, ιδρύθηκε ο Παγκόσμιος Βαπτιστικός Σύνδεσμος, ο οποίος παρότι στην αρχή είχε αποκλειστικό στόχο την επικοινωνία και το συντονισμό των εκτός Βρετανίας και ΗΠΑ ομάδων όπως στην Ευρώπη, την Ασία, τη νότια Αμερική και τον Καναδά, εξελίχθηκε σταδιακά σε ευρύτερο συμβουλευτικό σώμα όλου του βαπτιστικού κινήματος.

Αν και η προτεσταντική ομαδοποίηση, - η οποία είναι γνωστή με τις ονομασίες "Δουνκέριοι" και "Αδελφοί", - δεν ακολούθησε τις εξελίξεις του κύριου Βαπτιστικού σώματος, αποτελεί ένα από τα παλιότερα παρακλάδια του βαπτισμού.

Οι Δουνκέριοι (Dunkers), εμφανίσθηκαν στις αρχές του 18^{ου} αι. στο Schvarzenau της Γερμανίας και πήραν το όνομά τους από το tunken, που σημαίνει "βυθίζω, εμβαπτίζω". Προήλθαν από Γερμανούς βαπτιστές οι οποίοι ασπάστηκαν πλευρές του λουθηρανικού πιετισμού.

Οι Δουνκέριοι υποστήριζαν την κατά γράμμα εφαρμογή της Καινής Διαθήκης, θεωρούσαν σημαντικότερη την εσωτερική ζωή του ατόμου από τη συμμετοχή του στην εκκλησία και αρνούνταν την κοσμική δικαιοσύνη, τη στρατιωτική υπηρεσία κ.ά. Η Ευχαριστία ήταν και παραμένει συνδεδεμένη με τράπεζα αγάπης στην οποία προηγείται η νύψη των ποδιών. Το βάπτισμα γίνεται με τριπλή κατάδυση εις το όνομα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.

Απορρίπτουν κάθε γραπτή ομολογία πίστεως. Χαιρετιούνται με ασπασμό αγάπης και απορρίπτουν τα αγαθά του πολιτισμού.

Από την αρχική ομάδα των Δουνκερίων ιδρύθηκε το 1708 η εκκλησία των Αδελφών, η οποία ύστερα από σκληρούς διωγμούς και περιπλανήσεις στη Γερμανία, την Ολλανδία και την Ελβετία κατέληξε το 1719 στη Αμερική και συγκεκριμένα στην αποικία των κουακέρων στη Φιλαδέλφεια (Πενσυλβάνια). Από το φιλόξενο περιβάλλον της Πενσυλβάνια οι Δουνκέριοι εξαπλώθηκαν σε άλλες περιοχές της Αμερικής, όπου βρέθηκαν ωστόσο από την αρχή περιθωριοποιημένοι, εξαιτίας της γερμανικής γλώσσας που μιλούσαν, της άρνησής τους να φέρουν όπλα αλλά και των εν γένει ακραίων αντιλήψεων τους.

Η θεολογία των Δουνκερίων συνίσταται από τέσσερα δόγματα:

- 1) το δόγμα της ειρήνης, το οποίο συνεπάγεται τη ριζική άρνηση της συμμετοχής σε πολέμους³²
- 2) το δόγμα της εγκράτειας
- 3) το δόγμα της απλότητας, που έχει ως αποτέλεσμα την αποκήρυξη της διασκέδασης και της πολυτέλειας υπέρ της απλής, πρακτικά προσανατολισμένης ζωής και
- 4) το δόγμα της αδελφότητας με βάση το οποίο καταδικάζεται ως μη χριστιανική οποιαδήποτε κοινωνική ή ταξική διάκριση³³.

Από την Εκκλησία των Αδελφών αποσχίσθηκαν την ίδια περίπου εποχή (1881 – 1883) δύο τάσεις:

³² Οι Δουνκέριοι αντιτάχθηκαν τόσο στον πόλεμο της Ανεξαρτησίας όσο και στον Εμφύλιο Πόλεμο, ενώ πήραν την πλευρά των ειρηνιστών σε όλους τους μεγάλους πολέμους του 20^{ου} αι.

³³ Η θέση των Δουνκερίων στο ζήτημα της δουλείας ήταν από την αρχή υπέρ των μαύρων.

η *πρώτη*, η οποία σχημάτισε την **Αδελφική Εκκλησία** και θεώρησε τις αντιλήψεις του κυρίου σώματος πολύ συντηρητικές, ενώ αντίθετα η *δεύτερη*, που έγινε γνωστή με την ονομασία **Παλαιά Γερμανική Βαπτιστική Εκκλησία** (Δουνκέριοι της Παλιάς Τάξης), τις θεώρησε όχι αρκούντως συντηρητικές (απέρριψε τον έμμισθο κλήρο, την ιεραποστολική δράση, την ανώτερη εκπαίδευση, τη συμμετοχή σε οποιουδήποτε είδους ένωση, κοσμική ή θρησκευτική κά).

Οι συνεχείς διασπάσεις έχουν δημιουργήσει σήμερα ένα φάσμα ομάδων και εκκλησιών. Μεγαλύτερη και σημαντικότερη από αυτές παραμένει η αρχική Εκκλησία των Αδελφών, η οποία αναπτύσσει έντονη ιεραποστολική δράση στη νότια Αμερική, την Αφρική και την Ασία και συνεργάζεται στενά με το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών.

Τέλος, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι ο αριθμός των βαπτιστών υπολογίζεται σε 35 εκατομμύρια. Όμως σε αυτό τον αριθμό δεν περιλαμβάνονται τα μέλη των κοινοτήτων, που δεν ανήκουν στον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Βαπτιστών, όπως φυσικά και τα παιδιά των Βαπτιστών μιας και αποτελεί κύρια θέση της πίστης τους η άρνηση του νηπιοβαπτισμού.

Στην Ελλάδα οι Βαπτιστές κατηγοριοποιούνται στις Ελεύθερες³⁴ Εκκλησίες σύμφωνα με τον Αλεβιζόπουλο Α. «Η κίνηση των Βαπτιστών ονομάζεται «Ευαγγελική³⁵ Βαπτιστική Εκκλησία» και αναπτύχθηκε στην «πνευματική

³⁴ «Ελεύθερα» σημαίνει ανεξάρτητη από κάθε άλλη, έξωθεν αυτής, κυριαρχία. (Γιαννακόπουλος Ιωήλ, σελ.19)

³⁵ Στην Ελλάδα οι Πρεσβυτεριανοί - οι οποίοι κατήργησαν τον βαθμό του Διακόνου και το βαθμό του Επισκόπου, διατήρησαν δε σαν διάκριση μεταξύ λαϊκού και κληρικού τον βαθμό του Πρεσβύτερου με καθαρά Προτεσταντική έννοια- αυτοονομάστηκαν Ευαγγελικοί ή Ευαγγελική Εκκλησία, μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας από τον τουρκικό ζυγό. Στην Αμερική την ονομασία Ευαγγελικοί την έχουν και άλλες ομάδες οι οποίες καλύπτουν ανθρώπους από τις πιο φιλελεύθερες έως τις πιο συντηρητικές

ατμόσφαιρα», που σχηματίσθηκε στην Ελλάδα από την δραστηριότητα ξένων «ιεραποστόλων»³⁶, οι οποίοι έδρασαν από την εποχή της απελευθέρωσης από τον τουρκικό ζυγό και ενισχύθηκε με την άφιξη προσφύγων μετά την μικρασιατική καταστροφή”.

Η πρώτη θρησκευτική κοινότητα Βαπτιστών στην Αθήνα, δηλαδή η Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία – η οποία και αποτελεί το θέμα της παρούσας εργασίας – ιδρύθηκε στη δεκαετία του 1960 από τον κ. Μάρκο Μπούσιο. Περισσότερα στοιχεία για τον ιδρυτή και για την κοινότητα βρίσκονται στο αντίστοιχο κεφάλαιο.

δοξασίες. Οι «Ευαγγελικοί» δεν πρέπει να συγχέονται με τους «Ευαγγελιστές» οι οποίοι αποτελούν μέλη άλλης προτεσταντικής ομάδας των οποίων η πίστη είναι όμοια με των Χιλιαστών. Εδώ στην Ελλάδα Ευαγγελιστές βρίσκονται στη Θεσσαλονίκη, στη Δράμα και στην Κέρκυρα και αριθμούν τετρακόσια μέλη περίπου. (1991) (Καρανικόλας Π.σελ.12)

³⁶ Δέκα Αμερικάνοι ιεραπόστολοι ήρθαν στην Ελλάδα το 1845 και επιδόθηκαν στον προσηλυτισμό. Η ιεραποστολή τους αυτή κράτησε 43 χρόνια μέχρι το 1888. Το αποτέλεσμα τους όμως ήταν πενιχρό. (Αρχιμ. Ραπτόπουλου (1994), *Αιρέσεις στην Ελλάδα*, Αποστολική Διακονία, Αθήνα σελ.97)

1.3. Βασικές Θέσεις της Βαπτιστικής Πίστες

Οι Βαπτιστές³⁷ αποτελούν μια από τις μεγαλύτερες προτεσταντικές κοινότητες. Τα κύρια στοιχεία που ξεχωρίζουν τους Βαπτιστές από άλλες προτεσταντικές κοινότητες είναι :

- 1) η επιμονή τους στο βάπτισμα των ενήλικων πιστών
- 2) η ανησυχία τους για την ελευθερία της ομιλίας και της συνείδησης και για την ελευθερία από την παρέμβαση οποιασδήποτε αστικής ή εκκλησιαστικής αρχής
- 3) η πρωτοκαθεδρία που επιδιώκουν να δώσουν στην Αγία Γραφή σε θέματα πίστης, δόγματος και ηθών και
- 4) η εξουσία που δίνουν στις εκκλησιαστικές υποθέσεις της κοινότητας.

Οι Βαπτιστές «βλέπουν» την Χριστιανική ζωή ως υπόθεση προσωπικής πίστης και σοβαρής αφοσίωσης στο να ζει κανείς ακολουθώντας τις "ύψιστες" Χριστιανικές αρχές γενικής ισχύος .

Με αυτό τον τρόπο κάθε άνθρωπος μπορεί να αναγεννηθεί, ζώντας μια νέα ζωή , εντασσόμενος στην Εκκλησιαστική κοινότητα. Για τους Βαπτιστές η Εκκλησία είναι ουσιαστικά το αποτέλεσμα μετατροπής και ευλογίας μιας ενωμένης κοινότητας πιστών. Συνεπώς η Εκκλησία είναι ιερή επειδή μόνο η πίστη και η ζωή των πιστών είναι ιερές. Έτσι, η εκκλησία δεν έχει εξουσία πάνω στα μέλη της, πάνω στην ελευθερία της συνείδησης τους ή πάνω στις εκκλησιαστικές υποθέσεις. Εξαιτίας της έμφασης που δίνουν στη Βίβλο (Αγία

³⁷ Στοιχεία από άρθρο στο internet.

Γραφή), οι περισσότεροι Βαπτιστές έχουν παραμείνει συντηρητικοί, φονταμενταλιστές σε θέματα πίστης και ηθών.

Υπήρξαν ανυπόμονοι όσον αφορά τους θεολογικούς συμβιβασμούς με την επιστήμη, τη μοντέρνα φιλοσοφία και τις φιλελεύθερες πολιτικές πεποιθήσεις. Το Ευαγγέλιο, οι παραδοσιακές Βαπτιστικές αρχές και η αγνή Χριστιανική ηθική είναι θεμελιώδεις και πολλοί Βαπτιστές δεν τις εγκαταλείπουν. Για αυτό το λόγο πολλοί Βαπτιστές αρνούνται να γίνουν μέλη της Οικουμενικής κίνησης, με κανένα τρόπο.

Από την άλλη πλευρά όμως, εξαιτίας της έμφασης που δίνουν στην ελευθερία της συνείδησης, της προσωπικής πίστης και της σημαντικότητας της Χριστιανικής ζωής και κρατώντας αποστάσεις από δόγματα και εκκλησιαστικές εξουσίες οδηγούνται προς έναν θεολογικό και κοινωνικό φιλελευθερισμό. Μάλιστα, είναι γνωστά πολλά σεμινάρια και εκκλησίες για το φιλελεύθερο περιεχόμενο της θεολογίας τους, των κοινωνικών στάσεων με συνέπεια πολλοί Βαπτιστές να είναι οι αρχηγοί της εγκαθίδρυσης της οικουμενικής κίνησης στις αρχές του 20ου αιώνα³⁸.

Η Βαπτιστική Παράδοση

Φυσικά αποτελεί παρανόηση το γεγονός ότι το κύριο χαρακτηριστικό της πίστης τους είναι η διαχείριση του Βαπτίσματος. Οι πεποιθήσεις των Βαπτιστών βασίζονται πρωταρχικά στην πνευματική φύση της εκκλησίας και στην πρακτική

³⁸ J Barnhart, *The Southern Baptist Holy War* (1986); S Hill, *Baptists North and South* (1964); R G Torbet, *A History of the Baptists* (1966); J E Tull, *Shapers of Baptist Thought* (1972).

των πιστών, με αποτέλεσμα το βάπτισμα να τελείται υπό το φως της διδασκαλίας της Καινής Διαθήκης.

Τα Μέλη Της Εκκλησίας

Σύμφωνα με τη Βαπτιστική πίστη, η Εκκλησία αποτελείται από όσους έχουν αναγεννηθεί από το Άγιο Πνεύμα και πιστεύουν στον Ιησού Χριστό ως προσωπικό τους Σωτήρα.

Μια ζωντανή και άμεση σχέση με το Χριστό αποτελεί και τη βάση της ενότητας των σχέσεων μεταξύ των πιστών. Συγκεκριμένα δεν είναι κανείς Βαπτιστής επειδή οι γονείς του υπήρξαν Βαπτιστές και συνεπώς είναι και ο ίδιος. Δεν τίθεται θέμα οικογενειακού προνομίου.

Οι Βαπτιστές αρνούνται την Αγγλικανική ή Πρεσβυτεριανή θεώρηση σβήνοντας τη φράση "μαζί με τα παιδιά μας" από τον ορισμό της Εκκλησίας. Η αόρατη Εκκλησία αποτελείται από τους σωσμένους πιστούς του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος, στη γη και στον Παράδεισο.

Επίσης, οι Βαπτιστές πάντα αναγνώριζαν την μεγάλη αξία της ενότητας μεταξύ των Εκκλησιών και αυτό έχει διαπιστωθεί διαμέσου των αιώνων. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να υποθέσουμε ότι η Βαπτιστική Ένωση (Baptist Union) ή Παγκόσμια Βαπτιστική Συμμαχία συνυπάρχει με τη Βαπτιστική κοινότητα.

Περισσότερα στοιχεία για την **Εκκλησία**, τη διοίκησή της και το πώς ορίζεται από την Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία παρατίθενται στο αντίστοιχο κεφάλαιο.

Στους Βαπτιστές παρατηρείται ενδυναμωμένο το αίσθημα της συντροφικότητας το οποίο έχει ιστορικές, Θεολογικές και Ψυχολογικές ρίζες. Αν και υπάρχουν πολλές και έντονες διαφορές μεταξύ τους, πάντα καταφέρνουν να συνεργάζονται κάτω από τον σκοπό της συμμαχίας που εκφράζει "την ουσιαστική μοναδικότητα των Βαπτιστών του Ιησού Χριστού, να μεταδίδουν την αδελφότητα και να προωθούν το πνεύμα της συντροφικότητας, της φροντίδας και της συνεργασίας μεταξύ των μελών".³⁹

Χριστούγεννα

Σε πολλές εκκλησιαστικές οργανώσεις (αιρέσεις), η 25η Δεκεμβρίου θεωρείται η ημέρα της γέννησης του Ιησού. Στα Αγγλικά η λέξη Christmas προέρχεται από την παλαιά Αγγλική λέξη *christes maesse*, "festival of Christ"⁴⁰) δηλαδή η γιορτή του Χριστού.. Η Βίβλος δεν αναφέρει συγκεκριμένα την ημέρα της γέννησης του Ιησού. Τα περισσότερα, αν όχι όλα τα στοιχεία δείχνουν ότι γεννήθηκε το φθινόπωρο ή την άνοιξη.

Πάσχα

³⁹ (Elwell Evangelical Dictionary)

A C Underwood, History of English Baptists; H W Robinson, Baptist Principles; H Cook, What Baptists Stand For; A Dakin, The Baptist View of the Church and Ministry; O K and M Armstrong, The Baptists in America; R G Torbet, A History of the Baptists; S L Stealey, ed., A Baptist Treasury; W S Hudson, Baptists in Transition; T Crosby, The History of the English Baptists

⁴⁰ Τα Χριστούγεννα έχουν τις ρίζες τους σε παγανιστικές γιορτές. Αξιοπρόσεκτα είναι τα Saturnalia, τα φεστιβάλ του Κρόνου στην Αρχαία Ρώμη, ή η γιορτή της χειμερινής ισημερίας και γιορτή για την αναγέννηση του Ήλιου, στα πλαίσια των εορταστικών εκδηλώσεων για το θεό Μίθρα των Περσών.

Παρατηρείται μεταξύ στα τέλη του Μάρτη και στα μέσα του Απρίλη κάθε χρόνο, ημέρα Κυριακή . Στα Αγγλικά ο όρος "Easter" προέρχεται από την Τευτονική⁴¹ (Teutonic) θεά Eaestre, η οποία ήταν η θεότητα της γονιμότητας.

Επιφάνια

Η 6^η Ιανουαρίου θεωρείται η μέρα βάπτισης του Ιησού από τον Ιωάννη το Βαπτιστή. Επίσης είναι γνωστή αυτή η μέρα ως δωδέκατη (Ματθ3:13-17)..

Ευαγγελισμός

Την ημέρα αυτή εορτάζεται η αναγγελία του Αρχάγγελου Γαβριήλ στη Μαρία (Παναγία), ότι θα μείνει έγκυος από το Άγιο Πνεύμα (Λουκάς 1:26-28 «*Εν δε τω μηνί τω έκτω απεστάλη ο άγγελος Γαβριήλ υπό του Θεού εις πόλιν της Γαλιλαίας ονομαζομένην Ναζαρέτ, προς παρθένον ηρραβωνιασμένην με άνδρα ονομαζόμενον Ιωσήφ, εξ' οίκου Δαβίδ και το όνομα της παρθένου Μαριάμ. και εισήλθε ο Άγγελος προς αυτή, είπε Χάιρε, κεχαριτωμένη, ο κύριος μετά σου ευλογημένη συ εν γυναιξίν.*» Αυτή η μέρα θεωρείται ότι είναι η 25^η Μάρτη έτσι ώστε ο Ιησούς να γεννηθεί ακριβώς σους 9 μήνες. Η Αγία Γραφή όμως δεν αναφέρει επακριβώς το χρονικό διάστημα της κυοφορίας.

Το σύμβολο πίστεως της Νικαίας

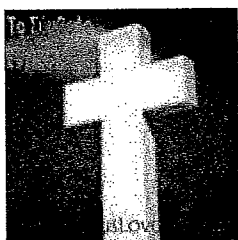
Το σύμβολο της πίστεως της Νίκαιας είναι η επίσημη ομολογία της πίστεως.. Πρόκειται για 12 σύντομες προτάσεις ή άρθρα. Είναι σημαντικό να

⁴¹ Γερμανική φυλή

τονιστεί ότι τα επτά πρώτα άρθρα έγιναν στην Α' Οικουμενική σύνοδο, της Νίκαιας το 325 μ.Χ, επί Μεγάλου Κωνσταντίνου.

Ο Μέγας Κωνσταντίνος είχα συγκαλέσει σε συμβούλιο όλους τους επισκόπους της «Καθολικής Εκκλησίας», με σκοπό να συζητηθεί το ζήτημα της σχέσης μεταξύ Υιού και Πατέρα (Θεού). Ο Άρειος υποστήριζε ότι ο Υιός (Ιησούς) είναι υποδεέστερος του Πατρός Του και συνεπώς αρνιόταν τη θεότητα του Κυρίου.

Τα υπόλοιπα πέντε άρθρα έγιναν τη Β' Οικουμενική Σύνοδο της Κωνσταντινουπόλεως το 381 μ.Χ, επί Μ.Θεοδοσίου. Την αφορμή είχε δώσει τότε ο Μακεδόνιος, που αρνιόταν τη θεότητα του Αγίου Πνεύματος. Έτσι συμπληρώθηκε το Σύμβολο της Πίστεως:

1. Πιστεύω εις ένα Θεόν, Πατέρα Παντοκράτορα, Ποιητήν ουρανού και γής, ορατών τε πάντων και αοράτων.

2. Και εις ένα Κύριον Ιησούν Χριστόν, τον Υιό του Θεού, τον μονογενή, τον εκ του Πατρός γεννηθέντα προ πάντων των αιώνων, φως εκ φωτός, Θεόν αληθινόν εκ Θεού αληθινού, γεννηθέντα ού ποιηθέντα, ομοούσιον τω Πατρί, διού τα πάντα εγένετο.

3. Τον δι ημάς τους ανθρώπους και δια την ημετέραν σωτηρία κατελθόντα εκ των ουρανών και σαρκωθέντα εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και ενανθρωπήσαντα.

4. Σταυρωθέντα τε υπέρ ημών επί Ποντίου Πιλάτου και παθόντα και ταφέντα.
 5. Και αναστάντα την τρίτη ημέρα, κατά τας Γραφάς.
 6. Και ανελθόντα εις τους ουρανούς, και καθεζόμενον εκ δεξιών του Πατρός.
 7. Και πάλιν ερχόμενον μετά δόξης κρίναι ζώντας και νεκρούς, ού της Βασιλείας ούκ έσται τέλος.
 8. Και εις το Πνεύμα το Αγιον, το Κύριον, το Ζωοποιόν, το εκ του Πατρός εκπορευόμενον, το συν Πατρί και Υιώ συμπροσκυνούμενον και συνδοξαζόμενον, το λαλήσαν δια των προφητών.
 9. Είς Μίαν, Αγίαν, Καθολικήν, και Αποστολικήν Εκκλησίαν.
 10. Ομολογώ εν βάπτισμα εις άφεσιν αμαρτιών.
 11. Προσδοκώ ανάστασιν νεκρών.
 12. Και ζωήν του μέλλοντος αιώνος.
- Αμήν.

Στα Αγγλικά ⁴²το Σύμβολο της Πίστεως έχει ως εξής:

We believe in one God, the Father, the Almighty, Maker of Heaven and Earth, of all there is, seen and unseen.

We believe in one Lord, Jesus Christ, the only Son of God eternally begotten of the Father, God from God, Light from Light, true God

⁴² Από άρθρο στο Διαδίκτυο.

from true God, begotten, not made, one in Being with the Father.

Through Him all things were made.

For us men and our salvation He came down from Heaven: by the power of the Holy Spirit He was born of the Virgin Mary, and became man.

For our sake He was crucified under Pontius Pilate;

He suffered, died, and was buried.

On the third day He rose again according to the Scriptures;

He ascended into Heaven and is seated at the right hand of the Father.

He will come again in glory to judge the living and the dead, and His Kingdom will have no end.

We believe in the Holy Spirit, the Lord, the giver of life, who proceeds from the Father⁴³.

With the Father and the Son He is worshipped and glorified.

He has spoken through the Prophets.

We believe in one holy catholic and apostolic Church.

We acknowledge one baptism for the forgiveness of sins.

⁴³ Η Ρωμαϊκή Καθολική Εκκλησία και οι αιρέσεις της Δυτικής Ευρώπης πρόσθεσαν "...and the Son."

We look for the resurrection of the dead, and the life of the world to come.

Amen.

Παραδόσεις σχετικά με τη μεταθανάτιο ζωή

Η ρωμαιοκαθολική Εκκλησία διδάσκει ότι υπάρχουν τρία επίπεδα στη μεταθανάτιο ζωή: ο παράδεισος, το καθαρτήριο και η κόλαση..

Η Αγία Γραφή αναφέρει ότι οι δίκαιοι και οι έντιμοι θα πάνε στον Παράδεισο αφού περάσουν από το καθαρτήριο (Ματθαίος 25:31-40 «Όταν δε έλθη ο Υιός του ανθρώπου εν τη δόξα του αυτού και πάντες οι άγιοι άγγελοι μετ' αυτού, τότε θέλει καθήσει επί του θρόνου της δόξης αυτού...Και αποκριθείς ο Βασιλεύς θέλει ειπεί προς αυτούς. Αληθώς σας λέγω, καθόσον εκάμετε εις ένα τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων εις εμέ εκάμετε.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II.

ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο όρος μέθοδος⁴⁴ που προέρχεται από τη σύζευξη των δύο λέξεων

« μετά» και «οδός», σημαίνει κατά κυριολεξία «το μεταβαίνειν προς αναζήτηση τινός». Δηλαδή στον πυρήνα της έννοιας της μεθόδου βρίσκεται ο σκοπός του «να φτάσουμε κάπου» και κατά επέκταση δημιουργείται το ερώτημα «ποια είναι η κατάλληλη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουμε για να συγκεντρώσουμε τα απαραίτητα στοιχεία έτσι ώστε να φτάσουμε στον επιδιωκόμενο στόχο μας;».

Στη συγκεκριμένη εργασία στόχος είναι η μελέτη της Βαπτιστικής θρησκευτικής κοινότητας της Αθήνας δηλαδή της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας.

Όταν ανέλαβα την εκπόνηση της παρούσας εργασίας είχα σκοπό να συλλέξω το υλικό μου με τις εξής μεθόδους:α) τη συμμετοχική παρατήρηση β) τις συνεντεύξεις που θα παίρνονταν τόσο από τον ιδρυτή όσο και από τα μέλη

⁴⁴ Προτείνεται από την καθηγήτρια της Σορβόνης Madeleine Grawitz, στο βιβλίο της για τις Μεθόδους των Κοινωνικών Επιστημών (1972), η κατάταξη των μεθόδων σε τρεις κατηγορίες.:

Α) Στη Μέθοδο ως φιλοσοφική έννοια, δηλαδή ως σύνολο των πνευματικών εκείνων διαδικασιών, με την βοήθεια των οποίων ένα; Επιστημονικός κλάδος επιχειρεί να ανακαλύψει τις "αλήθειες που αναζητά να τις αποδείξει και να τις επαληθεύσει.

Β) Οι μέθοδοι ως οδηγοί συγκεκριμένων ερευνητικών εφαρμογών, Εδώ ανήκει κάθε μέθοδος που υποδεικνύει στον ερευνητή ένα συγκεκριμένο και συστηματικό τρόπο επιστημονικής εργασίας όπως είναι η μέθοδος της συνέντευξης, της δειγματοληψίας, της ανάλυσης περιεχομένου κλπ.

Γ) Οι μέθοδοι ως ερμηνευτικές κατηγορίες οι οποίες υπαγορεύουν στον ερευνητή που τις εφαρμόζει ένα δεδομένο ερμηνευτικό σχήμα που θα επηρεάσει αργότερα τη σύνθεση των πορισμάτων στα οποία κατέληξε χρησιμοποιώντας τις παραπάνω μεθόδους, όπως π.χ συμβαίνει με την εφαρμογή της ιστορικής εξελικτικής μεθόδου όπου γίνεται αναφορά σε ορισμένη φιλοσοφία της ιστορίας κλπ. (Λαμπίρη-Δημάκη Ι., Η κοινωνιολογία και η μεθοδολογία της,σελ.27-28,Α. Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή,1990, 6^η έκδοση)

της θρησκευτικής οργάνωσης- κοινότητας γ)το ερωτηματολόγιο προς τα μέλη της θρησκευτικής οργάνωσης- κοινότητας.

Η **συμμετοχική παρατήρηση** έχει ταυτιστεί όσο καμία άλλη με την ποιοτική έρευνα. Είναι γνωστό ότι με τη μέθοδο αυτή μελετάμε τα κοινωνικά φαινόμενα καθώς αυτά διαδραματίζονται στο φυσικό τους περιβάλλον. Στην παρούσα εργασία το φυσικό περιβάλλον αποτέλεσε ο ευκτήριος οίκος της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας.

Στον ευκτήριο οίκο ήταν εφικτή η παρακολούθηση του κηρύγματος, άλλωστε ο Ernest W. Burgess, ο οποίος ήταν ένας από τους πρωτοπόρους στη χρήση της επιτόπιας έρευνας, ισχυρίζεται χαρακτηριστικά ότι «τα αντικείμενα της κοινωνικής έρευνας, δηλαδή οι άνθρωποι, οι κοινωνικές ομάδες και οι κοινωνικοί θεσμοί, θα πρέπει να μελετώνται στο εργαστήριο της κοινωνικής ζωής»⁴⁵.

Κατά τη διάρκεια της συλλογής του υλικού χρειάστηκε να ανατρέξω σε βιβλιογραφία σχετική με τους Βαπτιστές. Κατέφυγα στη βιβλιοθήκη της Θεολογικής σχολής Αθηνών καθώς και σε βιβλιοπωλεία εκκλησιαστικού περιεχομένου.

Λίγο πολύ τα βιβλία επαναλάμβαναν τις ίδιες πληροφορίες ενώ κάποια ανέφεραν την ύπαρξη των Βαπτιστών στην Αθήνα. Το γεγονός αυτό με οδήγησε στο να ζητήσω περισσότερες διευκρινήσεις από τον κ. Μ. Μπούσιο αλλά και στο να διαμορφώσω τις ερωτήσεις μου έτσι ώστε να πάρω πληροφορίες οι οποίες δεν περιέχονταν στα βιβλία που είχα μέχρι στιγμής διαβάσει. Είναι σημαντικό να αναφερθεί στο σημείο αυτό ότι τα πιο πολλά στοιχεία βρέθηκαν στα βιβλία του Α.

⁴⁵ E.W. Burgess, “ Basic social data”, στο T.V. Smith L.D. White (επιμ.), An experiment in Social Science Research, Chicago: The University of Chicago Press, 1929,σελ.47

Αλεβιζόπουλου που είχε ασχοληθεί εκτενώς με τις αιρέσεις στην Ελλάδα. Ο κ. Μ. Μπούσιος είχε μιλήσει στον Α. Αλεβιζόπουλο και μου είχε προτείνει τα βιβλία του. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι οι πληροφορίες που συλλέχθηκαν σε αυτή την εργασία είναι πολύ περισσότερες από αυτές που μπορεί να βρει κανείς στην σχετική βιβλιογραφία.

II.1 .Συμμετοχική παρατήρηση

Η συμμετοχική παρατήρηση είναι κατάλληλη όταν το υπό έρευνα φαινόμενο αφορά μικρές ομάδες, γεωγραφικά περιορισμένες και συνεπώς παρατηρήσιμες.(Η Θρησκευτική οργάνωση των Βαπτιστών στην Αθήνα)

Στη συμμετοχική παρατήρηση η ανάμειξη του ερευνητή στην υπό μελέτη ομάδα μπορεί να πάρει κάθε φορά διαφορετική έκταση και μορφή. Σε συνάρτηση με το ρόλο που υιοθετεί ο ερευνητής, η έρευνα μπορεί να γίνεται φανερά ή όχι, να αποκαλύπτεται επιλεκτικά σε ορισμένους ή να γίνεται με απόλυτη διαφάνεια. Ο Raymond Gold ταξινομεί το βαθμό συμμετοχής του ερευνητή σε τέσσερις κατηγορίες: Πλήρως συμμετέχων (complete participant),συμμετέχων ως παρατηρητή (participant as observer), παρατηρητής ως συμμετέχων (observer as participant) και πλήρως παρατηρητής (complete observer).⁴⁶

Υπήρχε μια σκέψη η έρευνα να διεξαχθεί με την ιδιότητα της γραφούσης ερευνήτριας ως πλήρως συμμετέχων⁴⁷. Γρήγορα όμως η σκέψη αυτή εγκαταλείφθηκε διότι πρώτον η παρούσα εργασία έχριζε ανάγκης συνεντεύξεων και δεύτερον η οποιαδήποτε επικοινωνία που θα αναπτυσσόταν και θα χαρακτηριζόταν από δόλο θα μπορούσε να έχει οδυνηρά αποτελέσματα ⁴⁸, τόσο για την ερευνήτρια όσο και για την ομάδα της έρευνας.

⁴⁶ Κυριαζή Ν., Η Κοινωνιολογική έρευνα, Ελληνικά Γράμματα, 1999,Αθήνα, σ.250

⁴⁷ Ο ερευνητής αποκρύπτει την επιστημονική του ιδιότητα και έχει σκοπό να ενσωματωθεί απόλυτα στην ομάδα που ερευνά και να συμμετέχει μαζί τους, με όσο το δυνατό πιο φυσικό τρόπο, στις καθημερινές τους δραστηριότητες.

⁴⁸ Βλ.Κ.Τ. Erikson, “ A comment on disguised observation in sociology” Social Problems, τομ.14,1967, σ.368. « Όταν η ανθρώπινη επικοινωνία βασίζεται σε δόλο, το αποτέλεσμα μπορεί να είναι οδυνηρό για εκείνους που έχουν παραπλανηθεί. Όμως ακόμα και αν δεν ισχύει αυτό, είναι πάρα πολλοί οι τρόποι με τους οποίους ένας ξένος ο οποίος παριστάνει κάτι που δεν είναι στην πραγματικότητα, μπορεί να

Αξίζει εδώ να σημειωθεί ότι δεν ήταν δυνατό να γίνει μια έρευνα στα μέλη της θρησκευτικής κοινότητας για αυτό το λόγο και όλες οι πληροφορίες της εργασίας δόθηκαν από τον Ιδρυτή της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας.

Άλλωστε η πρόθεσή μας ήταν να μάθουμε όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία για την θρησκευτική κοινότητα ειπωμένα από το στόμα των παρευρισκομένων και του ιδρυτή φυσικά, έτσι ώστε η εργασία αυτή να αποτελέσει μια προβολή της θρησκευτικής τους πίστης, μια, θα μπορούσαμε να πούμε, νομιμοποίηση τους.

Συνεπώς, κρίθηκε κατάλληλος ο βαθμός συμμετοχής της ερευνήτριας να υπάγεται στην τρίτη κατηγορία στον **Συμμετέχων ως Παρατηρητής**. Έτσι αποκαλύφθηκε από την πρώτη στιγμή στον Ιδρυτή η επιστημονική ιδιότητα της ερευνήτριας και έγιναν γνωστές οι ερευνητικές της προθέσεις, αλλά συγχρόνως επιδιώχθηκε η όσο το δυνατό μεγαλύτερη συμμετοχή της στο κήρυγμα που ελάμβανε χώρο στον ευκτήριο οίκο.

Η προσέγγιση του Ιδρυτή της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας έλαβε χώρα προς το τέλος του Ιανουαρίου 2004 στον ευκτήριο οίκο της οδού Καποδιστρίου 42. Στο χώρο αυτόν έγινε γνωστή στον ιδρυτή της Εκκλησίας κ. Μπούσιο η πρόθεση της γραφούσης, να συλλέξει πληροφορίες για τη θρησκευτική οργάνωση των Βαπτιστών στην Αθήνα . Ο κ. Μπούσιος δέχτηκε να δώσει πληροφορίες με την προϋπόθεση να παρουσιαστούν επακριβώς όσα ελέχθησαν.

ενοχλήσει την ομάδα στην οποία εισβάλλει, εφόσον αδυνατεί να καταλάβει τις συνθήκες των διαπροσωπικών σχέσεων που επικρατούν σε αυτήν».

Σύμφωνα με τον William Shaffir: « Η συνεργασία που θα έχει ο ερευνητής με την ομάδα εξαρτάται λιγότερο από το αντικείμενο της μελέτης και περισσότερο από τη γνώμη που θα αποκομίσουν οι ερευνώμενοι για τον ερευνητή ως ένα κοινό άτομο που τους σέβεται, ενδιαφέρεται πραγματικά για αυτούς, τους βλέπει με καλοσύνη και δέχεται να προσαρμοστεί στους δικούς τους κανόνες συμπεριφοράς, όταν είναι μαζί τους. Εν ολίγοις, οι κοινωνικές δεξιότητες του ερευνητή (φιλικότητα, γενναιοδωρία, χιούμορ) είναι απαραίτητες για την επιτόπια έρευνα, όπως είναι και για τις κοινωνικές μας σχέσεις σε άλλους χώρους και υπό άλλες συνθήκες που δεν συνδέονται με την επαγγελματική μας ενασχόληση.⁴⁹

Για αυτό το λόγο όταν η γράφουσα παρακολουθούσε κάθε Τετάρτη ή Κυριακή το κήρυγμα του Ευαγγελίου, δεν διέφερε σε τίποτα από τους παρευρισκόμενους, όσον αφορά την τελετουργία.

Είναι χρήσιμο όμως να τονιστεί το γεγονός ότι σε καμία από αυτές τις συναντήσεις δεν ένιωσε η ερευνήτρια ότι ανήκει εκεί, μιας και τα μέλη την έβλεπαν ως την ερευνήτρια που βρισκόταν στο χώρο τους. Υπήρχε βέβαια φιλική αντιμετώπιση από την πλευρά τους και ιδιαίτερα από τον Ιδρυτή αλλά όταν αναφερόταν ο ρόλος της διαφαίνονταν στα πρόσωπά τους μια ενόχληση, μια δυσπιστία.

Για παράδειγμα, ένα μέλος τη ρώτησε από πότε παρακολουθεί τις συναντήσεις, αν της αρέσει εδώ, κλπ. Η ίδια προερχόταν από την Μολδαβία, υπήρξε Χριστιανή Ορθόδοξη. Στη χώρα της είχε παρακολουθήσει στην τηλεόραση εκπομπή Βαπτιστών, της άρεσε το όλο κήρυγμα και σιγά σιγά

⁴⁹ W.Shaffir και B.William, “ Managing a Convincing Self- Presentation”, W Shaffir και R.A. Stabbins, “Experiencing Fieldwork,op.cit, σελ.80 , έμμεση αναφορά στο Κυριαζή Νότα *Η Κοινωνιολογική Έρευνα*,σελ.257

αποφάσισε να γίνει Βαπτίστρια. Μάλιστα στη χώρα μας βρήκε και δουλειά. Έδωσε την εντύπωση ότι με τη βοήθεια της κοινότητας βρήκε εργασία όμως δεν ξεκαθαρίστηκε αυτή η υπόθεση, διότι η ίδια δεν έδωσε παραπέρα πληροφορίες, όταν αντιλήφθηκε ότι η συνομιλούσα ήταν η κοπέλα που είχε δει πριν τέσσερις μήνες στον ευκτήριο οίκο.

Οι πρώτες πληροφορίες δόθηκαν στον ευκτήριο οίκο δέκα λεπτά πριν αρχίσει το κήρυγμα της Τετάρτης. Ακολούθησαν άλλες τρεις συναντήσεις και στη συνέχεια συμφωνήθηκε η συλλογή των πληροφοριών, να γίνεται με τη μέθοδο της τηλεφωνικής συνεντεύξεως χωρίς όμως τη χρήση μαγνητοφώνου⁵⁰. Παρόλα αυτά όμως, επακολούθησαν δώδεκα παρακολουθήσεις του κηρύγματος. Κάποιες παρακολουθήσεις έγιναν Τετάρτη αλλά οι περισσότερες από αυτές έγιναν Κυριακή. Μάλιστα σε μία από αυτές τις Κυριακές παρακολουθήθηκε και ο Κυριακός Δείπνος⁵¹.

Κατά τη διάρκεια των επισκέψεων ζητήθηκε η άδεια διανομής ερωτηματολογίου⁵² έτσι ώστε να συλλεχθούν πληροφορίες για την κοινωνική θέση των μελών, την οικονομική τους κατάσταση, την βάπτισή τους και πότε αυτή έγινε, τις προσδοκίες τους κλπ. Δυστυχώς⁵³ όμως, αυτή η μέθοδος συλλογής στοιχείων, η οποία θα ήταν πολύ σημαντική για την ολοκλήρωση της

⁵⁰ Οφείλει η γράφουσα να ομολογήσει τις δυσκολίες που έχει μια έρευνα χωρίς τη χρήση μαγνητοφώνου, π.χ πολλές πληροφορίες μπορούν να αποδοθούν χωρίς την απαιτούμενη ακρίβεια.

⁵¹ Περισσότερες πληροφορίες στο τρίτο κεφάλαιο.

⁵² Η υποβολή ερωτηματολογίων στα μέλη της θρησκευτικής κοινότητας αποτελεί μέρος της δειγματοληπτικής κοινωνικής έρευνας (sample survey).

⁵³ Στην Κοινωνιολογία το κατ' εξοχήν εργαλείο παρατήρησης είναι το ερωτηματολόγιο. Πρώτα ο ερευνητής καταρτίζει το ερωτηματολόγιο το υποβάλλει στα μέλη του δείγματος, ελέγχει τις απαντήσεις τους, τις κωδικοποιεί και τις κωδικογραφεί, στη συνέχεια φτιάχνει πίνακες διασταυρώσεων – μεταξύ κυρίως των κοινωνικών χαρακτηριστικών των μελών του δείγματος και των απαντήσεων τους σχετικά με τις αξίες τους, τις αντιλήψεις τους, τον τρόπο ζωής τους κλπ). Στην παραδοσιακή Κοινωνική Ανθρωπολογία το κύριο εργαλείο είναι « παρατήρηση με τη συμμετοχή».

παρούσας εργασίας, δεν στάθηκε δυνατή διότι απαγορεύτηκε ρητά από τον κ. Μάρκο Μπούσιο, τον Ιδρυτή της Ε.Β.Ε⁵⁴.

Επίσης θεωρήθηκε απαραίτητη η έμμεση παρατήρηση⁵⁵. Σύμφωνα με αυτήν τα κοινωνικά φαινόμενα γίνονται αντικείμενα παρατήρησης δια μέσου τεκμηριωμένων στοιχείων όπως τα:

Α) Γραπτά τεκμήρια (τα σχολικά εγχειρίδια, νόμοι, βιογραφικά λεξικά κλπ)

Β) Φωτογραφικά όπως τηλεοπτικές εκπομπές, φωτογραφίες⁵⁶ κλπ.

Τη βασική μέθοδο όμως παρατήρησης την ακολουθεί η ανάλυση περιεχομένου (content analysis). Η ανάλυση περιεχομένου σύμφωνα με τον ορισμό του B. Berelson⁵⁷ (1952) είναι «μία τεχνική έρευνας που εφαρμόζεται για να επιτευχθεί η αντικειμενική, συστηματική και ποσοτική περιγραφή του εμφανούς περιεχομένου των επικοινωνιών με τελικό στόχο την ερμηνεία τους». Πρόκειται δηλαδή για μια τυποποιημένη μέθοδο που οδηγεί στη συστηματική κωδικοποίηση του γραπτού και του προφορικού λόγου και αντιστοιχεί στην ποσοτικοποίηση των απαντήσεων στις ανοιχτές ερωτήσεις των ερωτηματολογίων και του περιεχομένου των μη τυποποιημένων συνεντεύξεων.

⁵⁴ Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία (Ε.Β.Ε)

⁵⁵ Το τεκμηριωμένο υλικό περιλαμβάνει κυρίως τα α) γραπτά τεκμήρια (όπως είναι λ.χ οι νόμοι, τα ιστορικά αρχεία, τα ιδιωτικά αρχεία- επιστολές, ημερολόγια- ο ημερήσιος και περιοδικός τύπος, ορισμένου τύπου κοινωνική λογοτεχνία, τα δημοτικά τραγούδια, τα σχολικά εγχειρίδια, τα βιογραφικά λεξικά κλπ) β) ποσοτικά στοιχεία (κυρίως στατιστικές κατανομές που περιλαμβάνονται στις εκδόσεις της Εθνικής στατιστικής υπηρεσίας) – κοινωνικοί δέκτες. Γ) τεκμήρια του υλικού πολιτισμού (ή τεχνικά τεκμήρια κατά τον Duverger, λόγου χάρι στολές, κτίρια, εργαλεία κλπ) και δ) εικονογραφημένα τεκμήρια (π.χ γελοιογραφίες), φωτογραφικά (π.χ ορισμένες ταινίες, τηλεοπτικές εκπομπές κλπ) και ακουστικά τεκμήρια (π.χ ηχογραφημένοι λόγοι πολιτικών κλπ). Τη βασική μέθοδο όμως παρατήρησης την ακολουθεί η ανάλυση περιεχομένου. (Λαμπίρη- Δημάκη Ι. *Η Κοινωνιολογία και η μέθοδος της*, Αθήνα- Κομοτηνή, Σάκκουλα, 1990, σελ.75

⁵⁶ Ήταν πολύ επιφυλακτικός στη φωτογράφιση του χώρου και για αυτό το λόγο δεν υπήρξε επιμονή για φωτογράφιση στον χώρο.

⁵⁷ Αναφέρεται από την M.Grawitz στο M. Duverger, *Μέθοδοι Κοινωνικών Επιστημών*, μτφ. Ν.Παπαδόδημα (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα, 1976) τόμ.Π, σελ.644

Δυστυχώς όμως η ανάλυση περιεχομένου ερωτηματολογίου δεν αποτελεί μέρος της παρούσας εργασίας.

Όσες προσπάθειες και να έγιναν με στόχο το μοίρασμα ερωτηματολογίου στα μέλη της θρησκευτικής οργάνωσης χαρακτηρίστηκαν ως ανεπιτυχείς. Για αυτό το λόγο τα περισσότερα στοιχεία συλλέχθηκαν μέσω συνεντεύξεων.

II.2. Συνεντεύξεις

Η παρατήρηση συνοδεύεται και από συνεντεύξεις. Η συνέντευξη στηρίζεται σε κάποιες γενικές ερωτήσεις και θέματα που έχει προσδιορίσει εκ των προτέρων ο ερευνητής , βάσει των οποίων προσπαθεί να κατευθύνει τη συζήτηση με τον ερωτώμενο- στην ουσία είναι μόνο μια συζήτηση με κύριο ομιλητή τον ερωτώμενο, αλλά την οποία καθοδηγεί διακριτικά ο συνεντευκτής.

Οι ερωτήσεις δεν έχουν προκαθορισμένη σειρά ούτε τίθενται όλες ή με τον ίδιο τρόπο, σε κάθε συνέντευξη. Ο ερευνητής αξιολογεί τα πράγματα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης και μπορεί να προσαρμόζει τη μορφή, τη σειρά και το περιεχόμενο των ερωτήσεων.

Βασικό χαρακτηριστικό της ποιοτικής συνέντευξης είναι ότι δίνει τη δυνατότητα στον ερωτώμενο να αναπτύξει τα θέματα όπως εκείνος θέλει , καθώς περιγράφει ελεύθερα τις εμπειρίες του, εκφράζει τις απόψεις του και αναφέρεται σε σημαντικές για αυτόν καταστάσεις. Ο συνεντευκτής από την πλευρά του παρεμβαίνει σε κατάλληλες ερωτήσεις εκεί που χρειάζεται να εκμαιεύσει περισσότερες πληροφορίες ή να προκαλέσει άλλο θέμα συζήτησης, που το θεωρεί πιο σημαντικό για την έρευνα τη δεδομένη εκείνη στιγμή.

Η ποιοτική συνέντευξη στηρίζεται στη λογική ότι η ίδια η συνέντευξη κατασκευάζει νοήματα και συνεπώς, δεν έχει σημασία μόνο τι έχει λεχθεί ακριβώς ,αλλά και το πώς εκτυλίσσεται η συζήτηση.

Οι συνεντεύξεις προς τον Ιδρυτή της Βαπτιστικής Εκκλησίας στην Αθήνα οι οποίες ξεκίνησαν τον Γενάρη του 2004 και ολοκληρώθηκαν στις αρχές Δεκεμβρίου έτσι ώστε να υπάρχει συνεχή επαφή με τον ιδρυτή, είχαν σκοπό την συλλογή πληροφοριών σχετικά με τον ευκτήριο οίκο, (το νομοθετικό μέρος, το ιστορικό μέρος, το τελετουργικό μέρος, το λατρευτικό μέρος, την εσωτερική οργάνωση του ευκτήριου οίκου), τα μέλη, τον ίδιο τον ιδρυτή (βιογραφικά στοιχεία), σχέσεις μεταξύ των πιστών, με το κράτος, με την Ελληνική Επίσημη Εκκλησία και με την ευρύτερη κοινωνία.

Επίσης, κρίθηκε απαραίτητο να γίνουν ερωτήσεις σχετικά με ό,τι έχει υποστηριχθεί για τους Βαπτιστές στα βιβλία που αποτέλεσαν το υλικό της παρούσας εργασίας. Κατά τη διάρκεια συλλογής στοιχείων από τα βιβλία αυτά προέκυψαν ερωτήσεις που τέθηκαν στον κ. Μπούσιο έτσι ώστε να ξεκαθαριστούν τυχόν ασάφειες. Αυτό το μέρος των ερωτήσεων θεωρήθηκε πολύτιμο για τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας.

Προέκυψαν πολλά στοιχεία που αποκλίνουν από τις πληροφορίες που παρουσιάζονται στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας. Αυτό το γεγονός δίνει μια ιδιαίτερη αξία στο περιεχόμενο της παρούσης εκπονημένης εργασίας, μιας και παρουσιάζονται στοιχεία που δεν υπάρχουν ή διαφέρουν κατά πολύ από εκείνα που αντλήθηκαν από την χρήση της βιβλιογραφίας, η οποία υπάρχει αναλυτικά στο τέλος της εργασίας.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να καταγράψω τις ερωτήσεις που τέθηκαν στον κ. Μπούσιο κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων. Βέβαια, οφείλω να διευκρινίσω ότι δεν τέθηκαν οι ερωτήσεις⁵⁸ με την παρακάτω σειρά:

- Ποιος ο πρώτος ιδρυτής; Από πού καταγόταν και πότε ίδρυσε την πρώτη Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία;
- Ποιοι τύποι Βαπτιστικής Εκκλησίας υπάρχουν;
- Ποιες οι διαφορές μεταξύ τους;
- Υπάρχει μια κεντρική ιδέα και απλά υπάρχουν διαφορές σε συγκεκριμένα σημεία;
- Ποιο το όνομα του ιδρυτή της τοπικής Βαπτιστικής κοινότητας; Το επάγγελμά του; Η ηλικία τους;
- Πότε γίνεται ο ίδιος Βαπτιστής;
- Προέρχεται από οικογένεια Βαπτιστών ή ήταν προσωπική του επιλογή;
- Έχει παιδιά; Ζούσε στο εξωτερικό; Αν ναι πότε έρχεται στην Ελλάδα;
- Πως αποφασίζει να ιδρύσει εκκλησία και γιατί το κάνει; Πότε ξεκίνησε τη διδασκαλία του;
- Πως λειτουργούσαν πριν δημιουργήσουν τον ευκτήριο οίκο;
- Ποιο ήταν το σφάλμα του δικηγόρου σχετικά με την αναγνώριση τους από το κράτος και ποιος ο δικηγόρος;
- Πόσες φορές κάνατε αίτηση για αναγνώριση;

⁵⁸ Επίσης γίνοντουσαν και άλλες σχετικές ερωτήσεις έτσι ώστε να διευκρινιστούν πιθανόν μη ξεκάθαρες απαντήσεις. Οι ερωτήσεις παρουσιάζονται ανάλογα με τη θεματική τους ενότητα και στο κεφάλαιο ΙΙΙ.

- Θεωρείστε εταιρεία, εκκλησία; Ποιο το καταστατικό;
- Πόσες φορές αλλάξατε χώρο εγκατάστασης του ευκτήριου οίκου;
- Πως εγγράφονται τα μέλη;
- Υπάρχουν ιερείς και ιέρειες;
- Τα μέλη συνιστούν μια ενότητα;
- Πως τα ονομάζετε οπαδούς, πιστούς, αλλιώς; Υπάρχει διαφορά μεταξύ αυτών των όρων και αν ναι ποια είναι αυτή;
- Έχετε σχέσεις και μεταξύ σας εκτός του ευκτήριου οίκου;
- Τα μέλη που είναι ήδη βαπτισμένα μπορούν να ξαναβαπτιστούν;
- Τα μέλη πρέπει να είναι ντυμένα με συγκεκριμένο τρόπο στις λατρευτικές τελετές;
- Μεταξύ των μελών και εσάς τι σχέσεις υπάρχουν;
- Πριν αρχίσει το κήρυγμα της Κυριακής, παρατήρησα ότι γινόταν κήρυγμα στην Αγγλική γλώσσα σε εκπροσώπους της μαύρης φυλής...
- Έχετε παρατηρήσει περιπτώσεις στις οποίες ενώ οι γονείς είναι Βαπτιστές τα παιδιά να μην ακολουθούν τη θρησκευτική πίστη των γονιών τους;
- Σε τι και πως πιστεύετε;
- Που στηρίζετε την πίστη σας;
- Ο άνθρωπος γεννιέται αμαρτωλός λόγω του προπατορικού αμαρτήματος;
- Ακολουθείτε κατά γράμμα την Αγία Γραφή;

- Ποιες οι γιορτές σας;
- Έχετε μυστήρια; Σύμβολα;
- Κάνετε τον Σταυρό σας; Αν όχι γιατί;
- Οι Άγιοι τι σημαίνουν για εσάς;
- Τα Άγια Λείψανα;
- Τι ονόματα δίνετε στα παιδιά σας;
- Πως παντρεύεστε;
- Πως γίνεται η κηδεία;
- Δέχετε το διαζύγιο; Αν ναι σε ποιες περιπτώσεις;
- Δέχετε την αντισύλληψη;
- Τι σχέση έχετε με άλλες Ευαγγελικές Εκκλησίες;
- Δέχετε τις εκτρώσεις;
- Ποια βιβλία χρησιμοποιείτε κατά το κήρυγμα;
- Ενισχύετε την ανάγνωση της Αγίας Γραφής;
- Υπάρχουν ειδικά κομμάτια της Αγίας Γραφής στα οποία να δίνετε έμφαση;
- Υπάρχει κάποια συγκεκριμένη διαδικασία ανάγνωσης της Αγίας Γραφής;
- Η Θεία κοινωνία τι σημαίνει;
- Ο τριαδικός Θεός αποτελεί κοινωνία προσώπων;
- Πιστεύετε ότι υπάρχει ο Εωσφόρος και μετά την πτώση του μεταβλήθηκε σε Διάβολο; Τι σημαίνει ο όρος Διάβολος και τι σκοπό έχει;

- Τι σημαίνει ο όρος «κατ' εικόνα» και «καθ' ομοίωσιν»;
- Ως κοινότητα ανήκετε στον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Βαπτιστών;
- Τι σημαίνει ο Θάνατος;
- Η σωτηρία του ανθρώπου με τι ταυτίζεται;
- Πως ο άνθρωπος εντάσσεται στην Βασιλεία του Θεού;
- Ο Διάβολος έχει εξουσία πάνω στη φύση του ανθρώπου;
- Πως θα έρθει η αιώνια ζωή και η αποκατάσταση του ανθρώπου;
- Η θυσία του Ιησού Χριστού που απέβλεπε;
- Η Δευτέρα Παρουσία τι σημαίνει για εσάς;
- Ο Χριστός θα βασιλεύσει για χίλια χρόνια;
- Ο Χριστός σταυρώθηκε για τους εκλεκτούς ή για όλο τον κόσμο;
- Κατά τον Καλβίνο ο άνθρωπος δεν μπορεί να γνωρίζει το πεπρωμένο του και συνεπώς δεν μπορεί να το αλλάξει. Εσείς τι πιστεύετε;
- Τι συμβαίνει με όσους αυτοκτονούν; Πως κρίνονται αυτοί; Πάνε στον Παράδεισο, στην κόλαση;
- Και στην περίπτωση που κάποιος αυτοκτονεί χωρίς να είναι θύμα ατυχήματος ή σοβαρής ασθένειας;
- Πως θα έρθει η αιώνια ζωή;
- Διακρίνετε τη Θεία Χάρη από τη Θεία Θυσία;
- Μέσα από αυτή την εργασία ποιο είναι το μήνυμα που θέλετε να μεταδώσετε σε όσους διαβάσουν την εργασία;
- Πως εντασσόμαστε στο σώμα υπό την μία κεφαλή το Χριστό;

- Τι σημαίνει ο όρος Εκκλησία;
- Το όνομα Βαπτιστές από πού προέρχεται;
- Που γίνεται η Βάπτιση των πιστών;
- Γιατί δεν βαπτίζετε νήπια;
- Τι σημαίνει για εσάς η λέξη μυστήριο;
- Τι έννοια έχει το νερό;
- Χρησιμοποιείται λάδι κατά την Βάπτιση;
- Υπάρχει κάποιος ανάδοχος;
- Φοράτε κάποια φυλακτά;
- Ο Βαπτισμένος φοράει κάποιο αντικείμενο μετά τη βάπτιση του ως σύμβολο της βάπτισής του;
- Ο χώρος της βάπτισης είναι στολισμένος;
- Υπάρχουν άλλα άτομα που παρακολουθούν τη βάπτιση;
- Τι γνώμη έχετε για το μυστήριο της μετάνοιας και της εξομολογήσεως;
- Εάν κάποιος έχει αμαρτήσει, πως ζητεί τη συγχώρεση; Για παράδειγμα προσεύχεται, εξομολογείται;
- Η παροχή της θείας χάριτος συνδέεται με πράξεις εξωτερικές, ορατές, αισθητές και επομένως και με ορατά όργανα όπως ιερείς;
- Η εκκλησία του Χριστού παρουσιάζει «ποιμένες» μετά τον 4^ο αιώνα η απ' αρχής;
- Ο γάμος αποτελεί μυστήριο; Αν όχι τι είναι ακριβώς;
- Το ευχέλαιο αποτελεί μυστήριο; Αν όχι τι είναι ακριβώς;

- Η Θεοτόκος τι σημαίνει για εσάς; Ποια είναι η σημασία της στην πίστη σας;
- Θεωρείτε ότι η Μαριάμ συγκατοικούσε με τον Ιωσήφ;
- Τι σημαίνει η λέξη πρωτότοκος;
- Γιατί δεν πιστεύετε στους Αγίους; Γιατί δεν έχετε εικόνες τους στον ευκτήριο οίκο;
- Τι σημαίνει νηστεία για εσάς; Εσείς νηστεύετε; Αν ναι κάθε πότε;
- Γιατί δεν κάνετε τον σταυρό σας;
- Τι σημαίνει για σας το σημείο του Τιμίου Σταυρού;
- Τελείτε μνημόσυνα; Αν όχι γιατί;
- Τι σημαίνει παράδεισος και Κόλαση;
- Βγάζετε κάποια βιβλία ή περιοδικά όπως για παράδειγμα οι Χιλιαστές;
- Μπορείτε να τυπώνετε, εκδίδετε, αγοράζετε, εισάγετε και διακινείτε βιβλία, περιοδικά και άλλες εκδόσεις θρησκευτικής φύσης;
- Δέχεστε να συμμετέχετε σε μεταγγίσεις αίματος και στον στρατό;
- Πιστεύετε στη χιλιετή Βασιλεία του Θεού στη γη;
- Συμφωνείται με τη μετάφραση της Αγίας Γραφής στη Δημοτική;
- Λόγω του θρησκευτικού σας πιστεύω έχετε νοιώσει να σας αποκλείει το κοινωνικό σας περιβάλλον;
- Έχετε ακούσει ή βιώσει καταστάσεις στις οποίες παιδιά που ακολουθούν τα πιστεύω της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας

έχουν δεχτεί κυρώσεις επειδή για παράδειγμα δεν έκανα τον σταυρό τους κατά τη διάρκεια της πρωινής προσευχής στο σχολείο;

- Μέσα από αυτή την εργασία, ποιο είναι το μήνυμα που θέλετε να μεταδώσετε σε όσους διαβάσουν αυτή την εργασία;

II.3.Παρακολούθηση Του Κηρύγματος

Η παρακολούθηση του κηρύγματος του Ευαγγελίου αποτέλεσε το πιο ενδιαφέρον μέρος της εργασίας.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί οι συναντήσεις ελάμβαναν χώρο στον ευκτήριο οίκο τις μέρες και ώρες: Τετάρτη 8-9 μ.μ και Κυριακή 11-12 π.μ ή 7-8 μ.μ.

Οι επισκέψεις στον ευκτήριο οίκο (δώδεκα στον αριθμό) έγιναν με σκοπό την παρατήρηση των συμπεριφορών μέσα στον εν λόγω χώρο κατά τη διάρκεια του κηρύγματος. Έτσι ήταν εφικτό να γίνει αντικείμενο παρακολούθησης εκ των έσω, όλη η διαδικασία του κηρύγματος ή του Κυριακού Δείπνου.

Δόθηκε η ευκαιρία να μελετηθεί ο χώρος του ευκτήριου οίκου, να γνωρίσει η ερευνήτρια, έστω και αν όχι προσωπικά, τουλάχιστον εμφανισιακά, τα μέλη ή τους παρευρισκόμενους στον ευκτήριο οίκο. Επίσης μπόρεσε να μιλήσει η ερευνήτρια με κάποια από τα μέλη και να καταγράψει κάποιες αντιδράσεις.

Ακόμη στα πλαίσια των παρακολουθήσεων κρίθηκε χρήσιμο να κρατηθούν κάποιες σημειώσεις σχετικά με το περιεχόμενο του κηρύγματος. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται αναλυτικά όλα τα δρώμενα κατά τη διάρκεια του κηρύγματος του Ευαγγελίου καθώς και αποσπάσματα από την παρακολούθηση του κηρύγματος στην οδό Καποδιστρίου 42.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ.

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ (ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ) ΤΩΝ ΒΑΠΤΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

ΙΙΙ.1. Ο Ευκτήριος Οίκος

Ο Ευκτήριος Οίκος των Βαπτιστών στην Αθήνα, βρίσκεται στον Α όροφο της οδού Καποδιστρίου 42⁵⁹, στην Αθήνα. Ο ευκτήριος οίκος αποτελεί την υπόσταση της Εκκλησίας από την πλευρά της Πολιτείας. Ο ευκτήριος οίκος σημαίνει οίκος ευχής και είναι ανοικτός για όλους, για μέλη και μη μέλη, πιστούς και μη πιστούς. Δεν αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού ή δημόσιου Δικαίου.

Η όλη διαδικασία της ίδρυσης και λειτουργίας του ευκτήριου οίκου με τον επίσημο τίτλο Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία απαιτεί πολύ χρόνο και χρήμα, διότι βασίζεται σε ταξικούς νόμους.

Για τη δημιουργία του ευκτήριου οίκου, έπρεπε να συγκεντρωθούν οι οπαδοί και να υπογράψουν. Απαιτείτο το γνήσιο της υπογραφής από τον οικείο δήμαρχο. Όμως ήταν πολύ δύσκολη η συσπείρωσή τους διότι στο Δήμο Αθηναίων υπήρχαν μόνο 5 αιτούντες, άλλοι ήταν δημότες Νέας Ιωνίας,

⁵⁹ Στο Αλεβιζόπουλος Α., *Εγχειρίδιο Αιρέσεων και Παραχριστιανικών Ομάδων*, σελ.7 αναφέρεται ως οδός του ευκτήριου οίκου η Χαλκοκονδύλη 27. Γεγονός που συνηγορεί στα λεγόμενα του κ. Μπούσιου για τις φορές αλλαγής εγκατάστασης του ευκτήριου οίκου.

Χαλανδρίου κλπ. Στους υπόλοιπους τους δόθηκε από το Υπουργείο Παιδείας. Υπήρχαν εμπόδια όμως και από τον Ορθόδοξο Μητροπολίτη, ο οποίος έπρεπε να υπογράψει για να δώσει άδεια ίδρυσης αλλόθρησκου ναού. Γινόταν αναφορά και η απάντηση του ήταν αρνητική.

Υπήρξαν και υπάρχουν πολλές δυσκολίες σχετικά με την οικοδόμηση κτιρίου που να είναι ναός. Προσέφυγαν τελικά δύο φορές στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Την πρώτη φορά απορρίφθηκε το αίτημα τους λόγω σφάλματος του δικηγόρου.

Τελικά το Συμβούλιο της Επικρατείας το 1972 έκρινε ότι το δόγμα των Βαπτιστών πληροί τις προϋποθέσεις της κατά το Σύνταγμα «γνωστής^{60/61} Θρησκείας» και αποτελεί έτσι, δόγμα αναγνωρισμένο με την έννοια της διατάξεως του αρ. 1371 Α.Κ. .Τους αναγνωρίζει το δικαίωμα να ιδρύουν και να λειτουργούν ευκτήριους οίκους. Έτσι αναγνωρίστηκε και δόθηκε άδεια για τη λειτουργία του ευκτήριου οίκου από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ποιμένας του ευκτήριου οίκου είναι ο κ. Μάρκος Μπούσιος.

Ο ευκτήριος οίκος είναι ο οίκος προσευχής και λατρείας των πιστών της θρησκευτικής κοινότητας .Συντηρείται με τις εισφορές των μελών διότι το ενοίκιο είναι πολύ ακριβό. Ο όρος Εκκλησία (καλώ έξω), σημαίνει συγκέντρωση όπως

⁶⁰ Η θρησκεία που δεν έχει κρύφια δόγματα. Να είναι δηλαδή ανοιχτή θρησκεία

⁶¹ Στο παράρτημα της εργασίας αναφέρεται ο κατάλογος που περιλαμβάνει ομάδες και τάσεις που θεωρήθηκαν ασυμβίβαστες με την Ορθόδοξη πίστη, στο άρθρο ΕΠΙΣΗΜΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ Ζ' ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ, στη διεύθυνση: <http://www.i-m-attikis.gr/html/gr/aireseis/asymbibastes.html>.

σήμαινε η Εκκλησία του Δήμου στην αρχαιότητα.. Άλλωστε σύμφωνα με το χωρίο B7 στην Αποκάλυψις του Ιωάννη «Όστις έχει ωτίων ας ακούσει τι λέγει το Πνεύμα προς τα εκκλησίας».

Εκκλησία σημαίνει συνάθροιση, μια κοινωνία ανθρώπων οι οποίοι πιστεύουν στον Χριστό.. Γενικά οι Βαπτιστικές Εκκλησίες, πιστεύουν ότι ο Χριστός είναι η κεφαλή της Εκκλησίας. Ο κ. Μπούσιος τονίζει πως «η Εκκλησία έχει και την ορατή της πλευρά και εκφράζεται στην τοπική κοινότητα Στις Εκκλησίες υπάρχουν πιστοί και μη πιστοί, οι οποίοι όμως δεν έχουν αναγεννηθεί. Αναγεννημένοι σαν άτομα υπάρχουν και σε άλλες μη βαπτιστικές κοινότητες.

Η Εκκλησία είναι ανοιχτή στο κοινό. Θέλουν να είναι και είναι ανοιχτοί διότι δεν έχουν να κρύψουν τίποτα. Για αυτό το λόγο έγινε δεκτή η γράφουσα στο χώρο του ευκτήριου οίκου. Όσοι μπαίνουν στο χώρο ξέρουν γιατί μπαίνουν. Άλλωστε ο Χριστός είπε: Όστις θέλει οπίσω μου έλθει» και όποιος ακολουθεί τον Χριστό, δεν πρέπει να τον ακολουθεί με τα λόγια αλλά με τις πράξεις του».

Στην «Ομολογία Πίστεως» αυτής της ομάδας αναφέρεται: « Πιστεύουμεν ότι η Εκκλησία⁶² είναι σώμα βεβαπτισμένων πιστών, ενωθέντων δια διαθήκης και κοινωνίας του Ευαγγελίου..., ότι οι λειτουργοί της είναι κεχειροτονημένοι ποιμένες ή πρεσβύτεροι..., ότι η όλη αποστολή της εκκλησίας ευρίσκεται εις την Μεγάλην Εντολήν: πρώτον να κάνη μαθητάς δεύτερον να οικοδομήση την εκκλησίας, τρίτον να διδάξει...»

⁶² Από τις 115 φορές που αναφέρεται ο όρος Εκκλησία στην Καινή Διαθήκη οι 95 φορές αναφέρονται στην τοπική συγκέντρωση. (Μπούσιος, παρακολούθηση κηρύγματος στις 10/05/2004)

Σχετικά με τη σωτηρία⁶³, η ομάδα κηρύττει τον προσδιορισμό μέσω της πρόγνωσης, δηλαδή ο Θεός προγνωρίζει ότι ο άνθρωπος θα δεχτεί τη χάρη και τον προορίζει για σωτηρία. «Πιστεύομεν εις την εκλεκτικήν χάριν του Θεού. Ότι οι ευλογίαι της Σωτηρίας προσφέρονται δωρεάν εις πάντας δια του Ευαγγελίου ότι είναι άμεσο καθήκον παντός ανθρώπου να τας αποδεχθή δια της μετανοίας και της πίστεως και τίποτε δεν εμποδίζει την σωτηρίαν και του μεγαλύτερου αμαρτωλού επί της γης πλην της ιδίας της ενυπαρχούσης εξαχρειώσεως και εκουσίας απορρίψεως του ευαγγελίου».

Στην ερώτηση μου πως εντασσόμαστε στο σώμα υπό την μία κεφαλή το Χριστό ο κ. Μπούσιος αναφέρει σε τηλεφωνική συνέντευξη στις 9/11/2004: «Πιστεύουμε στην τοπική σύναξη. Σε μία Αγία Καθολική Εκκλησία. Ισχύει αυτό από τότε που ήταν ο Ιησούς Χριστός στη γη. Δεν υπάρχει Εθνική Εκκλησία. Δεν είναι για παράδειγμα η Εκκλησία των Ρουμάνων . Είναι οι Εκκλησίες του Χριστού ανά τον Κόσμο».

⁶³ Η σωτηρία ταυτίζεται με την αναγέννηση, που είναι στιγμιαία και όχι προοδευτική» και πραγματοποιείται «κατά τρόπον υπερβαίνοντα την ανθρώπινη αντίληψη, όχι εκ θελήματος ανδρός αλλά εξ ολοκλήρου και αποκλειστικώς δια της δυνάμεως του Αγίου Πνεύματος» .(Αλεβιζόπουλος, Α., Ρωμαιοκαθολικισμός, Προτεσταντισμός και Ορθοδοξία, σελ.145)

III.1.1. Βιογραφικά Στοιχεία Του Ιδρυτή

Ο κ. Μ. Μπούσιος υπήρξε καθηγητής Αγγλικών .Δούλεψε σε Ινστιτούτα όπως του Στρατηγάκη, το Ελληνοαμερικανικό, το Ινστιτούτο Αμερικάνικων Σπουδών (ΙΑΣ). Επίσης εργάστηκε ως μεταφραστής στην Ελληνοαμερικανική Φιλανθρωπική Οργάνωση.

Όπως λέει χαρακτηριστικά γεννήθηκε αυτής της πίστης από τους γονείς του, οι οποίοι ήταν Έλληνες. Ο ίδιος έχει πέντε παιδιά. Μεγάλωσε στον ευρύτερο Ευαγγελικό κύκλο. Σπούδασε σε Θεολογική σχολή στην Αμερική.

Ίδρυσε την Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία διότι ήταν η μεγάλη του επιθυμία, η πίστη του. Ήθελε αυτό που πιστεύει να το βιώνει. Είναι εναντίον του προσηλυτισμού. Δεν θέλει με αθέμιτα μέσα να κερδίσει την πίστη κάποιου

III.1.2. Νομοθετικό Μέρος

Καταστατικό: Δυστυχώς το καταστατικό δεν υπήρχε σε φωτοτυπία και δεν το είχε διαθέσιμο ο κ. Μπούσιος. Το έχουν υποβάλλει και συμφωνούν με το Σύμβολο της πίστεως⁶⁴ της Νικαίας. Το ίδιο δηλαδή που έχει και η Ορθόδοξη Εκκλησία.

⁶⁴ Αναφέρεται σε ολόκληρο το σύμβολο της Νικαίας. Συγκεκριμένα είπε ότι αυτά είναι θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας.

Ο α.ν 1672/1939⁶⁵ στο άρθρο 1 ορίζει: «Δια την ανέγερσιν ή λειτουργίαν ναού οιοδήποτε δόγματος προαπαιτείται άδεια της οικείας ανεγνωρισμένης εκκλησιαστικής αρχής και του Υπουργείου Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας κατά τα δια Βασιλικού Διατάγματος (20.5/20.6.1939) εκδιδομένου προτάσει του Υπουργού Θρησκευμάτων και Εθνικής Παιδείας ειδικότερων καθορισμένα».

Σύμφωνα με το Βασιλικό Διάταγμα (20.5/20.6.1939), η έκδοση άδειας για την ανέγερση απαιτεί την αίτηση 50 οικογενειών , που πρέπει να διαμένουν σε γειτονική περιοχή και για τη χορήγησή της πρέπει να υφίσταται πραγματική λατρευτική ανάγκη, που δεν ικανοποιείται εξαιτίας της έλλειψης ναού του ιδίου δόγματος στην περιοχή⁶⁶.

Το άρθρο 13 του Συντάγματος της Ελλάδας 2001⁶⁷, στο πρώτο μέρος στις βασικές διατάξεις του τμήματος Β: Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας αναφέρει:

1. Η ελευθερία⁶⁸ της θρησκευτικής συνείδησης είναι απαραβίαστη. Η απόλαυση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων δεν εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις καθενός.

2. Κάθε γνωστή θρησκεία είναι ελεύθερη και τα σχετικά με τη λατρεία της τελούνται ανεμπόδιστα υπό την προστασία των νόμων. Η άσκηση της λατρείας δεν επιτρέπεται να προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη. Ο προσηλυτισμός απαγορεύεται.

⁶⁵ Τροποποίηση του α.ν 1363/1938.

⁶⁶ Σαρμά Ι., (1997), *Η Ελευθερία ιδρύσεως ναών και ευκτήριων οίκων*, στο Μπέης, Κ. (επιμ.), *Η Θρησκευτική Ελευθερία, θεωρία και πράξη στην Ελληνική Κοινωνία και Έννομη Πράξη*, Αθήνα στο ΕΥΝΟΜΙΑ verlag, σελ.339-345

⁶⁷ Ενάγγελος Βενιζέλος, *Συνοπτικά σχόλια στις αναθεωρημένες διατάξεις του Συντάγματος 1975/1996/2001*, ΤΑ ΝΕΑ, Ειδική έκδοση, Σύνταγμα της Ελλάδας 2001. Άρθρο στο www.taneadolnet.gr

⁶⁸ Ελευθερία ή αλλιώς (συνίζ) λευτεριά σημαίνει 1.Έλειψη καταναγκασμού, δυνατότητα ή δικαίωμα κάποιου να εκφράζεται ή να σκέπτεται ελεύθερα, να ενεργεί σύμφωνα με την θέληση του. ~θρησκευτική: Το δικαίωμα κάθε ατόμου να λατρεύει ελεύθερα το Θεό που πιστεύει και να διατηρεί απαραβίαστη τη θρησκευτική του συνείδηση. (Κριάρα Ε.,(1995), *Νέο Ελληνικό Λεξικό*, Εκδοτική Αθηνών.)

3. Οι λειτουργοί όλων των γνωστών θρησκειών υπόκεινται στην ίδια εποπτεία της Πολιτείας και στις ίδιες υποχρεώσεις απέναντί της, όπως και οι λειτουργοί της επικρατούσας θρησκείας.

4. Κανένας δεν μπορεί, εξαιτίας των θρησκευτικών του πεποιθήσεων, να απαλλαγεί από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων προς το Κράτος ή να αρνηθεί να συμμορφωθεί προς τους νόμους.

5. Κανένας όρκος δεν επιβάλλεται χωρίς νόμο, που ορίζει και τον τύπο του.

III.1.3. Ιστορικό Μέρος

Η θρησκευτική οργάνωση ιδρύθηκε το 1972 από τον Κ. Μάρκο Μπούσιο. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του Ιδρυτή στην ερώτηση : Το όνομα “Βαπτιστές” από ποιον καθιερώθηκε, η απάντησή του ήταν ότι το όνομα Βαπτιστές δόθηκε από τους ενάντιους της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας σε όσους δε δέχονταν το νηπιοβάπτισμα. Όποιος δηλαδή δε συμφωνούσε με την επίσημη θρησκεία του Κράτους, ήταν αιρετικός. Ανάμεσα στις λεγόμενες σέκτες υπήρχαν και εκείνοι που ακολουθούσαν τις αρχές των Βαπτιστών.

Οι Βαπτιστές⁶⁹ είναι μια συνέχεια από τους Αποστόλους, από το Χριστό., οι οποίοι δεν συμμορφώθηκαν με το ρεύμα. Υπήρχαν δηλαδή πριν από τον 16^ο αιώνα⁷⁰ αλλά με διαφορετικά ονόματα οι οποίοι διώκονταν ως αιρετικοί από τους Καθολικούς και όχι τόσο πολύ την περίοδο του Βυζαντίου

Σε τηλεφωνική συνέντευξη στις 16/11/2004 ο κ.Μπούσιος αναφέρει: « Η Διαμαρτύρηση αποτελεί κλάδο της Χριστιανοσύνης. Προϋπήρχαν οι Βαπτιστές της Διαμαρτυρήσεως ως Αναβαπτιστές⁷¹. Μάλιστα πριν από 300 χρόνια απέβαλλαν το (ανά) από τον όρο Αναβαπτιστές.

⁶⁹ Η λέξη Βαπτιστής είναι ο δογματικός τίτλος που χρησιμοποιήθηκε για να συμβολίσει τις σέκτες των Χριστιανών, οι οποίοι σε γενικές γραμμές πίστευαν σε κοινές Βιβλικές αλήθειες..

⁷⁰ Παρατηρούμε ότι ο κ. Μ. Μπούσιος δεν συμφωνεί με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στο Κεφάλαιο Ι για τον John Smith.

⁷¹ Ο Καρανικόλας Π. στο βιβλίο του *οι Αιρετικοί Προτεστάντες* αναφέρει στη σελ.115 «Σήμερα οι Αναβαπτιστές στην αρχική τους μορφή δεν υπάρχουν, παρά μόνο τα σώματα των Μεννονιτών και Βαπτιστών, που προήλθαν από τους Αναβαπτιστές. Στην Ελλάδα την αίρεση αυτή την έφερε από τον Καναδά το 1900 ο Ιωάννης Μεχελέτης, που καταγόταν από τα Χανιά Κρήτης».

Πιστεύουμε ότι από το μέρος του Χριστού υπάρχουν αυτοί που δεν συμμορφώθηκαν με την κρατική εξουσία, με το μεγάλο ποτάμι της Χριστιανοσύνης και αποτελούμε το μικρό ποίμνιο που διωκόταν.

Όλοι οι Βαπτιστές πιστεύουν σταθερά και το υποστηρίζουν με πείσμα ότι η Εκκλησία δεν πρέπει να είναι ενωμένη με το Κράτος. Είναι προσωπική υπόθεση η πίστη σε οποιαδήποτε θρησκεία :« *Πας μη Ορθόδοξος, μη Έλλην*».

Δεν αναγνωρίζουν κάποιον άνθρωπο ως Ιδρυτή⁷². Μετά τους Καθολικούς το κυριότερο σώμα είναι των Βαπτιστών στην Αμερική .Αποτελούν το 1/5 της Αμερικάνικου πληθυσμού.

⁷² Η αρχή του βαπτιστικού κινήματος είναι συνδεδεμένη με συνάθροιση πουριτανών η οποία λειτουργούσε υπό τον αγγλικανό ιερέα John Smith στην πόλη Gainsborough.

III.1.4. Τα Μέλη

Τα μέλη⁷³ είναι πάνω από ογδόντα συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών, στην τοπική κοινότητα και υπολογίζονται μόνο όταν βαπτίζονται. Όταν ομολογούν δηλαδή τον Χριστό ως προσωπικό τους Σωτήρα. Είναι πολύ δύσκολο να οριστεί ο ακριβής αριθμός των Βαπτιστών μιας και τα παιδιά πρέπει να πιστέψουν πρώτα και μετά να βαπτιστούν και έτσι δεν υπολογίζονται στον συνολικό αριθμό ανά τον κόσμο.

« Δεν περιμένει Ο Χριστός τίποτε άλλο από σένα παρά να παραδεχτείς ότι είσαι αμαρτωλός, να μετανοήσεις και με την καρδιά σου να του πεις: Χριστέ μου πιστεύω ότι για μένα πέθανες... Σε δέχομαι για σωτήρα μου και σε ευχαριστώ. Αν το κάνεις αυτό, ο Χριστός θα σε συγχωρήσει, θα στείλει το πνεύμα του το Άγιο στην καρδιά σου, το οποίο θα σε αναγεννήσει και θα σε κάνει παιδί του Θεού» (Μπούσιος, Ετοιμάσου, σελ. 8). «Μπορείς να δεχτείς με πίστη τον Χριστό για προσωπικό σου Σωτήρα ΤΩΡΑ. Όπου κι αν βρίσκεσαι μπορείς να τον επικαλεσθείς με προσευχή και Αυτός θα σε ακούσει και θα σε σώσει» (Μπούσιος, Το ναυάγιο, σελ.22)

«Όταν κάποιος είναι βαπτισμένος Χριστιανός και αποφασίσει ότι θέλει να γίνει βαπτιστής μπορεί, μόνον εφόσον πειστεί ότι είναι αμαρτωλός και ότι ο Χριστός πλήρωσε για τις αμαρτίες του. Μόνο όταν έχει παρακολουθήσει το κήρυγμα της εν λόγω Εκκλησίας και διαπιστωθεί ότι έχει πειστεί με πνευματικά

⁷³ Το 1972 υπήρχαν μόνο 12 μέλη.

μέσα και όχι από αντίδραση σε ένα άσχημο γεγονός. Για παράδειγμα αν συγκρούστηκε με κάποιο παπά.

Επιτρέπεται το (ξανά)βάπτισμα γιατί στη νηπιακή ηλικία ο άνθρωπος δεν έχει συνείδηση της πίστης του. Δεν έχει πίστη. Βασίζονται στο λόγο του Χριστού, ο οποίος Χριστός είπε στους Μαθητές του: «Πορευθέντες εις τον κόσμον άπαντα κηρύξατε το Ευαγγέλιον πάση τη κτίσει. Ο πιστεύσας και βαπτισθείς σωθήσεται, ο δε απιστήσας κατακριθήσεται». Προηγείται δηλαδή η πίστης του βαπτίσματος.αφού το νηπιοβάπτισμα επιβλήθηκε 300 χρόνια μετά Χριστόν».

Συναντώνται κάθε Τετάρτη 8-9 μ.μ και Κυριακή 11-12 π.μ. και 7-8 μ.μ.

Στην ερώτησή μου αν υπάρχουν περιπτώσεις παιδιών που ενώ οι γονείς τους είναι Βαπτιστές ,τα ίδια δεν πιστεύουν σε όσα πρεσβεύει η Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία, απάντησε θετικά ο κ. Μπούσιος. Όπως λέει συγκεκριμένα «Δεν ακολουθούν τίποτα . Δεν είναι του Θεού άνθρωποι».

III.2. Λατρευτικό Μέρος

«Ο άνθρωπος γεννιέται με τη φύση του αμαρτωλού, δε γίνεται αμαρτωλός⁷⁴. Οι άνθρωποι έχουμε αμαρτήσει και αμαρτάνουμε γιατί είμαστε αμαρτωλοί. Για παράδειγμα, η μηλιά κάνει μήλα επειδή είναι μηλιά. « Το δέντρον εκ του καρπού αυτού γινώσκεται». Από την ώρα που γεννιόμαστε φέρουμε την κακία στην καρδιά μας.

Η αμαρτία κληροδοτείται στους απογόνους και κληρονομείται από τους προγόνους. Στηρίζονται στο προπατορικό αμάρτημα. Είναι αμαρτωλή η φύση που οδηγεί τον άνθρωπο στο να αμαρτάνει. Για τη στήριξη της παραπάνω πρότασης ο κ.Μπούσιος ανέφερε το εξής παράδειγμα: Το παιδί που κάνει μια ζημιά και αποποιείται την ευθύνη του, γιατί ενεργεί έτσι; Επειδή είναι αμαρτωλό βάσει του προπατορικού αμαρτήματος . Η αμαρτία σκλαβώνει , ο Χριστός ελευθερώνει. «Είμαστε ελεύθεροι εν Χριστώ».

(Ιάκωβος)⁷⁵:*Και μία αμαρτία φτάνει για να καταστρέψεις τη ζωή σου, όπως ένας κρίκος από 100 αν σπάσει χάθηκε όλη η αλυσίδα και ό,τι αυτή κρατούσε. Ο Θεός μακροθυμεί, χρησιμοποιεί την αγάπη, ευλογίες κλπ για να συμμορφωθούμε.*

⁷⁴ Απόστολος Παύλος (ελεύθερη μετάφραση): Ενώ θέλω να κάνω το καλό μέσα μου υπάρχει κάτι που με υποτάσσει στην αμαρτία.(Από παρακολούθηση του κηρύγματος στις 16/06/2004).

⁷⁵ Από παρακολούθηση του κηρύγματος, στις 9/6/2004

Η πίστη^{76/77} (η οποία δεν κληροδοτείται), η μετάνοια και η προσευχή με σκοπό να γίνει ο Χριστός προσωπικός σωτήρας, συντελούν στην στιγμιαία σωτηρία (αναγέννηση). «Αποδέχεται εκ καρδιάς τον Κύριο Ιησούν Χριστόν και δημοσίως ομολογεί αυτόν ως σωτήρα του».

Σύμφωνα με τα λεγόμενα του κ. Μπούσιου «η σωτηρία πρέπει να διέλθει τα στάδια της μετάνοιας, της πίστης, της αποδοχής του Χριστού σαν Σωτήρος και της Ομολογίας. Η σωτηρία αν πραγματικά συντελέστηκε είναι αμετάκλητη. Αν κάποιος αμαρτήσει τότε παιδαγωγείται με τις διάφορες θλίψεις. Δεν του αφαιρείται όμως η σωτηρία. Όταν κανείς σωθεί μία φορά, είναι για πάντα σωσμένος».

Στο κήρυγμα στις 14/11/2004 ο κ. Μπούσιος κηρύττει: Ο άνθρωπος αναβάλλει τη σωτηρία του. Λένε οι Άνθρωποι «Έχω καιρό ακόμα». Ο Χριστός πέθανε για όλους μας. Ο θάνατός του δεν ήταν τυχαίο γεγονός. Οι αμαρτίες μας τον οδήγησαν στο θάνατο. Ο Θεός κοιτάζει και ερευνά την καρδιά. Δεν μπορείς να είσαι ουδέτερος. Ή θα έχεις σωτηρία ή δεν θα έχεις. Ή θα πας στον Παράδεισο ή στην Κόλαση⁷⁸. Δικαιοσύνη από τον άδικο που να τη βρεις... Μόνο ο Θεός είναι Δίκαιος. Από τον πλατύ δρόμο ο Χριστός μας οδηγεί στη στενή πύλη. Αυτή τη στιγμή έχεις την ευκαιρία να σωθείς....

Ο ύμνος 2 «Αγρύπνησε ω αδελφέ», από τους Χριστιανικούς ύμνους⁷⁹ αναφέρει:

⁷⁶ Στερεώνεται και βεβαιώνεται η καρδιά δια της πίστεως. Με τον όρο καρδιά εννοούμε την ηθική και πνευματική καρδιά. Η καρδιά είναι πομπός και δέκτης. Φιλοξενεί σκέψεις, επιθυμίες, διαλογισμούς. Συσχετίζεται η συνείδηση με την καρδιά. Η μόνη ηθική βάση, επωφελής για τον άνθρωπο είναι ο λόγος του Θεού. Μέσα στην καρδιά υπάρχει η πλάνη. (Από παρακολούθηση του κηρύγματος, στις 9/6/2004)

⁷⁷ Αν δεν κάνεις ό,τι κάνεις δια της πίστεως, δεν αξίζει. Μην το κάνεις καθόλου, αν δεν πιστεύεις στο Θεό. Ο Κύριος κρίνει τα ελατήρια, τα κίνητρα, βλέπει την καρδιά.

⁷⁸ Κολάζω = τιμωρώ άρα κόλαση ίσον τιμωρία.

⁷⁹ Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία, (2001) ,Χριστιανικοί Ύμνοι, Αθήνα

Αγρόπνησε ω αδελφέ
Το τέλος επλησίασε.
Μας το φωνάζουν οι Γραφές
Αλληλούια ο Σωτήρας έρχεται.

Επωδός

Ναι έρχεται ο Ιησούς
Θα τον δούμε γρήγορα.
θα τον δεχτούμε με αλαλαγμό
τον Αυτρωτή Χριστό.

Ελπίδα μας αιώνια
Μες την καρδιά παρηγοριά.
Είναι η έλευση αυτού
Αλληλούια είναι δώρο του Θεού.

Όσοι έφυγαν με Χριστό
πρώτοι αυτοί θα αναστηθούν.
Και όσοι απομένουνε εις τις νεφέλες
αλληλούια θα αρπαχθούν.

Οι ουρανοί θα ανοιχτούν
Και οι νεκροί θα αναστηθούν.
Ο Κύριος θα κατέβει
αλληλούια χαίρετε εσείς πιστοί.

Το **πρώτο ορόσημο** είναι η φυσική γέννηση, το **δεύτερο ορόσημο** είναι η πνευματική γέννηση, δηλαδή η αναγέννηση.

Υπάρχει το ηθικό και το μη ηθικό ημισφαίριο. Στο μεν βρίσκονται οι Σωσμένοι στο δε οι μη Σωσμένοι. Οι τελευταίοι θα πάνε στον Άδη, στο πυρ το εξώτερο, στην κόλαση. Η αναγέννηση είναι ένα θαύμα σοβαρό, δεν κρύβεται, φαίνεται. Όταν ο άνθρωπος γίνεται καινούριος, φαίνεται. «Μια καινούρια πόλη φαίνεται», είχε πει ο Χριστός. Έτσι, ο Χριστιανός είναι σαν τον λύχνο που φωτίζει το σπίτι.

Ανάπαυση στη ψυχή μου φέρνει το αίσθημα της συγχώρεσης των αμαρτιών μου. Το συναίσθημα αυτό είναι αποτέλεσμα της πίστης μου στο Θεό. Με το ορόσημο αυτό ο άνθρωπος γεννάται πνευματικά.

Το άλλο ορόσημο είναι ο έσχατος εχθρός, ο θάνατος, που θα καταργηθεί με τον ερχομό του Κυρίου. Οι πιστοί θα ζούμε με τον Κύριο, οι υπόλοιποι θα υπάρχουν εκεί που θα υπάρχει ο κλαυσμός.

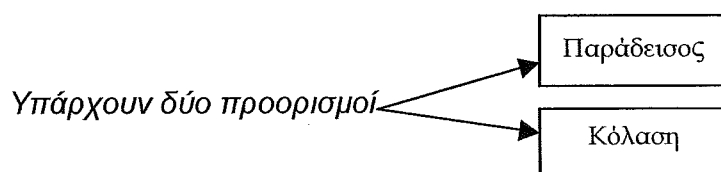
Το πρώτο ορόσημο (η φυσική γέννηση) δεν εξαρτάται από εμάς. Κανείς δεν ελέγχει τους γονείς του, το φύλο του, την εποχή της γέννησής του. Αυτό είναι το σχέδιο του Θεού.

Το δεύτερο ορόσημο, την πνευματική γέννηση όμως, εμείς το επιλέγουμε. Όταν αναγεννηθούμε δε φοβόμαστε το θάνατο. Πρόκειται για ένα ραντεβού διπλό με το θάνατο και την κρίση. Όλοι πιστεύουν στο θάνατο διότι όλοι τον βλέπουμε κάθε μέρα, κάθε ώρα και κάθε στιγμή. «Μετά δε τούτο κρίσης».

Η στέψη του Χριστιανού έχει μόνο προνόμια γιατί έχουμε περάσει από τις δοκιμασίες. Εμείς αγωνιζόμαστε για τον άφθαρτο στέφανο. Εκτός αν γίνει η αρπαγή στον αέρα. (Βλέπε ύμνο 2)

Εμείς θα αναπαυθούμε, οι άλλοι θα πάνε στο σκοτάδι και θα περιμένουν την τελική καταδίκη στη λίμνη του πυρός. Από τη μία υπάρχει η χαρά και από την άλλη υπάρχει η λύπη. Στον ουρανό εκεί πάνω θα είναι χαρά, ειρήνη και ανάπαυση εν πνεύματι Αγίω. Εκεί δεν υπάρχουν νεκροταφεία, νοσοκομείο, πόνος, δυστυχία κλπ.

Η αμαρτία είναι στα πόδια μας. Θα σε κυνηγάει αν είσαι πιστός, θα την κυνηγάς αν είσαι άπιστος. Ο καιρός της αναχώρησης είναι ο θάνατος. Εκεί είναι η πατρίς μου λέει ένας ύμνος εκεί είναι ο Χριστός. Επιθυμούμε να ενδημήσουμε εις τον Κύριο και να αποδημήσουμε εκ του σώματος.

Κανείς δεν θα περάσει στον Παράδεισο αν δεν περάσει από την αναγέννηση. Ο προορισμός καθορίζεται από ΤΩΡΑ. Τώρα θα πάρεις το δρόμο που οδηγεί στον προορισμό του Σωτήρα Ιησού Χριστού.

Ζούμε για το Χριστό και όταν πεθάνουμε δεν θα πεθάνουμε. Τότε θα αρχίσουμε να ζούμε πραγματικά. Θα τον δεχτείς τον Ιησού ως προσωπικό σου Σωτήρα? Θα πεις ναι? Ο Χριστός θα πει «Πάρ' τον». Συνεπώς, το μόνο που μας μένει είναι να περάσουμε στο ορόσημο της Αναγέννησης.

Ο Ιησούς όταν ξανάρθει θα μας δεχτεί κοντά του, θα δεχτεί όλους εκείνους που ήταν κοντά του, εις μίαν, Αγίαν, Καθολικὴν καὶ ὄχι αποστολικήν⁸⁰ Εκκλησία.

Ο ἄνθρωπος πρέπει νὰ δεχτεί τὸν Χριστό ὡς Μοναδικότητα ὡς πρὸς τὴ δημιουργία καὶ ὡς πρὸς τὴ σωτηρία. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Τριάδα, τὴν τριάδα τοῦ Χριστοῦ, τὴ ζωὴ πέρα ἀπὸ τὸ θάνατο βασίζονται στὴν θεοπνευστία⁸¹ τῶν Γραφῶν Συνεπῶς στηρίζονται στὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, στὴν Ἀλήθεια τῆς Γραφῆς.-(Παλαιά⁸² καὶ **Καينὴ Διαθήκη**,39 καὶ 27 βιβλία ἀντίστοιχα).-

Ἡ Αγία Γραφή⁸³ εἶναι κανόνας Πίστης, Ζωῆς καὶ Πρακτικῆς. *Δεν θεωροῦν τις διάφορες μεταφράσεις θεόπνευστες⁸⁴.*

Ἀπορρίπτουν τὶς παραδόσεις, τὶς δέχονται με τὶς Γραφές καὶ μετὰ ἀπὸ αὐτές. Δέχονται παραδόσεις ἐκτὸς τῆς Γραφῆς ὅταν αὐτές εἶναι μόνο ωφέλιμες. Ὅταν αὐτές δὲν ἀντίκεινται στὸ Γράμμα τῶν Γραφῶν. Πιστεύουν στὸ Θεὸ ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, στὴν Αγία Τριάδα, στὴ θεολογία περὶ τῆς Τριάδος. Ὅ,τι καλὸ εἶναι δοσμένο στὸν ἄνθρωπο εἶναι ἀπὸ τὸ Θεό.

(Το Κήρυγμα στις 10/10/2004 ἀρχίζει με τὸν ὕμνο 24. ἀκολουθεῖ προσευχή καὶ στὴ συνέχεια ὁ ποιμένας τῆς Ε.Β.Ε διαβάζει τὸ Ματθ. κα 23:32 καὶ ὕστερα ψάλλεται ὁ Ὑμνος 166 με τὴ συνοδεία τοῦ ἀρμονίου)

⁸⁰ Στὸ συγκεκριμένο σημεῖο οφείλω νὰ πῶ ὅτι σὲ συνέντευξη τοῦ Φλεβάρη ὁ κ .Μπούσιος εἶχα πει «...καὶ ὄχι Αποστολικὴ ἐκκλησία», σὲ συνέντευξη τοῦ Οκτώβρη ὁμῶς ἀρνήθηκε αὐτὴ τὴν πρόταση.

⁸¹ Θεόπνευστα ἦταν τὰ κείμενα ποὺ ἔγραψαν οἱ ἱερεῖς συγγραφεῖς

⁸² Εβραϊκὴ Παλαιὰ Διαθήκη. Λίγα μόνο τμήματά τῆς γράφτηκαν στὰ ἀραμαϊκά, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ 600 π.Χ ἦταν ἡ «κοινὴ» γλῶσσα στὴ Μέση Ἀνατολή. Κατὰ τὸ 2^ο αἰῶνα π.Χ , Ἡ Π.Δ μεταφράστηκε στὰ Ἑλληνικά. Ἡ μετάφραση τῶν Εβδομήκοντα , πῆρε τὸ ὄνομά τῆς ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν εβδομήντα σοφῶν, ποὺ υποτίθεται ὅτι συνεργάστηκαν γιὰ νὰ φέρουν σὲ πέρας τὸ μεταφραστικὸ ἔργο.(Παμπούκης Γ., *Ἡ μεγάλη ἀντιπαράθεση*, σελ.51)

⁸³ Ὅλα ἐλέγχονται ἀπὸ τὴν Αγία Γραφή. Κυρίως τὴ **Καينὴ Διαθήκη**, στὸ μέτρο ποὺ ἀναφέρεται στοὺς Χριστιανοὺς μετὰ τὴν Πεντηκοστή.

⁸⁴ Ἡ μετάφραση τῶν 70ήκοντα ἔχει καὶ βιβλία ποὺ θεωροῦνται δευτεροκανονικά ἢ ἀναγιγνωσκώμενα.

Στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο κα' 29 «Ο Κύριος ρωτάει « Αλλά τι σας φαίνεται;» Απευθυνόμενους στους μαθητές Του. Στο κήρυγμά του ο κ. Μπούσιος λέει: Ο Θεός μας έδωσε νου για να συλλογιζόμαστε ορθά. Την ερώτηση αυτή ο Κύριος την απευθύνει σε πιστούς και άπιστους και σε μας εδώ σήμερα. Οι άνθρωποι θέλουν με τη λογική να γνωρίσουν το Θεό. Ο Θεός όμως δεν ανακαλύπτεται αλλά αποκαλύπτεται Στην περικοπή ένας άνθρωπος έχει δύο παιδιά και τα στέλνει στον αμπελώνα.... Το μικρό ποίμνιο του Χριστού έχει στο ιστορικό του πολλούς διωγμούς: "Εγώ σας στέλνω πρόβατα σε λύκους".

Όπου έρθει ο Χριστός γίνεται ειρήνη μεγάλη. Ειρήνη μέσα στη ψυχή του ανθρώπου. Ο άνθρωπος όμως έχει απορρίψει τον Άρχοντα της Ειρήνης, τον Ιησού. Όλος ο κόσμος βρίσκεται σε αναβρασμό. Μόνο όσοι έχουμε δεχτεί το Χριστό ως προσωπικό μας σωτήρα, είμαστε ήρεμοι και ασφαλείς. Ο Θεός είναι καλός, αγαθός. Πρέπει να το λέμε με όλους τους τρόπους. Είναι ζωντανός και αληθινός ο Θεός και θέλει να μας σώσει δια του Ιησού Χριστού. Αλλιώς είμαστε καταδικασμένοι αιώνια. Δεχόμαστε ό,τι έκανε και κάνει ο Θεός. Κρινόμαστε βάσει αυτών που μας αποκάλυψε... Ο Θεός θέλει να εργαζόμαστε για την επέκταση της Βασιλείας Του. Κανείς δε γίνεται εργάτης του Θεού αν το πνεύμα το Άγιο, δεν έλθει στην καρδιά του. Για το Θεό δεν υπάρχει το αύριο. Το σήμερα είναι δικό μας. Αυτή ακριβώς η στιγμή γιατί δεν ξέρει κανείς τι συμβαίνει από τη μία στιγμή στην άλλη. Εάν είναι να εργαστούμε στον αμπελώνα του Θεού, να το κάνουμε τώρα, σήμερα. Αύριο μπορεί να είναι αργά. Μην αργείς, μην αναβάλλεις. Δικαιολογίες βρίσκουν οι άνθρωποι. Όταν ο Θεός θα σε ρωτήσει: Γιατί δεν

πίστεψες, Σκέψου την απολογία σου. Ο Κύριος θέλει να σε σώσει να σε κάνει
παιδί του Θεού...

Στο τέλος του κηρύγματος ψάλθηκε ο ύμνος 81.

Με εν βλέμμα πιστόν επί τον Ιησοῦν

Αποκτάς σωτηρίαν ψυχῆς

Αποβλέψας λοιπόν εις Τον ἐπὶ Σταυροῦ

Αιωνίως γενοῦ εὐτυχῆς

Επωδός

Ναι, ναι εὐτυχῆς

Με εν βλέμμα πιστόν ἐπὶ τον Ιησοῦν

Αιωνίως γενοῦ εὐτυχῆς

... »

III.2.1. Περί Μυστηρίων

III.2.1.1. Σημασία Και Ορισμός Της Λέξης Μυστήριο.

Η λέξη «μυστήριο» παράγεται από το ρήμα μύω που σημαίνει κλείνω τα μάτια. Άρα μυστήριο είναι κάτι στο οποίο οι οφθαλμοί του ανθρώπου είναι κλεισμένοι, δεν μπορούν δηλαδή να δουν, να εξηγήσουν λογικά μυστηριώδεις ενέργειες οι οποίες έχουν θεία προέλευση⁸⁵.

Στην Κ.Δ⁸⁶ η λέξη μυστήριο έχει και άλλη σημασία. Σημαίνει Θεία αποκάλυψη. Επίσης οι Ορθόδοξοι χρησιμοποιούν τη λέξη αυτή για τη μετάδοση της αόρατης χάριτος γιατί ο τρόπος της συνδέσεως αοράτου χάριτος και ορατού σημείου είναι μυστηριώδης, ακατάληπτος. Κατά τους Ορθοδόξους τα μυστήρια είναι επτά: Το Βάπτισμα, το Χρίσμα, η Θεία Ευχαριστία, η Μετάνοια, η Ιεροσύνη, ο Γάμος και το Ευχέλαιο.

Σύμφωνα με τα λεγόμενα του κ. Μπούσιου « τα μυστήρια δεν είναι τίποτε άλλο παρά τελετές αναμνηστικές. Συγκεκριμένα η θεία Χάρις έρχεται δια της πίστεως». Ενώ απορρίπτει τα εξής πέντε Μυστήρια: Το Χρίσμα, Τη Μετάνοια, Την Ιεροσύνη, το Γάμο και το Ευχέλαιο.

⁸⁵ Γιαννακόπουλου Ι., *Διαλεκτική συζήτηση* Ευαγγελικών και Ορθοδόξων, σελ.33

⁸⁶ ΚΔ= Καινή Διαθήκη

III.2.1.2. Περί Βαπτίσματος

Το **βάπτισμα**⁸⁷ δεν αποτελεί μυστήριο. Είναι σύμβολο. (Μπούσιος, τηλεφωνική συνέντευξη 13/11/2004: *Είναι τόσο συμβολικό όσο και ουσιώδες το Βάπτισμα. Απαραίτητο, απολύτως μόνο δια του βαπτίσματος γίνεται κανείς μέλος της καθ' ημάς Εκκλησίας δια της πίστεως. Εάν δε βαπτιστείς δεν γίνεσαι μέλος. Πρέπει να πιστέψεις και να αποδεχτείς τη διδασκαλία.*)

«Αποτελεί έκφραση της σωτηρίας, που ήδη υπάρχει και εάν έχει προηγηθεί, επαναλαμβάνεται. Επίσης, το βάπτισμα είναι «όρος προς συμμετοχή στο προνόμιο και το δικαίωμα της Εκκλησίας και στο δείπνο του Κυρίου».

Το Βάπτισμα δε μεταδίδει τη Θεία χάρη γιατί κάτι τέτοιο πρέπει να γίνεται σε μεγάλη ηλικία έτσι ώστε ο πιστός να έχει αποκτήσει συνείδηση του εαυτού του. Πρώτα πρέπει κανείς να πιστέψει και μετά να βαπτιστεί. Συνεπώς οι Βαπτιστές δεν βαπτίζουν νήπια. Στηρίζονται στο εξής: Ο Κύριος είπε: «Ο πιστεύσας και βαπτισθείς σωθήσεται».

Ο σωσμένος έχει αιώνια ζωή. «Αναγνωρίζω ότι είμαι αμαρτωλός. Είμαι καταδικασμένος στην αιώνια κόλαση. Όταν πιστεύω στον Θεό και βαπτίζομαι περνάω από το θάνατο στη ζωή. Το βάπτισμα δε συγχωρεί αμαρτίες. Είναι εξωτερίκευση του εσωτερικού έργου της Αναγεννήσεως – εάν έγινε-.

Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες βαπτίζονται άνθρωποι χωρίς να είναι αναγεννημένοι (Μπούσιος τηλεφωνική συνέντευξη, 10/11/2004)

⁸⁷Μόνο με νερό γίνεται το βάπτισμα, όπως ακριβώς έγινε με το Χριστό στον ποταμό Ιορδάνη.

Το βάπτισμα τελείται σε κολυμπήθρα (κινητή ή ενσωματωμένη) ή όπου αλλού υπάρχει αρκετό νερό όπως σε ποτάμι ή στη θάλασσα⁸⁸.

Το νερό αποτελεί σύμβολο, είναι η «σφραγίδα της αναγέννησης».

Ο πιστός ταυτίζεται με το Χριστό στην Ταφή, στο Θάνατο και στην Ανάσταση.

Δεν χρησιμοποιούν λάδι. Το χρησιμοποιούν μόνο σε περιπτώσεις ασθενών, και όχι ως χρίσμα. «Ιάκωβος ε,14-15: *Ασθενεί τις μεταξύ σας; Ας προσκαλέσει τους πρεσβυτέρους της εκκλησίας και ας προσευχηθώσιν επ’*

⁸⁸ Σε άλλες Βαπτιστικές Εκκλησίες, το Βάπτισμα γίνεται με ραντισμό. (Μπούσιος, 27/04/2004), κάτι τέτοιο επιβεβαιώνεται και από το Εγκυκλοπαιδικό λεξικό Θρησκειών και Αιρέσεων, Παραχριστιανικών-Παραθρησκευτικών Ομάδων και Σύγχρονων Ιδεολογικών Ρευμάτων. Εκδ. Ιεράς Μονής Τροισίτισης, 2002, σελ. 145

αυτόν με έλαιον εν τω ονόματι του Κυρίου. Και η μετά πίστεως ευχή θέλει σώσει τον πάσχοντα και ο Κύριος θέλει εγείρει αυτόν και αμαρτίας αν έπραξε, θέλουσι συγχωρηθή εις αυτόν»

Στον ευκτήριο οίκο των βαπτιστών η κολυμπήθρα είναι κινητή, την οποία την θερμαίνουν για να τελεστεί το βάπτισμα. Ο χώρος δεν είναι στολισμένος με λουλούδια κατά τη διάρκεια του Βαπτίσματος. Μπορεί να παρευρεθεί όποιος θέλει. Κατά κανόνα γίνεται υπό την παρουσία πολλών μαρτύρων. Ο Βαπτίζων είναι εξουσιοδοτημένος από την τοπική κοινότητα, Εκκλησία.

. «Όποιος θέλει να βαπτιστεί, φοράει μια άσπρη φόρμα ή μια ειδική ρόμπα ή παλιά ρούχα και ομολογεί τον Χριστό ως ατομικό του Σωτήρα. Τα ρούχα είναι και τυπικά και δεν έχουν σχέση με την ουσία του βαπτίσματος».

Δεν έχουν κάποια φυλακτά, όπως για παράδειγμα ο Σταυρός που φοράνε στο μωρό στο Ορθόδοξο Βάπτισμα, διότι δεν πιστεύουν σε τέτοια πράγματα.(Μπούσιος, σε τηλεφωνική συνέντευξη, την 27/04/2004). Επίσης, δεν υπάρχει ανάδοχος.

Τον βαπτίζουν δια μιας καταδύσεως στο όνομα του Πατρός ,του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Ο Χριστός σώζει εκείνους που τον πιστεύουν και τον δέχονται.^{89/ 90} Ο κ. Μπούσιος επιμένει ότι για να είναι βάπτισμα πρέπει να γίνεται δια της καταδύσεως.

⁸⁹ Εκείνους που απαρνιούνται τον εαυτό τους για να τον ακολουθήσουν.

⁹⁰ Παρατηρούμε ότι γίνεται διάκριση ανάμεσα σε πιστούς και μη πιστούς, αναγεννημένους και μη αναγεννημένους. Μάλιστα υποστηρίζεται η άποψη ότι οι αναγεννημένοι, είναι οι «εκλεκτοί» όταν επιστρέψει ο Ιησούς κατά τη Δευτέρα Παρουσία.

«Ο άνθρωπος σώζεται όχι με τα καλά του έργα αλλά δια της πίστεως εις τον Χριστόν κατά χάριν. Ο αμαρτωλός όταν αναγεννηθεί και σωθεί παίρνει μια φύση μέσα του καινούρια και γίνεται νέα κτίση εκ Χριστόν Ιησού.

Έτσι υπάρχει η νέα και η παλιά φύση μέσα στον άνθρωπο σταυρωμένες και έτσι ο άνθρωπος θεωρείται σταυρωμένος δια της πίστεως».

III.2.1.3. Περί Χρίσματος

Το Χρίσμα δεν αποτελεί μυστήριο για τους Βαπτιστές .

III.2.1.4. Περί Θείας Κοινωνίας

Θεία Ευχαριστία: Τελούνε τον Κυριακό Δείπνο ο οποίος αναφέρεται και με τους όρους Θεία Κοινωνική, Δείπνο ή Τράπεζα του Κυρίου ή Θεία Ευχαριστία κάθε Κυριακή μετά την πρωινή λατρεία, την επίσημη που συνίσταται στο Αγιογραφικό κήρυγμα, σε ύμνους και προσευχές.

Η Θεία Ευχαριστία δεν είναι Μυστήριο αλλά μια ανάμνηση του Μυστικού Δείπνου. Έχει καθαρά συμβολικό χαρακτήρα. (Προς Κορινθίους Α' κεφ.ια':24: *«Και ευχαριστήσας έκοψε, και είπε, Λάβετε φάγετε. Τούτο εστί το σώμα μου το υπέρ υμών κλώμενον, τούτο κάμνετε εις την αναμνησίν μου»*).

«Ο άρτος και ο οίνος δεν μεταβάλλονται, δεν μετουσιώνονται. Ο άρτος παραμένει άρτος και ο οίνος,(όχι οίνος), γέννημα της αμπέλου και ποτήριον». Παραμένουν όπως έχουν, δεν μεταβάλλονται σε σώμα και αίμα Χριστού. Συνεπώς συμβολίζουν το σώμα και το αίμα του Χριστού και όποιος συμμετέχει

σε αυτά πρέπει να έχει ομολογήσει το Χριστό ως προσωπικό του Σωτήρα, να έχει βαπτιστεί και να ζει Χριστιανική ζωή.

(Προς Κορινθίους Α' κεφ.ια':27: « *Ωστε όστις τρώγη τον άρτου τούτου ή πίνη το ποτήριον του Κυρίου αναξίως, ένοχος θέλει είσθαι του σώματος και αίματος του Κυρίου*»).

Το Δείπνο του Κυρίου τελείται μετά το διάλειμμα και αφορά μόνο τα μέλη. Συγκεκριμένα, τοποθετείται μπροστά από την έδρα πάνω στην οποία κήρυττε ο κ. Μπούσιος, ένα τραπέζι στο οποίο τοποθετείται ένας δίσκος βαθύς σκεπαστός⁹¹, μέσα στον οποίο περιέχονται μικρά ποτηράκια. Επίσης, σε ένα καλάθι υπάρχει ο άρτος. Κάποιες γυναίκες φοράνε στο κεφάλι τους λευκό μαντήλι.

Όπως αναφέρει σε τηλεφωνική συνέντευξη στις 2/11/2004 ο κ. Μπούσιος : «Οι παντρεμένες γυναίκες φοράνε (προαιρετικά) στην κεφαλή τους λευκό μαντήλι, όπως οι Παλαιοημερολογίτες. Δεν επιβάλλουμε να φοράνε το μαντήλι, είναι η Διδασκαλία της Βίβλου. Στην καρδιά μας είναι το θέμα να είμαστε πιστοί και να θέλουμε να βάλουμε το μαντήλι. Προσωπικά, αν ήμουν γυναίκα θα έβαζα λευκό σεντόνι».

Γίνονται δύο αυτοσχέδιες προσευχές από δύο μη συγκεκριμένα μέλη. Κατά τη διάρκεια των προσευχής οι παρευρισκόμενοι πιστοί ή μη ή βαπτισμένοι λένε «Δόξα στο όνομά Σου» και «Αμήν».

Στην συνάντηση την 14η Νοεμβρίου 2004 τα μέλη έψαλαν τον ύμνο 306 παράλληλα με τη συνοδεία αρμονίου, αφού πρώτα μοιράστηκε, ο άρτος στα Βαπτισμένα μέλη. Συγκεκριμένα, έψαλαν τα 1,2 και την επωδό.

⁹¹ Τύπου γάστρας.

Ο ύμνος 306 έχει ως εξής:

1. Απ' το αίμα του Σταυρού Σου
Ω Χριστέ μου ξεκινούν,
Κόμματα θείας αγάπης
Που το σύμπαν συγκλονούν.

Επωδός

Ω πλυμένος με το αίμα
πλησιάζω τον Θεό,
και την άπειρη αγάπη
ταπεινά ευχαριστώ.

2. Τέτοι' αγάπη δεν μπορούσα
Ω ποτέ να φαντασθώ
Να πεθάνη καρφωμένος
Και για μένα ο Χριστός.

3. Ναι καρφώθηκε στο ξύλο
Για να λουτρωθώ εγώ,
Κι από του Σταυρού το δρόμο
Ν' ανεβώ στον ουρανό.

4. Ω Θεέ μου σε δοξάζω
που μου έδωσες Σο φως

*Να γνωρίσω τι μυστήριο
Κλίνει μέσα ο Σταυρός*

Ο κ. Μπούσιος αναφέρει ότι άλλο η κατάνυξη και άλλο η μετάνοια.
Σύμφωνα με τον Απόστολο Παύλο προηγείται η μετάνοια του βαπτίσματος εις
άφεση των αμαρτιών.

III.2.1.5. Περί Μετανοίας και Εξομολογήσεως

«Ουδείς ποτέ απώλετο τω δραστικῷ φαρμάκῳ
της μετανοίας χρησάμενος»

Άγιος Νείλος⁹²

Σύμφωνα με τον κ. Μπούσιο «όταν κάποιος αμαρτήσσει μπορεί να ζητήσει προσωπική συγχώρεση από το Θεό (άφεση αμαρτιών) μέσω της προσευχής. Βέβαια κάτι τέτοιο δεν υπάρχει στην Καινή Διαθήκη. Επίσης δεν πιστεύουμε ότι κάποιος άλλος άνθρωπος μπορεί να μας απαλλάξει από τις αμαρτίες μας εξομολογώντας τις πράξεις μας σε εκείνον».

III.2.1.6. Περί Ιεροσύνης

Στην ερώτησή μου αν η παροχή της Θείας Χάριτος συνδέεται με πράξεις εξωτερικές, ορατές, αισθητές και επομένως και με όργανα (ιερείς) ο ιδρυτής της Ε.Β.Ε⁹³ απαντά ότι είναι θέμα πίστεως. «Η Εκκλησία είναι Πανχριστιανική. Όλοι οι πιστοί είναι Βασιλείς και Ιερείς στην Αποκάλυψη. Η Ιεροσύνη δεν είναι μυστήριο. Οι ιερείς έκαναν θυσίες στην Παλαιά Διαθήκη, οι οποίες όμως καταργήθηκαν.

⁹² Παναγόπουλος Δ., (χ.χ), *Αντιευαγγελικοί οι Ευαγγελικοί*, σ.75

⁹³ Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία

Συγκεκριμένα, καταργήθηκαν. αφού έγινε η θυσία του Χριστού , για αυτό το λόγο και δε συναντάμε Ιερείς στην Καινή Διαθήκη. Οι ιερείς ήταν Εβραίοι. Αρχισαν να πιστεύουν στον Χριστό και δεν έκαναν θυσίες»

Στην ερώτηση αν η Εκκλησία του Χριστού παρουσιάζει «ποιμένες» μετά τον 4^ο αιώνα ή απ' αρχής; Ο κ. Μπούσιος απαντά « Στην προ Κορινθίους επιστολή... "Ποιμένες και προς διδασκάλους"».

III.2.1.7. Περί Γάμου

Σχετικά με το Γάμο οι ερωτήσεις μου ήταν οι εξής:

- 1) Ο Γάμος είναι μυστήριο; Αν όχι τι είναι;
- 2) Που τελείται ο γάμος; Σε ποια εκκλησία γίνεται; Τι φοράει το ζεύγος;
Ανταλλάζουν όρκους;
- 3) Πριν το γάμο γίνεται αρραβώνας;
- 4) Μπορούν να παντρευτούν οι Βαπτιστές αλλόθρησκους;
- 5) Ο Απόστολος Παύλος ήταν έγγαμος ή άγαμος;
- 6) Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο πιο σοβαρός λόγος για να πάρει διαζύγιο ένα ζευγάρι;
- 7) Υπάρχουν κάποια κωλύματα σχετικά με τη λήξη του γάμου;
- 8) Συγχωρείται η απιστία του άντρα; Της γυναίκας;

κ Μ. Μπούσιος: «Ο γάμος δεν αποτελεί μυστήριο. Εάν ήταν μυστήριο δεν θα χώριζε κανείς. Κατά τον Απόστολο Παύλο προς Εφεσίους "Μυστήριο μέγα εστί, της ένωσης του Χριστού με την Εκκλησία". Η τάση του ανθρώπου είναι να μυστηριοποιεί τα πάντα. Όσοι επιθυμούν να παντρευτούν, παντρεύονται στην Πρώτη Ευαγγελική Εκκλησία, απέναντι από την Πύλη του Αδριανού. Βέβαια ο γάμος μπορεί να γίνει σε σπίτι ή στο δημαρχείο, δηλαδή όχι απαραίτητα σε εκκλησία. Το ζευγάρι φοράει ακριβώς ό,τι φοράει και στον Ορθόδοξο Χριστιανικό γάμο. Μια διαφορά είναι ότι δεν βάζουν στεφάνια. Βάζουν μόνο τα δαχτυλίδια μπροστά στους μάρτυρες, μπροστά σε κόσμο. Η αναγγελία του γάμου δημοσιεύεται στην εφημερίδα ένα μήνα πριν διότι έχει ευθύνη αυτός που κάνει τον γάμο. Επίσης τίθεται η ερώτηση αν έχει κάποιος αντίρρηση για αυτόν τον γάμο.

Βέβαια αυτό είναι τυπικό αν και υπήρξαν περιπτώσεις που τελικά δεν ολοκληρώθηκε ο γάμος επειδή κάποιος είχε αντίρρηση, προβάλλοντας το λόγο της αντίρρησης του που ήταν ο εξής: ο άντρας ήταν ξαναπαντρεμένος και φυσικά δεν είχε διαζύγιο. Αυτό για παράδειγμα αποτελεί κώλυμα του γάμου.

Στον αρραβώνα δεν σταυρώνουμε τις βέρες σε εικόνα, όπως γίνεται στον Χριστιανικό Ορθόδοξο αρραβώνα. Μαζευόμαστε στην τοπική κοινότητα, διαβάζουμε ένα κομμάτι από τη Βίβλο, ψάλλουμε με τη συνοδεία του αρμονίου, προσευχόμαστε και βάζουμε τις βέρες. Έχω κάνει πολλούς γάμους και αρραβώνες... Όσον αφορά την ανταλλαγή των όρκων, υπάρχουν κάποιες τυπικές ερωτήσεις προς τον άντρα και τη γυναίκα. Για παράδειγμα, Τον παίρνεις αυτόν που έχεις δίπλα σου οικειοθελώς; Όλες τις φορές βέβαια απαντούν Ναι. Επίσης διαβάζουμε το σχετικό τυπικό με τις υποσχέσεις που κάνουν όσον αφορά να είναι μαζί το ζευγάρι στη χαρά και στη θλίψη, στην ευημερία, στην ευτυχία και στη δυστυχία κλπ.

Ο Απόστολος Παύλος κατά την άποψη μου ήταν χήρος και δεν ξαναπαντρεύτηκε⁹⁴.

Ο πιο σοβαρός λόγος για να πάρει ένα ζευγάρι διαζύγιο είναι η απιστία κατά τη Γραφή. Η μοιχεία και μόνο αυτή, είναι αιτία διαζυγίου. Από το Θεό συγχωρείται η απιστία, όταν υπάρχει έμπρακτη απόδειξη μετάνοιας. Ο γάμος είναι δια βίου, είναι αδιάλυτος εκτός όταν υπάρχει μοιχεία, όπως ανέφερα παραπάνω.

⁹⁴ Ο Απόστολος Παύλος ήταν μέλος του Ανωτάτου συνεδρίου. Τα μέλη ήταν ή άγαμοι ή χήροι. (Μπούσιος τηλεφωνική συνέντευξη 09/11/2004)

Είναι δύσκολο να δοθεί απάντηση για το αν η μοιχεία αναφέρεται στον άντρα ή στη γυναίκα. Κυρίως όμως εννοείται η μοιχεία από την πλευρά της γυναίκας».

Σχετικά με το αν μπορούν να παντρευτούν αλλόθρησκους ο κ .Μπούσιος αναφέρει ότι *εναπόκειται στην κρίση του ιερέα αν θα τους παντρέψει ή όχι.*

III.2.1.8. Περί Ευχελαίου

«Το ευχέλαιο δεν είναι μυστήριο. Δεν αναφέρεται πουθενά στις γραφές. Έχει μεταφορική έννοια και είναι σύμβολο ελέους του Θεού».

III.2.1.9. Περί Θεοτόκου

“Εἰ τις οὐ Θεοτόκον τὴν Μαρίαν
υπολαμβάνει, χωρὶς ἐστὶ τῆς Θεότητος»
(Γρηγ. Θεολόγος)⁹⁵

Στην ερώτηση: Η Θεοτόκος τι σημαίνει για εσάς; Ποια είναι η σημασία της στην πίστη σας; «Η Θεοτόκος⁹⁶ ήταν το σκεύος εκείνο για να έρθει ο Υιός του Θεού, για να γίνει άνθρωπος. Ο Θεός δε γεννάται. Γέννησε τον άνθρωπο. Στην ερώτηση: Η Παναγία ή Θεοτόκος ή Μαριάμ ήταν γυναίκα ή μνηστή του Ιωσήφ; ο κ. Μπούσιος απαντά: *Η Μαριάμ ήταν μνηστή του Ιωσήφ. Κατά τη διάρκεια της μνηστείας ήταν παρθένα διότι “ Μέχρι γαρ του τοκετού, αναγκαία η παρθενία”.*

Θεωρείτε ότι έμεναν μαζί; «Από μια στιγμή και μετά θεωρώ ότι έμεναν μαζί ή εν μέρει μόνοι».

Τι σημαίνει για εσάς η λέξη πρωτότοκος; Σημαίνει ότι η Μαριάμ γέννησε και άλλα παιδιά; «Πιστεύουμε ότι ο Ιησούς είχε και άλλα αδέρφια. Ο ίδιος ήταν το πρώτο παιδί της οικογένειας. (Μονογενής Υιός του Θεού, κατά Λουκά Ευαγγέλιο). Ο Ιησούς ήταν ο πρωτότοκος υιός. Αν δεν υπήρχαν και άλλα παιδιά δεν θα ανέφερε η Γραφή τη λέξη Πρωτότοκος «έτεκε τον Υιόν Αυτῆς πρωτότοκον». Διότι πρωτότοκος σημαίνει ο πρώτος από τα υστερότοκα.

⁹⁵ Παναγόπουλου Δ, σελ.113

⁹⁶ Τηλεφωνική συνέντευξη 09/11/2004.

Η Μαριάμ ήταν αφιερωμένη στο Θεό για αυτό και επελέγη για να φέρει τον Ιησού στον κόσμο. Στην Καινή Διαθήκη ο Ιωσήφ φαίνεται όταν ο Χριστός ήταν 12 ετών. Η μητέρα εμφανίζεται με τα αδέρφια του. Τόσο η μητέρα όσο και τα αδέρφια του Ιησού δεν πίστευαν σε εκείνον. Κάθε Πάσχα πήγαιναν στο ναό.

Όταν ο Ιησούς ήταν 12 ετών, ο Ιησούς έμεινε μαζί με τους Ιερείς στο ναό. Εκείνοι τον θαύμαζαν για τη σοφία Του. Οι γονείς και τα αδέρφια του ξεκίνησαν για το σπίτι νομίζοντας ότι ο Ιησούς είναι μαζί τους. Τρεις μέρες τον αναζητούσαν και τον βρήκαν στο ναό. Όταν ο Κύριος τους είδε είπε: Γιατί με ζητάτε;

Φαινομενικά πατέρας του Ιησού ήταν ο Ιωσήφ. Η Θεοτόκος φύλαττε τα λόγια του Ιησού. Η στιγμή που πίστεψε τελικά στον Υιό του Θεού ήταν η στιγμή της φανέρωσης Του».

III.2.1.10. Περί Αγίων

Η λέξη Άγιος⁹⁷ ερμηνεύεται ως αγνός, ιερός, σεβάσμιος, ευαρεστήσας τον Θεό, αποχωρισθείς εκ του κόσμου και αφιερωθείς εις τον Θεό. Υπό την έννοια αυτή η Ορθόδοξος Εκκλησία απέδωσε το προσωνύμιο Άγιος , τιμητικώς και τιμά τους σημαντικότερους ιερούς άντρες και γυναίκες των Αγίων Γραφών, τους Πατριάρχες και τις γυναίκες αυτών. Επίσης αναφέρεται η λέξη Άγιος στους Χριστιανούς της Ρώμης (Ρώμ.α'7: «Προς πάντας τας όντας εν Ρώμη αγαπητούς του Θεού, προσκεκλημένους αγίους, χάρις εις υμίν και ειρήνη Θεού Πατρός ημών και Κυρίου Ιησού Χριστού»), της Κορίνθου (Α' Κορίνθ. α':2: «..., τους προσκεκλημένους αγίους,...»), της Εφέσου (Εφεσ.α'1: «Παύλος, απόστολος Ιησού Χριστού δια θελήματος Θεού, προς τους αγίους τους όντας εν Εφέσω και πιστούς εν Χριστώ Ιησού»)⁹⁸.

Σε συνέντευξη την 15/10/2004 τέθηκε η εξής ερώτηση:

Ερ. Η Ορθόδοξη Εκκλησία διδάσκει να έχουμε την πρεσβεία των Αγίων, δηλαδή να επικαλούμαστε τους Αγίους, ζητώντας τη βοήθειά τους και έτσι να τους ενισχύουμε δια μέσω των δεήσεων προς τον Ύψιστο. Εσείς γιατί δεν τιμάτε τους Αγίους?

Καταρχάς, ο κ. Μπούσιος ανέφερε ότι η λέξη Άγιος είναι Εβραϊκή και σήμαινε ξεχωρισμένος. Αναφέρονταν σε αντικείμενα όπως τα σκεύη που χρησιμοποιούσαν οι ιερείς, επίσης οι θυσίες ήταν Άγιες. Επρόκειτο για

⁹⁷ Συχνά με τη λέξη Άγιος, εννοούμε τον ηθικώς τέλειο. Έτσι ακόμα και ο Καντ (Kant) , ονομάζει τη θέληση του ανθρώπου Αγία , όταν αυτή , χωρίς καμία ταλάντευση, υποτάσσεται στον ηθικό νόμο.(Γεωργόπουλου Γ., Κοινωνιολογία της Θρησκείας, σελ.43)

⁹⁸ Παναγόπουλου Δ., Αντιευαγγελικοί οι Ευαγγελικοί, σελ.153

ξεχωρισμένα αντικείμενα, αφιερωμένα στο Θεό. Μετά όλοι οι Χριστιανοί ονομάζονταν Άγιοι. Όλοι οι πιστοί θεωρούνται Άγιοι. σύμφωνα με της Κορίνθου (Α' Κορίνθ.α' 2: «..., τους προσκεκλημένους αγίους,...»).

Ο Χριστός καλεί πάντα απ' ευθείας προς αυτόν και δεν είναι ανάγκη να έλθουμε προς αυτόν δια μέσω άλλου. Παρατίθεται προς υποστήριξη της θέσης ατής το παρακάτω χωρίο (Ματθ.ια' 28-30: «Έλθετε προς με, πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι, και εγώ θέλω σας αναπαύσει. Άρατε τον ζυγόν μου εφ' υμάς και μάθετε απ' εμού, διότι πρᾶος εἰμι και ταπεινός την καρδίαν, και θέλετε ευρεί ανάπαυσιν εν ταις ψυχαῖς υμών, διότι ο ζυγός μου είναι καλός και το φορτίον μου ελαφρόν.»).

Οι Βαπτιστές πιστεύουν στους Αγίους (Γρηγόριος , Βασίλειος κ.λ.π) αλλά δεν προσεύχονται, δεν προσκυνάνε τους Αγίους. «Τιμή Αγίου, Μίμηση Αγίου» λένε. Οι Ευαγγελικοί δεν προσφέρουν καμία προσκύνηση σε κανέναν άλλον πλην του Θεού.

III.2.1.11. Περί Αγίων Λειψάνων Και Εικόνων

« Η της εικόνας τιμή, επί το πρωτότυπον διαβαίνει»
Ζ' Οικουμενική Σύνοδος

Ερ. Οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί προσκυνούν τα άγια Λείψανα⁹⁹. Ποια είναι η γνώμη σας και τι πιστεύετε για την πράξη αυτή;

Απ: «Η Καινή Διαθήκη καταδικάζει το προσκύνημα των Αγίων Λειψάνων. Κανείς δεν ξέρει αν ένα λείψανο είναι γνήσιο. Προσκυνάμε κάτι όταν είναι ανώτερο από εμάς, όταν προσδιορίζεται από ιδιότητες ανώτερες προς εμάς».

Επίσης τίθενται κατά των εικόνων για αυτό και δεν υπάρχουν στον ευκτήριο οίκο. Οι εικόνες δεν χρειάζονται σύμφωνα με το χωρίο της Εξόδου κεφ. κ'4-5:«Ου ποιήσεις σε αυτό είδωλον, ουδέ παντός ομοίωμα, όσα εν ουρανών άνω και όσα εν τη γη κάτω, και όσα εν τοις υδασίν υποκάτω της γης, ου προσκυνήσεις αυτοίς, ουδέ μη λατρεύσεις αυτοίς». Επίσης απαγορεύεται έτσι η καταστροφή εικόνας ή ομοιώματος. Σύμφωνα με αρχαία ελληνική παροιμία «Ουδέν άνθρωπον δεσπότην ημών αλλά τους θεούς προσκυνούμεν».Πρέπει να είναι ο Θεός¹⁰⁰ αυτός που προσκυνάμε «Πατήρ Υιός και Άγιο Πνεύμα, Τριάς ομοούσια και αχώριστη».

«Ο Θεός είναι πνεύμα και οι προσκυνόντες αυτόν ,εν πνεύματι και αληθεία πρέπει να προσκυνώσι» Ιωάν.δ'24

⁹⁹ Η Ορθόδοξος Εκκλησία σέβεται και προσκυνεί τα Άγια Λείψανα καθότι ο Θεός λέει δια μέσω του Δαβίδ «Φυλάσσει (Κύριος) πάντα τα οστά αυτών (των δικαίων) εν εξ αυτών ου συντριβήσεται» (Ψαλμ. λγ' 21)

¹⁰⁰ Ο ίδιος ο Θεός μας έφτιαξε. Ο Θεός και θέλει και μπορεί να βοηθήσει.

III.2.1.12. Περί Μνημόσυνων

Προκειμένου να τεθεί ερώτηση για τα μνημόσυνα θεωρήθηκε απαραίτητο να τεθεί ερώτηση για την κηδεία.

«Η κηδεία δε γίνεται απαραίτητα στην Εκκλησία. Μπορεί να γίνει και στο νεκροταφείο ανάλογα με τις περιπτώσεις του θανάτου. Ο άνθρωπος κατατάσσεται πριν πεθάνει. Οτιδήποτε και να κάνει ο άνθρωπος, δεν μετακινείται ο αποβιώσας. Σε αυτή τη ζωή πρέπει ο άνθρωπος να τακτοποιηθεί έτσι ώστε να πάει στον ουρανό και όχι στον Άδη. (Σε δέχομαι για σωτήρα μου και σε ευχαριστώ)¹⁰¹».

Στην ερώτηση αν οι Βαπτιστές τελούν μνημόσυνα ο κ Μ. Μπούσιος απαντά σχετικά: « Δεν μπορούν οι ζωντανοί να κάνουν τίποτα για τον πεθαμένο. Μόνο ο άνθρωπος εν ζωή μπορεί να σώσει τον εαυτό του. Όταν πεθάνη ο άνθρωπος αμέσως δικάζεται. Συγκεκριμένα στην προς Εβραίους επιστολή 9:27 αναφέρονται τα εξής: «Απόκειται τοις ανθρώποις άπαξ αποθανείν μετά δε τούτο κρίσις». Στην Αγία Γραφή¹⁰² αναφέρεται στο συγκεκριμένο σημείο: «Και καθώς είναι αποφασισμένου εις τους ανθρώπους άπαξ να αποθάνωσι, μετά δε τούτο είναι κρίσις».

¹⁰¹ Βλέπε Το Ναυάγιο και το Ετοιμάσου να συναντήσεις το θεό σου , στα παραθέματα.

¹⁰² Βιβλική Εταιρεία, (1960), Τα ιερά Γράμματα ήτοι η Παλαιά και η Νέα Διαθήκη μεταφρασθέντα εκ των Θείων Αρχετύπων, σελ.219

III.2.1.13. Περί Νηστείας

Στην ερώτησή: Τι γνώμη έχετε για τη νηστεία; Εσείς νηστεύετε; Αν ναι πότε και γιατί; (Τηλεφωνική συνέντευξη με κ. Μπούσιο 01/09/2004)

«Ο όρος νηστεία προέρχεται από το νη-εστίω (τρώω) που σημαίνει τέλεια αποχή από το φαγητό. Για μας η νηστεία δεν είναι υποχρεωτική αλλά προαιρετική, διότι δεν μπορώ να κατανοήσω την αποχή από το ένα πράγμα και να τρώω το άλλο. Συγκεκριμένα δεν μπορώ να τρώω τις ελιές και να μην τρώω το λάδι μιας και το λάδι προέρχεται από τις ελιές. Ακολουθεί νηστεία όποιος θέλει και όποτε θέλει με σκοπό να αφιερωθεί στην προσευχή. Η νηστεία προϋποθέτει αφιέρωση στο Θεό».

III.2.1.14. Περί Τιμίου Σταυρού¹⁰³

Στην ερώτηση Γιατί δεν κάνετε τον σταυρό σας; Τι σημαίνει για εσάς το σύμβολο του σταυρού;

Ο κ. Μπούσιος απαντά: «Καταρχάς κανείς δεν ξέρει ποιο ήταν ακριβώς το σχήμα του σταυρού. Οι Ρωμαίοι κάρφωναν δύο δοκάρια και τα έστηναν. Ο σταυρός ήταν κάτι το αποκρουστικό και όχι κόσμημα. Επίσης δεν ξέρουμε αν ο σταυρός στον οποίο σταυρώθηκε ο Ιησούς ξαναχρησιμοποιήθηκε για την σταύρωση άλλων εις θάνατο καταδικασθέντων. Δεν κάνουμε τον σταυρό μας γιατί δεν έχει ουσία. Παλιότερα έκανα τον σταυρό τους όσοι λάτρευαν τον Θεό κρυφά στις κατακόμβες. Ως αναγνώριση της Χριστιανικής τους πίστεως. Ο σταυρός υποκαθιστά την προσευχή. Θα κάναμε τον σταυρό μας αν πραγματικά τον χρειαζόμασταν. Εγώ προσωπικά είχα στο αυτοκίνητό μου το σύμβολο του ΙΧΘΥ¹⁰⁴, αλλά το έβγαλα γιατί όλοι με ρωτούσαν αν είμαι Ιχθύς στο ζώδιο. Φυσικά στα ζώδια δεν πιστεύω...»

¹⁰³ Ο Σταυρός καθιερώνει την πρώτη σχέση ανάμεσα στους δύο κόσμους, τον γήινο και τον ουράνιο, αλλά επίσης, εξαιτίας της οριζόντιας δοκού που κόβει την κάθετη γραμμή (σύμβολο του άξονα της γης και σύμβολο στάθμης), είναι ένας σύνδεσμος αντιθέτων όπου ενώνονται η κάθετη πνευματική αρχή με την εγκόσμια τάξη πραγμάτων, από όπου και η μεταμόρφωση του σε σύμβολο αγωνίας και πάλης καθώς και σε όργανο μυστηρίου. Το οριζόντιο δοκάρι αντιστοιχεί στην παθητική αρχή, στον κόσμο των φαινομένων και το κάθετο στην ενεργητική αρχή, στον υπερβατικό κόσμο και στην πνευματική του εξέλιξη. Μερικές φορές ο σταυρός εμφανίζεται και σε σχήμα T, για να τονίσει περισσότερο τη σχεδόν εξισορρόπηση δύο αντιθέτων αρχών. Στον περίπλοκο συμβολισμό του Σταυρού, που ούτε αναφέρει, ούτε υποκαθιστά αλλά επιβεβαιώνει την ιστορική σημασία του στη χριστιανική πίστη, υπεισέρχονται δύο βασικοί παράγοντες. Ο πρώτος αφορά τον σταυρό καθ' αυτό και ο δεύτερος τη σταύρωση ή το να είναι κανείς σταυρωμένος. Ο Γιούνγκ αναφέρει πως σε μερικές θρησκείες, όπου ο σταυρός εμφανίζεται σαν σύμβολο της φωτιάς και των παθών, μπορεί να οφείλεται στο γεγονός πως τα δυο του δοκάρια που σχετίζονται στην καταγωγή τους με τα ξύλα που οι πρωτόγονοι έτριβαν το ένα στο άλλο για να ανάψουν φωτιά και τα θεωρούσαν αρσενικό και θηλυκό. Ο Bayley επιμένει στην κύρια σημασία του σταυρού και στην ετυμολογική έννοια της λέξης (cross, crux, crowz, croaz, krois, krouz), έχουν στις διάφορες γλώσσες μια κοινή βάση τα γράμματα ak, ur, ή os). (Juan- Eduardo Cirlot, μτφ Ρήγας Καππάτος, το λεξικό των συμβόλων, σελ.476-478)

¹⁰⁴ ΙΧΘΥΣ: Ιησούς Χριστός Θεού Υιός Σωτήρας

III.3. Κήρυγμα – Βιβλία- Εορτές

Τα βιβλία που υπάρχουν στον Ευκτήριο οίκο της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας είναι τα εξής: η Αγία Γραφή, οι Ύμνοι Ιεροί, και οι Χριστιανικοί Ύμνοι.

Κήρυγμα: Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας ο Ιδρυτής διαβάζει κάποιο χωρίο¹⁰⁵ από την Αγία Γραφή, αναλύοντας το¹⁰⁶, αφού όμως έχουν προηγηθεί Ύμνοι Ιεροί και Χριστιανικοί. Οι Ύμνοι συνοδεύονται από τους ήχους αρμόνιου. Στο τέλος σηκώνεται κάποιος από το κοινό και λέει κάποια αυτοσχέδια προσευχή. Κατά τη διάρκειά της οι υπόλοιποι παρευρισκόμενοι όποτε νιώσουν ότι τα λόγια αποτελούν και προσωπικές τους ευχές αναφωνούν «Αμήν». Στο τέλος αναφωνούν «είθε εγένεϊτο».

Ενώ πιστεύουν στο Πάτερ Υμών δεν κάνουν τη συγκεκριμένη προσευχή, απλώς αποτελεί τύπο προσευχής. Οι μόνες γιορτές που έχουν κοινές με τους Χριστιανούς Ορθοδόξους είναι τα Χριστούγεννα τα οποία τα γιορτάζουν με το πνεύμα των Χριστουγέννων και το Πάσχα. Φυσικά κατά τη διάρκεια του Πάσχα και εμείς τρώμε αρνί κατά το έθιμο, βέβαια αυτή η συμπεριφορά είναι προαιρετική, όποιος θέλει θα φάει αρνί αν φυσικά του το επιτρέπει και η υγεία του.

Όσον αφορά τα Χριστούγεννα στολίζουμε Δέντρο έχοντας επίγνωση ότι το έθιμο είναι ειδωλολατρικό και ξενόφερτο από τη Σκανδιναβία.

¹⁰⁵ Δεν υπάρχει κάποια συγκεκριμένη ροή – διαδικασία ανάγνωσης της Αγίας Γραφής.

¹⁰⁶ Κήρυγμα.

Οι πιστοί στον χώρο του ευκτήριου οίκου δεν φοράνε κάποια συγκεκριμένη ενδυμασία, απλά είναι ντυμένοι σεμνά, όπως σεμνή πρέπει να είναι και η ζωή τους. Συγκεντρώνονται στο όνομα του Ιησού για λατρευτικούς σκοπούς σύμφωνα με την εσωτερική οργάνωση.

III.4. Εσωτερική Οργάνωση

«Υπάρχει ένας ποιμένας ή αλλιώς πάστορας (στην προκείμενη περίπτωση ο κ. Μπούσιος) και διάκονοι ανάλογα με τις ανάγκες και τον αριθμό των μελών. Δεν υπάρχουν γυναίκες ιερείς¹⁰⁷ γιατί δεν υπάρχει κάποιο σχετικό χωρίο στην Αγία Γραφή που να υποδεικνύει κάτι ανάλογο.

Γενικά οι Βαπτιστικές Εκκλησίες πιστεύουν ότι ο Χριστός είναι η κεφαλή της Εκκλησίας.

Δύο διάκονοι ή περισσότεροι επιμελούνται όλα τα της εκκλησίας. Τη γραμμή τη δίνει ο ποιμένας, στο καταστατικό, το οποίο είναι η Αγία Γραφή . Σε αυτή στηρίζονται, από εκεί αντλούν τα πάντα.

Ο διάκονος γίνεται δοκιμαστικά από τον ποιμένα και επιδοκιμαστικά από την ολομέλεια.

Υπάρχει ιεραρχική δομή. Ο ιδρυτής της κοινότητας των Βαπτιστών έχει περισσότερες εξουσίες από τους διακόνους. Όταν ο ίδιος εκλείψει , η ολομέλεια των πιστών θα αποφασίσει ποιος θα τον αντικαταστήσει ή ο ίδιος θα έχει υποδείξει κάποιον , χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι θα τον επιβάλλει».

Επίσης λειτουργεί και κατηχητικό κάθε Κυριακή πρωί για μισή ώρα».

¹⁰⁷ Σε άλλες Βαπτιστικές εκκλησίες κυρίως στο εξωτερικό υπάρχουν γυναίκες ιερείς. Η πρόταση αυτή επιβεβαιώνεται από το άρθρο *Αντιπρόσωποι Κυρίου, γένους θηλυκού* στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ στις 03-05-2002 , Σελ.: Ρ26 ,Κωδικός άρθρου στο διαδίκτυο: Α17328Ρ261, ID:315722.(βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ)

III.5. Απαντήσεις Σε Διάφορες Ερωτήσεις

Ερ: Ο τριαδικός Θεός αποτελεί κοινωνία προσώπων ;

Απ: «Αποτελεί μυστήριο ακόμα. Δεν είναι από τα θέματα στα οποία μπορούμε να δώσουμε σαφή απάντηση. Υπάρχει ένας Θεός που είναι Πατήρ, Υιός και Άγιο Πνεύμα. Πρόκειται για διακριτές υποστάσεις, ασυγχύτως ηνωμένες. Πιστεύουμε στον Τριαδικό Θεό κατά το σύμβολο της Πίστεως της Νικαίας. Δηλαδή πιστεύουμε ότι πιστεύει και η Ορθόδοξη εκκλησία όσον αφορά τη Θεότητα , τον Τριαδικό Θεό, τον Ιησού και το Άγιο Πνεύμα. Οι διαφορές είναι στην παράδοση. Όπως έχω ήδη αναφέρει δε δεχόμαστε ό,τι δεν ανήκει στις Γραφές».

Ερ: Συμφωνείτε με τη μετάφραση της Αγίας Γραφής στη Δημοτική;

Απ: «Δεν βρίσκω κάτι το κακό. Εμείς όμως χρησιμοποιούμε τα ιερά γράμματα μεταφρασθέντα εκ των θείων αρχετύπων της Βιβλικής εταιρείας»

Ερ: Πιστεύετε ότι υπάρχει ο Εωσφόρος και μετά την πτώση του μεταβλήθηκε σε διάβολο; Τι σημαίνει Διάβολος; Τι σκοπό έχει; Πιστεύετε ότι ο Διάβολος έχει εξουσία πάνω στις ζωές των ανθρώπων;

Απ: «Πιστεύουμε ό,τι ακριβώς πιστεύει και η Ορθόδοξη Εκκλησία. Στα θέματα της Πίστης ταυτιζόμαστε...Ο Διάβολος είναι ο Θεός του κόσμου τούτου, ο άρχων του κόσμου τούτου, ο άρχων της εξουσίας του αέρος, ο πλανών την οικουμένη. Ο άνθρωπος αν θέλει να ελευθερωθεί ο Θεός τον ελευθερώνει.

Ο άνθρωπος μπορεί να επικαλεστεί το έλεος του Θεού και ο Θεός να τον ελεήσει. Όταν γίνει αυτό, ο άνθρωπος δεν είναι δέσμιος του Διαβόλου. Θα έρθει ο Χριστός και θα τον συντρίψει, θα τον νικήσει «Έκριναι ζώντες και νεκρούς».

Ερ: Τι σημαίνει ο όρος "κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν";

Απ: «Ο όρος κατ' εικόνα αναφέρεται στην προσωπικότητα ενώ το καθ' ομοίωσιν αναφέρεται στην αγιότητα. Με την πτώση των πρωτόπλαστων το κατ' εικόνα αμαυρώθηκε ενώ το καθ' ομοίωσιν ανεστάλη και εν Χριστώ επανενεργοποιείται».

Ερ: Ανήκετε ως κοινότητα στον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Βαπτιστών;

Απ: «Όχι, δεν ανήκουμε στον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Βαπτιστών. Βέβαια μπορούμε να έχουμε αγαθές, αδελφικές σχέσεις».

Ερ: Μπορείτε να τυπώνετε, εκδίδετε, αγοράζετε, εισάγετε και διακινείτε βιβλία, περιοδικά και άλλες εκδόσεις θρησκευτικής φύσης;

Απ: «Όχι, δεν εμπορευόμαστε βιβλία. Τα μόνα βιβλία μας είναι ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΚΑΙ το ετοιμάσου να συναντήσης το θεό σου.»

Ερ: Δέχεστε να συμμετέχετε σε μεταγγίσεις αίματος και στον στρατό;

Απ: «Φυσικά, δίνουμε αίμα και στρατευόμαστε»

Ερ: Η σωτηρία του ανθρώπου με τι ταυτίζεται; Πως ο άνθρωπος εντάσσεται στη Βασιλεία του Θεού;

Απ: «Η σωτηρία έγκειται στο να ταχτοποιηθεί ο άνθρωπος με το Θεό. Ο άνθρωπος πρέπει να αναγνωρίζει την αμαρτωλότητά του, να αισθανθεί τον έλεγχο του Αγίου Πνεύματος. Ο άνθρωπος εντάσσεται όταν μετανοεί και πιστεύει στον Χριστό. Γίνεται αναγέννηση και έτσι ο άνθρωπος γίνεται "νέο κτίσμα εν Χριστώ Ιησού"».

Ερ: Η θυσία του Χριστού που απέβλεπε;

Απ: «Απέβλεπε εις το να πληρώσει το χρέος του ανθρώπου. Έπρεπε ένας αναμάρτητος να θυσιαστεί στη θέση του αμαρτωλού και να εξευμενίσει την ευμένεια το Θεού προς τον αμαρτωλό και να τακτοποιηθεί η εκκρεμότητα.

Δηλαδή να ικανοποιηθεί η Δικαιοσύνη του Θεού ώστε ο να μπορεί να δέχεται τον αμαρτωλό επί τον όρο της Πίστεως στον Ιησού Χριστό. Λέγοντας Πίστη στον Χριστό δεν εννοώ προς τον Χριστό ως Προφήτη αλλά ως Σωτήρα ατομικό και προσωπικό».

Ερ: Η Δευτέρα Παρουσία τι σημαίνει για εσάς;

Απ: «Θα ξαναέρθει ο Χριστός, όχι όμως ως βρέφος. Θα είναι ένδοξη η Β' Παρουσία. Ο άνθρωπος θα πάει στην άκρη και θα αναλάβει ο Θεός».

Ερ: Δηλαδή ο Θεός είναι τιμωρός;

Απ: «Όχι, είναι Δικαιοσύνη ο Θεός. Όπως υπάρχει αρμονία στο φυσικό κόσμο, πρέπει να υπάρχει αρμονία και στον ηθικό κόσμο, συνεπώς πρέπει να δεχτούμε τα περί της ανταποδόσεως».

Ερ: Ο Χριστός θα βασιλεύσει για χίλια χρόνια;

Απ: «Ναι. Πιστεύουμε ότι θα γίνει αποκατάσταση. Ο Χριστός θα εγκαθιδρύσει μία επίγεια Βασιλεία για 1000 χρόνια στην οποία θα επέλθει μια αποκατάσταση κατά την οποία δεν θα υπάρχει πόνος, πόλεμος κλπ. Όλοι οι πόροι της γης θα χρησιμοποιούνται για το καλό του ανθρώπου. Για παράδειγμα τα ποσά που μαζεύονται για να γίνει πόλεμος θα δίδονται για καλούς σκοπούς, για σκοπούς που θα κάνουν τη ζωή των ανθρώπων καλύτερη. Όλος ο πλούτος θα δίνεται για το καλό του ανθρώπου. Επίσης μέσα στον άνθρωπο θα υπάρχει το κακό αλλά δε θα μπορεί να εκδηλωθεί. Πιστεύουμε δηλαδή σε μια επίγεια Βασιλεία του Χριστού καμία σχέση με τη θέση των μαρτύρων του Ιεχωβά που είναι καθαρά υλιστική. Η Βασιλεία του Χριστού θα έρθει δια της Δευτέρας Παρουσίας».

Ερ: Ο Χριστός σταυρώθηκε για τους εκλεκτούς ή για όλο τον κόσμο;

Απ: « Σύμφωνα με τον Καλβίνο ο Χριστός σταυρώθηκε για τους εκλεκτούς. Όμως ο άνθρωπος δεν μπορεί να υπεισέλθει σε αυτά τα θέματα. Υπάρχουν χωρία όπως η επιστολή του Αποστόλου Παύλου προς τον Τιμόθεο β':4: «ὅστις θέλει να σωθῶσι πάντες οι ἄνθρωποι, και να ἐλθῶσιν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀλήθειας». Ο Θεός θέλει να σωθούν όλοι οι άνθρωποι, ενώ ο Καλβίνος πίστευε πάντες οι εκλεκτοί. Εμείς πιστεύουμε ότι ο Θεός προγνωρίζει αυτούς που θα σωθούν και τους προορίζει για τη σωτηρία. Συγκεκριμένα στην επιστολή προς Ρωμαίους η:29-30 αναφέρεται: «Διότι ὅσους προεγνώρισε, τούτους και προώρισε συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ Υἱοῦ αὐτοῦ, δια να ἦναι αὐτὸς πρωτότοκος μεταξύ πολλῶν ἀδελφῶν. Ὅσους δε προώρισε, τούτους και ἐκάλεσε και ὅσους ἐκάλεσε, τούτους και ἐδικαίωσε και ὅσους ἐδικαίωσε, τούτους και ἐδόξασε». Δηλαδή εμείς πιστεύουμε στον προορισμό δια της προγνώσεως».

Ερ: Κατά τον Καλβίνο ο άνθρωπος δεν μπορεί να γνωρίζει το πεπρωμένο του και συνεπώς δεν μπορεί να το αλλάξει. Εσείς τι πιστεύετε;

Απ: «Όχι, δεν μπορεί να αλλάξει ο άνθρωπος το πεπρωμένο του. Έχει περιορισμένη ελευθερία. Ο άνθρωπος είναι ελεύθερος να δεχτεί ή να αρνηθεί τη σωτηρία του. Αλλιώς αν δεν δεχτεί τη σωτηρία του είναι καταδικασμένος στην αιώνια κόλαση, στην αιώνια τιμωρία».

Ερ: Τι συμβαίνει με όσους αυτοκτονούν; Πως κρίνονται αυτοί; Πάνε στον Παράδεισο, στην κόλαση;

Απ: « Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες οι άνθρωποι λόγω ατυχήματος ή αρρώστιας χάνουν τα λογικά τους και επιζητούν να πεθάνουν. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι άνθρωποι αυτοί κρίνονται ως νήπια, τα οποία

νήπια είναι ανεύθυνα, οπότε σε περίπτωση αυτοκτονίας ο Θεός θα κρίνει μέχρι τη στιγμή που ο άνθρωπος έχασε τα λογικά του».

Ερ: Και στην περίπτωση που κάποιος αυτοκτονεί χωρίς να είναι θύμα ατυχήματος ή σοβαρής ασθένειας;

Απ: «Στην περίπτωση αυτή, ο Θεός ξέρει αν ξέρει κάποιος τι κάνει, οπότε το αφήνουμε στον Θεό».

Ερ: Πως θα έρθει η αιώνια ζωή;

Απ: «Η αιώνια ζωή είναι δώρο του Θεού. Είναι το χάρισμα Του και έρχεται δια της αποδοχής του Ιησού ως μοναδικού ατομικού σωτήρα.. "Κατά χάριν είσθε σεσωσμένοι δια της πίστεως ουκί εξ έργων και τούτο δεν είναι από εσάς". Ο Θεός μας αγαπάει. Ο Χριστός σταυρώθηκε για εμάς».

Ερ: Διακρίνετε τη Θεία Χάρη από τη Θεία Θυσία;

Απ: «Το μήνυμα του Ευαγγελίου είναι απλό για να το καταλαβαίνουμε. Η πρόθεση του Θεού έφερε τη Θεία χάρη ως μέσον της θυσίας του Χριστού».

Ερ: Μέσα από αυτή την εργασία ποιο είναι το μήνυμα που θέλετε να μεταδώσετε σε όσους διαβάσουν την εργασία;

Απ: : «Κάθε άνθρωπος έρχεται στον κόσμο αμαρτωλός .Είναι κάτω από την οργή του Θεού. Εάν πεθάνει σε αυτή την κατάσταση θα απολεσθεί και εννοούμε ότι θα πάει στην κόλαση χωρίς καμιά επιφύλαξη. Βέβαια δεν ξέρουμε τι ακριβώς είναι η κόλαση αλλά όπως αναφέρει η Αγία Γραφή: «Λίμνη καιομένη με πυρ και Θείο. Σκότος εξώτερον, πυρ αιώνιον.» Σύμφωνα με το Κατά Ιωάννη γ:16: « Διότι τόσο ηγάπησεν ο Θεός τον κόσμο, ώστε έδωκε τον Υιόν αυτού τον μονογενή, δια να μη απολεσθή πας ο πιστεύων εις αυτόν, αλλά να έχει ζωήν αιώνιον». Ο Χριστός σταυρώθηκε έτσι ώστε αυτοί

που πιστεύουν σε Αυτόν να έχουν αιώνια Ζωή. Αυτό είναι το Ευαγγέλιο¹⁰⁸: Ο Ιησούς σταυρώθηκε για τις αμαρτίες μας. Δεν θέλει ο Θεός να σταθής μπροστά Του Για να κριθείς, χωρίς προηγουμένως να έχεις ετοιμαστή. Όπως τα ανθρώπινα δικαστήρια δίνουν στους υποδίκους την ευκαιρία να ετοιμάσουν την απολογία τους, έτσι και ο Θεός μας δίνει την ευκαιρία να ετοιμαστούμε για τη μεγάλη συνάντηση μαζί Του¹⁰⁹. Θα σταθούμε όλοι μπροστά στον Δίκαιο Κριτή, η κρίση μας περιμένει.

ΣΕ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ¹¹⁰

Δεν περιμένει ο Χριστός τίποτε άλλο από σένα παρά να παραδεχτής ότι είσαι αμαρτωλός, να μετανοήσεις, και με την καρδιά σου να του πεις: «Χριστέ μου πιστεύω ότι για μένα πέθανες στο σταυρό και έχυσες το πολύτιμο Σου αίμα. Σε δέχομαι για Σωτήρα μου και σε ευχαριστώ». Αν το κάνεις αυτό ο Χριστός θα σε συγχωρήσει, θα στείλει το πνεύμα του το Άγιο στην καρδιά σου, το οποίο θα σε αναγεννήσει και θα σε κάνει παιδί του Θεού. Τότε όχι μόνο θα είσαι έτοιμος να συναντήσεις το Θεό, αλλά και θα λαχταράς πότε θαρθη η στιγμή που θα αφήσεις το μάταιο τούτο κόσμο για να πας στον ουρανό όπου και θα σε περιμένει με ανοιχτή την αγκαλιά Του ο Χριστός. Η καρδιά σου θα πλημμυρίσει από αληθινή χαρά. Θα νοιώσεις πραγματικά ευτυχισμένος. Θα γίνεις καινούργιος άνθρωπος. Μόνο αν πιστέψης. Να θυμάσαι ότι ο Χριστός είναι Ο ΜΟΝΟΣ Σωτήρας. **«Και δεν υπάρχει δι' ουδενός άλλου η σωτηρία διότι ούτε όνομα άλλο είναι υπό του ουρανό δεδομένου μεταξύ των ανθρώπων, δια του οποίου πρέπει να σωθούμεν»** Πρ.δ'12. Πίστεψε λοιπόν στο Χριστό και ετοιμάσου να συναντήσεις το Θεό

¹⁰⁸ Ευαγγέλιο= Καλά νέα.

¹⁰⁹ Μπούσιος, Μ, (1977), *Ετοιμάσου να συναντήσεις το Θεό σου*, σελ.1

¹¹⁰ Ο κ. Μπούσιος ζήτησε να μπει αυτό το κομμάτι από το βιβλίο του *Ετοιμάσου να συναντήσεις το Θεό σου*, σελ.6 ως το μήνυμα που θέλει να προβάλλει προς τους αναγνώστες της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV.

ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΒΑΠΤΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

IV.1. Σχέσεις Μεταξύ Των Πιστών

Ερ: Μεταξύ των μελών και εσάς τι σχέσεις υπάρχουν;

Μπούσιος: «Υπάρχουν κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των πιστών, των διακόνων και του ποιμένα. Τα πάντα υπαγορεύονται από την αγάπη. Δημιουργούνται φιλικές, διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τους. Δεν υπάρχουν κανόνες. Κανόνες υπάρχουν μόνο στην εκκλησία. Όταν υπάρχει κάποιος σοβαρός λόγος μπορεί κάποιο μέλος να διαγραφεί από την εκκλησία των Βαπτιστών. Τα μέλη και οι πιστοί θα πρέπει να συμμορφώνονται με αυτά που εγκρίνει το Ευαγγέλιο. Πρέπει να υπάρχει δίψα για το Θεό. Όλες οι σχέσεις διέπονται όμως από μια σεμνότητα, η οποία τους διακατέχει σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής τους».

Ερ: Πριν αρχίσει το κήρυγμα της Κυριακής, παρατήρησα ότι γινόταν κήρυγμα στην Αγγλική γλώσσα σε εκπροσώπους της μαύρης φυλής....

Απ: «Στον ευκτήριο οίκο απευθύνονται και εκπρόσωποι διαφορετικών εθνικοτήτων, οι οποίοι συναθροίζονται συνήθως Κυριακή πρωί. Τους γίνεται μια διδασκαλία στην Αγγλική γλώσσα. Πρόκειται για Μαύρους ή Ρουμάνους, οι οποίοι βρήκαν τη διεύθυνση του οίκου στην Athens News και επισκέπτονται τον οίκο. Σε άλλα μέρη, εκτός Ελλάδος γίνονται πολύ μεγάλες συναθροίσεις, για παράδειγμα στην Ισπανία».

IV.2. Σχέσεις Με Άλλες Ευαγγελικές Εκκλησίες

Σχέσεις με άλλες Ευαγγελικές Εκκλησίες του Εσωτερικού δεν υπάρχουν· μιας και υπάρχουν αρκετές διαφορές ,μεταξύ τους σε σχέση με τον τρόπο ζωής. Όπως έχει αναφερθεί δεν ανήκουν στον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Βαπτιστών.

Η συγκεκριμένη Ευαγγελική Εκκλησία πιστεύει στη σεμνότητα αντρών και γυναικών. Είναι εναντίον της κοσμικής εμφάνισης αλλά δεν υποχρεώνουν κανένα να ενεργήσει έτσι. Απλώς διδάσκουν αυτόν τον τρόπο ζωής. Ενεργούν μέσα στα πλαίσια του λόγου του Θεού και των Ελληνικών αρχών. Είναι Έλληνες 100% και ό,τι προέρχεται από το εξωτερικό το απορρίπτουν όπως απορρίπτουν τα όργανα και έχουν μόνο το αρμόνιο».

IV.3. Σχέσεις Με Την Κοινωνία

Σε αυτό τον τομέα ανάλυσης, οι ερωτήσεις μου κινήθηκαν σε θέματα καθημερινά. Ήθελα να δω τη στάση όλων όσων ακολουθούν τη συγκεκριμένη πίστη. Ρώτησα σχετικά με το πώς αντιμετωπίζουν τις περιπτώσεις των διαζυγίων, του προγαμιαίου σεξ και της έκτρωσης.

Το διαζύγιο είναι θεμιτό μόνο σε περίπτωση συζυγικής απιστίας από την πλευρά της γυναίκας. Δηλαδή μόνο όταν απατήσει η γυναίκα το σύζυγο της μπορεί να πάρει το ζευγάρι διαζύγιο. Το ζήτημα του διαζυγίου αποτελεί ένα δύσκολο θέμα το οποίο το προσεγγίζουν ερμηνεύοντας το με σχετικά χωρία της Γραφής. Ο άνδρας είναι ελεύθερος όταν απιστήσει. Για τη γυναίκα

δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο χωρίο της Γραφής. Η οικογένεια διαλύεται από τη γυναίκα , διότι δεν είναι ούτε μάνα, ούτε σύζυγος.

Επίσης απορρίπτεται και το προγαμιαίο σεξ. Θεωρείται κατακριτέο και καταδικαστέο από το Θεό. Ο Θεός θέσπισε και τίμησε το γάμο δια της παρουσίας του στην Κανά της Γαλιλαίας ,όπου έκανε το πρώτο θαύμα. Έξω από το γάμο δεν δέχονται καμία άλλη σχέση. Επίσης καταδικάζουν και την έκτρωση.

Όσον αφορά τα ονόματα που δίνουν στα παιδιά τους, αυτά προέρχονται από την Αγία Γραφή. Για παράδειγμα Λυδία ή Ρεβέκκα.

Είναι υπέρ της μη αναγραφής των ταυτοτήτων ,διότι η ταυτότητα δεν αποτελεί πιστοποιητικό. Η Θρησκεία είναι μεταβλητό στοιχείο και αποτελεί Θείο δικαίωμα.

IV.4. Σχέσεις με την Ελληνική Επίσημη Εκκλησία

Οι σχέσεις ,με την Επίσημη Ελληνική Εκκλησία ποτέ δεν είναι καλές. Η Εκκλησία δεν την αντιμετώπισε ποτέ φιλικά τη συγκεκριμένη θρησκευτική οργάνωση. Για παράδειγμα στο εξωτερικό μετέχουν στο παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών. «Πρέπει να τονίσω» αναφέρει ο κ Μπούσιος σε τηλεφωνική συνέντευξη στις 10/12/2004 «ότι εμείς οι Βαπτιστές είμαστε υπέρ του χωρισμού της Πολιτείας /Κράτους και Εκκλησίας /Θρησκείας. Διότι αυτή η ταύτιση του Έθνους με τη Θρησκεία μας έχει βλάψει και έχει βλάψει και την Ελλάδα σε εθνικό επίπεδο. Άλλωστε η θρησκευτική πίστη είναι ατομική υπόθεση. Στα αρχικά συντάγματα «Έλλην είναι πας έχειν πίστης στο Χριστό». Με αυτό τον τρόπο ξεχώριζαν τους Τούρκους από τους Έλληνες. Αν κάποιος

ήταν βέρος Τούρκος και πίστευε στον Χριστό τον θεωρούσαν Έλληνα. Αυτά βέβαια είναι αναχρονισμοί και Μεσαιωνισμοί.... »

I.V.5 Σχέσεις Με Το Κράτος

Στην ερώτησή μου αν συναντούν εμπόδια ή προβλήματα λόγω της θρησκευτικής τους πίστης ο κ.Μπούσιος αναφέρει ότι στην επαρχία και στη Θεσσαλονίκη υπήρξαν τέτοια κρούσματα λόγω άγνοιας των δασκάλων και των διευθυντών σε σχολεία όταν τα παιδιά κατά τη διάρκεια της πρωινής προσευχής δεν έκαναν τον σταυρό τους. Σε μια τέτοια περίπτωση πήρε τηλέφωνο τον διευθυντή του σχολείου και τακτοποιήθηκε το ζήτημα. Ο κ. Μπούσιος αναφέρει σε τηλεφωνική συνέντευξη « ότι συμβουλεύει τα παιδιά να παρακολουθούν το μάθημα των θρησκευτικών διότι ό,τι πιστεύεις πρέπει να το δείχνεις με τη ζωή σου. Όχι να είσαι Χριστιανός και να είσαι αμαρτωλός».

Ο ίδιος όμως όταν υπήρξε μαθητής δεν αποτελούσε αντικείμενο χλεύης διότι ήταν άριστος μαθητής. Ο αποκλεισμός όποτε συμβαίνει είναι ανεπίσημος. Για παράδειγμα μπορεί να διώξουν κάποιον από την εργασία του επειδή είναι Βαπτιστής αλλά δεν θα προβληθεί ως λόγος απόλυσης η θρησκευτική του «ιδιαιτερότητα».Συνεπώς ο αποκλεισμός βιώνεται αλλά δεν εκδηλώνεται φανερά υπάρχει ένα υπολάνθανον μήνυμα στις κοινωνικές εκδηλώσεις.

Βέβαια τα πράγματα σήμερα έχουν καλυτερέψει όμως υπάρχουν αναχρονιστικοί νόμοι όσο το Κράτος δε χωρίζεται από την Εκκλησία. Υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που λόγω του κοινωνικού αποκλεισμού που βιώνουν, έχουν φτάσει μέχρι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Αναφέρομαι σε άλλες

θρησκευτικές κοινότητες όπως των μαρτύρων του Ιεχωβά¹¹¹. Σε εμάς δεν έχει συμβεί κάτι τέτοιο..»

¹¹¹ Ιεχωβά (Γιαχβέ, αυτή η λέξη είναι μετοχή του ρήματος Χαγιά = γίγνομαι, ζω, υπάρχω, ειμί από το οποίο παράγεται και το ουσιαστικό Εύα= Ζωή) Βορινιώτης Ν, Ορθοδοξία και σκοτεινές δυνάμεις,σελ.25

Συμπεράσματα

Στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών «Κοινωνικός Αποκλεισμός , Μειονότητες και Φύλο», μου δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσω από κοντά την Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία, η οποία αποτέλεσε και το κυρίως θέμα της παρούσας εργασίας.

Σκοπός μου ήταν να προσεγγίσω μια θρησκευτική κοινότητα που ενδεχομένως βιώνει κοινωνικό αποκλεισμό λόγω της ιδιαιτερότητάς της, έτσι ώστε να κατανοηθεί ο τρόπος λειτουργίας του ευκτήριου της οίκου, ο τρόπος ζωής και έκφρασης των μελών της καθώς και να καταγραφούν οι όποιες αντιδράσεις υπάρχουν προς τα άτομα που δηλώνουν υποστηρικτές της Βαπτιστικής Πίστης.

Για αυτό το λόγο προτιμήθηκε να χωριστούν τα συμπεράσματα που αφορούν τόσο τις εντυπώσεις όσο και τις δυσκολίες που προέκυψαν κατά την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας , σε συμπεράσματα ως προς τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε και ως προς το αντικείμενο της έρευνας.

A) ως προς τη μέθοδο

Η πρώτη προσέγγιση του ιδρυτή στον ευκτήριο οίκο έγινε ένα βράδυ του Γενάρη. Ο ιδρυτής κ. Μπούσιος με δέχτηκε στο γραφείο του, του εξήγησα τον σκοπό της παρουσίας μου στον χώρο του και δέχτηκε να μου παραχωρήσει όσες πληροφορίες ήθελα.

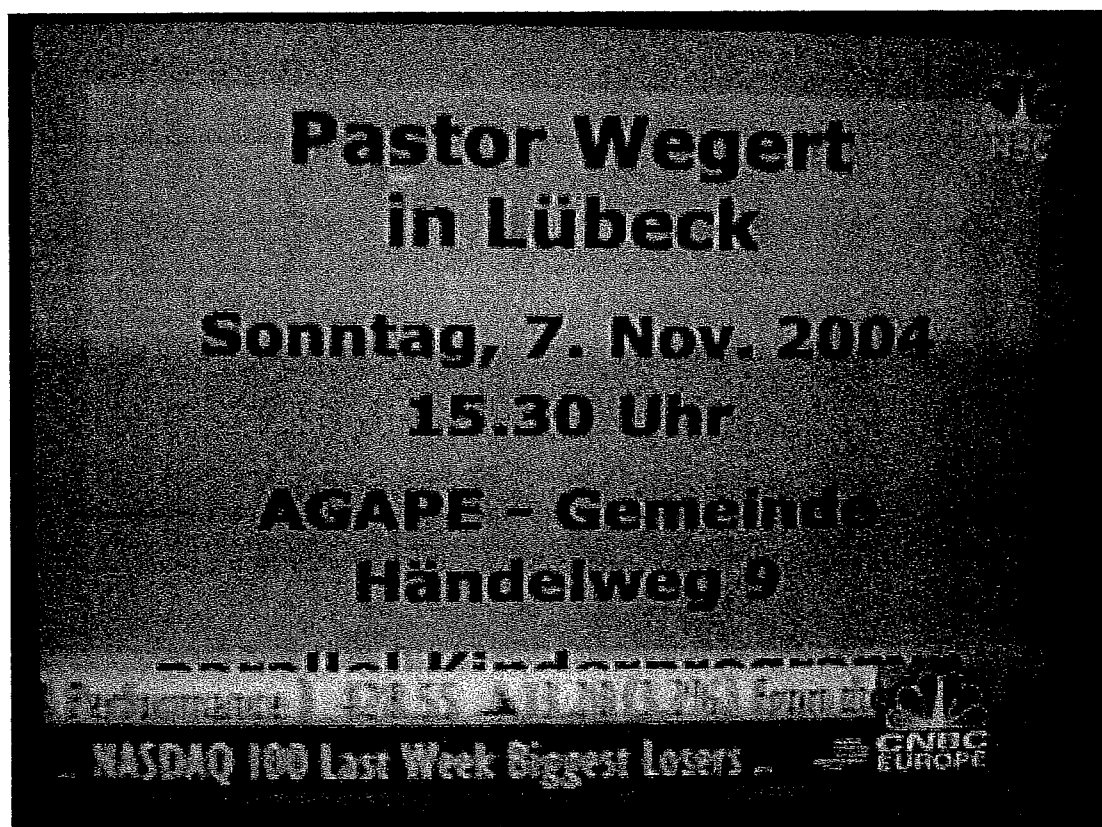
Στην πορεία αυτή, η ανάγκη μου για όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες, δεν ικανοποιήθηκε ως προς τον βαθμό που αρχικά απέβλεπα. Εννοώ, ότι άλλα σχέδια είχα για την πορεία και εξέλιξη της εργασίας και άλλα δυστυχώς προέκυψαν με το πέρασμα του χρόνου. Συνεπώς, η εργασία αυτή προβάλλει και τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν κατά την διενέργεια της έρευνας.

Τα προβλήματα αυτά, έχουν να κάνουν με την άρνηση του ιδρυτή να μιλήσει για τον εαυτό του σε προσωπικό επίπεδο και με την άρνησή του να μου παραχωρήσει την προφορική του άδεια για διανομή ερωτηματολογίου μέσα από το οποίο θα μπορούσαν να προκύψουν αξιόλογα και ενδιαφέροντα στοιχεία.

Η συμπεριφορά του αυτή αποτέλεσε εμπόδιο ως προς τις υποθέσεις που ήθελα να επιβεβαιωθούν ή να απορριφθούν. Για παράδειγμα, θα ήταν ενδιαφέρον να μάθαινε το κοινό για το μορφωτικό επίπεδο, την οικονομική κατάσταση, την κοινωνική θέση των μελών της Ευαγγελικής Βαπτιστικής Εκκλησίας.

Επίσης θα μπορούσαν να παρατεθούν προσωπικές μαρτυρίες των μελών σχετικά με την απόφαση τους να βαπτιστούν και να ακολουθήσουν τη συγκεκριμένη θρησκευτική Πίστη. Άραγε οι λόγοι ήταν κοινωνικοί; Για παράδειγμα, τους πρόσφερε η κοινότητα κάποιου είδους προστασία; Είτε οικονομική είτε επαγγελματική; Τους έβρισκε εργασία; Όσοι ήταν αλλοδαποί και αντιμετώπιζαν προβλήματα σχετικά με τις άδειες παραμονής τους, υπήρχε κάποιο άτομο που αναλάμβανε την διεκπεραίωση αυτής της υποχρέωσης; Από πού έμαθαν για τον ευκτήριο οίκο; Από εφημερίδα; Από γνωστούς τους;

Για τη Βαπτιστική πίστη παρακολουθούσαν τηλεοπτικές ή ραδιοφωνικές εκπομπές στην χώρα της καταγωγής τους; Για παράδειγμα, στην Αυστρία που βρέθηκα τον Μάιο βρήκα στην τηλεόραση εκπομπή Κηρύγματος του Ευαγγελίου από Πάστορα. Παρατίθεται η σχετική φωτογραφία:

Επίσης, τα οφέλη που μπορούσαν να έχουν είναι καθαρά ψυχικά ή έχουν και κάποιο υλικό στοιχείο;

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να παραθέσω το προσωπικό μου συμπέρασμα ως αποτέλεσμα των παρακολουθήσεων του κηρύγματος στον ευκτήριο οίκο. Προβαλλόταν ο σκοπός της σωτηρίας της ψυχής και η άρνηση των υλικών αγαθών σε μέγιστο βαθμό. Και το λέω αυτό διότι είχε γίνει λόγος για τον ιδιοκτήτη των καταστημάτων IKEA προβάλλοντας την αντίθεση του ιδρυτή προς το τεράστιο κέρδος

λέγοντας ότι ο ιδιοκτήτης δεν θα πάρει τίποτα μαζί του, την ώρα της κρίσης. Συνεπώς, δε νομίζω ότι οι πιστοί έχουν κάποια οικονομικά οφέλη από την θρησκευτική κοινότητα των Βαπτιστών. Βέβαια, πρόκειται για μια προσωπική εκτίμηση χωρίς κάποια στοιχεία ικανά να την υποστηρίξουν ή να τη διαψεύσουν.

Όσον αφορά το σημείο της έρευνας στο οποίο ήθελα να καταγράψω περαιτέρω πληροφορίες για τη ζωή του ιδρυτή και εκείνος αρνήθηκε να μου παραχωρήσει, δεν μπορώ να εκτιμήσω αν χάθηκαν πολύτιμες πληροφορίες ούτε και να καταλάβω τον λόγο άρνησής του. Ενώ αρχικά είχε δώσει την εντύπωση ανθρώπου πρόθυμου να με βοηθήσει στην παρούσα εργασία, στην πορεία φάνηκε καθαρά ότι μου έδινε όσες πληροφορίες ήθελε εκείνος κατά την κρίση του.

Ένα άλλο σημείο της έρευνας ήταν η συλλογή υλικού από τον ευκτήριο οίκο. Θεωρήθηκε χρήσιμο και ενδιαφέρον, να υπάρχει σαν υλικό, τα βιβλία που υπάρχουν στον ευκτήριο οίκο και αποτελούν τρόπο έκφρασης της λατρείας τους. Πρόκειται για τους Χριστιανικούς ύμνους και το υμνολόγιο.

Για να τα έχω στα χέρια μου πέρασαν πέντε μήνες, ύστερα από δική μου επιθυμία για προσωπική χρήση. Οφείλω να ομολογήσω ότι δεν είπα ψέματα. Πράγματι, ήθελα να τα έχω στη βιβλιοθήκη μου και φυσικά να χρησιμοποιήσω ελάχιστα αποσπάσματα από τους ύμνους μου ψέλνονταν κατά το κήρυγμα του Ευαγγελίου. Ήθελα να εμπλουτιστεί η εργασία αυτή από γνήσιο υλικό και αυτό έκανα μέχρι εκεί που ουσιαστικά μου επιτρεπόταν.

Ένωθα ότι εισβάλλω σε ένα χώρο στον οποίο δεν ανήκω, οπότε δεν υπήρχε λόγος να έχω τα παραπάνω βιβλία. Τουλάχιστον, ήταν αδύνατο να τα έχω από την αρχή της έρευνας.

Γνωρίζω ότι ήμουν ο εισβολέας για την θρησκευτική κοινότητα, η ερευνήτρια που έψαχνε να μάθει στοιχεία, που παρακολουθούσε και κατέγραφε, γεγονός που δυσκόλεψε την έρευνα από ότι συμπεραίνω τώρα πια. Ναι μεν μπορούσα να καταγράψω το κήρυγμα και να παρευρίσκομαι στο χώρο, άλλωστε η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό, ωστόσο σπάνια θα συνομιλούσα με κάποιο μέλος.

Τα μόνα πρόσωπα που με χαιρετούσαν ήταν φυσικά ο ποιμένας κ. Μπούσιος και η μεγάλη του κόρη, η οποία συνόδευε τους ύμνους με το αρμόνιο. Μόνο μια φορά μου μίλησε μια αλλοδαπή κοπέλα, την οποία ανέφερα στο δεύτερο κεφάλαιο της εργασίας.

Σίγουρα ο κ. Μπούσιος τους είχε μιλήσει για εμένα και την ιδιότητά μου και πολλές φορές ανέφερε στο κήρυγμά του για όσες ψυχές δεν έχουν σωθεί ακόμα ότι είναι καιρός να σωθούν, μόλις προλαβαίνουν... Συγκεκριμένα ανέφερε *«υπάρχει μια ψυχή ανάμεσα μας, ας προσευχηθούμε για αυτήν»*. Και είμαι σίγουρη ότι η ψυχή αυτή ήμουν εγώ. Άλλωστε οι περισσότεροι αν όχι όλοι ήταν ακόλουθοι της Βαπτιστικής πίστης.

Τολμώ να πω ότι μου έκρουε τον κώδωνα του κινδύνου, ότι δεν θα σωθώ αν δεν βαπτιστώ και δεν αναγνωρίσω τον Χριστό ως προσωπικό και ατομικό μου Σωτήρα. Μάλιστα με παρότρυνε να διαβάζω την Καινή Διαθήκη και με αποχαιρετούσε με ένα Αντίο¹¹².

¹¹² Αντίο: Στο Θεό.

Το συμπέρασμα που μπορώ να βγάλω από όλη την συμπεριφορά του είναι ενός ανθρώπου που ναι μεν επιτρέπει να τον πλησιάσεις αλλά όχι να τον αγγίξεις. Σκοπός μου δεν ήταν να θίξω εκείνον ή την πίστη του, ίσα ίσα ήθελα να μάθω όσες πιο πολλές πληροφορίες μπορούσα και θεωρούσα ότι θα ενδιέφεραν το κοινό. Στην ουσία ήθελα να προβάλω τα πιστεύω τους, έτσι ώστε να ελαφρύνω ή όσο το δυνατόν να καταργήσω όσες προκαταλήψεις υπάρχουν σχετικά με τους Βαπτιστές.

Όσον αφορά τη βιβλιογραφία στην οποία στηρίχθηκα, ανακάλυψα πολλές διαφορές σχετικά με το ότι αναγράφονταν στα βιβλία σε σχέση με τις πληροφορίες που μου έδινε ο κ. Μπούσιος.

Για παράδειγμα όσον αφορά το ζήτημα του συμβόλου του Σταυρού έβρισκα ως πληροφορία ότι οι Ευαγγελιστές δεν κάνουν τον Σταυρό τους διότι σύμφωνα με το βιβλίο «Διαλογική συζήτησις Ευαγγελικών και Ορθοδόξων»¹¹³; „ο Σταυρός ήτο κατηραμένος ως κακούργον μέσον εκτελέσεως των κακουργοτέρων ανθρώπων .Πως λοιπόν θα υμνήσω το κακούργον και κατηραμένον τούτο μέσον τον Σταυρόν;“, ο κ. Μπούσιος έδωσε άλλο λόγο και διαφωνούσε ρητώς με την παραπάνω πρόταση.

B) ως προς το αντικείμενο της έρευνας

Όσον αφορά το αντικείμενο της έρευνας που ήταν οι Βαπτιστές γενικότερα και η θρησκευτική οργάνωση (κοινότητα) των Βαπτιστών ειδικότερα, οφείλω να παρατηρήσω τα εξής:

¹¹³ Γιαννακόπουλου Ι., «Διαλογική συζήτησις Ευαγγελικών και Ορθοδόξων»,σελ.209

Γεγονός, αποτελεί ότι σε όσους αναφέρθηκε το θέμα της διπλωματικής ,σχεδόν όλοι απαντούσαν πρόσεξε μην μπλέξεις ή τι είναι αυτοί, τι πιστεύουν κλπ. Όλοι όμως αντιδρούσαν αρνητικά στο άκουσμα των λέξεων : Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία. Κάποιοι με ρωτούσαν αν είναι σαν τους Ιεχωβάδες; Άλλοι δεν είχαν ακούσει ποτέ για τους Βαπτιστές.

Στα βιβλιοπωλεία που απευθυνόμουν για την εξεύρεση βιβλίων σχετικά με τους Βαπτιστές συνάντησα δυσκολίες, διότι δεν υπήρχε μεγάλη βιβλιογραφία σε σχέση με τη βιβλιογραφία που υπάρχει για άλλες θρησκευτικές οργανώσεις ή κινήματα.

Οι πληροφορίες που συνέλεξα από τα βιβλία που είχα στη διάθεση μου, παρουσίαζαν ως αριθμό Βαπτιστών στην Ελλάδα μηδενικό ή τον αριθμό εβδομήντα, ο οποίος τελευταίος αριθμός δεν έχει αλλάξει εδώ και 20 τουλάχιστον χρόνια. Οπότε παρουσιάζεται μια ελάχιστη έως και μηδενική αύξηση του αριθμού των Βαπτιστών στην Αθήνα, από το 1972 έως και σήμερα. Ίσως και για αυτό το λόγο δεν είναι γνωστοί στο ευρύ κοινό.

Από το στοιχείο αυτό της αρνητικής αντίδρασης στο άκουσμα της λέξης Βαπτιστές, δεν ξεφεύγουν και οι ίδιοι οι Βαπτιστές. Δεν μπόρεσα να συλλέξω συγκεκριμένες περιπτώσεις όμως στις συνομιλίες μου με τον κ. Μάρκο Μπούσιο διαφαινόταν η απογοήτευσή του όταν άκουγε περιπτώσεις θρησκευτικού ρατσισμού προς τα μέλη της κοινότητάς του.

Ο ίδιος δεν υπήρξε θύμα αποκλεισμού ή εχθρικής συμπεριφοράς από τους δασκάλους όταν ήταν παιδί διότι ήταν καλός

μαθητής. Παρατηρούμε ότι η επιβράβευση στον τομέα της εκπαίδευσης αποτέλεσε για εκείνον αντισταθμιστικό παράγοντα. Δηλαδή δεν έβλεπαν τον Βαπτιστή στο πρόσωπο του, τον «άλλο» ή «διαφορετικό» αλλά τον καλό μαθητή.

Στις συνεντεύξεις διαφαίνεται η δυσaréσκεια του κ. Μπούσιου ως προς τα προβλήματα που συνάντησε μέχρι να ιδρυθεί ο ευκτήριος οίκος του λέγοντας ότι δεν έχουν κάτι κρυφό και ότι είναι άδικη η αντιμετώπισή τους. Σύμφωνα με τα λεγόμενα του, «πριν το Σύνταγμα του 1952 υπήρχε η εξής διάταξη ανεχτή πάσα θρησκεία είναι ελευθέρα, ελευθεροθρησκεία» και ότι δεν υπάρχει ανεξιθρησκία¹¹⁴, να ανέχεται το κράτος τις άλλες θρησκείες διότι ουσιαστικά ανέχεται όσες εκείνο θέλει. Για παράδειγμα τον Μασονισμό, ο οποίος έχει κρύφια δόγματα.

Όσον αφορά το ζήτημα αν η Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία αποτελεί οργάνωση¹¹⁵, κίνημά , κοινότητα ή σέκτα θα έλεγα ότι είναι τα δύο τελευταία. Είναι κοινότητα τοπική και σέκτα¹¹⁶ Προτεσταντικής Προέλευσης, αν και ο ιδρυτής του ευκτήριου οίκου αναφέρεται στην Εκκλησία του ή στην τοπική του κοινότητα.

¹¹⁴ Ανεξιθρησκία: Η ανοχή, η αδιαφορία της Πολιτείας για τις θρησκείες που πρεσβεύουν οι πολίτες, η οποία τους δημιουργεί την πραγματική δυνατότητα λατρείας του Θεού, σύμφωνα με τις υπαγορεύσεις της συνειδήσεως τους (Παπαρίζος Α(1995), *Διαφωτισμός, θρησκεία και παράδοση στη σύγχρονη Ελληνική κοινωνία στο Πολιτική Κουλτούρα σήμερα*, επιμ. Δεμερτζής Ν., εκδ.Οδυσσεύς,σελ.83-93

¹¹⁵ Οργάνωση: με τη γενικότερη έννοια είναι η διευθέτηση, η διάταξη, ο καταρτισμός, η συστηματοποίηση , η συγκρότηση των στοιχείων και των λειτουργικών υλικών ή ιδεατών φυσικών ή κοινωνικών συστημάτων. Είναι η η διάρθρωση, η αμοιβαία συνάφεια, η αλληλεπίδραση και η συσχέτιση των μερών είτε των πλευρών οποιουδήποτε αντικειμένου. Προϋποθέσεις τις οργανώσεις βρίσκουμε στην αγελαία συγκρότηση και στις σχέσεις για τη συνέχιση του ανθρώπινου γένους.(Πατέλης Δ. στο *Φιλοσοφικό Κοινωνιολογικό Λεξικό*, τόμ.Δ, εκδ. Καπόπουλος, Αθήνα, 1995, σελ.114).

¹¹⁶ Τα μέλη της σέκτας αποδέχονται ορισμένες κοινές θρησκευτικές εμπειρίες και χαρακτηρίζονται από στενούς δεσμούς, όχι μόνο μεταξύ τους, αλλά – όπως ισχυρίζονται- και με τη θεότητα. Συνήθως, η σέκτα απαιτεί από τα μέλη της, την τήρηση συγκεκριμένων ηθικών επιταγών, κοινών για όλους, αυστηρότερων ή εν πάση περιπτώσει διαφορετικών από αυτές που ισχύουν στο εσωτερικό των μεγάλων θρησκειών. Μάλιστα, η θεωρητική διαφορά ανάμεσα στη σέκτα και την Εκκλησία είναι δύσκολο να προσδιοριστεί, επειδή οι περισσότερες σέκτες επιμένουν να αποκαλούνται «Εκκλησίες».

Δεν αποτελεί κίνημα ,στην Ελλάδα συγκεκριμένα, διότι λέγοντας κίνημα εννοούμε τη διαδικασία παρέμβασης και δράσης ενός συνόλου από άτομα λίγο – πολύ οργανωμένα και λίγο - πολύ ομαδοποιημένα, για να οδηγήσουν σε πέρας ένα πρόγραμμα μεταρρύθμισης ή μετασχηματισμού ενός μέρους ή του συνόλου της κοινωνικής πραγματικότητας. Ένα κίνημα έχει μια ορισμένη συνέχεια μέσα στο χρόνο. Προϋποθέτει, αν όχι μια τυπική ομάδα, τουλάχιστον ηγέτες και μια ορισμένη οργάνωση. Προϋποθέτει επίσης κοινές προβλέψεις από εκείνους που έχουν προσχωρήσει σε αυτό. Απαιτεί ένα πρόγραμμα δράσης και μέσα, προσαρμοσμένα στη συγκεκριμένη κατάσταση¹¹⁷.

Επίσης, η Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία δεν προχωράει όπως είδαμε σε έκδοση και διακίνηση βιβλίων ή περιοδικών διότι δεν έχει στόχο τον προσηλυτισμό, όπως για παράδειγμα οι Ιεχωβάδες. Χρησιμοποιώ εδώ τους Χιλιαστές για να δείξω τη διαφορά σέκτας – κινήματος.

Παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπισα και τα μη προσδοκώμενα στοιχεία της ερευνάς μου, δεν μπορώ να μην εκφράσω την ευχαρίστησή μου για την ενασχόληση μου με την Ευαγγελική Βαπτιστική Εκκλησία, διότι θεωρώ ότι ακόμα και αυτά τα στοιχεία που συνθέτουν την εργασία αυτή δεν έχουν ξαναγραφτεί ή ειπωθεί με τον ίδιο τρόπο όπως παρουσιάστηκαν σε εμένα.

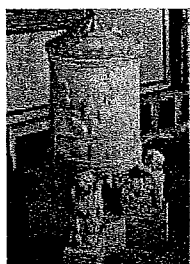
¹¹⁷ Βλ. Birou Alain, «Λεξικό κοινωνικών επιστημών», εκδ. «ΠΑΜΙΣΟΣ», Εγκυκλοπαιδικά Λεξικά «ΠΑΜΙΣΟΣ», συλλογή διευρυμένη υπό Τότση Ν. Χρήστου, σελ.189

Για παράδειγμα, υπήρξαν πληροφορίες οι οποίες διαφέρουν κατά πολύ από αυτές που βρίσκει κανείς στη βιβλιογραφία. Για παράδειγμα, ενώ είδαμε στο πρώτο μέρος της εργασίας ότι οι Βαπτιστές προέρχονται από τον 16^ο αιώνα και τον J.Smith, ο κ. Μπούσιος ξεκαθάρισε ότι προέρχονται από την εποχή του Ιησού Χριστού και μετά.

Τέλος, ο κ. Μπούσιος μου έδωσε την ευχή του για την παρούσα εργασία και στις περισσότερες περιπτώσεις μου εξέφραζε την ικανοποίησή του σχετικά με τις ερωτήσεις που του έθετα. Κάποιες τις θεωρούσε πολύ έξυπνες και κάποιες άλλες καθαρά Θεολογικού περιεχομένου στις οποίες δεν μπορούσε να απαντήσει με ακρίβεια.

Εύχομαι όσοι διαβάσουν αυτή την εργασία να τους φανεί ενδιαφέρουσα και να αποτελέσει κίνητρο για μια εις βάθος έρευνα στα θέματα που εγώ δεν κατάφερα να εισχωρήσω...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- *BIROU ALAIN*, «Λεξικό κοινωνικών επιστημών», εκδ. «ΠΑΜΙΣΟΣ», Εγκυκλοπαιδικά Λεξικά «ΠΑΜΙΣΟΣ», συλλογή διευρυμένη υπό Τότση Ν. Χρήστου.
- *M.T PISGAH BAPTIST CHURCH*, (χ.χ.), «*Το κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο και η προς Ρωμαίους επιστολή του Αποστόλου Παύλου*», Mount Pisgah printing Ministry, Oliver Springs
- (1960), «*Τα Ιερά Γράμματα ήτοι η παλαιά και η νέα Διαθήκη μεταφρασθέντα εκ των θείων αρχετύπων*», Βιβλική εταιρεία, Αθήναι
- .χ.συγγραφέα, (1963)., «*Θρησκευτική και ηθική εγκυκλοπαίδεια*», 3 τόμος, Αθήνα
- *CIRLOT J.E.*, (1995), «*Το λεξικό των συμβόλων*», εκδ. Κονιδάρη, Γ΄ έκδοση
- *CRAWFORD R.* ,(2004), «*Τι είναι θρησκεία*»; Σαββάλας μτφ Μπλέτας Μάριος
- *HOWARD K.-SHARP A. J.*,(1998), *ΝΤΑΛΑΚΟΥ Π.Β.* (μτφ), *ΣΟΦΟΥΛΗΣ Μ.Κ* (επιμ.), «*Η επιστημονική μελέτη*», Gutenberg, Αθήνα, δεύτερη ανατύπωση
- *M. DUVERGER*, (1976), «*Μέθοδοι Κοινωνικών Επιστημών*», μτφ. Ν. Παπαδόδημα,(Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, Αθήνα , τόμ. ΙΙ,
- *ΑΓΓΕΛΟΥ Χ.*,(χ.χ)., «*Αντιστασιακό*», γ έκδοση, Ιερά κοινοβιακή μονή « Άγιος Θεοδόσιος ο κοινοβιάρχης»

- ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ Α., (1991), «Εγχειρίδιο Αιρέσεων και Παραχριστιανικών ομάδων», Β έκδοση, Ιεράς Μητροπόλεως Νικοπόλεως, Πρέβεζα
- ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ Α., (1992), «Ρωμαιοκαθολικισμός, Προτεσταντισμός και Ορθοδοξία», Επτάλοφος, Αθήνα
- ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ Α., (1996), «Η Ορθόδοξη εκκλησία Πίστη – Λατρεία – Ζωή», Διάλογος, γ έκδοση, Αθήνα
- ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΣ Α.,(χ.χ), «Εφόδιον Ορθοδοξίας», ε' έκδοση, Αποστολική Διακονία της Εκκλησίας της Ελλάδος
- «ΑΝΤΙΑΙΡΕΤΙΚΟ ΕΓΚΟΛΠΙΟ»,(χ.χ), ιστ' έκδοση, Ο.Χ.Α «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ», Θεσσαλονίκη
- ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ Κ, (1999), «Οικιακή Οικονομία ιστορική και Φιλοσοφική Θεώρηση», Χαροκόπειο, Αθήνα
- ΑΡΧΙΜ. ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟΥ (1994), «Αιρέσεις στην Ελλάδα», Αποστολική Διακονία, Αθήνα
- ΒΑΜΒΑΣ Ν.(μτφ) «Η Καινή Διαθήκη Του Κυρίου Και Σωτήρας Ημών Ιησού Χριστού», Γεδεωνίται, Οι φίλοι του Ιερού βιβλίου, χ.χ
- ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΕΥ.,(2000), «Σχέσεις κράτους και Εκκλησίας», Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη
- ΒΟΡΙΝΙΩΤΗΣ Ν, «Ορθοδοξία και σκοτεινές δυνάμεις», χ.χ
- ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ Δ. Γ.,(1989), «Κοινωνιολογία της θρησκείας», Αθήνα
- ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ι., (1991), «Διαλογική συζήτησις Ευαγγελικών και Ορθοδόξων», Πουρνάρα, δ έκδοση, Θεσσαλονίκη
- ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ, «Υμνολόγιο», Βιβλική Εταιρεία

- ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΠΤΙΣΤΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.(2001), «Χριστιανικοί Ύμνοι»,
Αθήνα
- «Ιερά Σύνοψις και τα άγια πάθη»,(1990), Αστήρ , Αλ. Και Ε.
Παπαδημητρίου, Αθήναι
- ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑΣ Π.,(1991), «Οι αιρετικοί προτεστάντες», Αστήρ , Αθήνα
- ΚΟΓΚΟΥΛΗΣ Ι, Οικονόμου Χ, Σκαλτσής Π., (1992), «Το Βάπτισμα»,
Ο.Χ.Α «ΛΥΔΙΑ»,γ έκδοση, Θεσσαλονίκη
- ΚΟΝΙΔΑΡΗ. Μ., (1999), «Θεμελιώδεις διατάξεις σχέσεων Κράτους –
Εκκλησίας», (Βιβλιοθήκη Εκκλησιαστικού Δικαίου, Σειρά Α΄, Αντ. Ν.
Σάκκουλα,
- ΚΥΡΙΑΖΗ Ν.,(1999) ,»Η κοινωνιολογική έρευνα», Ελληνικά Γράμματα,
Αθήνα
- ΛΑΜΠΙΡΗ- ΔΗΜΑΚΗ Ι. (1990), «Η Κοινωνιολογία και η μέθοδος της»,
Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή,
- ΜΠΕΓΖΟΣ Μ., (2000), «Θρησκευολογικό Λεξικό», Ελληνικά Γράμματα,
Αθήνα
- ΜΠΕΗ Ε.Κ, (1997), «Η θρησκευτική ελευθερία», εκδόσεις Eunomia
Verlag, Αθήνα
- ΜΠΟΥΣΙΟΣ Μ., (1977), «Ετοιμάσου να συναντήσεις το Θεό σου»,
Αθήναι
- ΜΠΟΥΣΙΟΣ Μ.,(1986), «Το ναυάγιο» Αθήνα
- ΠΑΜΠΟΥΚΗΣ Γ.,(2004), « Η μεγάλη αντιπαράθεση», Κριτική,
- ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ Δ., (χ.χ), «Αντιευαγγελικοί οι Ευαγγελικοί»,
Βιβλιοπωλείο: Παναγόπουλος Ν, Αθήνα

- ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΩΤΑ (επιμ), (1998), «Μέθοδοι στην Κοινωνιολογική Έρευνα», τυπωθήτω, Αθήνα
- ΠΑΠΑΡΙΖΟΣ Α.,(1995), «Διαφωτισμός, θρησκεία και παράδοση στη σύγχρονη Ελληνική κοινωνία» στο «Πολιτική Κουλτούρα σήμερα», επιμ. Δεμερτζής Ν., εκδ.Οδυσσέας,σελ.83-93
- ΠΑΠΑΡΙΖΟΣ Α., (2001), «Θεός, Εξουσία και Θρησκευτική Συνείδηση», Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- ΠΑΠΑΡΙΖΟΣ Α.,(1995), «Διαφωτισμός, Θρησκεία και παράδοση στη σύγχρονη Ελληνική κοινωνία» στο «Πολιτική κουλτούρα σήμερα», (επιμ) Δεμερτζής. Ν, εκδ. Οδυσσέας
- ΣΑΡΜΑ Ι., (1997), «Η Ελευθερία ιδρύσεως ναών και ευκτήριων οίκων», στο Μπέης. Κ (επιμ)., «Η Θρησκευτική Ελευθερία ,θεωρία και πράξη στην Ελληνική Κοινωνία και Έννομη Πράξη», Αθήνα στο EYNOMIA verlag
- ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ Κ., (1985), «Πρώιμοι ομολογίαι των ελευθέρων αγγλικών εκκλησιών», Αθήνα
- ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ Μ.,(1993), «Σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας», εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα –Κομοτηνή
- ΤΣΙΑΚΑΣ Χ., (2002), «Εγκυκλοπαιδικό λεξικό Θρησκειών και Αιρέσεων», Ιερά Μονή Τροοδοτίσσης
- «Φιλοσοφικό Κοινωνιολογικό Λεξικό», εκδ. Καπόπουλος Κ.,τόμ.Γ', Αθήνα , 1995

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Berkhoff, Louis. (1937). *"The History of Christian Doctrine"*, (Grand Rapids: Baker),
- K.T. Erikson, " *A comment on disguised observation in sociology*" *Social Problems*, τομ.14,1967, σ.368.
- Hulse, Erroll. *An Introduction to the Baptists by Erroll Hulse* (Haywards Heath, Sussex: Carey Publications), n.d.
- Luther Martin, *The Large Catechism, part VI, paragraphs 15, 28-*
- Burgess E.W., " Basic social data", στο T.V. Smith L.D. White (επιμ.), *An experiment in Social Science Research*, Chicago: The University of Chicago Press, 1929,
- Underwood A C, *History of English Baptists*; H W Robinson, *Baptist Principles*; στο *Elwell Evangelical Dictionary*
- Cook H, *What Baptists Stand For*; στο *Elwell Evangelical Dictionary*
- Dakin A, *The Baptist View of the Church and Ministry*; στο *Elwell Evangelical Dictionary*
- Armstrong K and M, *The Baptists in America*; στο *Elwell Evangelical Dictionary*
- Torbet R G, *A History of the Baptists*; στο *Elwell Evangelical Dictionary*
- Stealey S L, ed., *A Baptist Treasury*; στο *Elwell Evangelical Dictionary*
- Hudson W S, *Baptists in Transition*; στο *Elwell Evangelical Dictionary*
- Crosby T, *The History of the English Baptists* στο *Elwell Evangelical Dictionary*

- Willis G.A., (1996), *Democratic Religion: Freedom, Authority, and Church Discipline in the Baptist South, 1795-1900*, Oxford
- Bowman,C.F., (1990),*The Cultural transformation of a “ Peculiar People”*, 1995, Ethics, Cambridge
- Eighmy, J.L., (1988), *Churches in Cultural Captivity: A history of the Social Attitudes of Southern Baptists*, Tennessee.
- McBeth, H. Leon.(1987)., *The Baptist Heritage* (Nashville: Broadman)
- Murdock, J. Murray. (1979)., *Portrait of Obedience* (Grand Rapids: Regular Baptist Press),
- Lumpkin, Willam. (1969)., *Baptist Confessions of Faith* (Valley Forge: Judson Press),.
- Vedder, Henry C. (1907)., *A Short History of the Baptists* (Valley Forge: Judson Press)
- Luther Martin, *Luther's Small Catechism, With Explanation*, pp. 2, 15,27, 147,174
- .Shaffir W και William B., “ Managing a Convincing Self- Presentation”, W Shaffir και R.A. Stabbins, “Experiencing Fieldwork,op.cit, σελ.80 , έμμεση αναφορά στο Κυριαζή Νότα , «Η Κοινωνιολογική Έρευνα».

ΑΡΘΡΑ ΣΤΟ INTERNET

- Dr. Ron Tottingham, Pastor, "*Baptist brideism is what?*"
- .Μαρωνίτης Δ. Ν, "*Χαράς Ευαγγέλια*", ΤΟ ΒΗΜΑ την 12-09-2004
(αρ.σελ.Β50)
- : *Επίσημα Κείμενα Της Ζ' Συνδιασκέψεως Ορθοδόξων Εκκλησιών.* ,
- "Baptist distinctivs" στο www.fbcfreeland.com
- «Αντιπρόσωποι Κυρίου, γένους θηλυκού» στην εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ στις 03-05-2002 , Σελ.: Ρ26 ,Κωδικός άρθρου στο διαδίκτυο: Α17328Ρ261, ID:315722.
- Abdelfattah, A, (1996),:"Report on religious freedom in Greece", in Α/51/542/Add 1-7/11/2001
- Francis A. Schaeffer, "*Baptism*" στο http://www.spiritone.com/~wing/fs_bapt.htm
- Ramsey Willard A. "*Focus on the Baptists*" στο <http://www.millenniatech.info/archive/archive12.htm>
- Scott J. W. "*The Biblical Basis for Infant Baptism*"
- Αντωνιάδου Έ. "*Εισαγωγή στην Εκκλησιαστική Μουσική*"
- Ευάγγελος Βενιζέλος ,"*Συνοπτικά σχόλια στις αναθεωρημένες διατάξεις του Συντάγματος 1975/1996/2001*", ΤΑ ΝΕΑ, Ειδική έκδοση, Σύνταγμα της Ελλάδας 2001.Άρθρο στο www.taneadolnet.gr
- Μελάγχθονος Φ "*Η δύναμη του Ευαγγελίου*" στο <http://www.i-m-attikis.gr/html/gr/aireseis/asymbibastes.html>

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Σύναξη, Προτεσταντισμός, τεύχος 51, Ιούλιος Σεπτέμβριος 1994

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

- www.fbcfreeland.com
- http://www.opc.org/new_horizons/NH00/0007c.html
- <http://mb-soft.com/believe/>
- www.encyclopedia.com/html/baptism.asp
- www.jesuslovesyou.gr
- <http://www.ccel.wheaton.edu/c/calvin/institutes/institutes.html>
- <http://www.reformation.org/luther.html>
- <http://www.abc-usa.org/>
- www.ecclesia.gr
- www.un.org
- www.greekhelsinski.gr
- www.coe.int

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

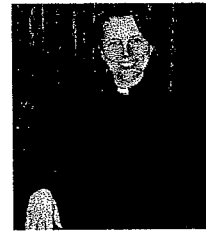
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Αντιπρόσωποι Κυρίου, γένους θηλυκού

Πώς θα αντιδρούσατε αν λαμβάνατε την αγία κοινωνία από το χέρι μιας γυναίκας-ιερέως; Η στην εξομολόγησή σας γυναίκα-πνευματικός, αντιπρόσωπος του Κυρίου, σάς έδινε την άφεση αμαρτιών; Η γυναίκα-παπάς ευλογούσε τον γάμο σας;

ΤΑΣΕΙΣ

Η 34χρονη Revd. Lucy Winkett είναι η μόνη γυναίκα-ιερέας ανάμεσα σε οκτώ άνδρες στον καθεδρικό ναό του St. Paul, στο Λονδίνο. Η πρόσληψή της προκάλεσε σύγχυση. Ένας από τους συναδέλφους της ζήτησε άμεση μετάθεση, επειδή «δεν άντεχε να τελεί τη Θεία Λειτουργία στο πλευρό της». Ένας άλλος ακόμη αρνείται να παρευρίσκεται στον ναό όταν λειτουργεί η ίδια. Και δεν πάει καιρός από τότε που ένας άλλος ιερέας από γειτονική ενορία κραύγασε «Όχι!, όχι», αρνούμενος να της σφίξει το χέρι κατά τη διάρκεια της λειτουργίας και σύμφωνα με το τελετουργικό «της ειρήνης» που απαιτεί χειραγία.

Πώς μπορεί και αντικρύζει τον συνάδελφό της επί καθημερινής βάσεως; «Ούτε εγώ ούτε και αυτός είμαστε ευχαριστημένοι με αυτή την κατάσταση», μου εξηγεί, «αλλά επειδή είμαστε αδελφία - χριστιανοί μέσω του βαπτίσματός μας προσπαθούμε να συνυπάρχουμε. Είναι ένα μεγάλο τεστ για μένα. Δεν υπάρχει άλλη λύση παρά να κάνουμε αυτή τη σχέση να λειτουργήσει. Και ας μην ξεχνάμε ότι εγώ είμαι η εξαίρεση. Γιατί τις περισσότερες γυναίκες-παπάδες τις καλοδέχθηκαν οι άλλοι συνάδελφοι».

Η Revd. Lucy Winkett είναι η μόνη γυναίκα-παπάς στον καθεδρικό ναό του St. Paul στο Λονδίνο και δέχεται έντονη αντίδραση από τους άνδρες συναδέλφους της

Αλήθεια, οι πιστοί πώς σας δέχθηκαν; «Στην αρχή το ποίμνιο αισθανόταν ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Δεν ήξεραν γιατί. Γυναίκα-παπάς με κολάρο! Όταν όμως παρακολούθησαν τη Θεία Λειτουργία, τότε οι περισσότεροι άλλαξαν γνώμη. Τελείως. Και δεν μπορούσαν να καταλάβουν προς τι όλη αυτή η φασαρία».

Πού βασίζονται άραγε εκείνοι που είναι εναντίον της ιεροσύνης των γυναικών; Γιατί στην Αγία Γραφή δεν υπάρχει πουθενά ξεκάθαρη απαγόρευση. Το 1975 οι αγγλικοί ομολόγησαν ότι οι θεσμοί, η παράδοση και τα ήθη και έθιμα μιας ανδροκρατούμενης Εκκλησίας ήταν αυτά που λειτουργούσαν ως τροχοπέδη στη χειροτονία των γυναικών. Και προ πάντων, ο τρόπος με τον οποίο αυτοί οι άνδρες ερμήνευσαν την Αγία Γραφή και τα ιερά κείμενα που είχαν γραφεί ανά τους αιώνες.

Όπως, για παράδειγμα, ότι οι γυναίκες πρέπει να είναι σιωπηλές στην εκκλησία και δεν τους επιτρέπεται να διδάσκουν τους άνδρες (Απ. Παύλος, Κορινθ.). Ή ότι εφόσον σύμφωνα με τη φυσική τάξη των πραγμάτων ο άνδρας είναι ο αρχηγός και η γυναίκα η βοηθός του (Γένεση), το ίδιο πρέπει να ισχύει και για την εκκλησία. Ή επειδή όταν λειτουργεί ο ιερέας είναι αντιπρόσωπος του Κυρίου, η γυναίκα λόγω φύλου δεν μπορεί να αντιπροσωπεύσει τον Κύριο που είναι άνδρας. Ή ότι ο Χριστός αν ήθελε θα είχε κάνει πρώτη γυναίκα-ιερέα την Παναγία. Αντίθετα επέλεξε άνδρες ως μαθητές του. Ή... Ή... τα θεολογικά επιχειρήματα είναι άπειρα. Όπως και οι ανταπαντήσεις τους.

«Ο Απόστολος Παύλος δεν είχε στο μυαλό του την ιεροσύνη των γυναικών όταν έλεγε ότι οι γυναίκες δεν πρέπει να μιλούν στην εκκλησία. Εκεί στην Κόρινθο. Για μένα αυτό δεν αποτελεί θεολογικό επιχείρημα», διευκρινίζει η dr Lavinia Byrne, πρώην καθολική μοναχή και συγγραφέας του βιβλίου «Women at the Altar». Και «όταν ο Κύριος αναστήθηκε επέλεξε τη Μαρία Μαγδαληνή για να ανακοινώσει στους άνδρες την πιο κεντρική διδασκαλία της Χριστιανοσύνης», αντικρούει η Revd. Winkett, «της είπε "... ύπαγε προς τους αδελφούς μου και ευθέ προς αυτούς, αναβαίνω προς τον Πατέρα μου..."». Δηλαδή την έστειλε ως απόστολο να διδάξει στους άνδρες αυτό που είδε».

«Όσο για τη γνώμη ότι οι άνδρες ήταν και θα είναι επικεφαλής της Εκκλησίας», αναφέρει η Revd. Margaret Joachim, γυναίκα-παπάς σε εκκλησία του προαστίου Ealing στο Λονδίνο, «ακόμα καβαγιάζουν οι θεολόγοι και οι μελετητές για τη "σωστή" ερμηνεία μιας επιγραφής που βρέθηκε σε κατακόμβη της Ρώμης και δηλώνει μία Θεοδώρα ως επίσκοπο! Δεν έχει ξεκαθαριστεί αν οι πρώτοι ιερείς ήταν όλοι άνδρες».

Ιερατικά καθήκοντα δεν επιτρέπεται σε γυναίκες η Ελληνορθόδοξη Χριστιανική Εκκλησία Όμως εδώ και οκτώ χρόνια ένα

παρακλάδι της Χριστιανοσύνης, η Αγγλικανική Εκκλησία, αναγνώρισε σε γυναίκες το δικαίωμα να χειροτονούνται παπάδες. Και σε μερικές χώρες, όπως ο Καναδάς, η Αμερική και η Νέα Ζηλανδία, οι αγγλικανές γυναίκες-ιερείς μπορούν να χειροτονηθούν ακόμα και επίσκοποι.

Όλα αυτά, όμως, δεν έχουν επιτευχθεί χωρίς σκληρούς αγώνες. Κατά της προκατάληψης. Χωρίς ατέρμονες θεολογικές και πολιτικές συζητήσεις. Χωρίς απογοητεύσεις και προπηλακισμούς. Και εξανημασμένες καριέρες. Χωρίς ανθρώπινο πόνο. Αλλά και χωρίς κουράγιο. Σθένος. Και αντοχή.

Σήμερα, στην Αγγλία ένα 85% του κλήρου έχει αποδεχθεί τις γυναίκες-ιερείς. Η μεταβατική περίοδος όμως δεν ήταν εύκολη. Και οι αντιδράσεις εξαπολύθηκαν περισσότερο από άρρενες-ιερείς, παρά από το εκκλησίασμα. Διακόσιοι άνδρες-παπάδες αποχώρησαν από τους κόλπους της Αγγλικανικής Εκκλησίας με την ψήφιση της χειροτονίας των γυναικών.

«Μόνον ο ανήρ επλάσθη κατ' εικόνα Θεού» λένε τα βιβλία, πώς μια γυναίκα-παπάς μπορεί να γίνει αντιπρόσωπος του Κυρίου, ενός άνδρα; «Αν ο Κύριος δεν μπορεί να αντιπροσωπευθεί από γυναίκες-ιερείς γιατί είναι διαφορετικού φύλου», παρεμβαίνει η Revd. Winkett, «τότε δεν μπορεί να αντιπροσωπευθεί και από άτομα διαφορετικής εθνικότητας. Γιατί ήταν Ιουδαίος. Και ο Απόστολος Πέτρος το είχε πει ξεκάθαρα στον Απόστολο Παύλο ότι δεν μπορεί να είναι χριστιανός και παράλληλα μη Ιουδαίος. Έτσι, εγώ θα έλεγα πως όλοι μας, εφόσον δεν είμαστε Ιουδαίοι, δεν μπορούμε να αντιπροσωπεύσουμε τον Κύριο, σύμφωνα με αυτή την ρήση».

«Ο Κύριος αποφάσισε για μένα»

Η Revd. Margaret Joachim είναι αγγλικανή γυναίκα-ιερέας, αν και στη διάρκεια της εβδομάδας εργάζεται ως μανάτζερ μιας διεθνούς εταιρείας πληροφορικής. Τη συνάντησα στο Λονδίνο...

Υπάρχουν πολλοί παπάδες εργαζόμενοι στην Αγγλία;

«Περίπου 300, οι περισσότεροι άνδρες».

Γιατί αποφασίσατε να γίνετε παπάς, αφού είχατε ήδη μία υπεύθυνη δουλειά;

«Ο Κύριος αποφάσισε για μένα. "Συζήτησα" μαζί του και με τα επιχειρήματά του κέρδισε εκείνος τη "συζήτηση"».

Πώς σας βλέπουν οι συνάδελφοί σας, που είναι τελείως αφοσιωμένοι στην Εκκλησία;

«Μερικοί με θεωρούν ερασιτέχνη. Ότι κάνω μια κανονική δουλειά την εβδομάδα και την Κυριακή «βάζω τα καλά» μου. Αν ο ιερέας κρίνεται από την ποσότητα των πράξεων του στην εκκλησία, ε... τότε είμαι μια ανεκδιήγητη αποτυχία. Αν όμως κρίνεται από αυτό που αντιπροσωπεύει, τότε είμαι γεμάτη. Γιατί πάντα βρίσκω χρόνο να ακούσω τις έννοιες και τα προβλήματα των συναδέλφων μου στο γραφείο. Μιλάμε για πάνω από 700 άτομα».

Πώς διατηρείτε την ισορροπία σας;

«Με τον Θεό. Και την αίσθηση χιούμορ. Παίρνω μεγάλη ικανοποίηση από αυτά που κάνω. Και θέλω και οι άλλοι να εξερευνήσουν όλα αυτά που υπάρχουν στη διάθεσή τους. Και να συμπεριλάβουν μέσα σε αυτή την εξερεύνηση και την επικοινωνία με τον Θεό».

Γυναίκες συνεργάτες ιερέων

Ψάχνοντας για απαντήσεις στρέφω προς την Ιερά Σύνοδο. Και μαθαίνω πως οι γυναίκες παίζουν έναν ενεργό αλλά βοηθητικό ρόλο στον χώρο της Εκκλησίας. Το 80% των συνεργατών των ιερέων είναι γυναίκες. Οι οποίες αισθάνονται ευχαριστημένες με αυτό τον βοηθητικό ρόλο. Γιατί γνωρίζουν τους λόγους για τους οποίους η Εκκλησία δεν τις δέχεται ως γυναίκες-ιερείς. Και γιατί ασπάζονται την παράδοση και τις αποφάσεις των οκτώ Οικουμενικών Συνόδων. Ναι, αλλά τι γίνεται με αυτές που μιλούν για «κάλεσμα Θεού»; Τις γυναίκες που έχουν φιλοδοξίες; Και θέλουν να κάνουν καριέρα στον εκκλησιαστικό χώρο;

Για να γίνει δεκτή η χειροτονία γυναικών-παπάδων στην Ελλάδα, μου εξηγούν, το θέμα θα πρέπει να τεθεί σε πανορθόδοξο επίπεδο (Ρουμάνοι, Ρώσοι και άλλοι). Και μετά να επακολουθήσει Οικουμενική Σύνοδος. Σε περίπτωση που υπάρξει συναίνεση βέβαια. Για να είμαστε ειλικρινείς η χειροτονία γυναικών-παπάδων από την Ορθόδοξη Εκκλησία φαίνεται

Η Revd. Margaret Joachim όλη την εβδομάδα εργάζεται ως μανάτζερ εταιρείας πληροφορικής. Την Κυριακή είναι ιερέας. «Οι καλύτερες στιγμές μου είναι όταν βρίσκομαι σε απομόνωση σε μοναστήρι»...

κάπως απόμακρη. Όμως η πιθανότητά τους να αναλάβουν καθήκοντα διακονιστών (αναγνώστες, ψάλτες και άλλα) φαίνεται ενδεχόμενη. Γιατί ένα μέρος του κλήρου την υπερασπίζει. Εφόσον υπάρχει ιστορικό δεδομένο. Ο Απόστολος Παύλος αναφέρει μια «Φοίβη» και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος μια «Ολυμπιάδα», οι οποίες ασκούσαν καθήκοντα διακόνισσας.

Το θέμα της ιεροσύνης των γυναικών είναι πολύπλοκο. Αλλά το γεγονός ότι έχει συζητηθεί κατά περιόδους δείχνει ωριμότητα. Δεν είναι πια ταμπού. Και παρ' όλες τις αντικρουόμενες απόψεις για ένα είμαι σίγουρη από αυτά τα λίγα που έχω διαβάσει. Ότι ο Ιησούς έδειξε σεβασμό στις γυναίκες. Και συζήτησε μαζί τους θεολογικά ζητήματα - αυτό δείχνουν οι συζητήσεις του με τη Μάρθα στο σπίτι του Λαζάρου. Τις αγάπησε όπως και τους άνδρες. Και η Ορθόδοξη Εκκλησία πιστεύω ότι θα γίνει ακόμα πιο πλούσια αν ανοίξει τις αγκάλες της στις γυναίκες-παπάδες. Γιατί θα φέρουν μια νέα πνοή. Έναν διαφορετικό τρόπο σκέψης.

Ιστορία γυναικείας ιεροσύνης

Τέλη 19ου αιώνα Η Agnes Maude Royden (1876-1956), ιεροκήρυκας στην Αγγλικανική Εκκλησία, και άλλες γυναίκες κάνουν εκστρατεία για την ισότητα των γυναικών. Στα αιτήματά τους συμπεριλαμβάνεται και το δικαίωμα ιεροσύνης της γυναίκας.

1917 Μεθοδιστές, Βαπτιστές και άλλες μη αγγλικανικές εκκλησίες χειροτονούν την πρώτη γυναίκα-παπά.

1950-1960 Κινητοποιήσεις διαφόρων φεμινιστικών οργανώσεων υπέρ της χειροτονίας γυναικών.

1975 Η Ιερά Σύνοδος (General Synod) της Αγγλίας παραδέχεται ότι δεν υπάρχουν θεολογικά επιχειρήματα κατά της ιεροσύνης των γυναικών.

1986 Οι πρώτες διακόνισσες αναλαμβάνουν καθήκοντα.

11 Νοεμβρίου 1992 Η Ιερά Σύνοδος (General Synod) ψηφίζει υπέρ της ιεροσύνης των γυναικών. Αλλά τους αποκλείει το αξίωμα του επισκόπου.

12 Μαρτίου 1994 Με τη νομιμοποίηση του νομοσχεδίου από το Κοινοβούλιο, χειροτονείται η πρώτη γυναίκα-παπάς στο Μπρίστολ. Και ακολουθούν άλλες 1.300 την ίδια χρονιά.

INFO

Lavinia Byrne, «Woman at the Altar», εκδόσεις Continuum International, 1994, Τιμή: 11,99 λίρες

Karen Armstrong, «The Gospel according to Woman», εκδόσεις Fount, 1986, Τιμή: 8,99 λίρες

Κωνσταντίνος Γιοκαρίνης, «Η Ιερωσύνη των Γυναικών στο πλαίσιο της Οικουμενικής κίνησης», εκδόσεις «Επέκταση», 1995, Τιμή: 19.83 ευρώ

TA NEA , 03-05-2002 , Σελ.: P26
Κωδικός άρθρου: A17328P261
ID:315722

Places of worship and religious services

Andros

ST JUDE'S CHURCH, Batsi, tel 0282 41102. Holy Communion at 9.30am every Sunday. Reverend Vivienne Aggett

Athens

Greek Orthodox

METROPOLIS (Cathedral), Mitropoleos, tel 322-1308. Open daily 7am-7pm. Sunday Mass at 6.30am (in Greek)

AGIA OLGA, Vas Sofias, NIMITS hospital, tel 600-6362. Mass in Arabic every Sunday at 11am

Russian Orthodox

ST NIKODIMOS, 21 Filellinon, tel 323-1090. Services on Sundays at 7.30am (Greek) and 9am (Greek and Russian)

Roman Catholic

ST DENIS' ROMAN CATHOLIC CATHEDRAL, 24 Panepistimiou, tel 362-3603. Daily Mass at 7, 8am, 6pm. Sundays: 7, 8, 9, 10am (Greek); 7pm (English)

HOLY APOSTLES CHURCH, 77 Alkyonidos & 1 Dafnis, Voula, tel 895-8694. Holy Mass is celebrated at 7pm Saturdays and 11am Sundays

ITALIAN-SPEAKING COMMUNITY, 7 Gilfordou (Victorias Sq), tel 821-8928. Mass in Italian on Saturday 7pm and Sunday at 11am

FRENCH-SPEAKING COMMUNITY, Carmelites Chapel, 16, 25th Martiou, Paleo Iraklio tel 281-1667. Mass Thursdays 8.30am; other days in Greek at 8.30am

SISTERS OF ST JOSEPH, 10 Harilaou Trikoupi, tel 360-0190. From September French Mass 5pm on Tuesdays; German Mass 10am on Sundays

IEROS NAOS CHRISTOU SOTIROS, 28 Michael Voda (nr Omonia), tel 883-5911. Services in Polish Mondays, Tuesdays and Thursdays at 7pm Sundays at 9am, 1pm, 5pm, 6.30pm

ST PAUL'S CATHOLIC CHURCH, 4 Kokkinaki, Kifissia (very close to the subway terminal), tel 801-2526. Masses held on Saturdays at 6pm and Sundays at 8.30am and 11am

CATHOLIC CHURCH OF ST JOHN THE BAPTIST, 11 Papanastasiou, Paleo Psychico, tel 671-1410. Holy Mass in Greek on Sundays at 9.45am; in French at 11am; and in Spanish at 6pm. (English services will resume in September)

Protestant

Non-denominational

ST ANDREW'S INTERNATIONAL PROTESTANT CHURCH, Sunday services and Sunday school at three locations, tel 645-2583

KIFISSIA, 18 Pan Tsaldari (9am)

DOWNTOWN, 66 Sina (11.30am)

SOUTHERN SUBURBS, 19 Patriarchou Ioachim, Voula (6pm)

GLYFADA CHRISTIAN CENTRE, a full Gospel church. Sundays 10.30am, adults' and children's services. Wed 7.15pm, adults' and children's Bible studies. Thu 10.30am, ladies' Bible study. 117 Saki Karagiorga, Ano Glyfada tel 965-1346

Anglican

ST PAUL'S CHURCH, 29 Filellinon, tel 721-4906. Holy Communion (BCP). Tuesdays at 10am. Sung Eucharist every Sunday at 10.15am. Reverend Malcolm Bradshaw

ST PETER'S CHURCH, (at St Catherine's British Embassy School), 73 Sophocles Venizelou, Lykovrissi, tel 807-5335, 614-8198. Holy Eucharist every Sunday at 6pm. No Sunday School in August

Baptist

BIBLE BAPTIST CHURCH, Bible Believing Teaching & Preaching. 14 Kourtesi, Halandri (Entrance to the American Community Schools), tel 601-2054. Services: Wednesdays 7pm (Bible Study) & Sundays 11.30am (Preaching)

EVANGELICAL BAPTIST CHURCH, 2 Kapodistriou, Omonia Square, tel 275-2383, 275-5548. Services Sundays 11am & 7pm, Wednesdays 8pm.

GRACE BAPTIST CHURCH, 27 Slimansophias, Ambelokipi, tel 962-8471. (Bob Feather) Sunday worship at 11am & 6pm; Wednesdays at 7pm

TRINITY INTERNATIONAL BAPTIST CHURCH, 39 Heldreich, Neos Kosmos (3rd Greek Evangelical building), tel 962-8471 (Bob Feather). Sunday worship at 9am & 10.30am

Pentecostal

HELLENIC INTERNATIONAL CHRISTIAN FELLOWSHIP, 18 Pan Tsaldari, Kifissia, tel 854-0513. Sunday Service 11am-2pm including children's ministry

German Evangelical

EVANGELISCHE KIRCHE DEUTSCHER SPRACHE, 66 Sina, tel 361-2713. Sunday service at 9.30am

Swedish Evangelical

SCANDINAVIAN CHURCH, 282 Akti Themistokleous, Piraiki, Piraeus, tel 451-6564. Services on Sundays at 7pm. Call for more information

Other churches

CHURCH OF CHRIST, A church with a heart in the heart of Athens, Omonia Square, 28 Tsaldari (Pireos St). Great Christian fellowship and worship. Greek: Sundays 10-noon; English: Sundays 6-8pm and Thursdays 7-8pm. For information call 523-7030, 524-5527, 899-1815

CHURCH OF CHRIST, 10 Evrou, Ambelokipi (close to the American Embassy), tel 779-4840/ 963-3380. English Services: 6-7.30pm Sundays, 7.30-8.30pm Bible study on Wednesdays. Greek Services: 10-noon Sundays

MORE THAN CONQUERORS IN CHRIST FELLOWSHIP, 41 Sofokleous (4th floor), Omonia, tel 325-1839. Worship service, every Sunday at noon; Prayer meeting on Wednesday at 8pm

THE CHURCH OF JESUS CHRIST OF LATTER-DAY SAINTS, 15 Meandrou (Ilisia), 1st floor, tel 675-5267. Services every Sun 10am-1pm in Greek with English translation

JEHOVAH'S WITNESSES, 77 Kifissias Ave, Maroussi, tel 619-7630

Armenian

AGIOS GRIGORIOS' CATHEDRAL, 10 Kriez, tel 325-2067. Sunday worship at 10am

Jewish

BETH SHALOM SYNAGOGUE, 8 Melidoni, Thission, telephone 325-2823. Call for information as the services change times frequently

Corfu

Protestant Anglican

HOLY TRINITY CHURCH, Corfu Town, tel 0661 31467. Holy Communion at 10.30am every Sunday and Evening Prayer at 7pm on the 1st and 2nd Sundays of the month

Nafplion

Protestant Anglican

c/o ROMAN CATHOLIC CHURCH, tel 0977 731050. Holy Communion at 8pm on the 1st Sunday of the month. Reverend Ted Wetheral

Patras

Protestant Anglican

ST ANDREW'S CHURCH, Ay. Andreou St, tel 0977 731050. Holy Communion at 8pm on the last Sunday of the month. Reverend Ted Wetheral

Rhodes

Protestant German Evangelical

OEKUMENISCHES BEGEGNUNGSZENTRUM, 27 Papalouka, tel 0241 75885. Services at 10am on Sundays, Breakfast meeting on Tuesdays at 9.30-11.30am, and Bible Reading on Tuesdays at 5.30pm

Thessaloniki

Greek Orthodox

METROPOLIS, 6 Ayias Sofias, tel 031 264-313

Roman Catholic

AMIANTOU SYLLIPSEOS TIS PANAYIAS, 19 Frangon, tel 031 539-550. Services at 8am every day and 10am on Sundays in Greek; at 7pm on Sundays in English

Protestant Anglican

c/o GERMAN EVANGELICAL CHURCH, 13 Paleon Patron Germanou, tel 031 237875. Holy Communion at 10.30am every Sunday. Reverend David Hewitt

Protestant German Evangelical

GERMAN EVANGELICAL CHURCH, 13 Paleon Patron Germanou, tel 031 274472. Open Tuesdays-Thursdays 10am-noon. Services will resume in September

Armenian

4 Dialeti, tel 031 275-352. Sundays at 9.30pm

ΕΠΙΣΗΜΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΗΣ Ζ' ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Η Ζ' Συνδιάσκεψη Εντεταλμένων Ορθοδόξων Εκκλησιών και Ιερών Μητροπόλεων για θέματα αιρέσεων και παραθρησκείας (Αλιάρτος 20-26.9.1995) ασχολήθηκε με τις ποικίλες πνευματικές και κοσμοθεωριακές ομάδες και τάσεις καθώς και με τις νεοφανείς αιρέσεις και παραθρησκευτικές ομάδες.

Υπογραμμίστηκε για άλλη μία φορά ότι ο θρησκευτικός χάρτης στον ευρύτερο ορθόδοξο χώρο απειλείται όλο και περισσότερο με αλλοίωση. Οι γνωστές θρησκείες και οι ποικίλες αποκλίσεις τους δεν είναι πλέον κάτι τό απόμακρο. Όλες οι παραλλαγές τους αναπτύσσουν έντονη προσηλυτιστική δραστηριότητα μεταξύ των Ορθοδόξων. Ακόμη και ο κίνδυνος του Ισλάμ, ιδιαίτερα ιδέες του μυστικισμού των Σούφι, συνιστούν απειλή τόσο για τους Δυτικούς όσο και για τους Ορθοδόξους της Ανατολής. Βουδιστές και Ινδουίστες ποικίλων αποχρώσεων απειλούν να μολύνουν τό πνευματικό και πολιτιστικό περιβάλλον των Ορθοδόξων χωρών. Εξάλλου, ιδέες και θρησκευτικές αντιλήψεις ξένες προς την Ορθοδοξία απειλούν με αλλοίωση την Ορθόδοξη πίστη και με διάβρωση τό Ορθόδοξο φρόνημα.

Ως εκ τούτου, ιδιαίτερος εκτιμήθηκε η επίπονη και μακροχρόνια εργασία και έρευνα των ενασχολούμενων με τό σκηνικό των αιρέσεων και της παραθρησκείας και κρίθηκε αναγκαίο βάσει των υπάρχοντων στοιχείων και μαρτυριών νά καταρτιστεί κατάλογος πού περιλαμβάνει ομάδες και τάσεις πού θεωρήθηκαν ασυμβίβαστες με την Ορθόδοξη πίστη.

Ο κατάλογος αυτός καταρτίστηκε και εγκρίθηκε ομόφωνα σέ ειδική συνεδρία υπό την προεδρία τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβών και Λεβαδείας κ. Ιερωνύμου από την Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη της Αλιάρτου. Δεν υποδηλώνει κανέναν συσχετισμό των ομάδων αυτών, πού είναι μεταξύ τους, ως επί τό πλείστον, εντελώς άσχετες, δεν εκφράζει ουδεμία κοινωνική ή άλλη μείωση των μελών τους, δεν υποδηλώνει μισαλλοδοξία ή διακρίσεις. Αντίθετα, αποτελεί καρπό ποιμαντικής φροντίδας για κάθε πολίτη, ο οποίος θά θελήσει νά ενταχθεί σέ μία από τις ομάδες αυτές, ώστε η επιλογή του νά είναι συνειδητή και ελεύθερη. Αποδεικνύει, ακόμη, την αγάπη και την στοργή των ποιμένων της Εκκλησίας, πού συνήλθαν στην Αλιάρτο, προς τούς αδελφούς εκείνους, οι οποίοι εντάχθηκαν σ' αυτές τις ομάδες, χωρίς νά έχουν την πρόθεση νά εγκαταλείψουν ή νά νοθεύσουν τό περιεχόμενο της πίστεώς τους και τό Ορθόδοξο φρόνημά τους. Εάν οι νεοφανείς αιρέσεις και παραθρησκευτικές ομάδες απεκάλυπταν τό αληθινό τους πρόσωπο και δεν εμφανίζονταν με ποικίλα προσώπεια και με τόν ισχυρισμό ότι συμβιβάζονται απόλυτα με την Ορθόδοξη πίστη, η όλη αυτή ερευνητική εργασία θά ήταν περιττή.

Ο κατάλογος αυτός υποβάλλεται και προς τις κατά τόπους Εκκλησίες προς ενημέρωση, έχει δέ ως εξής:

1. Aarti (Babaji)

5. Αγιουρβέντα (γκουρού Μαχαρίσι)

2. A W R (Μούν)

6. Agni Yoga Society

3. Agapi - Centre Scopelos

7. Advanced Organization Saint Hill for Europe and Africa (Σαηεντόλοτζυ)

4. Αγγελιοφόροι του Φωτός

8. Αδελφότης Εσσαίων
9. Αδελφότης Μύριαμ
10. Αδελφότης του Σταυρού καί 'Αστεριού
Brotherhood of the Cross and Star-
(Κύπρος)
11. Αδελφότητα του Κρόνου - Orlo Saturni
12. Αδελφότητα του Λευκού Χιτώνα (Osho
Rajneesh)
13. Αδελφότητα του Ram
20. Aquarius SA
21. Aldebaran
22. Alkaest
23. Αμερικανική Διεθνής Εταιρεία Ρέικι
24. AMORC (Ροδόσταυροι)
25. Ανάντα Μάργκα
26. Ανθρωπιστικό Κέντρο Αμεσης
Επικοινωνίας (Silo)
27. Ανθρωπιστικό Κίνημα (Silo)
28. Ανθρωποσοφία (του Rudolf Steiner)
29. Ανωτάτη Εποχή Προβλέψεων Σωμάτων
ο Πόθιος Απόλλων (Πίτ Παπαδάτος)
30. Auroville International (Αουροβίλ)
31. Applied Scholastics (Σαηντόλοτζυ)
32. Αποστολή Θείου Φωτός (Μαχαράτζι)
33. Arica Institut Inc
34. Αριθμολογία
35. Arcana Center ΕΠΕ
36. Αρχαία Ροδόσταυρική Αδελφότητα
37. Association Zen international
55. Brahma Kumaris
14. Aeroterra Retreats
15. Αθηναίων Εταιρεία για την Επιστήμη
καί την Ανάπτυξη του Ανθρώπου
16. Αιώνιος Ηνίοχος
17. Academy for Fortune Science (Babaji)
18. Ακαδημία Εσωτερικών Μελετών
19. Ακαδημία Ράτζ Γιόγκα (Μαχαράτζι)
38. Association for Better Living and
Education (Σαηντόλοτζυ - Ρωσία)
39. Astral
40. Astrolinea
41. Αστρολογία
42. Astrologia Nova
43. Athena Karma Vajradhara Ling and
Oracle 'Sangwa Rikma' (βουδιστές)
44. Ahmadiya
45. Babaji Center
46. Bawa Muhaiyadden Fellowship
47. Bada Ram Dass
48. Βιβλιοπωλεγο Εσωτερισμού Κάρμα
49. W M C (Μούν - Παγκόσμια Συνέδρια
Μέσων Ενημέρωσης)
50. Body Control Center (Νέα Εποχή)
51. World Institut of Scientology Enterprise
- WISE (Παγκόσμιο Ινστιτούτο
Επιχειρήσεων)
52. "Vitality" Ενεργειακές-Εναλλακτικές
θεραπείες
53. Vipassana Meditation
54. World Mission (Παιδιά του Θεού)
56. Βρετανικό Κέντρο Αυτοσυγκέντρωσης
ΡΑΪΑΝΑΝΑΔΑ

57. Bublications Organizations
(Σαηεντόλοτζυ)
58. White Eagle Lodge
59. Γαλλο-Αμερικανικό Ινστιτούτο
Μεταφυσικής (Ακαδημία Εσωτεριστικών
Μελετών)
60. Γιαμαγκίσι Αγροτική ΕΠΕ
61. Γκόν-Πό Τσάκ (βουδιστές)
62. Γνωστική Αποστολική Ροδοσταυρική
Εκκλησία
63. Γνωστικός Σύλλογος Ανθρωπολογικών
καί Επιστημονικών Μελετών
64. Διάυλος
65. Golden Flower Tai Chi Association
66. Διεθνές Αστρο-βιορυθμικό Κέντρο ΟΜ
ΕΠΕ
67. Διεθνές Κέντρο Εσωτερικού
Χριστιανισμού (Δώριζας)
68. Διεθνές Κολλέγιο Εσωτερικών Σπουδών
69. Διεθνής Ενωση για την Συνείδηση του
Κρίσνα (ISKCON)
70. Διεθνής Εταιρεία Διαλογισμού (γκουρού
Μαχαρίσι)
71. Διεθνής Εταιρεία Reiki
72. Διεθνής Κύκλος Πολιτιστικών και
Πνευματικών Ερευνών (CIRCES)
73. Διεθνής Σύλλογος Προστασίας του
Περιβάλλοντος της Ελλάδος (βουδιστές)
74. Διεθνής Σχολή του Χρυσού
Ροδοσταύρου
75. ΔΙΟΔΟΣ Κέντρο Πολιτισμού και
Αναζήτησης
76. Εγώ Εμί - Κίνηση (I am)
77. Ecclesia Gnostica Apostolica Universalis
78. Εκκλησία της Σαηεντόλοτζυ
(Scientology Church)
79. Εκκλησία της Σατανιστικής
απελευθέρωσης
80. Εκκλησία της Σατανιστικής
Αδελφότητας
81. Εκκλησία του Σατανά
82. Εκκλησία της τελευταίας Διαθήκης
(Bessarion) - (Tserkon Poslednego Zaveta) -
Ρωσία
83. Ελληνική Βουδιστική Εταιρεία
84. Ελληνική Εταιρεία Ερευνας
Μεταφυσικής Επιστήμης, Φιλοσοφίας
85. Ελληνική Οργάνωση Γυναίκων για την
Παγκόσμια Ειρήνη (Μούν)
86. Ελληνική Πυθαγόρεια Φιλοσοφική
Εταιρεία
87. Ελληνική Ραελική Εταιρεία
88. Ελληνική Φλόγα
89. Ελληνικό Κέντρο για την Προώθηση της
Τεχνολογίας Μαχαρίσι του Ενοποιημένου
Πεδίου (Μαχαρίσι)
90. Ελληνικό Κέντρο Εσωτερικού
Χριστιανισμού (Δώριζας)
91. Ελληνικών Ειδύλλιον (Σελιανίτικα
Αιγίου)
92. Ελληνικός Σύλλογος Γιόγκα
93. Ελληνικός Φιλοσοφικός Σύλλογος
(γκουρού Μαχαράτζι)
94. Ελληνοϊνδικός Φιλοσοφικός Σύνδεσμος
(γκουρού Σάι Μπάμπα)
95. Ενανθρωπότητα Πνευματικό
Ησυχαστήριο (Ακρογιάλι Αβίας, Χάρη
Βακάλ)
96. Ενωση Γιόγκα Ηλίανθος
97. Ενωση Ελλήνων Εσωτεριστών

98. Ένωση Ερευνητών Μεταφυσικών Φαινομένων με Μέντιουμ "Ο Άγιος Νεκτάριος"
99. Ενωτική Εκκλησία (του Μούν)
100. Εξαίσιος Τρόπος - Πολιτιστικός Σύλλογος (Emin Approach)
101. Extra Sensory Perception Society
102. Επαναστατική Σχολή Υπερβατικής Σοφίας
103. Επιστήμη της Πνευματικότητας (Sawan - Kirpal publications)
104. Επιταγή του Black Ram
105. Επιτροπή Ρούμι Ελλάδος (Τάκις 'Αλεξίου)
106. Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών Αστρολογίας Ράιτ
107. Έργο Διάσωσης του Ιησού Χριστού (G.Witteck)
108. Ερμητικό Τάγμα Χρυσής Αυγής
109. Εσσαϊκή Αδελφότητα
110. Εταιρεία Αρχαιοελληνικών Μελετών "Διυπετές"
111. Εταιρεία Αρχαιολογικών Μελετών "Διυπετές"
112. Εταιρεία Εσωτεριστικών Μελετών "Ο ΩΡΟΣ - Μονάδα υπηρεσίας καλής θέλησης"
113. Εταιρεία Παγκόσμιας Ενοποίησης (του Μούν)
114. Εταιρεία "ΠΝΟΗ : Νέοι Τρόποι Ζωής"
115. Εταιρεία Φιλοσοφικών Μελετών Αλίκη Μπέιλη
116. Εταιρεία Ψυχικών Ερευνών (Α.Τανάγρα)
117. "ΗΛΙΟΝ ΦΩΣ" (του Παναγιώτη Τουλιάτου)
118. Ηλιοχόος (Τσαγκαράδα Πηλίου, Κύπρος)
119. Η Οικογένεια (Παιδιά του Θεού)
120. Η Ομάδα (Παιδιά του Θεού)
121. Θεοσοφική Εταιρεία
122. Θιβετανικό Κέντρο Αυτοσυγκέντρωσης
123. Θιβετανικό Κέντρο "Καρούνα" (στό Μόλυβο Λέσβου)
124. Θιβετανικός Βουδισμός Κουζάνα-Ντορόζ
125. I am -Bridge to Freedom
126. Ιάμβλιχος- Κίνηση Δημιουργικής Σκέψης
127. Ίδρυμα για την Διατήρηση της Μαχαγιάνα Παράδοσης (βουδιστές)
128. Ίδρυμα Γκουρτζιέφ
129. Ίδρυμα Εντγκαρ Κέυση
130. Ίδρυμα Roerich (Fond Rerikha) - Ρωσία
131. Ιεραποστολική Εργασία (Παιδιά του Θεού)
132. ICUS (Μούν-Διεθνής Συνδιάσκεψη για την Ενότητα των Επιστημών)
133. Illium Center of light
134. Insight
135. International Association of Scientologists (Σαηεντόλοτζυ)
136. Ινστιτούτο Ανθρωπολογικών Ερευνών Ιυθαγόρας (Νέα Ακρόπολη)
137. Ινστιτούτο Διαθρησκευτικής Εκπαίδευσης (Μούν)
138. Ινστιτούτο Εναλλακτικών Σπουδών (Institut Voor Alternatieve)
139. Ινστιτούτο Εξέλιξης του Ανθρώπου

140. Ινστιτούτο Έρευνας για Διεύρυνση της Συνείδησης (H. J. Ament)
141. Ινστιτούτο Ερευνών των Ανθρωπίνων Δυνατοτήτων (EMIN Formed)
142. Ινστιτούτο Εφαρμοσμένης Επιστήμης Βιοενεργητικής - Πανεπιστήμιο Κρίγια Γιόγκα
143. Ινστιτούτο Μελετών για τον Άνθρωπο
144. Ινστιτούτο Μερκούριο (Νέα Ακρόπολη)
145. Ινστιτούτο Παραδοσιακής Αστρολογίας
146. Ινστιτούτο Παραψυχολογίας Αθηνών (Γ. Βουλούκου)
147. Ινστιτούτο Σπουδών Μαχαγιάνα (βουδιστές)
148. Ινστιτούτο Φιλοσοφίας Διανοητών Ελλάδος (Σαηεντόλοτζυ)
149. IOWC (Μούν-Διεθνής Σταυροφορία για Ενοποιημένο Κόσμο)
150. Ιππότες του Χρυσού Λωτού
151. IRF (Μούν-Διεθνές Ίδρυμα Θρησκευτών)
152. IRFWP (Μούν-Διαθρησκευτική Ομοσπονδία για την Παγκόσμια Ειρήνη)
153. ISC (Μούν-Διεθνές Συμβούλιο Ασφαλείας)
154. Ishi To-Ken
155. I Help (Σαηεντόλοτζυ)
156. Καθολική Γνωστική Εκκλησία
157. Καλλιτεχνικό Εργαστήρι (Νέα Ακρόπολη)
158. Karma Berchen Ling (Ορεινή Κορινθία-Κέντρο Θιβετανικών Σπουδών)
159. Karma Drubcin Cho Khorling (βουδιστές)
160. Karma Rick Drol Ling
161. CARP (του Μούν, Collegiate Association for the Research of Principles)
162. Karuna (Μόλοβος Λέσβου)
163. CAUSA International (Μούν)
164. "Καφέ Σχολειό" (του Κώστα Φωτεινού)
165. CWR (Μούν-Συμβούλιο για τις Θρησκευτές του Κόσμου)
166. Κέντρο Aeroterra
167. Κέντρο Ανάντα Μάργκα
168. Κέντρο Ανθρωπιστικής και Νεοραϊκής Ψυχολογίας-Ψυχοθεραπείας
169. Κέντρο "Αρμονική Ζωή"
170. Κέντρο Αστρολογικών Ερευνών Ελλάδος
171. Κέντρο Aum - Πνευματικό Κέντρο Aum (Κέντρο OM, Κέντρο Εσωτερικής Αναζήτησης Aum-γκουρού Sri Chinmoy)
172. Κέντρο για την Αρμονική Ανάπτυξη του Ανθρώπου "3A"
173. Κέντρο για Χαλάρωση και Συνείδηση (γκουρού Ραζνίς)
174. Κέντρο Γιόγκα Αθηνών (του γκουρού Σατυανάντα)
175. Κέντρο Γιόγκα Λωτός
176. Κέντρο Γκουρτζιέφ - Ουσπένσκι
177. Κέντρο Γνωστικής Ανθρωπολογίας
178. Κέντρο Διαισθητικής Πρακτικής και Σωματικής Ανάπλασης (Ανάντα Μάργκα)
179. Κέντρο Διαλογισμού του Οσσο
180. Κέντρο Διάσπασης
181. Κέντρο Δύναμης της Σκέψης
182. Κέντρο Ελευθέρων Φιλοσοφικών Ερευνών-Μελετών (Κ.Ε.Φ.Ε.Μ.)

183. Κέντρο Επιστημονικής Αστρολογίας
(Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών
Αστρολογίας-Ράιτ Κέντρο Αθηνών,
International School of Astrology AFA
Affiliate)
184. Κέντρο Επιστημονικής Έρευνας των
Πνευματικών Φαινομένων, Η Χρυσή
Ατραπός
185. Κέντρο Έρευνών Μεταφυσικών
Φαινομένων
186. Κέντρο Εσωτερικών Θεωρήσεων
"Ένδον" (Κρήτη)
187. Κέντρο Εφηρμοσμένης Φιλοσοφίας
Ελλάδος-ΚΕΦΕ (Σαηεντόλοτζυ)
188. Κέντρο Ζωής και Εμπνευσης
189. Κέντρο της Θεοτόκου (Bogorodichny
Tsentr) - Ρωσία
190. Κέντρο Θιβετιανής Φιλοσοφίας και
Διαλογισμού (βουδιστές)
191. Κέντρο Θιβετιανού Διαλογισμού
192. Κέντρο Θιβετανικών Σπουδών και
Διαλογισμού (Karma Drub Cho Khor Ling)
193. Κέντρο Καργκουόπα (βουδιστές)
194. Κέντρο Κοινωνικής Προνοίας (τού
γκουρού Σατυανάντα)
195. Κέντρο Μάντιραμ
196. Κέντρο Μεταφυσικής Ενημέρωσης
197. Κέντρο Μεταφυσικής Ossiris-Isis
(Κέντρο Παραψυχολογίας-Μεταφυσικής
"Osirissis")
198. Κέντρο Μεταφυσικών Έρευνών
"Γενικός και Χριστιανικός Εσωτερισμός"
199. Κέντρο Νυίμαπα (βουδιστές)
200. Κέντρο Παραψυχολογικών Έρευνών
ΔΕΚ ΕΠΕ
219. Κοινότητα Χριστιανών
(Ανθρωποσοφία)
201. Κέντρο Ποίησης και Σοφίας
202. Κέντρο Σαχάτζα Γιόγκα
203. Κέντρο Σωματικής και Πνευματικής
Άσκησης Θεραπευτικό ΤΑΟ (Greek
Healing Tao Center)
204. Κέντρο Σωματικής, Συναισθηματικής,
Πνευματικής Εναρμόνισης "Τό Μήλον της
Εριδος"
205. Κέντρο Σπουδών Γνωστικής
Ανθρωπολογίας
206. Κέντρο Τρίχρονης Απομόνωσης -
Κάρμα Ρίκ Ντρόλ Λίνγκ (βουδιστές)
(Κέντρο Πρακτικής Φιλοσοφίας και
Ψυχολογίας)
207. Κέντρο Ψυχικών Έρευνών
208. Κέντρο Ψυχολογίας και Μεταφυσικής
209. Centuries Soft Ware (Αστρολογικά
προγράμματα)
210. Κίνηση Δημιουργικής Σκέψης
(άμβλιχος)
211. Κίνηση Πνευματικής Αναγέννησης (τού
γκουρού Μαχαρίσι)
212. Κίνηση Unity
213. Κιρπάλ Λάιτ Σάτσανγκ (ή Φιλοσοφικός
Σύνδεσμος)
214. Kirpal Ruhani Satsang
215. Citizens Commission on Human Rights
Groups (Σαηεντόλοτζυ)
216. Club (Παιδιά του Θεού)
217. Κοινότης Drogchen (βουδιστές)
218. Κοινότητα της κοινής Πίστεως - Ρωσία
220. Κοινωνία του Porfiry Ivanov
(Obschestvo Porfira Ivanova) - Ρωσία

221. Κόμμα του Φυσικού Νόμου (γκουρού Μαχαρίσι)
222. Κορίτσια του ΠΡΑΟΥΤ (Girls' PROUT)
223. Cosmic Patterns
224. Criminon (Σαηντόλοτς)
225. Quartus (New Age)
226. Κύκλοι Ερευνας τις 'Αληθείας
227. Κύκλος "Ελιφάς Λεβί"
228. Κύκλος Μελέτης Ραμακρίσνα-Βεδάντα
229. Κύκλος του Δράκοντα
230. Κύκλος των Ενδων - Ερευνητές της Αλήθειας (Στυλιανός Αττεσλής - Κύπρος)
231. Κυρίαρχο Μυητικό Τάγμα του Ναού
232. Christian Children's Mission (Παιδιά του Θεού)
233. Λευκή Αδελφότης (Yusmalos) (Beloye Bratstvo) - Ρωσία
234. Little Agle Ballet (Μούν)
235. Life Eternal Trust
236. Λόγος (του Μούν)
237. Locus 7
238. Lucis Trust
239. "Μάλλικα" Κέντρο Διαλογισμού του Osho (Osho Rajneesh)
240. Μασονία-Τεκτονισμός (διάφοροι τύποι, στοές, τάγματα, σχολές)
259. Νέος Ομιλος Εξυπηρετητών του Κόσμου
260. Νεο-παγανιστικές ομάδες (Russian Cosmism) (Neo-yazychestvo, Russkii Kosmism) - Ρωσία
261. Νιτσίρεν Σόσου
241. Μαύρος Οιώνος (The Black Omen)
242. Μεγάλη Εθνική Εκκλησία των 'Ελλήνων
243. Μεταφυσική Αδελφότης Πνευματικής Τελειώσεως (Γ. Βασιλείου)
244. Μεταφυσική Ακαδημία της Αιτίας και του Αποτελέσματος
245. Μονοπάτι της Ευτυχίας (Ανάντα Μάργκα)
246. Μπακτιβεντάντα ΕΠΕ (Χάρε Κρίσνα)
247. Μπαχάι-Θρησκεία
248. Μυθολογικό Κέντρο "Τρισήλιον" (Agni Yoga Society)
249. Μυρινούντα (Αρμονική Ζωή)
250. Ναός του Ηλίου
251. Ναός του Σέτ-Temple of Set
252. Narconon (Σαηντόλοτς - Ρωσίας)
253. Νέα Ακρόπολη
254. "Νέα Έποχή"
255. Νέας Ανθρωπότητας Κέντρο (του Χάρη Βακάλ)
256. Νέας Ανθρωπότητας Ομιλος (του Χάρη Βακάλ)
257. New Era Publications International (Μούν-Νέα Οικουμενική Εταιρεία Ερεύνης) (Σαηντόλοτς - Μόσχα)
258. Νεο-ανθρωπιστικό Κέντρο (Ανάντα Μάργκα)
262. Ντό-Ναγκ Ζούνγκ-Τζούγκ Λίνγκ (βουδιστές)
263. Οι Κύριοι των Δακτυλιδιών (Gospodari Prstenova) - Σερβία
264. Οικογένεια (του Μώ)
265. Οικογένεια Αγάπης (του Μώ)

266. Οικουμενική Εκκλησία (τού Μούν)
267. Οικουμενική Ζωή (τής G. Wittek)
268. Οικουμενική καί Θριαμβεύουσα Εκκλησία
269. Οικουμενική Ρωσική Μαριανική Ορθόδοξη Καθολική Εκκλησία - (The Ecumenical Russian Marian Orthodox - Catholic Church) - Ρωσία
270. Ομάδα Εσωτερικών Μελετών τού Τάγματος τών Ιπποτών τού Ναού
271. Ομάδα Διαβίβασης Ενεργειών
272. Ομάδες Εσωτερικής Εργασίας (Ατζακα)
273. Ομακόσιο Αθηνών
274. Ομάς Σατσιτανάντα
275. Ομίλος Βιολογίας-Ενέργειας Γιόγκα
276. Ομίλος Εξυπηρετητών
277. Ομίλος Εργατών Εσωτερισμού ΦΑΕΘΩΝ
278. Ομίλος Ερευνών, Μελετών καί προστασίας τού 'Ανθρώπου καί τού Περιβάλλοντος (Γαία 'Αειφόρος)
279. Ομίλος Μελετών
280. Ομίλος "Πυθαγόρας Πλάτων"
281. Ομίλος Υπηρεσίας
282. Ομοσπονδία Μεταφυσικών Σωματείων Ελλάδος
283. Ομοσπονδία τών Γυναικών γιά τήν Παγκόσμια Ειρήνη (Μούν)
300. Πανελλήνιο Επιστημονικό Κέντρο Μεταφυσικής, Πνευματισμού καί Αστρολογίας
301. Πανελλήνιο Κέντρο Γνωστικών Σπουδών
284. Omoto Kyo
285. Οντολογικές Προπονήσεις (Hannes School)
286. Orden Fiat Lux (Uriella Bert Schinger)
287. Ορθόδοξη Σατανιστική Εκκλησία τού τυπικού (Nethilum Rite)
288. OSC (Μούν - σταυροφορία γιά τόν Χναν κόσμο)
289. Office of Special Affairs (Σαηεντόλοτζυ)
290. Ουράνιο Τόξο (Εκδόσεις βιβλίων τού Osho Rajneesh)
291. Παγκόσμια Καλή Θέληση
292. Παγκόσμια Λευκή 'Αδελφότητα (Αιβανχόφ)
293. Παγκόσμια Συνεργασία γιά έναν Καλύτερο Κόσμο (Brahma Kumaris)
294. Παγκόσμιο Πνευματικό Κέντρο ΟΛΥΜΠΙΟΣ
295. Παγκόσμιο Πνευματικό Πανεπιστήμιο Brahma Kumaris
296. Παιδιά τού Θεού (τού Μώ)
297. Πανελλήνια Ένωση Γνωστικών Σπουδών γιά τήν Έρευνα τού Ανθρώπου
298. Πανελλήνια Επαγγελματική Εταιρεία Ψυχικών Ερευνών και Αστρολογίας
299. Πανελλήνια Εταιρεία Προγεννητικής Αγωγής
302. Πανελλήνιο Κέντρο Διαλογισμού (Brahma Kumaris)
303. Πανελλήνιος Σύνδεσμος γιά καλύτερη Ζωή καί Εκπαίδευση

304. Πανελλήνιο Σωματείο Ψυχικών
Ερευνών και Τηλεπάθειας "Από Ανατολή"
305. Πανεπιστήμιο MIU (γκουρού
Μαχαρίσι)
306. Παραψυχολογική Εταιρεία
307. Πνευματικό Κέντρο Αρμονική Ζωή
308. Πνευματικό Κέντρο Brahma Kumaris
309. Πνευματικό Κέντρο "Μήλον της
Εριδος"
310. Πνευματικός Όμιλος Αθηνών "Τό θείο
φώς"
311. Πνευματιστικός Όμιλος Αθηνών
312. ΙΙΝΟΗ-Νέοι Τρόποι Ζωής
313. Πολιτιστικός και Καλλιτεχνικός
Σύλλογος Mokiti Okada
314. Πολιτιστικός και Φιλοσοφικός
Οργανισμός Νέα Ακρόπολη
315. Πρακτική Φιλοσοφία (Κύπρος)
316. Πρόσκληση για Ζωή
317. Proutist Universal (Ανάντα Μάργκα)
318. "Ράμνος" Όμιλος Εσωτερικής
Αναγνώρισης και Υπηρεσίας
319. Ράντα Σουάμι Σάντσανγκ Μπέας
Ελλάδος
320. Renaissance Universale (Ανάντα
Μάργκα)
321. Religious Technology Center
(Σαηεντόλοτζυ)
322. Rissho-Kosei-Kai
323. Ροδοσταυρική Εταιρεία
324. Ροδοσταυρικό Τάγμα AMORC
325. Ρουχανί Σάτζαγκ Γιόγκα
326. RYS (Μούν-θρησκευτική υπηρεσία
νεότητος)
327. Saint Germain Foundation (Εγώ Ειμή-
Κίνηση)
328. Sagitarius-Κέντρο Νοητικής και
Σωματικής Εξάσκησης
329. Σαρακήνειο Ιδρυμα Συμπαράστασης
330. Σαρακήνιο Φιλανθρωπικό Ιδρυμα
331. Satyananda Yoga Center
332. Σατυανάντασραμ Ελλάδας
333. Σάτσα Σάι Μπάμπα-Κίνηση
334. Self-Realization Fellowship (SRF-τού
γκουρού Παραμαχάνσα Γιογκανάντα)
335. Σεμινάρια Εφαρμοσμένης Ψυχολογίας
"Κυβερνητική του Νοού" (Κύπρος)
336. Σεμινάρια Νοός και Σώμα
337. Σεμινάριο "τά τρία σημεία" (Δώρα
Μορφίτου, Κύπρος)
338. Σεμινάριο της Αποκάλυψης (Κύπρος)
339. Σηηνανώι Σοσσούρ
340. Sidha Yoga (Muktananda)
341. Silva Mind Control
342. Scientology Missions (Αθήνα, Κολωνός,
Σόφια - Harghita, Ρουμανίας -
Briask, Kagalyn, Μόσχα - st. Peterlurg,
Tver, Volgograd, Ρωσίας - Harkov
Ουκρανίας - Koper, Σλοβενίας)
343. Soka Gakkai (βουδιστική αίρεση)
344. Σοροπτιμίστριες
345. Σουλεϊμάν Μορσέντ (Συρία)
346. Σουμπούντ (Subud)
347. Σουφανία (Χαρισματική - Δαμασκός,
Συρία)

348. Sri Vaisnaba Society
349. Στέκι τής Γειτονιάς (Silo)
350. Success Dynamics-Η Δυναμική τής Επιτυχίας (Α. Καλογήρου)
351. Σύλλογος Αποφοίτων Ελέγχου του Νοού
352. Σύλλογος Γνωστικής Ανθρωπολογίας και Επιστήμης
353. Σύλλογος Επιστημονικής Μελέτης Φιλοσοφικών και Μεταφυσικών Θεμάτων (Radha Suami)
354. Σύλλογος Θιβετανικών Μελετών (Karma Drub Gin Chor Ling) (βουδιστές)
355. Σύλλογος Προσκυνητών Ακτίστου Φωτός "Άγιος Πατάπιος" (Ομακόειον)
356. Σύλλογος Σρί Ουρομπίντο
357. Συμβουλευτικό Κέντρο Ερις (Γ. Βασιλείου)
358. Summit Council of World Peace (Μούν - συμβούλιο κορυφής για την παγκόσμια ειρήνη)
359. Συνομοσπονδία Μεταφυσικών Σωματείων
360. Συνομοσπονδία Μεταφυσικών Σωματείων και Σωματείων Φυσικής Υγιεινής "Αθήναιον"
361. Share International Foundation (Ελληνικό περιοδικό : Η Ανάδυση)
362. Σχολεία Βάλντορφ (Ανθρωποσοφία)
363. Σχολή Αρκέην
364. Σχολή Ζέν-Σιατσού (γκουρού Ραζνίς)
365. Σχολή Νέας Εσωτερικής Σοφίας (Χάρης Βακάλ)
366. Σχολή Tai-Chi
367. Σχολή Φιλοσοφίας του Οντος
368. Σωματείο για την Προϋπόθεση του Φυσικού και Ανώδυνου Τοκετού (γκουρού Ραζνίς)
369. Τάγμα Αγίου Γεωργίου
370. Τάγμα Αγίου Ιωάννου
371. Τάγμα Αργυρού Αστέρα
372. Τάγμα Εκλεκτών Ιερέων του Σύμπαντος
373. Τάγμα Ερμού του Τρισμέγιστου
374. Τάγμα Κριναιτών Εωνική Εταιρεία
375. Τάγμα Ραμακρίσνα
376. Τάγμα τής Κίρκης, του Αίματος του Σκόλου
377. Τάγμα τής Νεκροκεφαλής και των Οστών
378. Τάγμα του Αγίου Δισκοπότηρου
379. Τάγμα του Κρίνου και του Αετού (τρεις διαφορετικές ομάδες με τό ίδιο όνομα)
380. Τάγμα του Κρόνου-Ordo Saturni
381. Τάγμα του Λευκού Κρίνου
382. Τάγμα του Ναού
383. Τάγμα του Ναού τής Ανατολής (ΟΤΟ)
384. Τάγμα του Ναού του Ηλίου-Temple of the Sun
385. Τάγμα των Ητωχών Ιπποτών του Χριστού
386. Τάγμα των Σούφι στη Δύση
387. Τάγμα Thelema
388. Τάγμα Χρυσού Ρόδου
389. Τά θεμέλια για Ανώτερη Πνευματική Μάθηση (εσώτερη αδελοφότητα των Αναληφθέντων Δασκάλων τής Σοφίας, Κόρινθος)

390. Tao Te Puh (γκουρού Ραζίνς)
391. Tara Center
392. Τό Δέντρο (Κέντρο Ασκήσης για την εναρμόνιση Σώματος, Νού και Ψυχής)
393. Τό 20λεπτο Μυστικό (Φάνης Θεοφανίδης, Κύπρος)
394. Τό Ενσώφιο της Ενανθρωπότητας (τού Χάρη Βακάλ)
395. Τό Κίνημα (Silo)
396. Tong il Company (Μούν-Εταιρεία Ενωσης της Οικονομίας)
397. Τό Φιλοσοφικόν (τού Θεοφάνη, Κύπρος)
398. The Way International
399. The Way for Happiness Foundation (Σαηεντόλοτζυ - Ρωσίας)
400. The International Cultural Foundation (Mun)
401. The Rosicrurian Fellowship
402. U-Man International- (Scientology)
403. U-Man Hellas-Σύμβουλοι Παραγωγικότητας (Scientology)
404. United Human Organisation bep (H.J.Ament)
405. Υπερβατικός Διαλογισμός (γκουρού Μαχαρίσι)
406. Family Service (Παιδιά τού Θεού)
407. Φαράχ-Κέντρο Τεχνών (Δ. Πιτιανούδη)
408. Fellowship of friends
409. Φίλοι τού Οσσο
410. Φιλοσοφική Ομάδα Σάι Μπάμπα
411. Φιλοσοφικό καί Μυθολογικό Κέντρο Ελλάδος ('Α. 'Ασημακόπουλου)
412. Φιλοσοφικό Κέντρο Αθηνά (Σαηεντόλοτζυ)
413. Φιλοσοφικό Κέντρο Νέα 'Ακρόπολη
414. Four P. Society
415. Freedom Magazine Offices (Σαηεντόλοτζυ)
416. Φυσιοθεραπευτικό Κέντρο Πρωτοποριακής Έρευνας Σέραπισ ή Κέντρο Σέραπισ (Νέα Ακρόπολη)
417. Haven' s Magic (Παιδιά τού Θεού)
418. Haidakhandi Spiritual Unity Center
419. Haidakhan Samaj
420. Haven's Love (Παιδιά τού Θεού)
421. Χριστιανική Επιστήμη (Christian Science)
422. Χρυσός τού Ηλιου
423. Ψυχολογική Σχολή της Ράτζα Γιόγκα (Ομακόειο)

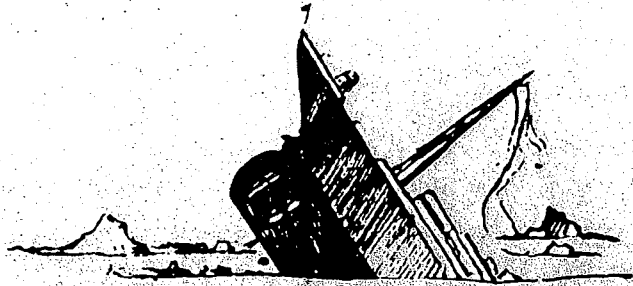
Επίσης, η Συνδιάσκεψη απεφάσισε ομόφωνα να παρακαλέσει την Ιερά Σύνοδο να επανεξετάσει την περίπτωση της "Αριστείας Α.Ε.", δεδομένου ότι τά σεμινάρια της εταιρείας αυτής θεμελιώνονται στη λεγόμενη "θετική σκέψη", η οποία ως γνωστόν είναι ασυμβίβαστη με την Ορθόδοξη πίστη.

Για την Ζ' Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη Ο Επίτιμος Πρόεδρος
Ο Μητροπολίτης Θηβών καί Λεβαδείας Ιερώνυμος

Τό Προεδρείο: Ο Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Αποκορώνου Ειρηναίος, Ο Μητροπολίτης Νευροκοπίου Βουλγαρίας Ναθαναήλ, π. Κάντερς Βενέδικτος- Ρωσία, π. Πέριτς Πορφύριος- Σερβία, π. Buga Ion – Ρουμανία, π. Τσιάκκας Χριστοφόρος- Κύπρος, π. Βλιαγκόφτης Αρσένιος, π. Κωστόπουλος Δημήτριος, π. Λαμπρόπουλος Βαρνάβας π. Μαϊδώνης Χρυσόστομος π. Πουρτσουκλής Δανιήλ

Μ. ΜΠΟΥΣΙΟΣ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

ΑΘΗΝΑ 1986

Μ. ΜΠΟΥΣΙΟΣ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ

ΑΘΗΝΑ 1986

Η πρόσφατη επισημάνση, από ειδικά συνεργεία, της θέσης του ναυαγίου του «Τιτανικού», έφερε και πάλι στην επικαιρότητα το μοιραίο υπερωκεάνιο.

Ήταν τη νύχτα της 14 Απριλίου 1912, λίγο πριν από τα μεσάνυχτα, που το υπερωκεάνιο «Τιτανικός», το καμάρι της εταιρίας «Χουάιτ Σταρ Λάινζ» αλλά και όλου του κόσμου, προσέκρουσε σε παγόβουνο, εξακόσια περίπου μίλια ανοιχτά της Νέας Γης. Από τους δυο χιλιάδες τριακόσιους σαράντα επιβάτες του σώθηκαν μόνο περίπου επτακόσιοι, ενώ όλοι οι άλλοι χάθηκαν μαζί με το πλοίο. Χωρίς αμφιβολία αυτή ήταν μια από τις μεγαλύτερες θαλάσσιες τραγωδίες της ιστορίας.

Όμως, θα ρωτούσε κάποιος, τόσα πλοία χάνονται κάθε χρόνο· τι το ιδιαίτερο υπάρχει σ' αυτό το ναυάγιο ώστε να γίνεται ακόμα λόγος ύστερα από 75 περίπου χρόνια;

Πράγματι, η ιστορία του «Τιτανικού» έχει κάτι το ξεχωριστό και αυτό οφείλεται στο ότι υπάρχουν πολλά παράλληλα σημεία ανάμεσα στο μοιραίο εκείνο ταξίδι του και την ανθρώπινη ζωή, όπως τη ζούμε σήμερα.

Στις σελίδες που ακολουθούν γίνεται ακριβώς μια προσπάθεια να ξεχωριστούν αυτά τα σημεία και να ερμηνευτούν κάτω απ' το φως του Λόγου του Θεού.

Η πλοιοκτήτρια εταιρία, οι σχεδιαστές, οι μηχανικοί, ο καπετάνιος, οι ναύτες, τα μέλη του πληρώματος, όλοι γενικά, διαβεβαίωναν πως ο «Τιτανικός» ήταν κατασκευασμένος με τρόπο που δεν τρεχε κανένα κίνδυνο να βυθιστεί. Μάλιστα η εταιρία το διαφήμιζε με τα λόγια: «Ούτε ο Θεός δεν μπορεί να το βυθίσει». Έτσι μ' αυτό το χωρίς αμφιβολία μεγάλο για την εποχή εκείνη επίτευγμά του ο άνθρωπος έμοιαζε να 'λεγε στον Θεό: «Τώρα πια δεν χρειάζομαι. Έγινα κύριος της τύχης μου. Δάμασα θάλασσες και τους ωκεανούς. Υπέταξα τα βασίλεια της φύσης και δεν τα φοβάμαι. Είμαι έτοιμος να κατακτήσω και ολόκληρο το σύμπαν». Και φάνηκε για μια στιγμή πως ο άνθρωπος δε χρειαζόταν άλλο τη βοήθεια και την προστασία του Θεού. Όμως το πλοίο, μόλις βυθίστηκε στο παρθενικό του κιάλας ταξίδι, κλονίζοντας μαζί του, στα βάθη του ωκεανού, τα δυό τρίτα περίπου από τους επιβάτες του, υπογραμμίζοντας έτσι τραγικά, για άλλη μια φορά, πόσο επικίνδυνο είναι να στηρίζεται ο άνθρωπος αποκλειστικά στα δικά του δικά του και να περιφρονεί ή να αγνοεί τον Θεό.

Στο ταξίδι εκείνο είχε δοθεί παγκόσμια δημοσιότητα. Το πλοίο φημιζόταν για τις ανέσεις και την πο-

λυτέτα στον κόσμο. Όλοι αυτοί αισθάνονταν μεγάλη υπερηφάνεια που είχαν το προνόμιο να ταξιδεύουν μ' ένα τόσο πολυτελές, άνετο και ασφαλές πλοίο. Μπορούμε να τους φανταστούμε να περπατούσαν παρέες-παρέες πάνω στα καταστρώματα, να εντιάζουν, να γελούν, να παίζουν, να χορεύουν, να διασκεδάζουν με κάθε τρόπο, αλλά και να συνθέτουν σχέδια για το μέλλον και ιδιαίτερα να σκέφτονταν πως θα μπορούσαν να αυξήσουν τις περιουσίες τους. Ποιός να φανταζόταν πως το πρώτο αυτό ταξίδι «Τιτανικού» θα ήταν και το τελευταίο! Η προσηκτική μελέτη των σύνθημάτων κάτω από τις πόρτες έγινε το ναυάγιο, καθώς και των αιτίων που το έφεραν -βασισμένη ιδιαίτερα σε αφηγήσεις γυναικών που σώθηκαν- δεν αργεί να μας πείσει πως και η απώλεια τόσων ανθρώπων υπάρξεων, δεν παύει να αποτελεί μια σειρά από σφάλματα έγιναν από τους υπεύθυνους.

υπέροχο ταξίδι

Κανένα άλλο πλοίο στον κόσμο δε μπορούσε να συγκριθεί με τον «Τιτανικό». Διέθετε υπερπολυτε-

λήτελά του, αλλά, και ιδιαίτερα, για την ασφάλεια που πρόσφερε στους επιβάτες του. Η εποχή εκείνη ήταν εποχή συνεχών εφευρέσεων και ανακαλύψεων. Χάρη σ' αυτές η ζωή του ανθρώπου πάνω στον πλανήτη μας άλλαζε συνεχώς μορφή και ρυθμό. Ωστόσο τα ταξίδια, παρόλο που γίνονταν όλο και πιο προσίτα, εξακολουθούσαν να είναι προνόμιο των λίγων πλουσίων, ιδιαίτερα όταν γίνονταν για τουρισμό και αναψυχή.

Έτσι, όταν μαθεύτηκε πως ο «Τιτανικός» θα έκανε το πρώτο του ταξίδι, μερικοί από τους πιο πλούσιους και διάσημους ανθρώπους της εποχής έσπευσαν να πάρουν μέρος σ' αυτό και να συνδέσουν το όνομά τους με το μεγάλο κοσμικό γεγονός. Ανάμεσά τους ήταν ο Τζων Τζέικομπ Άστορ, ένας από τους πιο πλούσιους ανθρώπους του κόσμου, με περιουσία που υπολογιζόταν στα εκατόν πενήντα εκατομμύρια δολάρια. Επίσης ο Μπέντζαμιν Γκουγκενχάιμ, με ενενήντα πέντε εκατομμύρια δολάρια· ο Ίζαντορ Στράουζ, με πενήντα εκατομμύρια δολάρια. Και τέλος ο Τζέι Μπρους Ίσμεϊλ, με σαράντα εκατομμύρια δολάρια. Έλεγαν πως ένα κομμάτι της γυναίκας του τελευταίου κόστιζε διακόσιες πενήντα χιλιάδες δολάρια και ήταν από τα πιο σπάνια

5

αίθουσες χορού, γήπεδα τένις, γυμναστήρια, αίθουσες χορού, ακόμα και μερικά ασανσέρ - πράγμα πολύ σπουδαίο για εκείνη την εποχή. Τα ναύλα για μερικές καμπίνες ήταν τέσσερις με πέντε χιλιάδες δολάρια και για άλλες δυο με τρεις χιλιάδες. Τα ποσά αυτά ήταν τεράστια για τότε· είναι πολύ μεγάλα και σήμερα!

Και του κάθε ανθρώπου η ζωή είναι ΜΟΝΑΔΙΚΗ! Ακόμα και στο φτώχο σπίτι, ο ερχομός ενός νέου ανθρώπου δημιουργεί ελπίδες για κάτι καλύτερο στο μέλλον. Όλων οι ευχές μιλούν για μακροήμερευση και όλοι, στα μέτρα των δυνατοτήτων τους, προσπαθούν να διαμορφώσουν τη ζωή τους με τον πιο εντυπωσιακό, άνετο και απολαυστικό τρόπο. Σ' αυτή τους την προσπάθεια πρόθυμα ξοδεύουν χρόνο και μέσα και υπολογίζουν γι' αμείωτη ζωή χωρίς τέλος και κινδύνους. Ακόμα είναι πρόθυμοι να κάνουν κάθε είδους «δοκιμές» με τη σκέψη πως αργότερα θα μπορέσουν να διορθώσουν ό,τι δεν αποδειχτεί σωστό.

Δυστυχώς όμως, είναι κοινή πείρα πως τα ταξίδια της ζωής μας είναι ανεπανάληπτο. Κάθε μίλι, κάθε μέρα που περνούμε, ποτέ δε θα ξαναβρεθεί μπροστά μας και τα λάθη μας, μικρά ή μεγάλα, σημαδεύουν παντοφάνια το βιβλίο εκείνο που υπάρχει σε όλα τα

7

το «Ημερολόγιό» μας. Υπάρχουν όμως και λάθη που δεν προλαβαίνουμε να τα καταγράψουμε. Αυτά καταγράφονται με το πιο ακριβό, την ίδια μας τη ζωή.

Ετσι, το πλοίο της ιστορίας μας π.χ. δεν διέθετε ή αριθμό από σωστικές λέμβους. Γιατί άραγε; Σίγουρα επειδή είχαν όλοι πιστέψει πως οι βάρκες δεν ήταν απαραίτητες· πως δε θα βρίσκονταν στην ανάγκη να τις χρησιμοποιήσουν. Όλα βασίστηκαν στη λαθεμένη πίστη πως το πλοίο ήταν αβύθιστο. Ήταν άλλωστε το μεγαλύτερο πλοίο του κόσμου την εποχή εκείνη. Το μήκος του ξεπερνούσε τα διακόσια πενήντα μέτρα. Οι άγκυρές του ανήκαν δεκαπέντε τόνους η κάθε μια και ένας κρίκος αλυσίδας τους έφτανε τα εννενήντα κιλά. Για περισσότερη ασφάλεια, τα τοιχώματα του πυθμένα ήταν διπλά, με ενάμισι μέχρι δυο μέτρα πάχος. Πληθυσμό το κάραβι χωριζόταν σε δεκαπέντε ανά διαμερίσματα, έτσι που για να βουλιάξει θα έπρεπε να γεμίσουν με νερό τουλάχιστον τα εφτά. Όλα αυτά δεν είναι καθόλου παράξενα· δεν ήταν εφοδιασμένο με αρκετές βάρκες. Ήταν να φανταστεί πως θα χρειάζονταν!

Ο Λόγος λέει: «Ας είσθε βέβαιοι ότι θέλει σας ευρεί η δικαιοσύνη». (Αριθμ. λβ' 23). Η θεωρία λέει: «Ποιός να σωθώ με τα έργα μου». Ο Λόγος του Θεού λέει: «Ουχί εξ έργων δικαιοσύνης τα οποία εσείς φερόμεν ημείς, αλλά κατά το έλεος αυτού έσωσεν υμείς» (Τιτ. γ' 5). Επίσης: «Κατά χάριν είσθε σεσωσμένοι, διά της πίστεως, και τούτο δεν είναι από σας, αλλά το δώρον ουχί εξ έργων, διά να μη καυχηθήτε» (Εφ. β' 8,9). Η θεωρία λέει: «Ένας Θεός είναι ο οποίος δεν είναι δυνατόν να στείλει κανέναν στην σωτηρία». Ο Λόγος του Θεού όμως μας λέει: «Εν τω καινέω και ζωέτωσας τους οφθαλμούς αυτού ενώ ήτο εν υμίν» (Λουκ. ις' 23). Η θεωρία λέει: «Κι αν ήμεις έχουμε κόλαση, δε θα είμαστε για πάντα». Ο Λόγος του Θεού λέει: «Ο σκώληξ αυτών δεν τελευτά, ο πυρ δεν σβύνεται» (Μαρ. θ' 44) και «ο καπνός της βασανιστικής αυτών αναβαίνει εις αιώνας αιώνων» (Ψαλμ. ιδ' 11), και επίσης: «Υπάγετε απ' εμού, οι υμείς, εις το πυρ το αιώνιον...» (Ματθ. κε' 41).

Σωτηρία

Όπως προαναφέρθηκε στον «Τιτανικό» υπήρχαν είκοσι βάρκες, όλες κι όλες, με χωρητικότητα

Η πραγματικότητα όμως απέδειξε πόσο διαφορετικά είναι τα γεγονότα από τη θεωρία. Η θεωρία έλεγε πως το πλοίο ήταν αβύθιστο. Τα γεγονότα την διέψευσαν. Η θεωρία έλεγε πως δεν υπήρχαν παγόβουνα στην πορεία που θα ακολουθούσε το πλοίο. Η πραγματικότητα όμως απέδειξε πως ο «Τιτανικός» έπλεε από ώρα ανάμεσα σε επικίνδυνα παγόβουνα. Η θεωρία έλεγε πως οι σκοποί στο παρατηρητήριο ήταν σε θέση να προειδοποιήσουν έγκαιρα για κάθε κίνδυνο· και είναι γεγονός πως οι σκοποί προειδοποίησαν επανειλημμένα και έγκαιρα, αλλά χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Η θεωρία έλεγε πως ο «Τιτανικός» με εξήντα έξι χιλιάδες τόνους εκτόπισμα, ταξιδεύοντας με δεκαοχτώ κόμβους (34 χιλιόμετρα) την ώρα μπορούσε να σπάσει οποιοδήποτε παγόβουνο χωρίς να πάθει τίποτα. Όμως όταν ο «Τιτανικός» έπεσε πάνω σ' εκείνο το μοιραίο παγόβουνο ήταν σαν να δέχτηκε χτύπημα από ένα τεράστιο σφυρί που ζύγιζε πολλές χιλιάδες τόνους.

Με παρόμοιο τρόπο πολλοί άνθρωποι την ελπίδα για τη σωτηρία της ψυχής τους τη στηρίζουν σε θεωρίες μάλλον, παρά στον αψευδή Λόγο του Θεού. Έτσι η θεωρία λέει: «Κανένας δεν ξέρει και δε θα μάθει ποτέ τις αμαρτίες μου». Ο Λόγος όμως του

9

γύρω στα εξήντα άτομα η κάθε μια. Αυτό σημαίνει πως από τους δυο χιλιάδες τριακόσιους σαράντα επιβάτες μόνο στους χίλιους διακόσιους θα δινόταν η δυνατότητα να σωθούν αν στοιβάζονταν σ' αυτές μέχρι το όριο αντοχής τους. Επίσης γι' αυτές τις βάρκες δεν υπήρχε κατάλληλα εκπαιδευμένο πλήρωμα. Μερικές δεν είχαν πόσιμο νερό, άλλες δεν είχαν πανιά, και ακόμη από μερικές έλειπαν τα πώματα αποστράγγισης.

Όλα αυτά μας μιλούν για τη θρησκεία που δεν έχει τον Χριστό. Μπορεί να είναι όμορφη, στολισμένη με εντυπωσιακούς τύπους λατρείας, μπορεί να διαθέτει ναούς με διάκοσμο που σου κόβει την ανάσα, αλλά δεν έχει και δεν μπορεί να προσφέρει σωτηρία. Η θρησκεία αυτή αποδειχνεται τέλεια ανίκανη να βοηθήσει τον άνθρωπο την ώρα του θανάτου, και πολύ περισσότερο την ώρα της κρίσης. Ο μόνος που μπορεί να βοηθήσει τον άνθρωπο την ώρα του θανάτου, ο μόνος που μπορεί να τον σώσει από την αμαρτία και την κρίση, είναι ο Χριστός. Αυτός πλήρωσε για τις αμαρτίες όλων μας με το αίμα Του στο Σταυρό. Όποιος πιστέψει με την καρδιά του σ' Αυτόν παίρνει τη σωτηρία της ψυχής του και περνάει από το θάνατο στη ζωή.

11

Ο ίδιος μας διαβεβαίωσε: «Αληθώς σας λέγω, ότι οποιονδήποτε λένε τον λόγο Μου και πιστεύουν εις τον Υιόν του Ανθρώπου (δηλ. τον Θεόν) έχει ζωήν αιώνιον, και ουδείς τον έρχεται, αλλά μετέβη εκ του θανάτου εις την ζωήν» (Ιωάν. ε' 24)

Φοβία

Δεκαπέντε λεπτά πριν το πλοίο προσκρούσει στο παγόβουνο, το παρατηρητήριο έστειλε προειδοποιήσεις. Ο αρμόδιος ασυρματιστής έπαιξε το ακουστικό μόλις μερικά δευτερόλεπτα από το μοιραίο χτύπημα. Τι έκαναν οι επιβάτες στην τραγική ώρα; Έπιναν, έπαιζαν χαρτιά, έψαχναν, γλυντούσαν χωρίς καμιά υποψία για το τι τους περίμενε. Ακόμα και ύστερα από τις προειδοποιήσεις πολλοί ανέβαιναν στο κατάστρωμα, έρριχναν ματιά ολόγυρα και ξαναγύριζαν στη διασκέδαση με αίσθημα σιγουριάς. Ο «Τιτανικός» δεν είχε γκρήνη, ήταν ένα αβύθιστο καράβι! Αναφέρεται πως μερικοί διασκέδαζαν με τα σωσίβια. Τα φόρεσαν και έπαιζαν να χορεύουν πάνω στο κατάστρωμα ενώ άλλοι τους κύτταζαν σαν ένα κωμικό θέαμα. Άλλοι είχαν ήδη αρχίσει να τα φορέσουν για να μη τσαλακώσουν ή

λερώσουν τα ρούχα τους. Και όταν δόθηκε εντολή να επιβιβαστούν στις βάρκες πολλοί απαντούσαν: «Γιατί να ταλαιπωρηθούμε, δε φαίνεται να υπάρχει κανένας πραγματικός λόγος», και στοιχημάτιζαν πως θα ξαναγύριζαν στο πλοίο. Όταν τέλος οι ναύτες προειδοποίησαν πως το πλοίο θα βούλιαζε πολλοί από τους επιβάτες τους αντιμετώπιζαν με ειρωνεία λέγοντάς τους πως προφανώς δεν είχαν αντιληφθεί ακόμα ότι ο «Τιτανικός» δεν ήταν σαν τα άλλα καράβια που είχαν από προηγούμενη πείρα υπόψη τους.

Έτσι γελούν και σήμερα πολλοί όταν ακούνε τις προειδοποιήσεις του Θεού για την ερχόμενη κρίση. Δεν πιστεύουν πως υπάρχει κίνδυνος και ότι πρόκειται να συναντήσουν τον Θεό. Η Αγία Γραφή, όμως, φωνάζει: «Ετοιμάσθητι να απαντήσετε τον Θεόν σου». (Αμώς δ' 12).

Κάποιος ρώτησε τότε τον πλούσιο εκείνο επιβάτη, τον Τζων Τζέικομπ Άστορ, «Κύριε, πού είναι το σωσίβιό σας;» Και εκείνος απάντησε: «Δεν νόμιζα πως θα μου χρειαζόταν».

Κατά τον ίδιο τρόπο, τη μεγάλη μέρα της κρίσης θα ακούσουν οι άνθρωποι την ερώτηση: «Τι έκανες με τον Ιησούν τον λεγόμενον Χριστόν;» Και θα απαντήσουν: «Δεν νόμιζα πως Τον χρειαζόμουν».

13

Αλλά, αγαπητέ αναγνώστη, να είσαι βέβαιος πως Τον χρειαζόσαι τον Χριστό. Θα έρθει η ώρα που θα θρηνήσεις πολύ πικρά για τη στάση της αδιαφορίας που τώρα κρατάς απέναντι στην αγάπη Του για σένα. Θα έρθει η ώρα που απόλυτα θα πεισθείς πως «Δεν υπάρχει δι' ουδενός άλλου η σωτηρία» (Πράξεις δ' 12). Γιατί δεν αφήνεις τον Χριστό να σε σώσει τώρα που είναι «καιρός ευπρόσδεκτος και ημέρα σωτηρίας;» (Β' Κορ. ζ' 2). Ποιος ξέρει, ίσως αύριο να είναι πολύ αργά.

Δυσκολεύεται κανείς να πιστέψει μερικά πράγματα που λέγονται αναφορικά με τις αντιδράσεις των επιβατών του «Τιτανικού» τις τελευταίες στιγμές. Αναφέρεται, για παράδειγμα, ότι μερικοί από αυτούς, καθώς το πλοίο με την πρόσκρουση στο παγόβουνο γέμισε από κομμάτια πάγο, άρχισαν να παίζουν μ' αυτά. Άλλοι κατέβαζαν μεγαλύτερα κομμάτια στις πολυτελείς καμπίνες τους, για να τα βάλουν στα ψυγεία και να τα δείξουν στους φίλους τους στη Νέα Υόρκη. Αυτοί οι άνθρωποι πίστευαν τόσο πολύ πως το πλοίο πάνω στο οποίο ταξίδευαν, ήταν τόσο γερό και δεν μπορούσε να πάθει τίποτα κι όταν ακόμη είχε κτυπήσει στο παγόβουνο.

Αναποφασιστικότητα

Πολλοί από τους επιβάτες που πνίγηκαν θα είχαν σωθεί αν δεν έδειχναν φόβερη απροθυμία να μπουν στις βάρκες. Στην αρχή οι βάρκες έφευγαν με δώδεκα και δεκαπέντε άτομα ενώ χωρούσαν μέχρι εξήντα. Γιατί; Γιατί οι περισσότεροι επιβάτες δεν ήθελαν να πιστέψουν ότι υπήρχε πραγματικός κίνδυνος, και ότι το τεράστιο εκείνο πλοίο, θα θάβονταν σε λίγο κάτω από τα μαύρα παγωμένα νερά του Βορείου Ατλαντικού.

Αν δεν τρέχουν οι άνθρωποι στον Χριστό είναι γιατί δεν έχουν πιστέψει πως διατρέχουν σοβαρό κίνδυνο. Αν πίστευαν στην κρίση και στην αιώνια κόλαση που τους περιμένει θα φώναζαν με αγωνία: «Τι πρέπει να κάμω διά να σωθώ;» (Πράξ. ις' 30), για να πάρουν στη συνέχεια την ευλογημένη εκείνη απάντηση που κι ο δεσμοφύλακας των Φιλιππων πήρε από τον Παύλο και το Σίλα: «Πίστευσον εις τον Κύριον Ιησούν Χριστόν και θέλεις σωθή». (Πράξεις ις' 31).

Μπορείτε να φανταστείτε τους μεγιστάνες εκείνους του πλούτου, που με τα χρήματά τους μπορούσαν να αγοράσουν ολόκληρο το πλοίο, να προσπα-

15

ύν τώρα να εξασφαλίσουν μια θέση μέσα σε κάποια
ρκα; Μπορείτε να φανταστείτε τους ανθρώπους
είνους, άντρες και γυναίκες, να στέκονται πάνω
α καταστρώματα του πλοίου, ντυμένοι με τα πιο
ριβά ρούχα που τα λεφτά μπορούσαν να αγορά-
ουν, με διαμάντια, μαργαριτάρια και άλλα πολύτιμα
τράδια στα δάκτυλα, στους καρπούς, στ' αυτιά και
ο λαιμό τους, να μη διαφέρουν καθόλου από τους
ωχούς καμαρώτους και τ' άλλα μέλη του πληρώμα-
ς, καθώς όλοι τους τώρα προσπαθούσαν να γλυτώ-
ουν από το θάνατο;

Ένας αυτόπτης μάρτυρας διηγήθηκε πώς ένας
τέρας έπεσε στο νερό με το δωδεκάχρονο αγόρι
αγκαλιά. Σε λίγο είδε πως ήταν και οι δυο
μένοι. Πολλοί του φώναζαν ν' αφήσει το παιδί και
πιάσει από κάποια βάρκα. Το παιδί όμως ακούγο-
ις τα λόγια τους αυτά έσφιγγε όλο και πιο πολύ την
ση του πατέρα του, έτσι που κανένας δεν
ορούσε να τους χωρίσει. Τελικά πνίγηκαν και οι δυο
ζί. Όταν διαβάζει κανένας αυτή την περίπτωση
έφτεται: Πόσο αγαπούσε το παιδί του αυτός ο
τέρας για να προτιμήσει να πεθάνει μαζί του!
τόπιν όμως αλλάζει γνώμη. Όχι, δεν το αγαπούσε
αγματικά, γιατί άμα το αγαπούσε θα έκανε το παν

ξε σωθεί.

Έτσι και οι πιο πολλοί άνθρωποι σήμερα αφήνο-
αι στην τύχη τους με το να αρνούνται να πιστέψουν
ον Χριστό. Η Αγία Γραφή όμως μας λέει πως μια και
νο τύχη περιμένει τους ανθρώπους που σ' αυτή τη
ή περιφρονούν τη χάρη του Θεού: Η αιώνια
ταδίκη τους «εις την λίμνην του πυρός και του
ίου· όπου θέλουσι βασάνιζεσθαι εις τους αιώνας
ν αιώνων» (Αποκ. κ' 10). Επειδή «Είναι αποφασι-
ένον εις τους ανθρώπους άπαξ να αποθάνωσι,
τά δε τούτο είναι κρίσις» (Εβρ. θ' 27).

ευθύνη μας

Κάτι ακόμα παράξενο που συνέβη στο ναυάγιο
«Τιτανικού». Μόλις δέκα μίλια πιο πέρα βρισκόταν
άλλο καράβι. Όταν αργότερα ο καπετάνιος του
ήθηκε στις ανακρίσεις που έγιναν για τα αίτια και
συνθήκες της μεγάλης αυτής θαλάσσιας τραγω-
ς, γιατί δεν έσπευσε να προσφέρει βοήθεια,
ντησε: «Δεν κατάλαβα ότι κινδύνευε». Τον
ησαν πώς δεν έπιασε το σήμα κινδύνου και είπε:
γιά τη νύχτα κλείσαμε τον ασύρματο και πήγάμε
ύπνο». Στη συνέχεια ρωτήθηκε πώς δεν είδε τα

να το πετάξει μέσα σε κάποια βάρκα. Οι γονείς που
φροντίζουν για την τροφή, τα ρούχα, τη μόρφωση και
τη σωματική υγεία των παιδιών τους, αλλά αδιαφο-
ρούν για τη σωτηρία της ψυχής τους, δεν αγαπούν τα
παιδιά τους έστω κι αν, οι ίδιοι δεν το καταλαβαίνουν.

Καθώς οι βάρκες απομακρύνονταν από το
μοιραίο πλοίο, διηγούνται πως η ορχήστρα που μέχρι
λίγο πριν έπαιζε ασταμάτητα τους πιο μοντέρνους
ρυθμούς της εποχής, άλλαξε ξαφνικά κι ακούστηκε
να παίζει το γνωστό ύμνο, «Εγγύτερον Θεέ». Εκείνοι
που λίγο πριν δεν είχαν κανένα ενδιαφέρον για τον
Θεό, τώρα που έβλεπαν το θάνατο να πλησιάζει
έστρεψαν τη σκέψη τους σ' Αυτόν και στην αιωνιότη-
τα. Σε λίγο το «αβύθιστο» εκείνο υπερωκεάνιο, μετα-
βλήθηκε σ' ένα τεράστιο φέρετρο, που μέσα του
θάφτηκαν στα βάθη του ωκεανού, πάνω από χίλια
εξακόσια άτομα.

Θα δοκιμάσω την τύχη μου

Όταν ένας απ' αυτούς που πνίγηκαν ρωτήθηκε
γιατί δεν έμπαινε στη βάρκα, απάντησε: «Θα μείνω
εδώ και θα δοκιμάσω την τύχη μου». Το αποτέλεσμα
όμως ήταν να πνιγεί, ενώ αν έμπαινε στη βάρκα. Θα

17

φώτα του «Τιτανικού» να σβύνουν καθώς βυθιζόταν.
Εκείνος εξήγησε ότι, ενώ τα καταστρώματα βυθίζο-
νταν το ένα ύστερα από το άλλο και τα φώτα χάνονταν
ένα-ένα μέσα στο σκοτάδι, υπέθεσαν πως αυτό συνέ-
βαινε επειδή ο «Τιτανικός» έτρεχε πιο γρήγορα απ'
το δικό τους πλοίο και χανόταν σιγά-σιγά στον
ορίζοντα.

Όπως από την αρχή σημειώθηκε και, ελπίζουμε,
έγινε φανερό από όσα ως εδώ διαβάσατε, η ζωή μας
πάνω στη γη πολύ μοιάζει με την ιστορία του
«Τιτανικού».

Υποθέτουμε ότι αρκετές φορές θα κουνήσατε
με αποδοκιμασία το κεφάλι καθώς διαβάζατε για τη
νοοτροπία και τις ενέργειες των πρωταγωνιστών της
ναυτικής αυτής τραγωδίας. Ωστόσο, αν κάποιος
άλλος παρατηρεί τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπί-
ζεται η ζωή και ο θάνατος, η ψυχή και η σωτηρία της
από σας προσωπικά, θα μπορούσε να σχηματίσει
καλύτερη ιδέα;

Πέρα όμως από όσα προαναφέρθηκαν στον
«Τιτανικό» υπήρχε και ένα ακόμη πρόβλημα. Μια από
τις αποθήκες καυσίμων του πλοίου είχε πιάσει φωτιά
από την ώρα κιόλας που ξεκίνησε από το λιμάνι. Οι
επιβάτες έντελώς ανύποπτοι έπιναν στα μπαρ,

19

...σαν, γλεντούσαν, ανεβοκατέβαιναν με τα
...σέρ -που οι πιο πολλοί τα έβλεπαν για πρώτη
...- και γενικά απολάμβαναν με κάθε τρόπο το
...δι τους.

Και βέβαια είναι φυσικό να μη μπορεί κανείς με
...υριά να πει ποιά θα μπορούσε να είναι η εξέλιξη
...ίνης της πυρκαγιάς αν δεν μεσολαβούσε στο
...αξύ η πρόσκρουση στο παγόβουνο. Το γεγονός
...ως εκείνη τη στιγμή η φωτιά δεν είχε κατασβεστεί
...νει πολλά ερωτηματικά και για την αποτελεσματι-
...τητα των πυροσβεστικών μέσων του πλοίου.

Πολλοί άνθρωποι θα μπορούσαν να υποστηρίξουν
στη ζωή τους ήταν πάντα προσεκτικοί, υπεύθυνοι,
κοκύρηδες, σύνεπεις, φιλόανθρωποι κλπ. Ότι ποτέ
θα παραλλήλιζαν τον εαυτό τους με τους ανθρω-
...ους εκείνους που περιγράφονται στα προηγούμενα
...ραδείγματα. Η Αγία Γραφή όμως μας αποκαλύπτει
...α ακόμα σημείο της ύπαρξής μας, δηλαδή ότι ο
...θρωπος κλείνει μέσα τού τη φωτιά της αμαρτίας
...τ' το ξεκίνημά του στη ζωή. Ο Δαβίδ λέει: «ΐδού
...νελήφθην εν ανομία και εν αμαρτία με εγέννησεν η
...ήτηρ μου» (Ψαλμ. να' 5). Καθένας έρχεται στον
...όσμο αμαρτωλός. Μπορεί στα μάτια τα δικά του και
...ων άλλων να είναι καλός, έντιμος, ηθικός, αλλά

μπροστά στον Θεό είναι αμαρτωλός και καταδικασμέ-
νος σε αιώνια κόλαση. Ο Λόγος του Θεού λέει:
«Πάντες ήμαρτον και υστερούνται της δόξης του
Θεού» και «Ο μισθός της αμαρτίας είναι θάνατος»
(Ρωμ. γ' 23, ζ' 23). Μόνο η χάρη του Θεού μπορεί να
σβύσει τη φωτιά της αμαρτίας μέσα στην καρδιά του
ανθρώπου: μόνο η πίστη στον Χριστό και στο λυτρωτι-
κό έργο που Αυτός έκανε στον σταυρό, μπορεί να
σώσει τον άνθρωπο από τη δίκαιη κρίση του Θεού.

Αγαπητέ φίλε, που διαβάζεις αυτές τις γραμμές.
Η ιστορία του «Τιτανικού» και των εκατοντάδων
επιβατών του που πνίγηκαν είναι και η ιστορία του
καθενός μας. Γιατί, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω,
ένα ταξίδι είναι η ζωή. Ένα ταξίδι που κανένας δεν
ξέρει πότε και πώς θα τελειώσει. Έτσι, κάποια μέρα
ο θάνατος, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, θα χτυπήσει
και τη δική σου την πόρτα. Είναι το μόνο γεγονός για
το οποίο είμαστε όλοι απόλυτα σίγουροι.

Μόνο ο Χριστός μπορεί να μας σώσει από την
κρίση και την αιώνια κόλαση που σαν αμαρτωλοί
άνθρωποι αξίζουμε. Αυτός σταυρώθηκε για τις
αμαρτίες μας και με το πολύτιμο αίμα Του μας εξα-
σφάλισε μια αιώνια σωτηρία. Άκουσέ Τον να λέει:
«Έλθετε προς Με, πάντες οι κοπιώντες και πεφορτι-

21

σμένοι, και εγώ θέλω σας αναπαύσει» (Ματ. ια'
28,29). Μπορείς να δεχτείς με πίστη τον Χριστό για
προσωπικό σου Σωτήρα ΤΩΡΑ. Όπου κι αν βρίσκεσαι
μπορείς να Τον επικαλεσθείς με πρόσευχή και Αυτός
θα σε ακούσει και θα σε σώσει. Αναγνώρισε ότι είσαι
αμαρτωλός και μετανόησε. Πίστεψε στην αγάπη Του
και στο έλεός Του. Πάρε με πίστη από τα ματωμένα
Του χέρια τη σωτηρία σου και εξασφάλισε τη βασιλεία
των ουρανών: τίποτε άλλο δεν αξίζει. Ευχόμαστε να
το κάνεις αυτό ΤΩΡΑ, γιατί «τώρα είναι... ημέρα
σωτηρίας» (Β' Κορ. ζ' 2). Αμήν.

Ετοιμάσου νά συναντήσεις
τό Θεό σου

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΥΣΙΟΣ
142 31 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ. 2752383

ΑΘΗΝΑΙ
1977

Ετοιμάσου νά συναντήσεις
τό Θεό σου

ΑΘΗΝΑΙ 1977

Έτοιμάσου να συναντήσεις το Θεό σου

Τά λόγια αυτά τά ειπε στο λαό Ισραήλ ο Θεός με το στόμα του προφήτη Αμώς. Ήταν μία εποχή που ο λαός αυτός βρισκόταν σε κατάσταση αποστασίας. Είχε, κατά ένα μεγάλο μέρος, εγκαταλείψει τον αληθινό Θεό και παρασυρθεί στην ειδωλολατρεία. Ο Θεός όμως δεν έπαυσε να τον αγαπάει και να θέλει την επιστροφή του. Γι' αυτό και σήκωσε ένα απλό άνθρωπο, ένα βοσκό, τον Αμώς, στον οποίο έδωσε το Πνεύμα Του και τον έκανε προφήτη, και τον έστειλε να καλέσει το λαό Ισραήλ σε μετάνοια και επιστροφή.

Ο Θεός σ'αγαπάει

Η Αγία Γραφή, που είναι ο Λόγος του Θεού, μας βεβαιώνει πως ο Θεός αγαπάει όλους τους ανθρώπους. Ο Χριστός είπε: **«Τόσον ήγάπησεν ο Θεός τον κόσμον, ώστε έδωκε τον υιόν αυτού τον μονογενή, διά να μή άπωλεσθή πās ο πιστεύων εις αυτόν, αλλά να έχη ζωήν αιώνιον».** Ιωαν. γ' 16. Μέσα στον κόπο που αγάπησε ο Θεός είσαι και σύ, κατά συνέπεια και σένα αγάπησε ο Θεός, και γιά σένα έστειλε το Χριστό.

Δέ θέλει ο Θεός να σταθής μπροστά Του, γιά να κριθής, χωρίς προηγουμένως να έχεις έτοιμασθή. Όπως τά ανθρώπινα δικαστήρια δίνουν στους υπόδικους την εύκαιρία να έτοιμάσουν την άπολογία τους, έτσι και ο Θεός μάς δίνει την εύκαιρία να έτοιμαστούμε γιά τή μεγάλη συνάντησή μας μαζί Του. Καί όχι μόνο μάς δίνει την εύκαιρία, αλλά επειδή μάς αγαπάει και ενδιαφέρεται γιά μάς, μάς καλεϊ και μάς προτρέπει ο ίδιος να έτοιμαστούμε. Έτσι, ο Θεός λέει και σε σένα που διαβάξεις αυτές τίς γραμμές: **«Έτοιμάσθητι να άπαντήσης τον Θεόν σου.»** Αμώς δ' 12.

Δυό λόγοι

Δυό είναι κυρίως οι λόγοι που κάνουν απόλυτα απαραίτητη έτοιμασία σου αυτή.

Ο πρώτος λόγος είναι γιατί το Θεό ΘΑ ΤΟΝ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗΣ ΩΣΔΗΠΟΤΕ, είτε τό θέλεις είτε δέν τό θέλεις, είτε τό πι- τεύεις είτε δέν τό πιστεύεις. Ο Λόγος του Θεού μάς λέει: **«Ναι άποφασισμένον εις τούς ανθρώπους άπαξ να άποθά- νη, μετά δέ τούτο είναι κρίσις.»** Έβρ. θ' 27.

Όσο ζείς ο Θεός σε άφήνει ελεύθερο. Αν θέλεις πιστεύεις, θέλεις δέν πιστεύεις. Αν θέλεις μετανοείς, αν θέλεις δέν νοοείς. Αν θέλεις δέχεσαι τό Χριστό γιά Σωτήρα σου, αν εις δέν τον δέχεσαι. Όλα όμως αυτά μόνο ΜΕΧΡΙ ΝΑ ΘΑΝΗΣ. Από κεί και πέρα τά πράγματα αλλάζουν. Τότε δέν είσαι πιά ελεύθερος. Τότε θά έχεις να δώσεις λόγο στο Θεό. Εύκαιρία που τώρα σου δίνει ο Θεός είναι μοναδική. Εκέψου γιά λίγο τό θάνατο, πόσο φοβερός είναι. Είναι ένα άλλο μυστήριο. Σου προκαλεί φρίκη, και σε γεμίζει τρόμο. Ας ο Θεός δέν μάς έπλασε γιά τό θάνατο, αλλά γιά τή ζωή. Θάνατος ήταν συνέπεια τής άμαρτίας. Καί δέν είναι τόσο σικός θάνατος. Είναι ο αιώνιος που άκολουθεί. Ο Χριστός με την θυσία Του στο σταυρό νίκησε τό θάνατο και έξα- λωσε αιώνια ζωή γιά όλους εκείνους που πιστεύουν σ'Αυ-

τάδιζε κάποιος σ'ένα πολυσύχναστο δρόμο. Ένα αυτοκί- έρχόταν με ταχύτητα κατά πάνω του. Σίγουρα θά τον χτυ- πει, και μάλιστα πολύ σοβαρά. Εκείνη τή στιγμή όμως ένα τον άρπαξε. Ήταν τό χέρι κάποιου καλού ανθρώπου που ήκε δίπλα του και είδε τον κίνδυνο. Γύρισε ο πρώτος, κύτ- εκείνον που τον άρπαξε, τον εύχαρίστησε μέσ' από την ιά του πολλές φορές κι' άπομακρύνθηκαν ο ένας από άλλο.

Πέρασαν μερικά χρόνια. Ο άνθρωπος που γλύτωσε από τούς τροχούς του αυτοκινήτου διέπραξε κάποιο άδίκημα και όδηγήθηκε στο δικαστήριο. Μπαίνοντας στην αίθουσα διέκρινε στην έδρα και άναγνώρισε εκείνον που τον είχε σώσει τότε. Ένα αίσθημα άνακουφίσεως ήρθε στην καρδιά του. «Σίγουρα, σκέφτηκε, ο καλός αυτός άνθρωπος που μουσωσε τότε τή ζωή, θά κάνει κάτι γιά μένα και τώρα».

Τελείωσε ή άκροαματική διαδικασία με όλες τίς ένδείξεις πως ή καταδίκη του ήταν σίγουρη, και τό δικαστήριο άποσύρθη- κε να βγάλη την άπόφαση.

Ο κατηγορούμενος έτρεξε στον πρόεδρο. «Κύριε πρόε- δρε, του φώναξε, εγώ είμαι εκείνος που τότε σώσατε από τούς τροχούς του αυτοκινήτου. Χρωστάω σε σας τή ζωή μου. Τώρα δέ θά κάνετε κάτι γιά μένα;». «Ναί, άπάντησε ο πρόεδρος, σας θυμάμαι, αλλά δυστυχώς τώρα δέν μπορώ να κάνω τίποτε. Είμαι ύποχρεωμένος να εφαρμόσω τούς νόμους, και οι νόμοι σας καταδικάζουν. Τότε ήμουν σωτήρας σας, αλλά τώρα είμαι κρι- τής σας».

Τό ίδιο θά συμβή και με τό Χριστό. Τώρα προσφέρεται σαν σωτήρας. Καλεϊ όλους τούς άμαρτωλούς να πάνε σ'Αυτόν γιά να τούς σώση. **«Έλθετε πρός με, πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι, και εγώ θέλω σας άναπαύσει».** Ματθ. ια' 28. Εάρθη ή μέρα όμως που θά καθήσει πάνω στο θρόνο τής κρίσεως γιά να κρίνει εκείνους που δέν θά τον δεχθούν σαν Σωτήρα. Έτσι, ενώ ή συνάντησή σου με τό Θεό είναι άναπό- φευκτη και δέν εξαρτάται από σένα, υπάρχει όμως κάτι πολύ, σπουδαίο σχετικά μ' αυτή-τή συνάντηση που εξαρτάται από σένα. Αυτό είναι τό σαν τί θά τον συναντήσεις τό Θεό, δηλαδή σαν Σωτήρα σου ή σαν Κριτή σου. Κάνε την έκλογή σου.

Ὁ **δεύτερος** λόγος πού ἐπιβάλλει τήν ἐκ μέρους σου ἐτοιμία γιά τή συνάντησή σου μέ τόν Θεό, εἶναι ὅτι Εἰσαί Αμαρτωλός καί σάν τέτοιος δέν εἶσαι ἐτοιμος. Καί μή πῆς «Γιατί εἶ- αὶ ἁμαρτωλός; Τί ἔκανα;» Ἐσύ ξέρεις τί ἔχεις κάνει στή ζωή σου, ποιές καί πόσες ἁμαρτίες, καί ὁ Θεός ξέρει ἀκόμη καλύ- ερα, ἀλλά τό ζήτημα δέν εἶναι αὐτό. Ἄμαρτωλοί δέν εἴμαστε ἐπειδή ἁμαρτάνουμε. Γεννιόμαστε ἁμαρτωλοί. Ἐρχόμαστε πτόν κόσμο μέ τήν ἁμαρτωλή φύση μέσα μας πού σάν ἕνα δέν- ρο παράγει καρπούς πού λέγονται **ἁμαρτίες**. Ἐχεις προσέξει πώς τά παιδιά ἀπό πολύ μικρά ζηλεύουν, ἀρπάζουν, ἐκδικοῦνται ἐνε ψέματα; Τί μᾶς λέει αὐτό; Μήπως τά διδάξε κανένας ὅλα αὐτά; Ὁχι, τά φέρνουν μαζί τους καθώς ἐρχονται στόν κόσμο. Μέσα τους ἔχουν τήν ἁμαρτωλή φύση ἡ ὁποία παράγει σάν καρπούς ὅλων τῶν εἰδῶν τίς ἁμαρτίες. Νά λοιπόν γιατί εἴμαστε ἁμαρτωλοί, ὄχι γιατί ἁμαρτάνουμε, ἀλλά γιατί ἔχουμε κληρονο- μήσει ἀπό τόν Ἀδάμ μιά ἁμαρτωλή καί ξεπεσμένη φύση. Μιά μηλιά δέν εἶναι μηλιά ἐπειδή κάνει μῆλα, ἀλλά κάνει μῆλα ἐπει- δὴ εἶναι μηλιά καί δέν μπορεῖ νά κάνει τίποτε ἄλλο. Ἔτσι καί μεῖς οἱ ἄνθρωποι, δέν εἴμαστε ἁμαρτωλοί ἐπειδή ἁμαρτάνουμε, ἀλ- λά ἁμαρτάνουμε γιατί εἴμαστε ἁμαρτωλοί καί δέν μπορούμε νά κάνουμε διαφορετικά. Σάν ἁμαρτωλός, λοιπόν, δέν εἶσαι ἐτοι-μος νά συναντήσης τόν Θεό, γι' αὐτό εἶναι ἀνάγκη νά ἐτοιμαστῇς.

Ἡ Ἀγία Γραφή λέει: «**Ὁ μισθός τῆς ἁμαρτίας εἶναι θάνα-τος**». Ρωμ. γ' 23. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός μᾶς μίλησε γιά τήν κόλαση καί μᾶς εἶπε πώς ἐκεῖ «**Ὁ σκώληξ δέν τελευτᾷ καί τό πῦρ δέν σβύνεται**».

Ποιός φταίει;

Τώρα ἴσως νά ρωπήσεις: «Τί φταίω ἐγώ πού γεννήθηκα ἁμαρ-τωλός καί δέν μπορῶ παρά νά ἁμαρτάνω; Γιατί νά μέ καταδικά- σει γι' αὐτό ὁ Θεός;» Ναι, εἶναι ἀλήθεια πώς δέν φταίει κανένας

μας πού γεννηθήκαμε ἁμαρτωλοί. Οὔτε ἀκόμη μπορούμε νά πούμε πώς εἴμαστε ἀπόλυτα ὑπεύθυνοι ἐμεῖς γιά τίς ἁμαρτίες πού κάνουμε. Γι' αὐτό καί ὁ Θεός, πού εἶναι δίκαιος, δέν πρό- κειται νά μᾶς καταδικάσῃ ἐπειδή εἴμαστε ἁμαρτωλοί. Αὐτό δέν τό λέει πούθενά ἡ Ἀγία Γραφή. Τούναντιόν ἡ Ἀγία Γραφή εἶναι γεμάτη ἀπό διακηρύξεις γιά τήν ἀγάπη πού ὁ Θεός ἔχει γιά τόν ἁμαρτωλό ἄνθρωπο. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέει πώς ὁ Θεός «**θέλει νά σωθῶσι πάντες οἱ ἄνθρωποι καί νά ἔλθωσιν εἰς ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας**». Α' Τιμ. β' 4. Ξέρεις ποιούς θά κατα- δικάσῃ ὁ Θεός; Αὐτούς πού ἀπορρίπτουν τήν ἀγάπη Του. Αὐ- τούς πού ἀρνοῦνται νά μετανοήσουν καί νά πιστέψουν στό Χρι- στό πού σταυρώθηκε γιά τίς ἁμαρτίες τους. Ἄν καί σύ ΤΩΡΑ δέ δεχθῇς αὐτή τή σωτηρία πού σοῦ προσφέρει δωρεάν, τότε θά εἶσαι ἄξιος μιᾶς αἰώνιας καταδίκης στή λίμνη «**τὴν καιομέ- νην μέ πῦρ καί θεῖον**». Αὐτός θά εἶναι ὁ δεύτερος καί αἰώνιος θάνατος.

Δυό μεγάλοι ἁμαρτωλοί

Ὅταν σταυρώθηκε ὁ Κύριός μας μαζί Του σταυρώθηκαν καί δυό ληστές. Στήν ἀρχή κι αὐτοί μαζί μέ τούς ἄλλους πού περνοῦσαν ἀπό κεῖ ὀνειδίζαν τόν Κύριο, ἀλλά ὕστερα ὁ ἕνας ἄλλαξε ξαφνικά καί εἶπε στό Χριστό: «**Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου**». Λουκ. κγ' 42. Καί ἄμεσως ὁ Κύριος τοῦ ἔδωσε τήν εὐλογημένη διαβεβαίωση: «**Ἀληθῶς σοί λέγω, σήμερον θέλεις εἶσθαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ παραδεί-σῳ**». Λουκ. κγ' 43. Βλέπουμε πώς, παρ' ὅλο πού ἦταν τόσο με- γάλος ἁμαρτωλός, ὁ Χριστός δέν τόν ἀπόρριψε, δέν τόν κατα- δίκασε, ἀλλά τόν ἔσωσε καί τόν πῆρε μαζί Του στόν παράδει-σο. Τό ἴδιο συνέβη καί μέ τόν Ἀπόστολο Παῦλο πού ἦταν πρὶν διώκτης τῶν Χριστιανῶν καί, ὅπως ὁ ἴδιος μᾶς λέει, ἔμπαινε μέ-σα εἰς σπήτια καί ἐσύρει δεμένους ἄντρες καί γυναῖκες, τούς ἔρριχνε στή φυλακή καί τούς ἀνάγκαζε νά θλάσφημοῦν τό ὄνο-

μα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτό τόν ἄνθρωπο ὄχι μόνο τόν συγχώρεσε καί τόν ἔσωσε ὁ Χριστός, ὅταν μετανόησε καί πίστεψε σ' Αὐτόν, ἀλλά καί τόν κάλεσε νά γίνῃ ἀπόστολος καί κήρυκα τοῦ εὐαγ-γελίου Του. Ὁ ἴδιος ἔλεγε πρὸς τό τέλος τῆς ζωῆς του: «**Πι-στός ὁ λόγος καί πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χρι-στός ἦλθεν εἰς τόν κόσμον διὰ νά σώσῃ τούς ἁμαρτωλούς, τῶν ὁποίων ΠΡΩΤΟΣ εἶμαι ἐγώ**». Α' Τιμ. α' 15. Καί ἂν αὐτούς, καί τόσοὺς ἄλλους μεγάλους ἁμαρτωλούς, δέχτηκε καί ἔσωσε ὁ Χριστός, γιατί νά μή δεχθῇ καί σένα;

Σέ περιμένει

Δέν περιμένει ὁ Χριστός τίποτε ἄλλο ἀπὸ σένα παρά νά πια-ραδεχθῇς ὅτι εἶσαι ἁμαρτωλός, νά μετανοήσεις, καί μέ τήν καρ-διά σου νά τοῦ πεῖς: «Χριστέ μου πιστεύω ὅτι γιά μένα πέθανες στό σταυρό καί ἔχυσες τό πολὺτιμό Σου αἷμα. Σέ δέχομαι γιά Σωτήρα μου καί σέ εὐχαριστῶ». Ἄν τό κάνεις αὐτό ὁ Χριστός θά σέ συγχωρήσῃ, θά στείλῃ τό Πνεῦμα του τό Ἅγιο στήν καρ-διά σου, τό ὁποῖο θά σέ ἀναγεννήσῃ καί θά σέ κάνει παιδί τοῦ Θεοῦ. Τότε ὄχι μόνο θά εἶσαι ἐτοιμος νά συναντήσης τόν Θεό, ἀλλά καί θά λαχταρᾷς πότε θάρθῃ ἡ στιγμή πού θά ἀφήσεις τό μάταιο τοῦτο κόσμο γιά νά πᾶς στόν οὐρανό ὅπου θά σέ περι-μένει μέ ἀνοικτή τήν ἀγκαλιά Του ὁ Χριστός. Ἡ καρδιά σου θά πλημμυρίσῃ ἀπὸ ἀληθινή χαρά. Θά νοιώσεις πραγματικά εὐτυ-χισμένος. Θά γίνεις ἕνας καινούργιος ἄνθρωπος. Μόνο ἂν πι-στέψῃς. Νά θυμᾶσαι ὅτι ὁ Χριστός εἶναι Ὁ ΜΟΝΟΣ Σωτήρας, «**Καί δέν ὑπάρχει δι' οὐδενός ἄλλου ἡ σωτηρία· διότι οὔτε ὄνομα ἄλλο εἶναι ὑπὸ τόν οὐρανόν δεδομένον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦ ὁποίου πρέπει νά σωθῶμεν**». Πρ. δ' 12. Πίστεψε, λοιπόν, στό Χριστό καί ἐτοιμάσου νά συναντήσης τόν Θεό.

4. Η ΠΡΩΤΗ ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ ΤΩΝ ΒΑΠΤΙΣΤΩΝ

Ἡ πρώτη Ὁμολογία Πίστεως τῶν Βαπτιστῶν, ἄλλως γνωστή καί ὡς Ὁμολογία Πίστεως τοῦ Λονδίνου, συνετάγη τό ἔτος 1644 πρός παρουσίαν τῆς διδασκαλίας τῶν Ὁρθόδοξων Βαπτιστῶν, οἱ ὅποιοι ἤθελον νά διακρίνουν ἑαυτούς ἐκ τῶν λοιπῶν τῶν γενικῶς καλουμένων Βαπτιστῶν καί τῶν Ἀναβαπτιστῶν. Εἶναι μάλιστα χαρακτηριστικὸς καί ἐνδεικτικὸς τοῦ σκοποῦ τούτου καί ὁ τίτλος ὁ ὁποῖος ἐδόθη εἰς τὴν Ὁμολογίαν ταύτην: *The Confession of Faith of those Churches which are commonly (though falsely) called Anabaptists*. Ἡ Ὁμολογία αὕτη εἶναι προφανῶς Ὁμολογία Καλβινικοῦ χαρακτῆρος ἔχει δὲ ἱκανά κοινά σημεῖα πρὸς τὴν *Separatist Confession* τοῦ ἔτους 1596, γνωστήν ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *A True Confession of Faith, and Humble acknowledgment of the Alegeance*. Ἡ μᾶλλον, διὰ νά εἰμεθα ἀκριβέστεροι, ἢ ἐν λόγῳ Ὁμολογία τοῦ 1596, ἡ ὁποία ἐπίσης εἶναι γνωστή καί ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν *The Second Confession of the London - Amsterdam Church* (τῶν Κοινοκρασιαστικῶν) ἀπετέλεσε τὸν τύπον πρὸς συντάξιν τῆς Ὁμολογίας τοῦ Λονδίνου. Εἰς ἀμφοτέρω τὰς Ὁμολογίας ταύτας εἶναι ἐκδηλὸς ἡ Χριστολογικὴ ἔμφασις. Ἡ Ὁμολογία ἐγένετο εἰς τὰς γενικὰς ἀπὸ τῆς γραμμῆς ἀποδεκτὴ ἀπὸ τοὺς Βαπτιστὰς τῆς Ἀγγλίας ἂν καὶ δέν ἔδειξαν καὶ οἱ διαφωνοῦντες! Ἡ Ὁμολογία ἀποτελεῖται ἀπὸ 52 Ἀρθρά Πίστεως τὰ ὁποῖα καλύπτουν τὰ βασικά σημεῖα τῆς διδασκαλίας τῶν Βαπτιστῶν. Εἰς τὴν παρούσαν ἔκδοσιν ἔχομεν μεταγράψαι εἰς τὴν τρέχουσαν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν τοὺς ἀρχαίκοὺς τύπους.

ΑΡΘΡΟΝ Ι

That God as he is in himself, cannot be comprehended of any but himself, dwelling in that inaccessible light, that no eye can attain unto, whom never man saw, nor can see; that there is but one God, one Christ, one Spirit, one Faith, one Baptism; one Rule of holiness and obedience for all Saints, at all places to be observed.

(Πιστεύομεν) ὅτι ὁ Θεός, ὡς εἶναι ἐν ἑαυτῷ, οὐδ' οὐδένος δύναται νά γνωσθῇ παρά μόνον ὑπὸ τοῦ ἑαυτοῦ του, ὥς οὐκ οὐκ ἔστιν ἀπρόσιτος, τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ὀφθαλμὸς δύναται νά φθάσῃ, τὸν ὁποῖον οὐδέποτε εἶδεν ἄνθρωπος ἡ δύναται νά ἴδῃ. Ὅτι ὑπάρχει εἰς μόνον Θεός, εἰς Χριστός, ἐν Πνεῦμα, μία Πίστις, ἐν Βάπτισμα, εἰς Κανὸν ἁγιότητος καὶ ὑπακοῆς δι' ὅλους τοὺς Ἁγίους, ὁ ὁποῖος πρέπει νά τηρῇται εἰς ὅλας τὰς ἐποχάς, εἰς ὅλους τοὺς τόπους.

1. Περισσότερα ἱστορικά στοιχεῖα βλ. ἐν W. L. Lumpkin, *Baptist Confessions of Faith*, Chicago 1959, σσ. 144-152.

That God is of himself, that is, neither from another, nor of another, nor by another, nor for another: But is a Spirit, who as his being is of himself, so he gives being, moving, and preservation to all other things, being in himself eternal, most holy, every way infinite in greatness, wisdom, power, justice, goodness, truth, etc. In this Godhead, there is the Father, the Son and the Spirit; being every one of them one and the same God; and therefore not divided, but distinguished one from another by their several properties; the Father being from himself, the Son of the Father from everlasting, the holy Spirit proceeding from the Father and the Son.

ΑΡΘΡΟΝ ΙΙΙ

That God hath decreed in himself from everlasting touching all things, effectually to work and dispose them according to the counsel of his own will, to the glory of his Name; in which decree appeareth his wisdom, constancy, truth, and faithfulness; Wisdom is that whereby he contrives all things; Constancy is that whereby the decree of God remains always immutable; Truth is that whereby he declares that alone which he hath decreed, and though his sayings may seem to sound sometimes another thing, yet the sense of them does always agree with the decree; Faithfulness is that whereby he effects that he has decreed, as he has decreed. And touching his creature man, God had in Christ before the foundation of the world, according to the good pleasure of his will, foreordained some men to eternal life through Jesus Christ, to the praise and glory of his grace, leaving the rest in their sin to their just condemnation, to the praise of his justice.

Ὅτι ὁ Θεός ἀπεφάσισεν ἐν ἑαυτῷ προαιωνίως, ἀφορῶν εἰς ὅλα τὰ ὄντα, ἀποτελεστικῶς νά ἐργασθῇ καὶ νά διαθέσῃ ταῦτα, συμφώνως πρὸς τὴν βουλητικὴν αὐτοῦ δύναμιν, εἰς τὴν δόξαν τοῦ Ὁνόματος του: εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην ἀπεκαλύφθη ἡ σοφία, σταθερότης, ἀλήθεια καὶ πιστότης αὐτοῦ. Σοφία εἶναι ἐκείνη διὰ τῆς ὁποίας ἐπευρίσκει τὰ πάντα. Σταθερότης εἶναι ἐκείνη διὰ τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφασις τοῦ Θεοῦ παραμένει πάντοτε ἀμετακίνητος. Ἀλήθεια εἶναι ἐκείνη διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἴδιος διακηρύττει ἐκεῖνο μόνον τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἀπεφάσισε, καὶ μολονότι οἱ λόγοι αὐτοῦ φαίνεται ἐνίοτε ὅτι προβάλουν ἕτερόν τι, ἐν τούτοις ἡ έννοια τούτων πάντοτε εὐρίσκειται ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τὴν ἀπόφασιν. Πιστότης εἶναι ἐκείνη διὰ τῆς ὁποίας οὗτος πραγματοποιοῦνται ὅ, τι ἔχει ἀποφασίσαι, ὡς ἔχει ἀποφασίσαι τούτο. Καὶ ἀφορῶν εἰς τὸ δημιούργημα του, τὸν ἄνθρωπον, ὁ Θεός ἔχεν ἐν Χριστῷ πρὸ τῆς θεμελιώσεως τοῦ κόσμου, συμφώνως πρὸς τὴν εὐαρέσκειαν τοῦ θελήματός του, προορίσει ὀρισμένους ἀνθρώπους εἰς αἰώνιον ζωὴν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἔσταινον καὶ δόξαν τῆς χάρι-

Ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἐξ ἑαυτοῦ, ὅτι δέν εἶναι ἐξ ἑτέρου, οὔτε ἐτέρου, οὔτε ὑπὸ ἑτέρου, οὔτε δι' ἑτέρου: Ἀλλ' εἶναι Πνεῦμα τὸ ὁποῖον, ὅπως τὸ εἶναι του εἶναι ἐξ ἑαυτοῦ, οὕτω δίδει ὑπαρξιν, κίνησιν καὶ συντήρησιν εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ὄντα, ὧν καθ' ἑαυτὸν αἰώνιος, πανάγος, κατὰ πάντα ἀόριστος εἰς μεγαλοσύνην, σοφίαν, δύναμιν, δικαιοσύνην, ἀγαθότητα, ἀλήθειαν, κλπ. Ἐν τῇ Θεότητι ταύτῃ ὑπάρχει ὁ Πατήρ, ὁ Υἱός καὶ τὸ Πνεῦμα ὧν καθ' εἷς ἐξ αὐτῶν εἰς καὶ ὁ αὐτός Θεός, καὶ διὰ τούτου μὴ διατιμώμενοι, ἀλλὰ διακρινόμενοι ὁ εἷς ἐκ τῶν ἄλλων διὰ τῶν μερικῶν αὐτῶν ἰδιωμάτων ὁ Πατήρ ὧν ἐξ ἑαυτοῦ, ὁ Υἱός ἐκ τοῦ Πατρὸς προαιωνίως, τὸ ἅγιον Πνεῦμα ἐκτορευόμενον ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ.

τός του, ἐγκαταλείπων τοὺς λοιπούς εἰς τὰ ἁμαρτήματά των, εἰς τὴν δικαίαν αὐτῶν καταδικνύει, πρὸς ἑπαινον τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ.

ΑΠΟΘΟΝ IV

In the beginning God made all things very good, created man after his own image and likeness, filling him with all perfection of all natural excellency and uprightness, free from all sin. But long he abode not in this honour, but by the subtlety of the Serpent, which Satan used as his instrument, himself with his Angels having sinned before, and not kept their first estate, but left their own habitation; first eve, then Adam being seduced did willingly and willingly fall into disobedience and transgression of the Commandment of their great Creator, for which death came upon all, and reigned over all, so that all since the Fall are conceived in sin, and brought forth in iniquity, and so by nature children of wrath, and servants of sin, subjects of death, and all other calamities due to sin in this world and for ever, being considered in the state of nature, without relation to Christ.

Ἐν ἀρχῇ ὁ Θεὸς ἐποίησε πάντα καλὰ λίαν, δημιουργήσας τὸν ἄνθρωπον κατὰ τὴν ἰδικίαν τοῦ εἰκόνα καὶ ὁμοίωσαν, πληρῶν αὐτὸν μετὰ πάσαν τελειότητα ὅλης τῆς φυσικῆς ἐξοχότητος καὶ ἀκεραιότητος, ἐλεύθερον ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Ἀλλὰ δὲν παρέμεινε ἐπὶ μακρόν εἰς τὴν τιμὴν ταύτην, ἀλλὰ ἔπεσε διὰ τῆς πανουργίας τοῦ ὁφθαλμοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Σατανᾶς ἐχρησιμοποίησεν ὡς ὄργανόν του, ὁ ἴδιος καὶ οἱ ἄγγελοι τοῦ εἶχον ἁμαρτίαν προηγουμένως, καὶ δὲν εἶχον διατηρήσει τὴν ἀρχικὴν τὴν κατὰστασαν, ἀλλ' ἐγκατέλειψαν τὴν ἰδίαν αὐτῶν κατοικίαν: πρῶτον ἡ Εὔα, ὕστερον δ' Ἀδάμ, δολοφονήσαντες ἐν ἐπιγνώσει καὶ ἐκουσίως περιέπεσαν εἰς παρακοήν καὶ εἰς παράβαν τῆς ἐντολῆς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ δημιουργοῦ, ἕνεκα τῆς ὁποίας θάνατος ἦλθεν εἰς πάντα καὶ ἔβρασιλευσεν εἰς πάντα, οὕτως ὥστε ὅλοι ἀπὸ τῆς πρώτης ὥς συλλαμβάνονται ἐν ἁμαρτίᾳ καὶ ἀναπύσσονται ἐν ἀνομίᾳ, καὶ διὰ τοῦτο ἐκ φύσεως τέκνα ὀργῆς καὶ δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑποκειμένα θανάτου καὶ ὅλων τῶν ἄλλων συμφορῶν αἱ ὁποῖαι θοβεῖνται εἰς τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ καὶ πάντοτε, θεωρούμενοι ὡς πρὸς τὴν κατὰστασαν τῆς φύσεως ἀνευ σχέσεως μετὰ τοῦ Χριστοῦ.

ΑΠΟΘΟΝ V

All mankind being thus fallen, and become altogether dead in sins and trespasses, and subject to the eternal wrath of the great God by transgression; yet the elect, which God hath loved with an everlasting love, are redeemed, quickened, and saved, not by themselves, neither by their own works, lest

Ὁλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης οὕτως ἐξέπεσε, καὶ κατέστη ἐξ ὁλοκλήρου νεκρά ταῖς ἁμαρτίας καὶ παραπτώμασι, καὶ ὑποκειμένη τῇ αἰωνίῳ ὀργῇ τοῦ μεγάλου Θεοῦ διὰ παραβάσεως· ἐν τούτοις οἱ ἐκλεκτοί, τοὺς ὁποίους ὁ Θεὸς ἠγάπησε μετὰ ἀγάπην αἰώνιον, ἔχουν λύτρωσιν, ἔχουν ζωογονηθῇ

any man should boast himself, but wholly and only by God of his free grace and mercy through Jesus Christ, who of God is made unto us wisdom, righteousness, sanctification and redemption, that as it is written, He that rejoiceth, let him rejoice in the Lord.

ΑΠΟΘΟΝ VI

This therefore is life eternal, to know the only true God, and whom he hath sent Jesus Christ. And on the contrary, the Lord will render vengeance in flaming fire to them that know not God, and obey not the Gospel of our Lord Jesus Christ.

Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα γνώσκουσιν τὸν μόνον ἀληθινόν Θεόν, καὶ ὃν ἀπέστειλεν Ἰησοῦν Χριστόν. Καὶ ἀντίθετως, ὁ Κύριος θά ἀποδόσῃ ἐκδίκησιν ἐν πυρὶ ἀσβέστῳ εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἀγνοοῦν τὸν Θεόν καὶ δὲν ὑπακούουν εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ΑΠΟΘΟΝ VII

The Rule of this knowledge, faith, and obedience, concerning the worship and service of God, and all other Christian duties, is not man's inventions, opinions, devices, laws, constitutions, or traditions unwritten whatsoever, but only the word of God contained in the Canonical Scriptures.

Ὁ γνῶμον τῆς γνώσεως ταύτης, τῆς πίστεως καὶ ὑπακοῆς, ἀναφορικῶς πρὸς τὴν λατρείαν, τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ καὶ πρὸς ὅλα τὰ λοιπὰ χριστιανικὰ καθήκοντα, δὲν εἶναι ἐφευρέσεις τοῦ ἀνθρώπου, γνῶμαι, τεχνάσματα, νόμοι, συντάγματα, ἢ ἄγραφοι παραδόσεις, ἀλλὰ μόνον ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ὁ ὁποῖος περιέχεται εἰς τὰς Κανονικὰς Γραφάς.

ΑΠΟΘΟΝ VIII

In this written Word God has plainly revealed whatsoever he has thought needful for us to know, believe, and acknowledge, touching the Nature and Office of Christ, in whom all the promises are yea and Amen to the praise of God.

Εἰς τὸν γραπτὸν τοῦτον λόγον ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψε πλήρως ὅ,τι ἐθέλησεν ἀναγγεῖλαι καὶ γνωρίζωμεν ἡμεῖς, νὰ πιστεύωμεν καὶ ἀναγνωρίζωμεν, σχετικῶς πρὸς τὴν φύσιν καὶ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάρχουν ὄντως καὶ βεβαίως ὅλα αἱ ἐπαγγελίαι εἰς ἑπαινον τοῦ Θεοῦ.

ΑΠΟΘΟΝ IX

Touching the Lord Jesus, of whom Moses and the Prophets wrote, and whom the Apostles preached, is the Son of God the

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, περὶ τοῦ ὁποῖου ὁ Μωϋσῆς καὶ οἱ Προφῆται ἔγραψαν, καὶ τὸν ὁποῖον οἱ Ἀπόστολοι

ἐκτίρουσαν, εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Πατρός, τὸ ἀπαύγασμα τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ ὁ χα-
ρακτήρ τῆς θεοστάσεως αὐτοῦ, Θεὸς μετ'
αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ τοῦ ὁ-
ποῦ ἐποίησε τὸν κόσμον, διὰ τοῦ ὁποῦ
περικρατεῖ καὶ κυβερνᾷ πάντα ὅσα ἐδη-
μιούργησε, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ὅταν ἦλθε τὸ
πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐνηνθρώπησεν ἐκ γυ-
νακός, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, ἐκ σπέρ-
ματος Ἀβραάμ καὶ Δαυὶδ, δηλ. ἐκ τῆς
Μαρίας τῆς ἐλλογημένης ἐκείνης Παρθέ-
νου, ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἐλθόντος ἐπ' αὐ-
τήν, καὶ δυνάμει ὁπίσθεν ἐπισκιάσεως
αὐτῆς, καὶ ἦτο ὁμοιος πρὸς ἡμᾶς
κατὰ πάντα ἐκτός μόνον ἁμαρτίας.

So that this Office to be Mediator, that is, to
be Prophet, Priest, and King of the Church of
God, is so proper to Christ, as neither in the
whole, nor in any part thereof, it can be
transferred from him to any other.

Τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὸ ὅσιον ἐκλήθη ὁ
Χριστὸς εἶναι τριπλοῦν, τοῦ Προφήτου,
τοῦ Ἱερέως καὶ τοῦ Βασιλέως· ὁ ἁριθμὸς
οὗτος καὶ ἡ τάξις τῶν Ἀξιοματῶν κατα-
δεικνύεται· πρῶτον ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῶν
ἀνθρώπων θλιβερώς καταπιεζομένων ἀπὸ
ἁρτιῶν, ἐκ τοῦ ὅτι εὐρίσκονται οὗτοι εἰς
ἀπεριόριστον ἀνάγκην τοῦ Προφητικοῦ
ἔργου τοῦ Χριστοῦ πρὸς ἀνακούφισιν αὐ-
τῶν. Δεύτερον, ἐκ τῆς ἀποξενώσεως ἀπὸ
τῶν Θεῶν, διὰ τῆς ὁποίας εὐρίσκονται εἰς
κατάστασιν ἀνάγκης τοῦ Ἱερατικοῦ ἔργου
διὰ τοῦ ὁποῦ θά συμπληρωθῶν. Τρίτον,
ἐκ τῆς ἀπολύτου ἀνικανότητος ἐπιστρο-
φῆς πρὸς αὐτόν, ἐνεκα τῆς ὁποίας εὐρί-
σκονται εἰς ἀνάγκην τῆς δυνάμεως τοῦ
Χριστοῦ ἐν τῷ βασιλικῷ αὐτοῦ ἔργῳ πρὸς
συμπάρστασιν καὶ διακυβέρνησιν αὐτῶν.

Σχετικῶς πρὸς τὸ προφητικὸν ἀξίωμα
τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ὅτι δι' αὐτοῦ ἀπεκάλυ-
ψε τελείως τὸν ὅλον λόγον καὶ τὴν θέλησιν

scip in his hand; which calling therefore con-
tains in itself choosing, fore-ordaining, sen-
ding. Choosing respects the end, fore-
ordaining the means, sending the execution
itself, all of mere grace, without any condition
foreseen either in men, or in Christ himself.

This Office itself to which Christ was call-
ed, is threefold, of a Prophet, of Priest and of
King: this number and order of Offices is
showed; first, by men's necessities grievously
labouring under ignorance, by reason whereof
they stand in infinite necessity of the Pro-
phetical office of Christ to relieve them.
Secondly, alienation from God, wherein they
stand in need of the Priestly Office to recon-
cile them; Thirdly, our utter disability to
return to him, by which they stand in need of
the power of Christ in his Kingly Office to
assist and govern them.

Touching the Prophecy of Christ, it is that
whereby he had perfectly revealed the whole
will of God out of the bosom of the Father,

ἐκτίρουσαν, εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ Πατρός,
τὸ ἀπαύγασμα τῆς δόξης αὐτοῦ, καὶ ὁ χα-
ρακτήρ τῆς θεοστάσεως αὐτοῦ, Θεὸς μετ'
αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ τοῦ ὁ-
ποῦ ἐποίησε τὸν κόσμον, διὰ τοῦ ὁποῦ
περικρατεῖ καὶ κυβερνᾷ πάντα ὅσα ἐδη-
μιούργησε, ὁ ὁποῖος ἐπίσης ὅταν ἦλθε τὸ
πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐνηνθρώπησεν ἐκ γυ-
νακός, ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, ἐκ σπέρ-
ματος Ἀβραάμ καὶ Δαυὶδ, δηλ. ἐκ τῆς
Μαρίας τῆς ἐλλογημένης ἐκείνης Παρθέ-
νου, ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἐλθόντος ἐπ' αὐ-
τήν, καὶ δυνάμει ὁπίσθεν ἐπισκιάσεως
αὐτῆς, καὶ ἦτο ὁμοιος πρὸς ἡμᾶς
κατὰ πάντα ἐκτός μόνον ἁμαρτίας.

Σχετικῶς πρὸς τὸ ἔργον αὐτοῦ, ὁ Ἱη-
σοῦς Χριστὸς μόνος ἐγένετο Διαθήκης
Καυῆς Μεσίτης, μάλιστα τῆς προαιωνίου
Διαθήκης τῆς χάριτος μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἁν-
θρώπου, διὰ τὸ εἶναι τελείως καὶ πλήρως ὁ
Προφήτης, Ἱερεὺς καὶ Βασιλεὺς τῆς Ἐκ-
κλησίας τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.

Διὰ τὸ ἔργον αὐτοῦ προεγερθεὶς προ-
αιωνίως, ὑπὸ τῆς αὐθεντίας τοῦ Πατρός,
καὶ σχετικῶς πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητά του
ἐκλήθη καὶ ἀφωρίσθη ἐκ κοιλίας καὶ ἐχρί-
σθη ἐπίσης ὑπερπλήρως καὶ ὑπεραφθόνως
μέ πάντα τὰ ἀναγκαῖα δῶρα, τοῦ Θεοῦ χο-
ρηγήσαντος ἅνεν μέτρου τὸ Πνεῦμα ἐπ'
αὐτόν.

Εἰς τὴν κλήσιν ταύτην ἡ Γραφὴ προβάλ-
λει δύο ἰδιαιτέρως ἐξιοσημείωτα πράγμα-
τα· πρῶτον τὴν κλήσιν εἰς τὸ ἔργον· δευτε-
ρον τὸ ἔργον καθ' ἑαυτό. Πρῶτον, ὅτι οὐ-
δεὶς λαμβάνει τὴν τιμὴν ἄλλ' ὁ καλούμε-
νος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, καθάπερ καὶ Ἀαρὼν,
οὗτος καὶ ὁ Χριστὸς. Ὁ Υἱὸς ὠρίσθη ὑπὸ
τοῦ Πατρός εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ὁποῖον
ὑπέρβην ἰδιαιτέρα ἐνέργεια αὐτοῦ, δι' ἧς ἐ-
γένετο ἰδιαιτέρα διαθήκη ἡ διαθήκη αὐτῇ

Father, the brightness of his glory, the engrav-
ed form of his being, God with him and with
his holy Spirit, by whom he made the world, by
whom he upholds and governs all the works
he has made, who also when the fulness of
time was come, was made man of a woman, of
the Tribe of Judah, of the seed of Abraham
and David, to wit, of Mary that blessed
Virgin, by the holy Spirit coming upon her,
and the power of the most High overshadow-
ing her; and was also in all things like unto us,
sin only excepted.

Touching his Office, Jesus Christ only is
made the Mediator of the new Covenant,
even the everlasting Covenant of grace bet-
ween God and Man, to be perfectly and fully
the Prophet, Priest and King of the Church of
God for evermore.

Unto this Office he was fore-ordained from
everlasting, by the authority of the Father,
and in respect of his Manhood, from the
womb called and separated, and anointed also
most fully and abundantly with all gifts
necessary, God having without measure
poured the Spirit upon him.

In this call the Scripture holds forth two
special things, considerable; first, the call to
the Office; secondly, the Office itself. First,
that none takes this honour but he that is call-
ed of God, as was Aaron, so also Christ, it be-
ing an action especially of God the Father,
whereby a special covenant being made he or-
daines his Son to this office: which Covenant
is, that Christ should be made a Sacrifice for
sin, that he shall see his seed, and prolong his

believe, and obey; and therefore is called not only a Prophet and a Doctor, and the Apostle of our profession, and the Angel of the Covenant; but also the very wisdom of God, and the treasure of wisdom and understanding.

ΑΠΟΘΟΝ XVI

That he might be such a Prophet as thereby to be every way complete, it was necessary that he should be God, and withal also that he should be man; for unless he had been God, he could never have perfectly understood the will of God, neither had he been able to reveal it throughout all ages; and unless he had been man, he could not fitly have unfolded it in his own person to man.

ΑΠΟΘΟΝ XVII

Touching his Priesthood, Christ being consecrated has appeared once to put away sin by the offering and sacrifice of himself, and to this end has fully performed and suffered all those things by which God, through the blood of that his Cross in an acceptable sacrifice, might reconcile his elect only; and having broken down the partition wall, and therewith finished and removed all those Rites, Shadows, and Ceremonies, is now entered within the Veil, into the Holy of Holies, that is, to the very Heavens; and presence of God, where he for ever liveth and sitteth at the right hand of Majesty, appearing before the face of his Father to make intercession for such as come to the Throne of Grace by that new and living way; and not that only, but makes his people a spiritual House, an holy Priesthood, to offer up spiritual sacrifice acceptable to God through him; neither doth the Father accept, or Christ offer to the Father any other worship or worshippers.

τικόν οίκον, ἅγιον ἱεράτευμα, ἱκανόν νά προσφέρῃ θυσίαν πνευματικὴν ἀποδεκτὴν δι' αὐτοῦ εἰς τόν Θεόν. Οὕτε ὁ Πατήρ ἀποδέχεται, οὕτε ὁ Χριστός προσφέρει εἰς τὸν πατέρα οἰανδήποτε ἄλλην λατρείαν ἢ λάτρεις.

ΑΠΟΘΟΝ XVIII

This Priesthood was not legal, or temporary, but according to the order of Melchisedec; not by a carnal commandment, but by the power of an endless life; not by an order that is weak and lame, but stable and perfect, not for a time, but for ever, admitting no successor, but perpetual and proper to Christ, and of him that ever liveth. Christ himself was the Priest, Sacrifice and Altar; he was Priest, according to both natures, he was a sacrifice most properly according to his human nature: whence in the Scripture it is wont to be attributed to his body, to his blood; yet the chief force whereby this sacrifice was made effectual, did depend upon his divine nature, namely, that the Son of God did offer himself for us: he was the Altar properly according to his divine nature, it belonging to the Altar to sacrifice that which is offered upon it, and so it ought to be greater dignity than the Sacrifice itself.

ΑΠΟΘΟΝ XIX

Touching his Kingdom, Christ being risen from the dead, ascended into heaven, sat on the right hand of God the Father, having all power in heaven and earth, given unto him, he doth spiritually govern his Church, exercising his power over all Angels and men, good and bad, to the preservation and salvation of the elect, to the overruling and destruction of his enemies, which are Reprobates, communicating and applying the benefits, virtue

Ἡ Ἱερουσύνη δὲν ἦτο νομικὴ ἢ προσωρινή, ἀλλὰ κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ· οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλόγου· ὅχι δι' ἐντολῆς ἀσθενοῦς καὶ ἀνωφελοῦς, ἀλλὰ σταθερᾶς καὶ τελείας, ὅχι προσωρινῆς, ἀλλὰ αἰωνίου, μὴ παραδεχομένη διάδοχον, ἀλλὰ διηγεκὸς ἀνήκουσα εἰς τὸν Χριστόν, καὶ οὐ σὲ αὐτοῦ ὁ ὁσιότης βητήρχε προαιωνίως. Ὁ Ἰσὺς ὁ Χριστός, ἦτο ὁ Ἱερεὺς, ἡ Θυσία καὶ τὸ θυσιαστήριον· ἦτο Ἱερεὺς κατὰ τὰς δύο αὐτοῦ φύσεις, ἦτο θυσία κυρίως κατὰ τὴν ἀνθρώπινην αὐτοῦ φύσιν· διό καὶ εἰς τὴν Γραφὴν συνήθίζεται νὰ ἀποδίδεται εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ, εἰς τὸ αἷμα αὐτοῦ· παρὰ ταῦτα ἡ κυρία δύναμις διὰ τῆς ὁποίας ἡ θυσία αὐτῆς κατέστη ἀποτελεσματικὴ, ἦτο ἐξηρημένη ἀπὸ τὴν θεῖαν αὐτοῦ φύσιν, διηγεκὴς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ προσέφερεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν· ἦτο τὸ θυσιαστήριον κυρίως κατὰ τὴν θεῖαν αὐτοῦ φύσιν, ἀνήκουσα εἰς τὸ θυσιαστήριον ἡ θυσία ἐκεῖνου τὸ ὅσον προσφέρειτο ἐπ' αὐτοῦ, εἰς τὸ ὅσον προσφέρειτο παρὰ ἡ ἰδία ἡ θυσία.

Σχετικῶς πρὸς τὸ βασιλικόν αὐτοῦ ἔζωμα, ὁ Χριστὸς ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, ἀναληφθεὶς εἰς τὸν οὐρανόν, καθίσας εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ Θεοῦ Πατρὸς, ἔχων πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς, δοθεῖσαν εἰς αὐτόν, πνευματικῶς κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀσκῶν τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ ἐπὶ πάντων Ἀγγέλων καὶ Ἀνθρώπων, ἀγαθῶν καὶ πονηρῶν, πρὸς διατήρησιν καὶ σωτηρίαν τῶν ἐκλεκτῶν, πρὸς ἀπόρριψιν καὶ κατα-

στροφὴν τῶν ἐχθρῶν του, οἱ ὅποιοι εἶναι φαῖλοι, κοινοποῦν καὶ ἐπιθέτων τὰ ἀγαθά, ἀρετὴν καὶ καρποὺς τοῦ προφητικοῦ καὶ τοῦ ἱερατικοῦ τοῦ ἀξιωματοῦ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς, δηλαδή πρὸς τὴν καθυπτάσθην, καὶ ἀπομάκρυναν τῶν ἁμαρτιῶν των, πρὸς δικαιοσύνην των καὶ υἰοθεσίαν, ἀναγέννησιν, ἀγοστροφήν, διατήρησιν καὶ ἱερωποιήσιν εἰς ὅλους τοὺς ἀγῶνας των κατὰ τοῦ Σατανᾶ, τοῦ Κόσμου, τῆς Σαρκοῦ καὶ τῶν παρασμῶν αὐτῶν, συνεχῶς ἐνοικῶν, κυβερνῶν καὶ διατηρῶν τὰς καρδίας αὐτῶν εἰς τὴν πίστιν καὶ εἰς τὸν υἱὸν φόβον διὰ τοῦ Πνεύματος του, τὸ ὁποῖον χορηγῶν συνεχῶς δὲν ἀποσύρει ἐξ αὐτῶν, ἐλλὰ δὲ αὐτοὺς συνεχίζει νὰ γεννᾷ καὶ νὰ τρέφῃ εἰς αὐτοὺς πίστιν, μετάνοιαν, ἀγάπην, χαρὰν, ἐλπίδα καὶ πᾶν οὐράνιον φῶς εἰς τὴν ψυχὴν πρὸς ἀθανάσιαν, παρὰ τὸ ὅτι διὰ τῆς ἡμετέρας ἀπιστίας καὶ τῶν παρασμῶν τοῦ Σατανᾶ ἡ ἀπιστητὴ ὄνις τοῦ φωτός τούτου καὶ τῆς ἀγάπης καλυπτεται ἀπὸ σύννεφα καὶ καταβάλλεται προσφορῶν. Ἀντίθετος, κυβερνῶν εἰς τὸν κόσμον ἐπὶ τῶν ἐχθρῶν του, τοῦ Σατανᾶ καὶ ὅλων τῶν δοξαίων τῆς ὀργῆς, περιορίζει, χρησιμοποιοῦ, ἀναχατίζει αὐτοὺς διὰ τῆς παντοδυναμίας του, ὅς φαίνεται καλὸν εἰς τὴν θέαν σοφίαν καὶ δικαιοσύνην διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὀριζμένης βουλῆς του, παραδίδων αὐτοὺς εἰς πνεῦμα πονηρίας, διὰ νὰ παραμείνουν ἐπὶ ἐπιθυμία αὐτῶν ἐν σκότει καὶ φθιλονίᾳ πρὸς κρίσιν.

ΑΡΘΡΟΝ XX

This Kingdom shall be then fully perfected when he shall the second time come in glory to reign amongst his Saints, and to be admired of all them which do believe, when he shall put down all rule and authority under his feet, that the glory of the Father may be full and perfectly manifested in his Son and the glory of the Father and the Son in all his members.

That Christ Jesus by his death did bring forth salvation and reconciliation only for the elect, which were those which God the Father gave him; and that the Gospel which is to be preached to all men as the ground of faith, is that Jesus is the Christ, the Son of the everblessed God, filled with the perfection of all heavenly and spiritual excellencies, and that salvation is only and alone to be had through the believing in his Name.

ΑΡΘΡΟΝ XXII

That Faith is the gift of God wrought in the hearts of the elect by the Spirit of God, whereby they come to see, know, and believe the truth of the Scriptures, and not only so, but the excellency of them above all other writings and things in the world, as they hold forth the glory of God in his attributes, the excellency of Christ in his nature and offices, and the power of the fullness of the Spirit in his workings and operations; and thereupon are enabled to cast the weight of their souls upon his truth thus believed.

Ὅτι, ἡ Πίστις εἶναι δῶρον τοῦ Θεοῦ κατεργασμένη εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐκλεκτῶν ὑπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἐρχονται νὰ ἴδουν, νὰ γνωρίσουν, καὶ νὰ πιστεύσουν τὴν ἀλήθειαν τῶν Γραφῶν, καὶ διὰ τὸν μόνον αὐτὸν, ἐλλὰ καὶ τὴν ἐξοχήν ταύτην ὑπεράνω ὅλων τῶν ἄλλων βιβλίων καὶ πραγμάτων τοῦ κόσμου, ἀφοῦ προβάλλουν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ἰδιώμασιν αὐτοῦ, τὴν ἐξοχήν τοῦ Χριστοῦ ἐν τῇ φύσει καὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, καὶ τὴν δύναμιν τῆς πληρότητος τοῦ Πνεύματος ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ἐνεργείαις αὐτοῦ πρὸς τοὺς κατεστάμεναι ἱκανοὶ νὰ ἐπιρρίψουν τὸ βάρος τῶν ψυχῶν των ἐπὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ ἢ ὁποία οὕτως πιστεύεται.

ΑΡΘΡΟΝ XXIII

Those that have this precious faith wrought in them by the Spirit, can never finally nor totally fall away; and though many storms and floods do arise and beat against them, yet they shall never be able to take them off that foundation and rock which by faith they are fastened upon, but shall be kept by the power of God to salvation, where they shall enjoy their purchased possession, they being formerly engraven upon the palms of God's hands.

Ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι ἔχουν τὴν πολύτιμον ταύτην πίστιν κατεργασμένην ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τοῦ Πνεύματος, δὲν δύνανται τελικῶς οὐτε ἀποκληρωτικῶς νὰ ἐκπέσουν καὶ μολοῦν πολλὰ θύλακα καὶ πλημύρας ἐρχονται καὶ κυττοῦν αὐτοὺς, ἐν τοῖς οὐδέποτε θὰ κατορθώσουν νὰ παρασύρουν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ θεμέλιον καὶ τὴν πέτραν ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι ἀγκιστρωμένοι διὰ πίστεως, ἀλλὰ θὰ διαφυλαχθῶν διὰ τῆς δυνάμεως.

Ὅτι ὁ Θεός, Πατήρ καὶ Υἱός καὶ Πνεῦμα, εἶναι ἡνωμένους μεθ' ὅλων τῶν πιστῶν, ἐν τῇ πληρότητι αὐτῶν, ἐν ταῖς σχέσεσιν, ὡς κεφαλῆς καὶ μελῶν, ὅς οἱ οἰκοὶ καὶ ἐνοικῶν, ὡς αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ, ἔν μετ' αὐτοῦ, ὡς φῶς καὶ ἀγάπῃ, καὶ ἐν ὅλῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ ὅτι ὅλοι οἱ πιστοὶ, δυνάμει τῆς ἐνότητος ταύτης μετὰ τοῦ Θεοῦ, εἶναι τὰ υἰοθετηθέντα τέκνα τοῦ Θεοῦ, καὶ οἱ κληρονόμοι μετὰ τοῦ Χριστοῦ, συγκληρονόμοι αὐτοῦ τῆς βασιλείας καὶ τῆς μελῶδουσης.

ΑΡΘΡΟΝ XXXVIII

That those which have union with Christ, are justified from all their sins, past, present, and to come, by the blood of Christ; which justification we conceive to be a gracious and free acquaintance of a guilty, sinful creature, from all sin by God, through the satisfaction that Christ had made by his death; and this is applied in the manifestation of it through faith.

ΑΡΘΡΟΝ XXIX

That all believers are a holy and sanctified people, and that sanctification is a spiritual grace of the new Covenant, and effect of the love of God, manifested to the soul, whereby the believer is in truth and reality separated, both in soul and body, from all sin and dead works, through the blood of the everlasting Covenant, whereby he also pressed after a heavenly and Evangelical perfection, in obedience to all the Commands, which Christ as head and King in this new Covenant has prescribed to him.

Οὐκ ἔστι τοιαῦτα, ἡ οὐσία δύναμις
φαίεται ἅπλητος Χριστὸς πιστῶν, ἡ ἰδία δύνα-
μις καταβυθίζῃ ἀκόμῃ τὴν ψυχὴν διὰ μέσου
πάντων ὑποχρώσεων, παραιομένων, ἀντι-
θέσεων, συμφορῶν, καὶ ἀδιακόπως ὅτι, ὁ
Χριστιανὸς εἶναι, εἶναι διὰ τῆς χάριτος,
καὶ διὰ μιᾶς συνεχῆς ἀνανευρουμένης ἐνε-
ργείας τοῦ Θεοῦ, ἅνευ τῆς ὁποίας δέν δύνα-
ται ὁ Θεὸς διὰ ἐκτελέστη ὅπου ὅχιποτε καθήκον εἰς
τὸν Θεὸν ἢ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὅπου ὅχιποτε
παραιομένων τοῦ Σατανᾶ, τοῦ κόσμου ἢ τῶν
ἀνθρώπων.

That the tenders of the Gospel to the conversion of sinners, is absolutely free, no way requiring, as absolutely necessary, any qualifications, preparations, terrors of the Law, or preceding Ministry of the Law, but only and alone the naked soul, as a sinner and ungodly to receive Christ, as crucified, dead, and buried, and risen again being made a Prince and Saviour for such sinners.

That the same power that converts to faith in Christ, the same power carries on the soul still through all duties, temptations, conflicts, sufferings, and continually what ever a Christian is, he is by grace, and by a constant renewed operation from God, without which he cannot perform any duty to God, or undergo any temptations from Satan, the world, or men.

ΑΠΟΦΟΝ XXXIX

That Baptism is an Ordinance of the new Testament, given by Christ, to be dispensed only upon persons professing faith, or that are Disciples, or taught, who upon a profession of faith, ought to be baptized.

“Οτι, Βάπτισμα είναι μία έντολή της και- νής Διαθήκης, δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ, διὰ νά προσφέρεται τοῦτο μόνον εἰς ὁμο- λογούντα πίστιν πρόσωπα, ἢ εἰς ἐκείνους οἱ ὅποιοι εἶναι Μαθηταί ἢ ἔχουν διδαχῇ, καί οἱ ὅποιοι κατόπιν ὁμολογίας πίστεως πρέπει νά βαπτίζωνται.

ΑΠΟΦΟΝ XLI

The way and manner of the dispensing of this Ordinance the Scripture holds out to be dipping or plunging the whole body under water: it being a sing, must answer the thing signified, which are these: first, the washing of the whole soul in the blood of Christ; Secondly, that interest the Saints have in the death, burial, and resurrection; thirdly, together with a confirmation of our faith, that as certainly as the body is buried under water, and riseth again, so certainly shall the bodies of the Saints be raised by the power of Christ, in the day of the resurrection, to reign with Christ.

“Ο δρόμος καὶ τρόπος τῆς ἀπονολμῆς τῆς διατάξεως ταύτης ἡ Γραφή διαβεβαιώνει ὅ- τι εἶναι ἡ βύθισις ἢ κατέδυσις τοῦ ὅλου σώ- ματος εἰς τὸ ὕδωρ: ἐπειδὴ δὲ εἶναι τοῦτο σημεῖον, πρέπει νά ὦν αὐτοῦ σημερινόμενα, τὰ ὁ- ποῖα εἶναι πρῶτον ἡ νύχις τῆς ὅλης ψυχῆς ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ· δεύτερον, τὸ ὁ- φελος ἐκείνου τῶν ὁσίων οἱ ἄγιοι ἔχουν ἀπὸ τὸν θάνατον, τὴν ταφὴν καὶ ἀνάστασιν· τρίτον, ὁμοῦ μετὰ μιᾶς ἐπιβεβαιώσεως τῆς πίστεως ἡμῶν, ὅτι ὅπως βεβαίως τὸ σῶμα θάπτεται εἰς τὸ ὕδωρ καὶ πάλιν ἀνίσταται, ὁσὺς ἀσφαλῶς τὰ σώματα τῶν ἁγίων θά ἀναστήθουν, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀνα- στάσεως, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ, διὰ νά βασιλεύσουν μετ’ αὐτοῦ.

ΑΠΟΦΟΝ XLII

The persons designed by Christ, to dispense this Ordinance, the Scriptures hold forth to be a preaching Disciple, it being no where tied to a particular Church, Officer, or person extraordinary sent, the Commission enjoining the administration, being given to them under no other consideration, but as considered Disciples.

Τὰ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ὁρισθέντα πρόσωπα νά ἀπονέμουν τὴν διάταξιν ταύτην αἱ Γρα- φαὶ προβάλλουν νά εἶναι εἰς ἱεροκήρυξ Μαθητῆς, μὴ συνδεδεμένοι πρὸς μίαν ἑ- διατέραν Ἐκκλησίαν, Ἱεραρχόν, ἢ πρό- σωπον ἐξαιρετικῶς ἀποσταλέν ἢ έντολή, ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἀπρὸς τοῦτο, ὡς ἐπι- ρεύουσα τὴν παροχήν παρὰ μόνον ἐξ ἐκεί- νων οἱ ὅποιοι θεωροῦνται Μαθηταί.

to be compact and knit together, according to the effectual working of every part, to the edification of itself in love.

ΑΠΟΦΟΝ XXXVI

That being thus joined, every Church has power given them from Christ for their better well-being, to choose to themselves meet persons into the office of Pastors, Teachers, Elders, Deacons, being qualified according to the Word, as those which Christ has appointed in his Testament, for the feeding, governing, serving, and building up of his Church, and that none other have power to impose them, either these or any other.

“Οτι, οὕτως ὑπάρχοντες ἡνωμένοι οἱ ἀ- νήκοντες εἰς πᾶσαν Ἐκκλησίαν, ἔχουν δύ- ναμιν, δοθεῖσαν εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τοῦ Χρι- στοῦ, διὰ τὴν καλλιτέραν αὐτῶν ἐντά- θειαν, νά ἐπιλέγουν εἰς αὐτοὺς πρόσωπα κατὰλληλα διὰ τὸ ὑποῦργημα τῶν Ποιμέ- νων, Διδασκάλων, Προσβυτέρων, Διακό- νων, ἔχοντα τὰ προσόντα συμφώνως πρὸς τὸν λόγον, ὅπως ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὁ Χρι- στός ὥρισεν εἰς τὴν Διαθήκην αὐτοῦ, πρὸς τροφδοσίαν, διακυβέρνησιν, ὑπηρεσίαν καὶ οἰκοδομίαν τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἔχει τὴν δύναμιν νά ἐπιβάλῃ εἰς αὐτοὺς, τούτους ἢ οἰονδήποτε ἕτερον.

ΑΠΟΦΟΝ XXXVII

That the Ministers aforesaid, lawfully call- ed by the Church, where they are to ad- minister, ought to continue in their calling, ac- cording to God's Ordinance, and carefully to feed the flock of Christ committed to them, not for filthy lucre, but of a ready mind.

“Οτι, οἱ προειρημένοι ἱεραρχοί, νομι- μως κληθέντες ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὅπου εἶναι τεταγμένοι νά ὑπηρετοῦν, πρέπει νά συνεχίσουν ἐν τῇ κλήσει αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὴν έντολήν τοῦ Θεοῦ καὶ μετὰ προ- σοχῆς νά διατρέφουν τὸ ποίμνιον τοῦ Χρι- στοῦ τὸ ἐμπειπιστευμένον εἰς αὐτοὺς, ὄχι διὰ ρυπαρὸν κέρδος, ἀλλὰ μετὰ προθύμου πνεύματος.

ΑΠΟΦΟΝ XXXVIII

That the due maintenance of the Offices aforesaid, should be the free and voluntary communication of the Church, that according to Christ's Ordinance they that preach the Gospel, should live on the Gospel and not by constraint to be compelled from the people by a forced Law.

“Οτι, ἡ ὁρεομένη διατήρησις τῶν προ- ειρημένων ὕψεων πρέπει νά εἶναι ἡ ἐ- λευθέρη καὶ θεληματικὴ μετάδοσις τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε, συμφώνως πρὸς τὴν ἐν- τολήν τοῦ Χριστοῦ, ἐκείνοι οἱ ὅποιοι κη- ρύττουν τὸ Εὐαγγέλιον θά πρέπει νά βιοῦν κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον καὶ ὄχι νά ἐξαναγκά- ζονται (νά κηρύττουν) ἀνευ τῆς θελήσεως

Christ has likewise given power to his whole Church to receive in and cast out, by way of Excommunication, any member; and this power is given to every particular Congregation, and not one particular person, either member or Officer, but the whole.

ΑΡΘΡΟΝ XLIII.

And every particular member of each Church, how excellent, great or learned soever, ought to be subject to this censure and judgment of Christ; and the Church ought with great care and tenderness, with due advice to proceed against here members.

ΑΡΘΡΟΝ XLIV.

And as Christ for the keeping of this Church in holy and orderly Communion, placed some special men over the Church, who by their office are to govern, oversee, visit, watch; so likewise for the better keeping thereof in all places, by the members, he has given authority, and laid duty upon all, to watch over one another.

ΑΡΘΡΟΝ XLV

That also such to whom God has given gifts, being tried in the Church, may and ought by the appointment of the Congregation, to prophesy, according to the proportion of faith, and so teach publicly the Word of God, for the edification, exhortation, and comfort of the Church.

Ο Χριστός έχει ομοίως δώσει εξουσίαν εις την καθόλου αὐτοῦ Ἐκκλησίαν νά δέχεται καί νά ἀπορρίπτῃ, δι' ἀφορισμοῦ, οἰονδήποτε μέλος· καί ἡ ἐξουσία αὕτη ἐδοθη εἰς πᾶν ἰδιαιτέρον ἐκκλησιασμα, καί ὅχι εἰς ἐν ἰδιαιτέρον πρόσωπον, εἴτε μέλος εἴτε λειτουργόν, ἀλλ' εἰς ὅλους.

Καί πᾶν ἰδιαιτέρον μέλος οἰσδήποτε Ἐκκλησίας, ὅσον ὑπέροχον, μέγα ἢ πολυμαθές, καθ' οἰονδήποτε τρόπον, πρέπει νά ὑπόκειται εἰς τόν ἐλεγχόν τοῦτον καί τήν κρίσιν τοῦ Χριστοῦ· καί ἡ Ἐκκλησία θά πρέπει μέ μεγάλην προσοχήν καί τρυφερότητα, μέ τήν δέουσαν συμβουλὴν νά προχωρῇ ἐναντίον τῶν μελῶν αὐτῆς.

Καί, ὅπως ὁ Χριστός πρὸς διατήρησιν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης ἐν ἁγία καί κατὰ τάξιν κοινωνίᾳ ἐπορεθέτησεν ὀρισμένους αἰδικοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἔχουν κληθῇ νά κυβερνοῦν, ἐπιβλέπουν, ἐπισκέπτονται, παρατηροῦν, ὅτω παρομοίως διὰ τήν καλλίτεραν αὐτῆς διαφύλαξιν εἰς πάντα τόπον, ὑφ' ὅλων τῶν μελῶν, ἔχει δώσει ἐξουσίαν καί ἀνέθεσε τό καθήκον εἰς ὅλους νά προσέχουν ὁ εἰς τόν ἕλλον.

Ὅτι, ἐκείνοι ἐπίσης εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Θεός ἔχει δώσει χαρίσματα, ἀφού δοκιμασθῶν εἰς τήν Ἐκκλησίαν, δύνανται καί ὀφείλουν, δι' ἐντολῆς τοῦ ἐκκλησιασματος, νά προφητεύουν, κατὰ τὸ μέτρον τῆς πίστεως καί νά διδάσκουν ὅτω δημοσίως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, πρὸς οἰκοδομὴν, τροπὴν καί παρηγορίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Thus being rightly gathered, established, and still proceeding in Christian communion, and obedience of the Gospel of Christ, none ought to separate for faults and corruptions, which may, and as long as the Church consists of men subject to failings, will fall out and arise amongst them, even in true constituted Churches, until they have in due order sought redress thereof.

ΑΡΘΡΟΝ XLVII

And although the particular Congregations be distinct and several bodies, every one a compact and knit City in itself; yet are they all to walk by one and the same Rule, and by all means convenient to have the counsel and help one of another in all needfull affairs of the Church, as members of one body in the common faith under Christ their only head.

ΑΡΘΡΟΝ XLVIII

That a civil Magistracy is an ordinance of God set up by God for the punishment of evil doers, and for the praise of them that do well; and that in all lawful things commanded by them, subjection ought to be given by us in the Lord: and that we are to make supplication and prayer for Kings, and all that are in authority, that under them we may live a peaceable and quiet life in all godliness and honesty.

Ὅπως ὁρθῶς συναθροισθέντες, ἐγκαθι-
δρυσθέντες καί ἀκόμη προοδεύοντες εἰς
χριστιανικὴν κοινωνίαν, καί ὑπακοήν τοῦ
Ἐδγγελίου τοῦ Χριστοῦ, οὐδεὶς πρέπει νά
ἀποκόπῃ διὰ σφάλματα καί διαφθοράς,
αἱ ὁποῖα εἶναι δυνατόν, καί καθόσον ἡ
Ἐκκλησία συνίσταται ἐξ ὑποκειμένων εἰς
ἀδυναμίας ἀνθρώπων, νά ὑπάρξουν καί
ἐμφανισθῶν μεταξὺ αὐτῶν, ἀκόμη καί εἰς
τάς καλῶς συγκροτημένας Ἐκκλησίας,
μέχρις ὅτου διὰ τῆς δεούσης τάξεως θά ἔ-
χουν ἐπιδείξει ἐπανόρθωσιν αὐτῶν.

Καί μολοντί τὰ ἰδιαιτέρα ἐκκλησια-
σματα εἶναι διακεκριμένα καί διάφορα σώ-
ματα, καθ' ἐν συμπαγῆς Πιολίτεια ἐν ἑαυ-
τῷ, ἐν τούτοις πρέπει ὅλα νά πορεύονται
δι' ἐνός καί τοῦ αὐτοῦ κανόνος, καί δι' ὁ-
λων τῶν καταλλήλων μέσων νά συμβου-
λεύονται καί βοηθοῦν τὸ ἐν τῷ ἑλλο εἰς ὁ-
λας τὰς ἀναγκαίας ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλη-
σίας, ὡς μέλη ἐνός σώματος, ἐν τῇ κοινῇ
πίστει, ὑπὸ τὸν Χριστὸν τὴν μόνην αὐτῶν
κεφαλὴν.

Ὅτι, μία πολιτικὴ ἀρχὴ εἶναι διάταξις
Θεοῦ, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὀρισθεῖσα πρὸς τιμο-
ρίαν τῶν κακοποιῶν, καί πρὸς ἔπαινον ἑ-
κείνων οἱ ὅποιοι ἐνεργοῦν καλῶς· καί ὅτι
εἰς ὅλα τὰ νόμιμα πράγματα τὰ ὑπ' αὐτῶν
διατάσσόμενα πρέπει νά ἐκφράζεται ὑπο-
ταγὴ ὑφ' ἡμῶν ἐν Κυρίῳ· καί ὅτι, πρέπει νά
δεώμεθα καί προσευγώμεθα ὑπὲρ τῶν βα-
σιλέων καί ὅλων ἐκείνων οἱ ὅποιοι εἶναι ἐν
ἐξουσίᾳ, ὥστε ὑπ' αὐτοῦς νά διαγινώσκων
μον καί ἡσύχιον βίον ἐν πίστι εὐσεβεῖα καί
σεμνότητι.

The supreme Magistracy of this Kingdom we believe to be the King and Parliament freely chosen by the Kingdom, and that in all those civil Laws which have been acted by them, or for the present is or shall be ordained, we are bound to yield subjection and obedience unto the Lord, as conceiving ourselves bound to defend both the persons of those thus chosen, and all civil Laws made by them, with our persons, liberties, and estates, with all that is called ours, although we should suffer submitting to some Ecclesiastical Laws, which might be conceived by them to be their duties to establish which we for the present could not see, nor our conscience could submit unto; yet are we bound to yield our persons to their pleasures.

Ἡ ὑπεράτατη ἀρχὴ τοῦ βασιλείου τούτου πιστεύομεν ὅτι εἶναι ὁ βασιλεὺς καὶ τὸ Κοινοβούλιον ἐλευθέρως ἐκλεγμένον ὑπὸ τοῦ βασιλείου, καὶ ὅτι εἰς ὅλους ἑκατοντα τοὺς πολιτικούς νόμους, οἱ ὅποιοι ἐθεσπίσθησαν ὑπ' αὐτῶν ἢ λαχόντων ἐπὶ τοῦ παρόντος ἢ πρόκειται νὰ ἐκδοθῶν, ὀφείλομεν ὑποταγῇ καὶ ὑπακοῇ ἐν Κυρίῳ, κατανούντες ἐαυτοὺς προσημαίνοντας νὰ ὑπερασπίσῃμεθα τὸσον ἕκαστα τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ὁδῶς ἐξελέγησαν, ὅσον καὶ ὁ ὅλος τοὺς πολιτικούς νόμους τοὺς ὑπ' αὐτῶν θεσπισθέντας, ἀναφορικῶς πρὸς τὰ πρόσωπα ἡμῶν, τὰς ἐλευθερίας καὶ ἰδιοκτησίας, ἀναφορικῶς πρὸς πᾶν τὸ ὅποιον καλεῖται ἡμέτερον, ἂν καὶ ὀφείλωμεν ὑποταγῇ εἰς ὀρισμένους ἐκκλησιαστικούς νόμους, τῶν ὁποίων αἱ θεσπίσεις δυνατὸν νὰ κατανοοῦνται ὡς αὐτῶν ὅτι ἀποτελοῦν ἰδικὰ τῶν καθήκοντα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐν βλεπόντων ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅτε αἱ συνειδήσεις ἡμῶν δύνανται νὰ δεχθῶν ἐν τοῖς τοῖς πρέπει νὰ διαθετόμεν τὰ πρόσωπα ἡμῶν εἰς τὴν εὐαρέσκειάν των.

ΑΡΘΡΟΝ L

And if God should provide such a mercy for us, as to incline the Magistrates hearts so far to tender our consciences, as that we might be protected by them from wrong, injury, oppression and molestation, which long we formerly have groaned under by the tyranny and oppression of the Prelatical Hierarchy, which God through mercy has made this present King and Parliament wonderful honourable, as an instrument in his hand, to throw down; and we thereby have had some breathing time, we shall, we hope, look at it as a mercy beyond expectation, and conceive ourselves further engaged for ever to bless God for it.

Καὶ ἐάν ὁ Θεὸς θά χορηγήσῃ τοιοῦτον ἔλεος εἰς ἡμᾶς, ὥστε νὰ κατευθύνῃ ἐπὶ μακρόν τὰς καρδίας τῶν Ἀρχόντων διὰ νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτοὺς τὰς συνευδοκίας ἡμῶν, ὅπως ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ προστατεύωμεθα ὑπ' αὐτῶν ἀπὸ ἁδικῶν, βλάβην, καταπίεσιν καὶ ἐνόχλησιν, ὑπὸ τὰ ὁποῖα ἐστεναίκαμεν ἐπὶ μακρόν διὰ τῆς τυραννίας καὶ καταπίεσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆν Ἱεραρχίαν ταύτην ὁ Θεὸς φιλοκλήροισεν διὰ τοῦ παρόντος βασιλεως καὶ διὰ τοῦ κοινοβουλίου, τοῦ θαυμασίου καὶ ἀξιότιμου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησεν ὡς ὄργανον εἰς τὴν χάρια αὐτοῦ, συνέτριψε καὶ ἡμᾶς ἐκ τούτου ἐσπύκαμεν μερικὸν χρόνον ἀναπνοῆς, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι θὰ προβλεποῖμεν εἰς αὐτὸν ὡς μίαν εὐεργεσίαν πέρα προσδοκίας καὶ θὰ κατανοήσωμεν ἐαυ-

ΑΡΘΡΟΝ LI

But if God withhold the Magistrates allowance and furtherance herein; yet we must notwithstanding proceed together in Christian communion, not daring to give place to suspend our practices, but to walk in obedience to Christ in the profession and holding forth this faith before mentioned, even in the midst of all trials and afflictions, not accounting our goods, lands, wives, children, fathers, mothers, brethren, sisters, yea, and our own lives dear unto us, so we may finish our course with joy: remembering always we ought to obey God rather than men, and grounding upon the commandment, commission and promise of our Lord and master Jesus Christ, who as he has all power in heaven and earth, so also has promised, if we keep his commandments which he has given us, to be with us to the end of the world: and when we have finished our course, and kept the faith, to give us the crown of righteousness, which is laid up for all that love his appearing, and to whom we must give an account of all our actions, no man being able to discharge us of the same.

Ἄλλ' ἐάν ὁ Θεὸς δὲν ἐπιτρέψῃ τὴν χορηγίαν (τοῦ ἔλεους τούτου) καὶ τὴν ἐν αὐτῇ προαγωγὴν παρ' ὅλα ταῦτα ἡμεῖς πρέπει νὰ προχωρῶμεν ὁμοῦ ἐν Χριστιανικῇ κοινωνίᾳ, καὶ νὰ μὴ ἀνακόπσωμεν τὴν συνήθειαν ἡμῶν, ἀλλὰ νὰ περικρατῶμεν ἐν ὑπακοῇ πρὸς τὸν Χριστὸν ἐν τῇ ὁμολογίᾳ καὶ προβολῇ τῆς προαναφερθείσης ταύτης πιστεως, ἀκόμη καὶ ἐν μέσῳ ὅλων τῶν δοκιμασιῶν καὶ θλίψεων, μὴ ὑπολογίζοντες τὰ ἀγαθὰ ἡμῶν, τὰ κτήματα, γυναῖκας, τέκνα, πατέρας, μητέρας, ἀδελφοὺς, ἀδελφὰς, ἀκόμη τὰς ἰδίας ἡμῶν ζωὰς τὰς προσφυλαῖς εἰς ἡμᾶς, ὅπως ὥστε νὰ δυνηθῶμεν νὰ περατώσωμεν τὸν δρόμον ἡμῶν μετὰ χαρᾶς: ἐνθυμούμενοι πάντοτε ὅτι πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις, καὶ θεμελιούμενοι ἐπὶ τῆς προσταγῆς, ἐντολῆς καὶ ἐπαγγελίας τοῦ Κυρίου καὶ διδασκαλίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος, ὅπως ἐγγεγραμμένον ἐν ὁβρανῶ καὶ ἐπὶ γῆς, ὅπως ἐγγεγραμμένον ἐστὶν ἐν τῇ συντηλείᾳ τοῦ κόσμου: καὶ ὅταν εἰς ἡμᾶς ἐντολὰς, θὰ εἶναι μεθ' ἡμῶν μέχρι τῆς συντηλείας τοῦ κόσμου: καὶ ὅταν θὰ τελειώσωμεν τὸν δρόμον καὶ τηρήσωμεν τὴν πίστιν (ὑπεσγέθη) νὰ δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸν στέφανον τῆς δικαιοσύνης, τὸν ὁποῖον θὰ ἀποδώσῃ πᾶσι τῆς ἡγιασμένης ἐπιφάνειας αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον θὰ λογοδοτήσωμεν δι' ὅλας τὰς πράξεις ἡμῶν, μηδενὸς ἀνθρώπου δυναμένου νὰ ἀπαλλάξῃ ἡμᾶς ἐκ τούτου.

ΑΡΘΡΟΝ LII

And likewise unto all men is to be given whatsoever is their due; tributes, customs, and all such lawful duties, ought willingly to be by us paid and performed, our lands, goods, and bodies, to submit to the Magistrate in the

Καὶ ὁμοίως πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους πρέπει νὰ ἀποδίδεται τὸ ὀφειλόμενον: φόροι, τέλη καὶ πᾶσαι αἱ τοιαῦται νόμιμοι ὑποχρεώσεις πρέπει ἐκουσίως νὰ πληρώνωνται καὶ νὰ ἐκτελῶνται ἀπὸ ἡμῶν τὰ